

رسالهٔ نور کلیاتندن

عصایِ موسیٰ

مؤلفی

بديع الزمان سعيد النورسي

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

بو عجیبِ عصرده اهلِ ایمان، رسالهٔ النوره؛ و

اهلِ فن و مکتبِ معلّمری "عصایِ موسیٰ" یه

شدتله محتاج اولدقلری گبی، حافظلر و خواجهلر

دخی "ذو الفقار" ه شدتله محتاجدرلر.

أوت مثلا إعجازِ قرآنی بحنده کی أكثر آیتلرک
مدارِ شبهه و اعتراض اولمش عین یرلرده، إعجازک
لمعهلری و قرآنک گوزل نکتهلری إثبات ایدیلمش.

عموم رساله النور شاکردلری نامنه

سعید النورسی

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

عزيز، صديق قارداشلرم،

مادام رساله نور، ماكينه ايله تعمم ايتمگه

باشلامش و مادام فلسفه و حکمت جديده يي

اوقويان مکتبيلير و معلمر چوققله رساله نوره

ياپيشيورلر. البته بر حقيقت بيان ايتمك لازم

گلييور. شويله كه:

رساله نورك شدتله طوقات ووردیغی و هجوم

ايتدیگی فلسفه ايسه مطلق دگلدرد، بلکه مضر

قسمنه در. چونکه فلسفه نك حیات اجتماعی

بشریه‌یه و أخلاق و کمالاتِ إنسانیه‌یه و صنعتك
ترقیاتنه خدمت ایدن فلسفه و حکمت قسمی
ایسه، قرآن ایله باریشیقدر. بلکه قرآنك حکمتنه
خادمدر، معارضه ایده‌مز. بو قسمه رساله نور
ایلیشمییور.

ایکنجی قسم فلسفه ایسه، ضلالت و إحاده و
طبیعت باتاقلغنه دوشورمگه وسیله اولدیغی گبی،
سفاهت و لهویات ایله غفلت و ضلالتی نتیجه
ویردیگندن و سحر گبی خارقه‌لریله قرآنك

معجزه كار حقيقتلريله معارضه ايتديگى ايچون،
رساله نور اكثر اجزالرنده ميزانلرله و قوتلى و
برهانلى موازنه لرله فلسفه نك يولدن چيقمش بو
قسمنه ايليشييور، طوقاتلايور؛ مستقيم، منفعتدار
فلسفه يه ايليشمىيور. اونك ايچون مكتبيلر، رساله
نوره اعتراضسز، چكىنميه رك گيريورلر و
گيرمليدرلر.

فقط گيزلى منافقلر ناصلكه بر قسم خواجه لرى

بتون بتون معناسز و حقسز بر طرزده، أهلى

مدرسه نك و خواجه لرك حقيقى مالى اولان رساله
نور عليهنده استعمال ايتدكلرى گبى؛ بعض
فلسفه جيلرك انانيت علميه لرينى تحريك ايدوب،
نورلر عليهنده استعمال ايتمك احتمالنه بناء، بو
حقيقت "عصاي موسى" و "ذو الفقار" مجموعه لرى
باشنده يازيلسه مناسب اولور.

سعيد النورسى

* * *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إمامِ علي رضی اللہ عنہ "جلجلوتیه" سندہ پک
قوتلی و صراحتہ یاقین بر طرزده رساله نوردن و
أهمیتلی رساله لرنندن عین نومرو ایله خبر ویردیگنی،
یگرمی سکزنجی لمعه ایله سکزنجی شعاع تام إثبات
ایتمشدر و إمامِ علي رضی اللہ عنہ، رساله نورک
أک صوکه رساله سنی جلجلوتیه ده **وَ اسْمُ عَصَا**
مُوسَىٰ بِهِ الظُّلْمَةُ انجَلَّتْ فقره سیله خبر ویریور.

بز بر ایکی سنه اول آیت الکبرایي اک صوکه

ظن ایتمشدک. حالبوکه شیمدی آتمش درتده

(میلادی ۱۹۴۸) تالیفجه رساله نورك تام اولماسی

و بو جمله علویه نك مئالنی، یعنی قراكلغی

طاغیده جق، عصای موسی (عس) گبی ایشیق

ویره جك، سحرلری إبطال ایده جك بر رساله دن

خبر ویرمه سی؛ و بو مجموعه نك "میوه" قسمی بر

مدافعه حکمنه گچوب باشمزه چوكن دهشتلی،

ظلملی ظلمتلری طاغیتدیغی گبی؛ "حجّتر"

قسمی ده، نورلره قارشى جبهه آلان فلسفه

قراكلقرینی إزاله ایدوب آنقره أهل وقوفنی تسلیمه

و تقدیره مجبور ایتمه‌سی و إستقبالده کی ظلمتلی

إزاله ایده‌جگنه چوق أماره‌لر بولونماسی و عصایِ

موسی (عس) بر طاشده اون ایکی چشمه

آقیتماسنه و اون بر معجزه‌یه مدار اولماسنه مقابل و

مشابه بو صوڭ مجموعه دخی، "میوه" اون بر

مسئله نورانیه‌سی و "حجة الله البالغه" قسمی اون

بر حجتِ قاطعه‌سی بولونماسی جهتنده بزه قناعت

ویردی که: إمام علی رضی الله عنه، او فقره ایله

طوغریدن طوغری‌یه بو "عصایِ موسی" إسمنده کی

مجموعه‌یه باقار و اوندن تحسینکارانه خبر ویریور.

سعيد النورسى

عصای موسى دن

برنجى قسم

(دگزی چپسنگ بر میوهسى)

زندقه و كفرِ مطلقه قارشى رساله نورك بر

مدافعه نامه سيدر. و بو چپسمزده حقيقى

مدافعه نامه مز دخى بودر. چونكه، يالكز بوگا

چاليشيورز.

بو رساله، دكزلى چپسخانه سنك بر ميوهسى و

بر خاطرهسى و ايكى جمعه گوننك محصوليدر.

سعيد النورسى

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فَلَبِثَ فِی السِّجْنِ بِضْعَ سِنِیْنَ

آیتنك إخبارى و سريله يوسف عليه السلام

محبوسلرك پیریدر. و چپسخانه بر نوع مدرسه

يوسفیه اولور. مادام رساله نور شاکردلری، ايكى

دفعه در چوققله بو مدرسه يه گيريورلر؛ البته رساله

نورک حېسه تماس و اثبات ايتديگي بر قسم

مسئله لرينک قيصه جق خلاصه لريني، بو تربيه ايچون

آچيلان درسخانه ده او قومق و او قومقله تام تربيه

آلق لازم گلييور. ايشته او خلاصه لردن بش آلتى

دانه سنى بيان ايدييورز.

برنجيسى

دردنجى سوزده ايضاحى بولونان، هر گون

يگر مى درت ساعت سرمايه حياتى خالقمز بزه

إحسان ایدیور. تا که، ایکی حیاتمه لازم شیلر او

سرمايه ايله آلینسن. بز قیصه جق حیات دنیویه

یگرمی اوچ ساعتی صرف ایدوب، بش فرض نمازه

کافی گلن بر ساعتی، پک چوق اوزون اولان

حیات اُخرویه مزه صرف ایتمزسهک؛ نه قدر خلاف

عقل بر خطا و او خطانک جزاسی اولارق هم

قلبی، هم روحی صیقنتیلری چکمک و او صیقنتیلر

یوزندن أخلاقنی بوزمق و مایوسانه حیاتی

گچیرمک سببیه، دگل تربیه آلمق، بلکه

تربيه نك عكس نه گيتمكله نه درجه خسارت ايدرز،

قياس ايديلسين. اگر، بر ساعت بش فرض نمازه

صرف ايتسهك؛ او حالده چس و مصيبت مدتنك

هر بر ساعت، بعضاً بر گون عبادت و فاني بر

ساعت باقى ساعتلر حكمنه گچه بيلمه سى و قلبى و

روحى مأيوسيت و صيقتيلرك قسماً زوال بولماسى

و چسه سببیت ویرن خطالره كفارة عفو

ايتديرمه سى و چيسك حكمتى اولان تربيه يي آلماسى

نه درجه كارلى بر امتحان، بر درس و مصيبت

آرقداشلييله تسليدارانه بر خوش صحبت اولديغى

دوشونولسون.

دردنجی سوزده دینلدیگی گی، بیک لیرا

اکرامیه قزانجی ایچون، بیک آدم اشتراک ایتمش بر

پیانقو قمارینه یگرمی درت لیراسندن بش اون

لیرایی ویرن و یگرمی درتدن بریسنی ابدی بر

مجوهرات خزینه سنک بیلتنه ویرمهین؛ حالبوکه

دنیوی پیانقوده او بیک لیرایی قزانمق احتمالی بیگدن

بردر، چونکه بیک حصه دار داها وار. و اُخروی

مقدراتِ بشر پیانقوسنده، حسنِ خاتمه‌یه مظهرِ اهلِ

ایمان ایچون قزانج اِحتمالی بیگدن طوقوز یوز
طقسان طوقوز اولدیغنه یوز یگرمی درت بیك
أنبیانك اوگا دائر اِخبارینی كشف ایله تصدیق ایدن
أولیادن و اصفیادن حدّ و حسابه گلمز صادق
مخبرلر خبر ویردكلری حالدّه؛ أولکی پیانقویه
قوشمق، ایکنجیسندن قاچمق نه درجه مصلحته
مخالف دوشر، مقایسه ایدیلسین.

بو مسئلهده چپسخانه مدیرلری و
سرغاردیانلری و بلکه مملکتك اِداره مدبّرلری و

آسایش محافظلری رسالهٔ نورک بو درسندن ممنون
اولمالری گر کدر. چونکه بیک متدین و جهنم
حپسنى هر وقت تخطر ایدن آدملرک اداره و
إنضباطی، اون نمازسز و إعتقادسز، یالکز دنیوی
حپسی دوشونن و حرام حلال بيلمهین و قسماً
سرسریلگه آیشان آدملردن داها قولای اولدیغی،
چوق تجربه لرله گورولمش.

* * *

ایکنجی مسئله نك خلاصه سی

رساله نوردن گنجلك رهبرينك گوزلجه ايضاح

ايتديگي گي، ئولوم او قدر قطعي و ظاهر در كه؛

بوگونك گيجه سي و بو گوزك قيشي گلمه سي

گي ئولوم باشمزه گله جك. بو چپسخانه ناصلكه

متماديا چيقانلر و گيرنلر ايچون موقت بر

مسافرخانه در. اويله ده: بو زمين يوزى دخى،

عجله حركت ايدن قافله لرك يوللرنده بر گيجه لك

قونمق و گوچمك ايچون بر خاندر. هر بر شهرى

يوز دفعه مزارستانه بوشالتان ئولوم، البته حياتدن

زياده بر ايتديگي وار. ايشته بو دهشتلى حقيقتك

معماسنی رسالہ نور حل و کشف ایتمش. بر

قیصہ جق خلاصہ سی شودر:

مادام ئولوم ئولديرلمیور و قبر قپوسی قپانمیور؛

ألبته بو أجل جلاڈینك ألدن و قبر حپس منفردندن

قورتولمق چاره سی وارسه، إنسانك أك بیوك و هر

شیك فوقنده بر اندیشه سی، بر مسئله سیدر. أوت

چاره سی وار و رسالہ نور قرآنك سرّیله او چاره پی

ایکی کرّه ایکی درت ایدر درجه سنده قطعی إثبات

ایتمش. قیصہ جق خلاصہ سی شودر که:

ئولوم يا إعدامِ أبديدر؛ هم او إنسانی، هم بتون
أحبابنی و أقاربنی آصه جق بر دار آغاجیدر. و یا خود
باشقه بر باقی عالمه گیتمک و ایمان وثیقه سیله
سعادت سراینه گیرمک ایچون بر ترخیص
تذکره سیدر.

و قبر ایسه، یا قراکقلی بر چسِ منفرد و
دیسز بر قویودر و یا خود بو زندانِ دنیادن باقی و
نورانی بر ضیافتگاه و باغستانه آچیلان بر قپودر.
بو حقیقتی "گنجلك رهبری" بر تمثیل ایله إثبات

ایتمش. مثلاً:

بو چیسك باغچه‌سندە آصمق ایچون دار

آغاجلری قونولمش و اونلرک طایاندقلری دیوارک

آرقه‌سندە غایت بیوک و عموم دنیا إشتراك ایتمش

بر پیانقو دائره‌سی قورولمش. بز بو چیسده کی بش

یوز کیشی، هر حالده هیچ مستثناسی یوق و

قورتولمق ممکن دگل، بزى برر برر او میدانە

چاغیره‌جقلر: یا "گل إعدام إعلانی آل، دار آغاجنه

چیق" ویا "دائمی چیسِ منفرد پوصله‌سنی طوت،

بو آچىق قپويه گير. "وياخود" سگا مژده! ميليونلر

آلتون بيلتى سگا چىقىمش، گل آل. "ديه هر

طرفده اعلاناتلر ياپيلىيور. بز ده گوزيمزله

گورويورز كه، بربرى آرقهسنده او دار آغاجلرينه

چىقىيورلر. بر قسماڭ آصيلدقلىرىنى مشاهده

ايدىيورز. بر قسمى ده، دار آغاجلرينى باصامق

ياپوب او ديوارك آرقهسنده كى پيانقو دائرهسنه

گيردكلرىنى؛ اوراده بيوك و جدى مأمورلك قطعى

خبرلرى ايله گورور گى بيلديگمز بر صيرهده، بو

چىسخانه مزه ايكى هيئت گيردى. بر قافله آللرنده

چالغیلر، شرابلر، ظاهرده غایت طاتلی حلوالر،
باقلاوالر وار. بزلره یدیرمگه چالیشدیله. فقط او
طاتلیله زهرلیدر، انسی شیطانلر ایچنه زهر آتمشله.
ایکنجی جماعت و هیئت، آلرنده تربیه نامه لر و
حلال یمکله و مبارک شربتله وار. بزه هدیه
ویریورلر و بِالِاتِّفَاقِ برابر، پک جدی و قطعی
دیورلر که: "اگر او اولکی هیئتک سزی تجربه
ایچون ویریلن هدیه لرینی آسه گز، بیسه گز؛ بو
گوزیمز او گنده کی شو دار آخاجلرده باشقه

گورد کلریگز گی آسیلاجقسگز. اگر بزم بو
مملکت حاکمنک فرمانیله گتیردیگمز هدیه لری
اولکینک یرینه قبول ایدوب و تربیه نامه لرده کی
دعالری و اوراد لری اوقوسه گز، او آسیلمقدن
قورتولاجقسگز. او پیانقو دائره سنده إحسان
شاهانه اولارق هر بریگز میلیون آلتون بیلتنی
الاجغیزی، گورور گی و گوندوز گی اینانیگز.
اگر او حرام و شبهه لی و زهرلی طاتیلیری بیسه گز،
آسیلمغه گیتدیگگز زمانه قدر دخی او زهرک
صانجیسنی چکه جگیزی، بو فرمانلر و بزله متفقاً

سزه قطعی خبر ویریورز. " دیورلر.

ایشته بو تمثیل گبی، هر وقت گوردیگمز أجل

دار آغاجنك آرقه سنده مقدراتِ نوع بشر

پیانقوسندن اهلِ ایمان و طاعت ایچون (حسنِ

خاتمه شرطیله) ابدی و توکنمز بر خزینه نك بیلتی

چیقه جغنی؛ یوزده یوز احتمال ایله سفاهت و حرام

و اعتقادسزلق و فسقده دوام ایدنلر (توبه ایتمه مک

شرطیله) یا اعدامِ ابدی (آخرته اینانمیانلره) و یا

دائمی و قراکلق چپسِ منفرد (بقاءِ روحه اینانان و

سفاھتدە گیدنلرە) و شقاوتِ اُبدیہِ اِعلامنی
آلاجقلىرىنى یوزدە طقسان طوقوز اِحتمال ایله قطعی
خبر ویرن، باشدە اُلرندە نشانهُ تصدیق اولان
حدسز معجزه لر بولونان یوز یگرمی درت بیک
پیغمبرلر (علیهم السلام) و اونلرک ویردکلری
خبرلرک ایزلرینی و سینهماده گبی گولگه لرینى،
کشف ایله، ذوق ایله گوروب تصدیق ایدهرک
امضا باصان یوز یگرمی درت میلیوندن زیاده
أولیلر (قَدَسَ اللّٰهُ اَسْرَارَهُمْ) و او ایکی قسم
مشاهیرِ اِنسانیه نكْ خبرلرینی عقلاً قطعی برهانلرله و

قوتلى حجترله (فكراً و منطقاً) يقينى بر صورتده

إثبات ايدەرك تصديق ايدوب إمضا باصان ميليارلر

گلن گچن محققلر، ﴿﴾ (*): او محققلردن تك بريسى

رساله نوردرد. يگر مى سنه در أك معند فيلسوفلرى و متمرّد

زنديقلرى صوصديران أجزالرى ميدانده در. هر كس او قويه بيلير

و كيمسه إعتراض ايتمز. ﴿﴾ مجتهدلر و صديقينلر؛

بالإجماع، متواتراً نوع إنسانك گونشلىرى، قمرلرى،

بيلديزلرى اولان بو اوچ جماعت عظيمه و بو اوچ

طائفه أهل حقيقت و بشرك قدسى قوماندانلرى

اولان بو اوچ بيوك و على هيئتلك فرمانلرى ايله

ویرد کیری خبرلری دیگله مهین و سعادتِ ابدیهیه
گیدن، اونلرک گوسترد کیری یول اولان صراطِ
مستقیمده گیتمهینلر، یوزده طقسان طوقوز دهشتلی
تهلکه احتمالنی نظره آلیان و بر تک مخبرک بر یولده
تهلکه وار دیمه سیله او یولی بیراقان باشقه اوزون
یولده حرکت ایدن بر آدم، ألبته و ألبته وضعیتی
شودر که:

ایکی یولک (حدسز مخبرلرک قطعی اخبارلری

ایله) اُک قیسه و قولایی و یوزده یوز جنت و

سعادۃ ابدیہ پی قزانڈیرانی بیراقوب اُک دغدغہ لی و

اوزون و

صیقنتیلی و یوزده طقسان طوقوز جهنم

حپسنی و شقاوت دائمہ پی نتیجہ ویرن یولنی اختیار

ایتدیگی حالده، دنیاده ایکی یولک، بر تک مخبرک

یالان اولابیلیر خبریلہ یوزده بر تک احتمال تھلکه و

بر آی حپس امکانی بولونان قیصہ یولی بیراقوب،

منفعتسز (یالکز ضررسز اولدیغی ایچون) اوزون

یولی اختیار ایدن بدبخت، سرخوش دیوانه لر گی

دهشتمی و اوزاقده گورونن و اوکا مسلط اولان

اژدرهاله اهمیت ویرمز، سینکلرله اوغراشییور،

یالکز اونلره اهمیت ویرر درجدهده عقلنی، قلبنی،

روحنی، انسانیتنی غیب ایتمش اولویور.

مادام حقیقتِ حال بودر.. بز محوسلر، بو

حپس مصیبتندن إنتقامزی تام آلق ایچون او مبارک

ایکنجی هیئتک هدیه لرینی قبول ایتملی یز. یعنی،

ناصلکه بر دقیقه إنتقام لذتی و بر قاچ دقیقه ویا بر

ایکی ساعت سفاهت لذت لریله بو مصیبت بزی اون

بش و بش و اون و ايكي اوچ سنه بو چپسه
صوقدى؛ دنياى بزه زندان ايلدى. بز دخى بو
مصيتك رغبه و عنادينه، بر ايكي ساعت مدّت
چپسى بر ايكي گون عبادته و ايكي اوچ سنه
جزامى (مبارك قافله نك هديه ليله) يگرى اوتوز
سنه باقى بر عمره و اون و يگرى سنه چپسه
جزامى مليونلر سنه جهنم چپسندن عفويمزه
وسيله ايدوب فاني دنياى نك آغلامه سنه مقابل باقى
حياتى گولديرهك بو مصيتدن تام انتقامى
آمالى يز. چپسخانه ي تربيه خانه گوستروب وطنمه

و ملّتمزه برر تریهلی، امنیتلی، منفعتلی آدم اولمغه
چالیشملی یز. و چسخانه مأمورلری و مدیرلری و
مدبّرلری دخی، جانی و أشقیا و سرسری و قاتل
و سفاهتجی و وطنه مضر ظن ایتدکلری آدملری،
بر مبارک درسرخانهده چالیشان طلبه لر گورسونلر و
مفتخرانه اللّٰه شکر ایتسینلر.

* * *

اوچنجی مسئله

گنجلك رهبرنده ايضاحی بولونان عبرتلی بر

حادثة نك خلاصه سى شودر:

بر زمان، أسكيشهر چسخانه سنك پنجره سنده

بر جمهوريت بايرامنده او طور مشدم. قارشيسنده كى

ليسہ مكتبنك بيوك قيزلرى، اونك حوليسنده

گولهرك رقص ايدىيورلردى. بردن معنوى بر

سينه ما ايله ألى سنه صوگره كى وضعيتلرى بگا

گوروندى. و گوردم كه: او ألى آتمش قيزلردن

و طلبه لردن قرق ألىسى قبرده طوپراق اولويورلر،

عذاب چكبيورلر. و اون دانه سى، يتمش سكسان

ياشندە چركىنلشمش، گنجلگندە عفتنى محافظه
ايتمديگندن سومك بكله ديگى نظرلردن نفرت
گورويورلر.. قطعى مشاهدە ايتدم. اونلرڭ او
آجىنە جق حاللر ينە آغلادم. چىسخانە دەكى بر قسم
آرقداشلىر آغلادىغى ايشىتدىلر. گلدىلر، صوردىلر.
بن دىدم: شىمدى بنى كندى حاملە بىراقڭز،
گىدىڭز.

أوت گوردىگم حقيقتدر، خيال دگل. ناصلكه
بو ياز و گوزڭ آخرى قيشدر. اويله ده، گنجلك

يازى و إختيارلق گوزينك آرقهسى قبر و برزخ
قيشيدر. گچمش زمانك ألى سنه أولكى حادثاتى
سينه ما ايله حال حاضرده گوستريلديكى گبى،
گله جك زمانك ألى سنه صوگره كى إستقبال
حادثاتنى گوسترن بر سينه ما بولونسه، أهل ضلالت
و سفاهتك ألى آتمش سنه صوگره كى وضعيتلىرى
اونلره گوستريلسه ايدى، شيمديكى گولد كلرينه و
غير مشروع كيفلرينه نفرتلر و تآلمرله
آغلايه جقلردى.

بن او أسكيشهر چسخانه سنده كى مشاهده
ايله مشغول ايكن سفاهت و ضلالتى ترويج ايدن
بر شخصِ معنوى، انسى بر شيطان گبى قارشيمه
ديكىلدى و ديدى: "بز حياتك هر بر چشيد لذتى
و كيفلىرىنى طاتمق و طاتدىرمق ايسته يورز، بزه
قارشيمه."

بن ده جواباً ديدم: مادام لذت و ذوق ايچون
ئولومى خاطره گتيرمىوب ضلالت و سفاهته
آتيليورسك، قطعياً بيل كه: سنك ضلالتك

حکمیله بتون گچمش زمانِ ماضی ئولمش و
معدومدر و ایچنده جنازه‌لری چورومش بر
وحشتلی مزارستاندر. إنسانیت علاقه‌دارلغیله و
ضالالت یولیه سنک باشکه و وارسه و ئولمه‌مش
ایسه قلبگه، او حدسز فراقردن و او نهایتسز
دوستلریگک ابدی ئولوملرندن گلن الملر، سنک
شیمدیکی سرخوشجه، پک قیصه بر زمانده‌کی
جزئی لذتگی إحا ایتدیگی گی؛ گله‌جک إستقبال
زمانی دخی إعتقادسزلغک جهتیله یینه معدوم و
قراکقلی و ئولو و دهشتلی بر وحشتگاهدر. و

اورادن گلن و باشنى وجوده چيقاران و زمان
حاضرہ اوغرايان بيچاره لرك باشلىرى، اجل
جلادىنك سطريله كسيلوب هيچلگه آتيلديغندن،
متماديا عقل علاقه دارلغيله سنك ايمانسىز باشكە
حدسىز اليم انديشه لر ياغدير ييور. سنك سفيهانە
جزئى لذتگى زير و زبر ايدر. اگر ضلالتى و
سفاهتى بىراقوب ايمان تحقىق و استقامت دائره سنه
گيرسەك ايمان نوريله گوره جكسك كە؛ او
گچمش زمان ماضى معدوم و هر شىئى چوروتن
بر مزارستان دگل، بلکہ موجود و استقباله انقلاب

ايدن نوراني بر عالم و باقى روحلك استقبالده كى

سعادت سرايلرينه گيرمه لرينه بر انتظار سالونى

گورونمى حيثيله دگل ألم، بلكه ايمانك قوتنه

گوره جنتك بر نوع معنوى لذتى دنياده دخى

طاتيرديغى گبى؛ گله جك استقبال زمانى، دگل

وحشتگاه و قراكلق، بلكه ايمان گوزيله گورونور

كه؛ سعادت ابدیه سرايلرنده حدسز رحمتى و

كرمى بولونان و هر بهار و يازى بر سفره ياپان

و نعمتله طولديران بر رحمن رحيم ذو الجلال

والإكرامك ضيافتلری قورولمش و إحسانلرینك

سرگیلری آچیلمش، اورایه سَوقیات وار دییه ایمان

سینه ماسیله مشاهده ایتدیگندن، درجه سنه گوره

باقی عالمك بر نوع لذتی حسّ ایده بیلیر. دیمك

حقیقی و ألمسز لذت، یالکز ایمانده و ایمان ایله

اولا بیلیر.

ایمانك بو دنیا ده دخی و یردیگی بیكفر فائده و

نتیجه لرندن یالکز بر تك فائده و لذتی، (بو

مذکور بحشمز مناسبتیله گنجلك رهبرنده بر حاشیه

اولارق يازيلان) بر تمثيل ايله بيان ايدە جگزر. شويله

كە:

مثلا سنك غايت سَوْدِيْگَكْ بر تك اولادك

سكرا تده ئولمك اوزره ايكن و مأيوسانه أليم أبدى

فراقنى دوشونوركن؛ بردن حضرتِ خضر و حكيم

لقمان گبى بر دوكتور گلدى، تریاق گبى بر

معجون ایچیردی. او سَوِيْمَلِي و گوزل اولادك

گوزینی آچدی، ئولومدن قورتولدی. نه قدر

سَوِيْنَج و فرح ویریور آكلارسك. ايشته او

چو جق گبی سَوْدیگك و جدی علاقه دار اولدیغك
میلیونلر سنجه محبوب انسانلر، او ماضی
مزارستانده (سنگ نظرگده) چورویوب محو اولمق
اوزره ایکن؛ بردن حقیقتِ ایمان، حکیم لقمان گبی
او بیوک اِعدامخانه توهم ایدیلن مزارستانه قلب
پنجره سندن بر ایشیق ویردی. اونگله باشدن باشه
بتون ئولولر دیریلدیلر. و "بز ئولمه مشز و
ئولیه جگز، ینه سزگله گوروشه جگز" لسانِ حال
ایله دیدکلرندن آلدیغك حدسز سَوینجلر و
فرحلری، ایمان بو دنیا ده دخی ویرمسيله اثبات ایدر

که: ایمان حقیقی او یله بر چکرد کدر که، اگر
تجسم ایتسه، بر جنتِ خصوصیه اوندن چیقار؛ او
چکردگك شجره طوباسی اولور دیدم.

او معند دوندی دیدی: "هیچ اولمازسه حیوان
گی حیاتمزی کیف و لذتله گچیرمك ایچون
سفاهت و اگلنجه لرله بو اینجه شیلری دوشونمیه رك
یاشایه جغز."

جواباً دیدم: "حیوان گی اولامازسك. چونکه
حیوانك ماضی و مستقبلی یوق. نه گچمشدن المکر

و تأسفّر آلیر و نه ده گله جکدن اُندیشه لر و
قورقو لر گلیر. لذّتی تام آلیر. راحتله یاشار، یاتار.
خالقنه شکر ایدر. حتّی کسيلمک ایچون یاتیریلان
بر حیوان، بر شیّ حسّ ایتمز. یالکز بیچاق
کسدیگی وقت حسّ ایتمک ایستر، فقط او حسّ
دخی گیدر. او اُمدن ده قورتولور. دیمک اُک بیوک
بر رحمت، بر شفقتِ إلهیه، غیی بیلدیرمه مکده در
و باشه گلن شیلری ستر ایتمکده در. خصوصاً
معصوم حیوانلر حقّنده داها مکملدر. فقط ای
إنسان، سنک ماضی و مستقبلک عقل جهتیه بر

درجه غییلکدن چیقماسیله، سترِ غییدن حیوانه
گلن إستراحتدن تماماً محرومست. گچمشدن چیقان
تأسفلر، ألیم فراقلر و گله جکدن گلن قورقولر و
أندیشهلر؛ سنك جزئی لذتگی هیچه ایندیرر. لذت
جهتنده یوز درجه حیواندن آشاعی دوشورور.
مادام حقیقت بودر. یا عقلگی چیقار آت، حیوان
اول قورتول ویا عقلگی ایمانله باشکه آل، قرآنی
دیگله. یوز درجه حیواندن زیاده بو فانی دنیاده
دخی صافی لذتلی قزان!.." دییهرك اونى إلزام
ایتدم.

ينه او متمرّد شخص دوندى ديدى: "هيچ

اولمازسه اجنبى دينسزلى گى يشارز."

جواباً ديدم: "اجنبى دينسزلى گى ده

اولامازسك. چونكه اونلر بر پيغمبرى انكار ايتسه،

ديگرلرينه اينانه بيليرلر. پيغمبرلى بيلمسه ده، الله

اينانه بيلير. بونى ده بيلمزسه، كمالاته مدار بعض

سجيهلى بولونه بيلير. فقط بر مسلمان، اك آخر و

اك بيوك و دينى و دعوتى عمومى اولان آخر زمان

پيغمبرى عليه الصلاة والسلامى انكار ايتسه و

زنجیرندن چیقسه، داها هیچ بر پیغمبری، حتی
اللّٰهی قبول ایتمز. چونکه بتون پیغمبرلری و اللّٰهی
و کمالاتی اونگله بیلمش. اونلر اونسز قلبنده
قالماز. بونک ایچوندر که، اُسکیدن بری هر دیندن
إسلامیته گیریورلر. و هیچ بر مسلمان،
حقیقی یهودی ویا مجوسی ویا نصرانی اولماز.
بلکه دینسز اولور، سجهلری بوزولور؛ وطنه، ملّته
مضر بر حالته گیرر. "إثبات ایتدم. او معنّد و
متمردّ شخصکّ داها طوتونه حق بر یری قالمادی.

غیب اولدی، جهنمه گیتدی.

ایشته آی بو مدرسه یوسفیه ده بنم درس

آرقداشلم! مادام حقیقت بودر. و بو حقیقتی

رساله نور او درجه قطعی و گونش گبی اثبات

ایتمش که؛ یگر می سنه در متمرّدلرک عنادلرینی

قیروب ایمانه گتیریور. بز دخی هم دنیا مزه، هم

استقبال مزه، هم آخر تمزه، هم وطن مزه، هم ملت مزه تام

منفعتلی و قولای و سلامتلی اولان ایمان و

استقامت یولنی تعقیب ایدوب، بوش وقت مزی

صیقتیلی خولیارل یرنده قرآندن بیلدیگمز سورهلری
اوقومق و معنلرینی بیلدیرن آرقداشلردن اوگرنمک و
قضایه قالمش فرض نمازلریمزی قضا ایتمک و
بربرینک گوزل خویلرندن إستفاده ایدوب بو
حیسخانه یی گوزل سجیه لی فدانلر یتیشدیرن بر
مبارک باغچه یه چویرمک گبی أعمالِ صالحه ایله
حیسخانه مدیر و علاقه دارلری، جانی و قاتلرک
باشلرنده زبانی گبی عذاب مأمورلری دگل، بلکه
مدرسه یوسفیه ده جنّته آدم یتیشدیرمک و اونلرک
تریه سنه نظارت ایتمک وظیفه سیله مأمور بر

مستقیم استاد و برر شفقتلی رهبر اولمالرینه

چالیشملی یز.

* * *

دردنجی مسئله

ینه گنجلك رهبرنده ایضاحی وار. بر زمان

بگا خدمت ایدن قارداشلم طرفندن سؤال ایدیلدی

که: "کُرُهُ أَرْضِي هَرَج و مرجه گتیرن و إسلام

مقدراتیله علاقه دار اولان بو دهشتلی حرب

عمومیدن أَللی گوندر (شیمدی یدی سنه دن

گچدی عین حال) ﴿﴾ (*): پارانتر ایچنده کی نوط،

۱۹۴۶ سنه سنه عائددر. ﴿﴾ هیچ صورمیورسک و مراق

ایتمیورسک. حالبوکه بر قسم متدین و عالم

إنسانلر، جماعتی و جامعی بیراقوب رادیو دیکله مگه

قوشویورلر. عجباً بوندن داها بیوک بر حادثه می

وار؟ ویا اونگله مشغول اولمانک ضرری می وار؟"

دیدیلر. جواباً دیدم که:

عمر سرمایه سی پک آزدر. لزوملی ایشلر پک

چوقدر. بربری ایچنده متداخل دائره لر گبی، هر

إنسانك قلب و معدة دائره‌سندن و جسد و خانه
دائره‌سندن، محلّه و شهر دائره‌سندن و وطن و
مملكت دائره‌سندن و كُرّه ارض و نوع بشر
دائره‌سندن طوت.. تا ذى‌حيات و دنيا دائره‌سنه
قدر، بربرى ايچنده دائره‌لر وار. هر بر دائره‌ده هر
بر إنسانك بر نوع وظيفه‌سى بولونه‌بيلير. فقط اَكْ
كوچك دائره‌ده، اَكْ بيوك و اهمّيتلى و دائمى
وظيفه وار. و اَكْ بيوك دائره‌ده اَكْ كوچك و
موقت، آرا صيره وظيفه بولونه‌بيلير. بو قياس ايله
(كوچكلك و بيوكلك معكوساً متناسب) وظيفه‌لر

بولونەبىلىر. فقط بيوك دائرەنك جاذبەدارلغى جەھتيلە

كوچك دائرەدەكى لزوملى و اھمىتلى خدمتى

بىراقدىروب لزومسز، مالايەنى و آفاقى ايشلرلە

مشغول

ايدىر. سرمايە حياتنى بوش يردە إمحا ايدىر. او

قيمتدار عمرىنى قيمتسز شيلردە ئولديرىر. و بعضاً بو

حرب بوغوشمالرىنى مراق ايله تعقيب ايدىن، بر طرفە

قلباً طرفدار اولور. اونك ظلملرىنى خوش گورور،

ظلمنە شريك اولور.

برنجی نقطه‌یه جواب ایسه: اوت بو جهان
حربندن داها بیوک بر حادثه و بو زمین یوزنده کی
حاکمیتِ عامّه دعواسندن داها اَهْمِیتلی بر دعوا،
هر کسک و بِالْخَاصّه مسلمانلرک باشنه او یله بر
حادثه و او یله بر دعوا آچیلمش که؛ هر آدم، اگر
آلمان و اینگلیز قدر قوتی و ثروتی اولسه و عقلی
ده وارسه، او تک دعوایی قزانمق ایچون بلا تردد
صرف ایده جک. ایشته او دعوا ایسه، یوز بیک
مشاهیرِ إنسانیه نك و حدسز نوع بشرک ییلدیزلری
و مرشدلرینک متفقا، کائنات صاحبنک و

متصرفنك بېگلر وعد و عهدلرینه إستناداً خبر
ویردکلری و بر قسمی گوزلریله گوردکلری شو
که: هرکسك ایمان مقابلنده بو زمین یوزی قدر
باغلا و قصرلر ایله مزین و باقی و دائمی بر تارلا
و ملکی قزائمق ویا غیب ایتمک دعواسی باشنه
آچیلمش. اگر ایمان وثیقه سنی صاغلام آلدە ایتمزسه
غیب ایده جک. و بو عصرده، مادیونلق طاعونیه
چوقلر او دعواسنی غیب ایدیور. حتی بر أهل
کشف و تحقیق، بر یرده قرق و فیاتدن یالکز بر
قاچ دانه سی قزاندیغنی سکر اتده مشاهده ایتمش؛

اوته کیلر غیب ایتمشلر. عجا بو غیب ایتدیگی
دعوانک یرینی، بتون دنیا سلطنتی او آدمه ویریلسه
طولدیره بیلیر می؟

ایشته او دعوایی قزاندیره حق اولان خدمتلی و
یوزده طقسانه او دعوایی غیب ایتدیرمه یین خارقه
بر دعوا و کیلنی او ایشده چالیشدیران وظیفه لری
بیراقوب ابدی دنیاده قلاجق گبی آفاقی مالایعنیات
ایله ایشغال ایتمک تام بر عقلسزلق بیلدیگمزدن، بز
رساله النور شاگردلری، هر بریمزک یوز درجه

عقلمز زياده اولسه ده آنجق بو وظيفه يه صرف

ايتمك لازمدر ديه قناعتمز وار.

أى چپس مصيبتنده بنم يگى قارداشلم! سزلىر، بنم

ايله برابر گلن أسكى قارداشلم گى رساله نوري

گورمه مشسگز. بن اونلرى و اونلر گى بيگلىر

شاگردلرى شاهد گوسترهرك ديرم و إثبات ايدر

و إثبات ايتمشم كه: او بيوك دعوايى يوزده

طقسانه قزانديران و يگرمى سنهده يگرمى بيك

آدمه او دعوانك قزانجينك وثيقهسى و سندی و

براتی اولان ايمان تحقیقى پی ألنه ویرن و قرآن

حكيمك معجزه معنويه سندن نشئت ايدوب چيقان
و بو زمانك برنجى بر دعوا و كيلى بولونان رساله
النوردرد. بو اون سكر سنه در بنم دشمنلرم و زنديقلر
و ماديونلر، عليهمده غايت غدارانه دسيسه لرله
حكومتك بعض اركانلرينى اغفال ايدهرك بزي امحا
ايچون بو دفعه گي اسكیده دخى چيسلره،
زندانلره صوقدقلى حالد، رساله النورك چليك
قلعه سنده يوز اوتوز پارچه جهازاتندن آنجق ايكي
اوج پارچه سنه ايليشه بيلمشلىر. ديمك آووقات طوتمق
ايسته ين اوني آلدە ايتسه يتر. هم قورقمايگز، رساله

النور ياساق اولماز؛ حكومتِ جمهوريه نك مبعوثلرى
و اركانلرينك آللرنده مهم رساله لرى ايكى اوچى
مستثنا اولارق سربست گزيورلردى. ان شاء الله،
بر زمان چپسخانه لرى تام بر إصلاحخانه ياپمق
ايچون بختيار مديرلر و مأمورلر، او نورلرى،
محبوسلره، أكملك و علاج گبى توزيع ايده جكلر.

* * *

بشنجى مسئله

گنجلك رهبرنده ايضاح ايديلديگى گبى؛

گنجلك هيچ شبهه يوق كه گيده جك. ياز گوزه
و قيشه ير ويرمه سي و گوندوز آقشامه و گيجه يه
دگيشمسي قطعيتنده، گنجلك دخي إختيارلغه و
ئولومه دگيشه جك. أگر او فاني و گچيجي
گنجلگني عفتله خيراته (إستقامت دائره سنده)
صرف ايتسه، اونگله أبدی، باقى بر گنجلگي
قزانه جعني بتون سماوى فرمانلر مژده ويريورلر.
أگر سفاهته صرف ايتسه، ناصلکه بر دقيقه
حدت يوزندن بر قتل، ميليونلر دقيقه چپس

جزاسنی چکدیرر. اویله ده غیر مشروع دائره‌ده کی
گنجلك کیفلی و لذتلی، آخرت مسؤلیتندن و
قبر عذابندن و زوالندن گلن تأسفلردن و گناهلردن
و دنیوی مجازاتلرندن باشقه، عین لذت ایچنده او
لذتدن زیاده الملر اولدیغنی عقلی باشنده هر گنج
تجربه ایله تصدیق ایدر.

مثلا، حرام سومکده بر قیصقانجلق ألمی و فراق
ألمی و مقابله گورمه‌مک ألمی گبی بر چوق
عارضه‌لر ایله او جزئی لذت، زهرلی بر بال حکمنه

گچر. و او گنجلگكٲ سوٲ استعمالى ايله گلن

خسته لقله خسته خانهلره و طاشقنلقلريله

چپسخانه لره و قلب و روحكٲ غداسزلق و

وظيفه سزلگندن نشئت ايدن صيقتيلرله ميخانه لره،

سفاهتخانه لره ويا مزارستانه دوشه جكلرينى بيلمك

ايسترسهكٲ، گيت خسته خانهلردن و چپسخانه لردن

و ميخانه لردن و قبرستاندن صور. البته اكثر يتله،

گنجلكٲ گنجلگنكٲ سوٲ استعمالندن و

طاشقنلقلرندن و غير مشروع كيفلكٲ جزاسى

اولارق گلن طوقاتلردن ايواهر و آغلامه لر و

أسفلر ایشیده جکسک.

أگر إستقامت دائره‌سنده گیتسه، گنجلك

غایت شیرین و گوزل بر نعمتِ إلهیه و طاتلی و

قوتلی بر واسطهٔ خیرات اولارق آخرتده غایت

پارلاق و باقی بر گنجلك نتیجه ویره‌جگنی، باشده

قرآن اولارق چوق قطعی آیاتیله بتون سماوی

کتابلر و فرمانلر خبر ویروب مژده اییدیورلر. مادام

حقیقت بودر. و مادام حلال دائره‌سی کیفه

کافیدر. و مادام حرام دائره‌سنده کی بر ساعت

لذت، بعضاً بر سنه و اون سنه چس جزاسنی
چکدیرر. ألبته گنجلك نعمته بر شکر اولارق، او
طاتلی نعمتی عفتده، إستقامتده صرف ایتمک لازم
و أزمدر.

آلتنجی مسئله

(رساله نورک چوق یرلرنده ایضاحی و قطعی

حدسز حجتلری بولونان

ایمان بالله رکنک بیگلر کلی برهانلرندن بر تک

برهان قیصه جه بر إشارتدر.)

قسطمونیده لیسه طلبه‌لرندن بر قسمی یانمه
گلدیلر. "بزه خالقمزی طانیتدیر، معلملریمز اللهدن
بجث ایتمیورلر. "دیدیلر. بن دیدم: سزک
اوقودیغکز فنلردن هر فن، کندی لسانِ مخصوصیله
متمادیا اللهدن بجث ایدوب خالقى طانیتدیریورلر.
معلملری دگل، اونلری دیگله‌یگزر.

مثلا: ناصلکه مکمل بر أجزاخانه، که هر
قاوانوزنده خارقه و حساس میزانلرله آیینمش
حیاتدار معجونلر و تریاقلر وار. شبهه‌سز غایت

مہارتلی و کیمیاگر و حکیم بر اجزاجی پی
گوسترر. اوپلہ ده، کُرہ ارض اجزاخانہ سندہ
بولونان درت یوز بیک چشید نباتات و حیوانات
قوانوزلرنده کی ذی حیات معجونلر و تریاقلر
جهتیلہ، بو چارشوده کی اجزاخانہ دن نہ درجه
زیاده مکمل و بیوک اولماسی نسبتنده، او قودینغز
فن طب مقیاسیلہ کُرہ ارض اجزاخانہ کبراسنک
اجزاجیسی اولان حکیم ذو الجلالی حتی کور
گوزلرہ ده گوسترر، طانیتدیرر.

هم مثلاً: ناصل بر خارقه فابريقه كه، بيگلر

چشيد چشيد قوماشلري بسيط بر ماده دن

طوقويور. شكسز، بر فابريقه توري و مهارتلي بر

ماكينستي طانيتديرر. اويله ده، كره ارض دينيلن

يوز بيگلر باشلي، هر باشنده يوز بيگلر مكمّل

فابريقه بولونان بو سيار ماكينه ربانيه، نه درجه بو

انسان فابريقه سندن بيوكسه، مكمّلسه، او درجه ده

اوقوديغكز فنّ ماكينه مقياسيله كره ارضك

اوسته سني و صاحبي بيلديرر و طانيتديرر.

هم مثلاً، ناصلكه غایت مکمل بیک بر چشید
أرزاق أطرافندن جلب ایدوب ایچنده منتظماً
إستیف و إحضار ایدیلیمش دهپو و إعاشه آنباری و
دگان، شکسز بر فوق العاده إعاشه و أرزاق
مالکنی و صاحبنی و مأمورینی بیلدیرر. اوپله ده، بر
سنهده یگرمی درت بیک سنهلك بر دائرهده منتظماً
سیاحت ایدن و یوز بیگلر و آیری آیری أرزاق
ایستهین طائفه لری ایچنه آلان و سیاحتیله موسملره
اوغرایوب، بهاری بر بیوک واغون گبی، بیگلر آیری
آیری طعاملرله طولدیرهرق، قیشده أرزاقی توکهنن

بيچاره ذى حياتلره گتيرن و كُرُهُ اَرْض دینیلن بو
رحمانى إعاشه آنبارى و بو سفینه سبْحانیه و بیک
بر چشید جهازاتى و ماللى و قونسروه پاكترى
طاشییان بو دهپو و دگانِ ربّانى، نه درجه او
فابریقه دن بیوک و مکمل ایسه؛ او قودیغکز و یا
اوقویه جغکز فنّ إعاشه مقیاسیله، او قطعیتده و او
درجه ده كُرُهُ اَرْض دهپوسنك صاحبى، متصرفى،
مدبّرینى، بیلدیرر، طانیتدیرر، سؤدیرر.

هم ناصلکه: درت یوز بیک ملت ایچنده

بولونان و هر ملّتك ايستديگي ارزاقى آيرى و
استعمال ايتديگي سلاحى آيرى و گيديگي
ألبسهسى آيرى و تعليماتى آيرى و ترخيصاتى
آيرى اولان بر اوردونك معجزه كار بر قوماندانى،
تك باشيله بتون او آيرى آيرى ملّترك آيرى آيرى
ارزاقلىرىنى و چشيد چشيد اسلحهلىرىنى و ألبسهلىرىنى
و جهازاتلىرىنى، هيچ برينى اونوتميهرق و
شاشيرميهرق و يردىگي او عجيب اوردو و
اوردوگاه، شهبهسز بدهتله او خارقه قوماندانى
گوسترر، تقدير كارانه سؤديرر. عينا اويله ده، زمين

يوزينك اوردو گاهنده و هر بهارده يگيدن سلاح
آلته آينمش بر يگي اوردوي سبحانیده، نباتات و
حيوانات ملترندن درت يوز بيك نوعك چشيد
چشيد ألبسه، أرزاق، أسلحه، تعليم، ترخيصلری
غایت مكمّل و منتظم و هيچ بريني اونوتميه رق و
شاشيرميه رق بر تك قوماندان اعظم طرفندن ويريلن
كُره أرضك بهار اوردو گاهي، نه درجه مذکور
إنسان اوردو و اوردو گاهندن بيوك و مكمّل ايسه،
سزك اوقويه جغكز فن عسكری مقياسيله، دقتلی و
عقلی باشنده اولانلره او درجه كُره أرضك

حاکمنی و ربّنی و مدبّرینی و قوماندانِ اقدسنی
حیرت‌لر و تقدیس‌لرله بیلدیرر و تحمید و تسبیح‌له
سودیرر.

هم ناصلکه: بر خارقه شهرده میلیونر الکتریق
لامباری حرکت ایده‌رک هر یری گزرلر، یانمق
ماده‌لری توکنمیور بر طرزده کی الکتریق لامباری
و فابریقه‌سی، شکسز، بداهتله الکتریقی اداره ایدن
و سیار لامباری یاپان و فابریقه‌ی قوران و اشتعال
ماده‌لرینی گتیرن بر معجزه‌کار اوسته‌ی و فوق

العاده قدرتلى بر ألكترىقجى ىى حىرتلر و تبرىكلرله
طانىتدىرر، ىاشاسىنلر اىله سؤدىرر. عىنأ اوىله ده،
بو عالم شىهرنده دنىا سراىنك طامنده كى بىلدىز
لامبالرى، بر قسىمى (قوزموغرافىانك دىدىگنه
باقىلسه) كُرهُ اُرُضدن بىك دفعه بىوك و طوپ
گله سندن ىتمش دفعه سرعتلى حركت اىتكلىرى
حالده، إنتظامنى بوزمىيور، بربرىنه چارپمىيور،
سونمىيور، ىانمق ماددهلىر توكنمىيور. اوقودىغكز
قوزموغرافىانك دىدىگنه گوره، كُرهُ اُرُضدن بر
مىليون دفعه دن زىاده بىوك و بر مىليون سنه دن

زىاده ياشايان و بر مسافر خانۀ رحمانيه ده بر لامبا و
صوبا اولان گونشمزك يانماسنك دوامى ايچون، هر
گون كُره ارضك دكزلرى قدر غازياغى و
طاغلى قدر كومور ويا بيك ارض قدر اودون
يىغىنلى لازمدر كه سونمه سين. و اونى و اونك
گى علوى يىلدىزلى غازياغى، اودونسىز،
كومورسىز ياندىران و سوندورمهين و برابر و
چابوق گزديرن و بربرينه چارپدىرميان بر نهايتسىز
قدرتى و سلطنتى، ايشيق پارمقلىله گوسترن بو
كائنات شهرِ محتشمنده كى دنيا سراينك الكترىق

لامبالرى و إداره لرى نه درجه او مثالدن داها
بيوك، داها مكمّلدِر، او درجه ده سزك او قودىغكز
ويا او قويه جغكز فنّ الكترىق مقياسيله بو مشهر
أعظم كائناتك سلطانى، منورينى، مدبرينى، صانعنى،
او نورانى ييلديزلرى شاهد گوستره رك طانيتديرر.
تسبيحاتله، تقديساتله سؤديرر، پرستش ايتديرر.
هم مثلاً، ناصلكه بر كتاب بولونسه كه: بر
سطرنده بر كتاب اينجه يازيلمش و هر بر
كلمه سنده اينجه قلمله بر سورهُ قرآنيه يازيلمش،

غایت معنیدار و بتون مسئله‌لری بربرینی تأیید ایدر
و کاتبی و مؤلفنی فوق العاده مهارتلی و اِقتدارلی
گوسترن بر عجیب مجموعه؛ شکسز، گوندوز
گی، کاتب و مصنفنی کمالاتیله، هنرلیله بیلدیرر،
طانتدیرر. ما شاء الله، بارک الله جمله‌لریله تقدیر
ایتدیرر. عیناً اوپله ده، بو کائنات کتابِ کبیری
که، بر تک صحیفه‌سی اولان زمین یوزنده و بر
تک فورماسی اولان بهارده، اوچ یوز بیك آیری
آیری کتابلر حکمنده کی اوچ یوز بیك نباتی و
حیوانی طائفه‌لری برابر، بربری ایچنده، یاگلیشسز

خطاسز، قاريشديرميهرق، شاشيرميهرق؛ مكمّل،
منتظم و بعضاً آغاج گي بر كلمه ده بر قصيده پي؛
و چكردك گي بر نقطه ده بر كتابك تمام بر
فهرسته سني يازان بر قلم ايشلديگني گوزيمزله
گوردیگمز بو نهایتسز معنیدار و هر كلمه سنده
چوق حكمتلر بولونان شو مجموعه كائنات و بو
مجسم قرآن اكبر عالم، مذکور مثالده كي كتابدن نه
درجه بيوك و مكمّل و معنیدار ايسه، او درجه ده
سزك او قود يگنز فن حكمت الاشيا و مکتبه
بالفعل مباشرت ايتديگنز فن قرائت و فن كتابت،

گنیش مقیاسلریله و دورین گوزلریله بو کتاب

كائناتك نقاشنی، كاتبنی حدسز كمالاتیله

طانتدیرر. **اللَّهُ أَكْبَرُ** جمله سیله بیلدیرر، **سُبْحَانَ اللَّهِ**

تقدیسینه تعریف ایدر، **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ثنالریله سؤدیرر.

ایشته بو فنلره قیاساً، یوزر فنوندن هر بر فن،

گنیش مقیاسینه و خصوصی آینه سیله و دورینلی

گوزیله و عبرتلی نظریله بو كائناتك خالق ذو

الجلالنی أسماسینه بیلدیرر؛ صفاتی، كمالاتی

طانتدیرر.

ایشته بو محتشم و پارلاق بر برهانِ وحدانیت
اولان مذکور حجّتی درس ویرمک ایچوندر که؛
قرآن معجز البیان چوق تکرار ایله اُكْ زیاده رَبُّ
السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ
آیتلریله خالقمزی بزه طانیتدیریور، دییه او مکتبلی
گنجلره دیدم. اونلر دخی تمامیله قبول ایدوب
تصدیق ایدهرك: "حدسز شکر اولسون ربّمزه که،
تام قدسی و عینِ حقیقت بر درس آلدق. الله
سندن راضی اولسون." دیدیلر. بن ده دیدم:

إنسان بیگنر چشید الممر ایله متألّم و بیگنر
نوع لذتله ایله متلذذ اولاجق بر ذی حیات ماکینه
و غایت درجه عجزیله برابر حدسز مادی، معنوی
دشمنلری و نهایتسز فقریله برابر حدسز ظاهری و
باطنی احتیاجلری بولونان و متمادیا زوال و فراق
طوقاتلرینی یهین بر بیچاره مخلوق ایکن، بردن ایمان
و عبودیتله بویله بر پادشاه ذو الجلاله إنتساب
ایدوب بتون دشمنلرینه قارشی بر نقطه إستناد و
بتون حاجاتنه مدار بر نقطه إستمداد بولارق،
هرکس منسوب اولدیغی أفندیسنک شرفیله، مقامیله

إفتخار ایتدیگی گبی، او ده بویله نهایتسز قدیر و

رحیم بر پادشاهه ایمان ایله إنتساب ایتسه و

عبودیتله خدمتنه گیرسه و أجلكٔ إعدام إعلانی

کندی حقنده ترخیص تذکره سنه چویرسه نه قدر

ممنون و منتدار و نه قدر متشکرانه إفتخار

ایده بیلیر، قیاس ایدیگز.

او مکتبلی گنجلره دیدیگم گبی مصیبتزده

محبوسلره ده تکرار ایله دیرم: اونی طانییان و

إطاعت ایدن زندانده دخی اولسه بختیاردر. اونی

اونوتان سرايلرده ده اولسه زنداندهدر، بدبختدر.
حتی بر بختيار مظلوم إعدام اولونورکن بدبخت
ظالميره ديمش: "بن إعدام اولميورم. بلکه ترخيص
ايله سعاده گيديورم. فقط بن ده سزي إعدام
أبدی ايله محكوم گوردیگمدن سزدن تام إنتقامی
آليورم. " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ديهرك سُور ايله تسليم
روح ايدر.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

يدنجى مسئله

(دکترلى چيسنده بر جمعه گوننک ميوه سيدر.)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ * مَا

خَلَقَكُمْ وَلَا بَعُثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ * فَاَنْظُرْ إِلَى

أَثَارِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ

ذَلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

بر زمان قسطمونیده "خالقمزى بزه طانيتدير"

دین لیسہ طلبہ لرینه سابق آلتنجی مسئلہ ده مکتب
فنونک دیلریله ویردیگم درسی، دگزی
چسخانه سنده بنمله تماس ایده بیلن محبوسلر
اوقودیلر. تام بر قناعتِ ایمانیه آلدق لرندن آخرته بر
إشتیاق حسّ ایدوب، "بزه آخرتمزی ده تام بیلدیر.
تا که نفسمز و زمانک شیطانلری بزى یولدن
چیقارماسین، داها بویله چپسلره صوقماسین."
دیدیلر. و دگزی چپسنده کی رساله النور
شاگردلرینک و سابقاً آلتنجی مسئله یی اوقویانلرک
آرزولری ایله آخرت رکنک دخی بر خلاصه سنک

بیانی لازم گلدی. بن ده رساله النوردن بر

قیصه جق خلاصه ایله دیرم:

ناصلکه آلتنجی مسئله ده بز خالقمزی أرضدن،

سماواتدن صورددق؛ اونلر فنلرک دیلری ایله گونش

گی خالقمزی بزه طانیتدیردیله. عیناً بز ده،

آخرتمزی باشده او بیلدیگمز ربمزدن، سوگره

پیغمبریمزدن، سوگره قرآنمزدن، سوگره سائر

پیغمبرلر و مقدس کتابلردن، سوگره ملائکه لردن،

سوگره کائناتدن صوراجغز. ایشته برنجی مرتبه ده

آخرتی اللّٰهَدنِ صوریورز. او ده بتون گوندردیگی
ألچیلریله و

فرمانلریله و بتون إسملریله و صفتلریله "أوت

آخرت واردر و سزی اورایه سَوَق ایدیورم."

فرمان ایدیور. اوننجی سوز، اون ایکی پارلاق و

قطعی حقیقتلر ایله بر قسم إسملرکْ آخرته دائر

جوابلرینی إثبات و ایضاح ایلهمش. بوراده، او

ایضاحه إكتفاءً غایت قیصه بر إشارت ایدرز:

أوت مادام هیچ بر سلطنت یوقدر که، او

سلطنته إطاعت ایدنلره مکافاتى و عصیان ایدنلره
مجازاتى بولونماسین. ألبته ربوبیتِ مطلقه مرتبه‌سنده
بر سلطنتِ سرمدیه‌نك، او سلطنته ایمان ایله
انتساب و طاعت ایله فرمانلرینه تسلیم اولانلره
مکافاتى و او عزتلى سلطنتى کفر و عصیانله انکار
ایدنلره ده مجازاتى؛ او رحمت و جماله، او عزت و
جلاله لایق بر طرزده اولاجق ديه "رب العالمین" و
"السلطان الدیان" اسملى جواب ویریورلر.

هم مادام گونش گبی، گوندوز گبی، زمین

یوزنده بر عمومی رحمت و إحاطه لی بر شفقت و
کرم گوزیمزله گورویورز. مثلا او رحمت، هر
بهارده عموم آغاجلری و میوه لی نباتلری جنت
حوریلری گی گیدیروب، سوسلندیروب، آلرینه
هر چشید میوه لری ویروب بزله اوزاتوب "هایدی
آلیگز، یه یگز" دیدیگی گی؛ بر زهرلی سینگک
آلیله بزله شفالی، طاتلی بالی یدیردیگی و آلسز بر
بوجگک آلیله اک یوموشاق ایگی بزله گیدیردیگی
گی، بر آووج قدر کوچوک چکردکلرده،
تخمجقلرده بیگلر بظمان طعاملری بزم ایچون

صاقلایان و احتیاط ذخیره‌سی اولارق او
کوچوچك ده‌پولرده یرلشدیرن بر رحمت، بر
شفقت، ألبته هیچ شبهه اولاماز که؛ بو درجه
نازنینانه بسله‌دیگی بو سویملی و منتدارلری و
پرستشکارلری اولان مؤمن إنسانلری إعدام ایتمز.
بلکه اونلری داها پارلاق رحمتلره مظهر ایتمک
ایچون، حیاتِ دنیویه وظیفه‌سندن ترخیص ایدر
دییه "رحیم" و "کریم" إسملری سؤاللره جواب
ویریورلر؛ **الجنة حق** دییورلر.

هم مادام بز گوزيمزله گورويورز كه: عموم

مخوقلرده و زمين يوزنده اويله بر حكمت ألى

ايشلهيور و اويله بر عدالت ئولچولريله ايشلر

دونويور كه، عقلِ بشر اونك فوقنده دوشونه ميبور.

مثلا: إنسانك بيك جهازاتنه طاقيلان حكمتلرندن

يالگز بر كوچك چكردك قدر قوه حافظه سنده

بتون تاريخجه حياتنى و او كا تماس ايدن حدسز

حادثاتى او قوه جكده يازوب، اوني بر كتبخانه

حكمنه گتيروب و إنسانك حشرده محاكمه سى

ايچون نشر اولاجق اولان دفتر اعمالنك بر

كوچك سندی اولارق هر وقت خاطرلتمق سرّیله
هر إنسانك ألنه ویرهرك دماغنك جینه قویان بر
أزلی حكمت و بتون مصنوعاتده غایت حسّاس
میزانلرله أعضالرینی یرلشدیرن، میقروبدن گرگدانه،
سینکدن سیمورغه قوشنه، بر چیچکلی نباتدن
میلیارلر، تیریلیونلرله چیچکلر آچان بهار چیچگنه
قدر، إسرافسز ئولچولرله بر تناسب، بر موازنه، بر
إنتظام و بر جمال ایچنده مصنوعاتی بر حسن
صنعت یاپان و هر ذی حیاتك حقوق حیاتنی کمال
میزانله ویرن؛ اییلکلره گوزل نتیجهلر و فناقلره فنا

نتیجہ لری ویردیرن و آدم (عس) زماندن بری طاغی

و ظالم قوملره ووردیغی طوقاتلرله کندینی پک

قوتلی إحساس ایتدیرن بر عدالتِ سرمدیه، ألبته و

هیچ شبهه گتیرمز که: گونش گوندوزسز اولمادیغی

گی؛ او حکمتِ ازلیه، او عدالتِ سرمدیه آخرتسز

اولمازلر و ئولومده أك ظالمرك و أك مظلومرك بر

طرزده گیتمه لرنده کی عاقبتسز بر دهشتلی

حقسزلغه، عدالتسزلگه و حکمتسزلگه هیچ بر

وجهله مساعده ایتمز لر دییه "حکیم" و "حکم" و

"عدل" و "عادل" إسملری بزم سؤالمزه قطعی جواب

ويريورلر.

هم مادام بتون ذى حيات مخلوقلرڭ آللىرى

يتيشمديكى و اقتصارلىرى دائره سنده اولمىان بتون

حاجاتلىرىنى، بتون فطرى مطلبلىرىنى بر نوع دعا

بولونان اقتصار فطرى و اقتصار ضرورى دىللىرىله

اىستدكلىرى وقتده، غايت رحيم و ايشيدىجى و

شفقتلى بر دست غىبى طرفندن ويرىلدىگندن و

اىختىارى اولان دعوات اىنسانىهنكڭ، خصوصاً

خواصلرڭ و نبىلرڭ دىعالرىنكڭ اون عدددن آلتى

یدیسی خلافِ عادت مقبول اولماسندن قطعی

آکلاشیلییور که: هر دردلینک آهنی، هر محتاجک

دعاسنی ایشیدن و دیگلهین بر سمیع مجیب پرده

آرقه‌سنده وار، باقار که؛ اُک کوچک بر ذی‌حیاتک

اُک کوچک بر احتیاجنی گورور و اُک گیزلی بر

آهنی ایشیتیر، شفقت ایدر، فعلاً جواب ویرر،

ممنون ایدر.

ألبته و هر حالده هیچ بر شبهه احتمالی قالماز

که: مخلوقلرک اُک اُهمیتلیسی اولان نوع إنسانک اُک

أهميتلى و عمومى و عموم كائىناتى و عموم أسماء و

صفات إلهيى علاقه دار ايدن بقاءُ أخروييه عائد

دعالرىنى ايچنه آلان و نوع إنسانك گونشلىرى و

يىلدىزلىرى و قوماندانلىرى اولان بتون پيغمبرلىرى

آرقه سنه آلوب اولره دعاسنه "آمين، آمين" ديديرتن

و امتندن هر گون هر فرد متدين هيچ اولمازسه

قاچ دفعه اوگا صلوات گتيرمكله اونك دعاسنه

"آمين، آمين" ديين و بلكه بتون مخلوقات او

دعاسنه إشتراك ايدهرك "أوت يا ربنا! ايستديگنى

وير، بز ده اونك ايستديگنى ايسته يورز. " دىيورلر.

بتون بو ردّ ايديلمز شرائط آلتنده بقاءِ أُخروى و
سعادۃِ اَبديه ايجون محمدّ عليه الصلاة والسلامك
(حشرڪ حدسز اسبابِ موجبہ سندن) يالكز تك
دعاسى جنتك وجودينه و بهارك ايجادى قدر قدرتنه
قولاي اولان آخرتك ايجادينه كافى بر سبدر ديه
"مجب" و "سميع" و "رحيم" اسملى بزم سؤالمزه
جواب ويريورلر.

هم مادام گوندوز بدهتله گونشى
گوستردىگى گى؛ زمين يوزنده، موسملرك تبدلنده

کلی ٹولک و دیریل مکده، پرده آرقه سنده بر
متصرف غایت إنتظامله قوجه کره ارضی بر
باغچه، بلکه بر آجاج قولایلغنده و إنتظامنده و
عظمتلی بهاری بر چیچک سهولتنده و میزانلی
زیتنده و زمین صحیفه سنده اوچ یوز بیک حشر و
نشرک نمونه و مثالرینی گوسترن اوچ یوز بیک
کتاب حکمنده کی نباتات و حیوانات طائفه لرینی
(اونده) یازار، برابر و بربری ایچنده شاشیرمیه رق،
قاریشیق

ایکن قاریشدیرمیه‌رق، بربرینه بگزه‌مکله برابر

إتباسسز، سهوسسز، خطاسز، مکمل، منتظم،

معنیدار یازان بر قلم قدرت، بو عظمتی ایچنده

حدسز بر رحمت، نهایتسز بر حکمت ایله

ایشلدیگی گبی؛ قوجه کائناتی بر خانه‌سی مثللو

إنسانه مسخر و مزین و تفریش ایتمک و او إنسانی

خليفة زمین ایدهرک و طاغ و گوک و یر تحملندن

چکیندکلری امانت کبرای او گاویرمه‌سی و سائر

ذی‌حیاتلره بر درجه ضابطلك مرتبه‌سیله مکرم

ایتمه‌سی و خطابات سبحانیه‌سنه و صحبتنه مشرف

أَيْلَه مَسِي اَيْلَه فَوْق الْعَادَةِ بِر مَقَامِ وَيْرِدِيْغِي وَ بَتُونِ
سَمَاوِي فَرْمَانِلَرْدَه اَوْ كَا سَعَادَتِ اَبْدِيَهِي وَ بَقَاءِ
اُخْرُوِي يِي قَطْعِي وَعَد وَ عَهْدِ اَيْتْدِيْغِي حَالِدَه، اَلْبَتَه
وَ هِيْچ بِر شَبَهه اَوْلْمَاز كَه: بَهَار قَدْر قَدْرْتَنَه قَوْلَايِ
گَلْن دَارِ سَعَادَتِي اَوْ مَكْرَم وَ مَشْرَفِ اِنْسَانِلَر
اِيْچُون اَچَاقِق وَ يَپَاقِق وَ حَشْر وَ قِيَامَتِي
گَتِيْرَه جَك دِيْهه "مِجِي" وَ "مَمِيْت" وَ "حِي" وَ "قِيَوْم"
وَ "قَدِيْر" وَ "عَلِيْم" اِسْمَلَرِي، خَالِقْمَزْدَن صَوْرْمَاْمَزَه
جَوَاب وَيْرِيْوَرَلَر.

أوت هر بهارده بتون آغاجلری و اوتلرک
کوکلرینی عیناً إحیا و نباتی و حیوانی اوچ یوز
بیك نوع حشرک و نشرک نمونهلرینی ایجاد ایدن بر
قدرت، محمد و موسی علیهما الصلاة والسلاملرک
هر برینک امتنک گچیردیگی بیك سنهک زمان،
قارشى قارشى یه خیالاً گتیریلوب باقیلسه، حشرک
و نشرک بیك مثالنی و بیك دلیلنی ایکی بیك بهارده

﴿*﴾: سابق هر بر بهار؛ قیامت قوپمش، ئولمش و

قارشیسنده کی بهار، اونک حشری حکمنده در. ﴿﴾

گوستردیگی گوروله جک. و بویله بر قدرتدن

حشرِ جسمانی بی اوزاق گورمک، بیک درجه
کورلک و عقلسزلقدر.

هم مادام نوع بشرک اُک مشهورلری اولان یوز
یگرمی درت بیک پیغمبرلر اِتفاقله سعادت اُبدیه بی
و بقای اُخروی بی جنابِ حقّ بیکلر وعد و
عهدلرینه اِستناداً اعلان ایدوب، معجزه لريله
طوغری اولدقلرینی اِثبات ایتدکلری گبی؛ حدسز
اهلِ ولایت، کشف ایله و ذوق ایله عین حقیقته
اِمضا باصیورلر. اُلبته او

حقیقت گونش گی ظاهر اولور، شبهه ایدن
دیوانه اولور. اوت بر فنده و بر صنعتده متخصص
بر ایکی ذاتک او فن و او صنعته عائد حکملری و
فکرلری، اونده إختصاصی اولمیان بیک آدمک،
(حتی باشقه فنلرده عالم و اهل إختصاص ده
اولسهلر) مخالف فکرلرینی حکمدن إسقاط
ایتدکلری گی؛ بر مسئلهده، مثلا رمضان هلالنی
یوم شکده إثبات ایتمک و "سوت قونسروهلرینه
بگزهین جویر هندی باغچهسی روی زمینده وار"
دییه دعوا ایتمکده ایکی إثبات ایدیجی، بیک إنکار

ایدیجی و نفی ایدیجیلره غلبه ایدوب دعوایی
قزانیورلر. چونکه اثبات ایدن یالکز بر جویر
هندی پی ویاخود یرینی گوسترسه قولایجه دعوایی
قزانیور. اونی نفی و انکار ایدن، بتون روی زمینی
آرامق، طرامقله هیچ بر یرده بولونمادیغنی
گوسترمکله دعواسنی اثبات ایده بیلدیگی گبی؛ جنتی
و دار سعادتی اخبار و اثبات ایدن یالکز بر ایزینی،
سینه ماده گبی کشفاً بر گولگه سنی، بر ترشحنی
گوسترمکله دعوایی قزاندیغنی حالده؛ اونی نفی و
انکار ایدن، بتون کائناتی و ازلدن ابدہ قدر

زمانلری گورمك و گوسترمكله آنجق إنكارینی و
نفینی إثبات ایله دعوایی قزانه بیلیر. و بو اَهْمیتلی
سردندر که؛ خصوصی بریره باقمیان و ایمانی
حقیقتلر گی عموم کائناته باقان نفیلر، إنکارلر
(ذاتنده محال اولماق شرطیله) إثبات ایدیلمز دییه
أهل تحقیق إتفاق ایدوب بر دستورِ اساسی قبول
ایتمشلر.

ایشته بو قطعی حقیقته بناءً بیگلر فیلسوفلرک
مخالف فکرلری، بویله ایمانی مسئلهلرده بر تک مخبر

صادقه قارشى هيچ بر شبهه حتى و سوسه

ويرمه مك لازم ايكن، يوز يگر مى درت بيك اثبات

ايديجى اهل اختصاص و مخبر صادق و حدسز و

نهايتسز مثبت و متخصص اهل حقيقت و اصحاب

تحقيقك اتفاق ايتدكلرى ارکان ايمانيه ده؛ عقلی

گوزينه اينمش، قلبسز، معنوياتدن اوزاقلاشمش،

كورلشمش بر قاچ فيلسوفك انكارلريله شبهه يه

دوشمه نك نه قدر احمق و ديوانه لك اولديغنى قياس

ايدىگز.

هم مادام گوزيمزله، گوندوز گبی؛ هم
نفسمزده، هم اطرافمزده بر رحمتِ عامّه و بر
حکمتِ شامله و بر عنایتِ دائمه مشاهده ایدیورز
و دهشتلی بر سلطنتِ ربوبیت و دقتلی بر عدالتِ
عالیه و عزتلی اجراءاتِ جلالیهنک آثارینی و
جلوه‌لرینی گورویورز. حتی بر آغاجک میوه‌لری و
چیچک‌لری صایسنجه او آغاجه حکمتر طاقان بر
حکمت و هر بر انسانک جهازاتی و حسیاتی و
قوه‌لری عددنجه إحسانلری، إنعاملری او کتا
باغلامش بر رحمت و قومِ نوح و هود و صالح

عليهم السلام و قوم عاد و ثمود و فرعون گبی

عاصی ملّتره طوقات ووران و أك كوچك بر

ذی حیاتك حقنی محافظه ایدن عزتلی و عنایتلی بر

عدالت و و مِنْ آیاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ

بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ

تَخْرُجُونَ آیتی، عظمتلی بر ایجاز ایله دیر:

ناصلکه ایکی قیشلهده یاتان و طوران مطیع

عسکرلر، بر قوماندانك چاغیرماسیله سلاح باشنه

و وظیفه باشنه بورو سسیله گلمه لری گبی، عیناً

اويله ده: بو ايكي قيشله نك مثالنده و امره
إطاعتنده قوجه سماوات و كُرهُ اَرْض، سلطانِ
أزلي نك عسكرلرينه ايكي مطيع قيشله گبي، نه وقت
حضرتِ إسرائيل عليه السلامك بوروسيله او
قيشله لرده ئولوم ايله ياتانلر چاغيريلسه، درحال
جسد لباسلريني گيوب طيشاري فيرلامالريني اثبات
ايدوب گوسترن هر بهارده اَرْض قيشله سي
ايچنده كيلر، مَلِكِ رعدك بوروسيله عين وضعيتي
گوسترمه سيله نهايتسز عظمتي آكلاشيلان بر
سلطنتِ ربويت؛ ألبته و ألبته و هر حالده و هيچ

شبهه گتيرمز كه، (اوننجى سوزده اثباتنه بناءً) او
رحمت و حكمت و عنایت و عدالت و سلطنت
سرمديه نك غایت قطعی ایستدكلى دارِ آخرت و
دائره حشر و شرك آچیلمامسیله؛ او نهایتسنز جمال
رحمت نهایتسنز بر چركین مرحمتسنزلگه انقلاب
ایتمهسى و او حدسنز کمالِ حكمت، حدسنز
قصورلى عبثیه و فائدهسنز إسرافاته دونمسی و او
غایت شیرین عنایت، غایت آجی إهانتلره
دگیشمسی و او غایت

میزانلی و حقانیتلی عدالت، غایت شدتلی
ظلمره قلب اولماسی و او غایت درجده حشمتلی
و قوتلی سلطنتِ سرمدیه سقوط ایتمه‌سی و
حشرک گلمه‌سیله بتون حشمتی غائب اولماسی و
کمالاتِ ربوبیتی عجز و قصور ایله لکه‌دار
اولماسی، هیچ بر جهتِ امکانی یوق؛ هیچ بر عقل
احتمال ویرمز، یوز محال ایچنده بردن بولونور،
دائرةٔ امکان خارجنده باطل و ممتنعدر. چونکه
نازنین و نازدار بسله‌دیگی و عقل و قلب گی
جهازاتله سعادتِ ابدیه‌یه و آخرتده بقاءِ دائمی‌یه

إشتیاق حسنی ویردیگی حالده اونی ابدی إعدام
ایتمک، نه قدر غدردلی بر مرحمتسزلك و اونك
یالکز دماغنه یوزر حکمتلر و فائدهلر طاقدیغی
حالده اونی دیریلمه مک اوزره بتون جهازاتی و
بیگلر فائدهلری بولونان إستعداداتی عاقبتسز بر
ئولومله فائدهسز، نتیجهسز، حکمتسز بتون بتون
إسراف ایتمک نه درجه خلاف حکمت و بیگلر
وعد و عهدلرینی یرینه گتیرمه مک ایله (حاشا)
عجزینی و جهلنی گوسترمک، نه قدر او حشمت
سلطنته و او کمال ربویته ضددر، هر ذی شعور

آڭلار. بونلره قياساً، عنایت و عدالتی تطبیق ایله.

ایشته خالقمزدن صوردیغمز آخرته دائر سؤالمزه

"رحمن" و "حکیم" و "عدل" و "کریم" و "حاکم"

إسملری مذکور حقیقتله جواب ویریورلر، شکسز

شبهه سز، گونش گبی آخرتی إثبات ایدیورلر.

هم مادام بز گوزیمزله گوروپورز: اوپله

إحاطه لی و عظمتلی بر حفیظیت حکم ایدر که،

ذی حیات هر شیئک و هر حادثه نك چوق

صورتلرینی و گوردیگی فطری وظیفه سنك دفترینی

و أسماء إلهيه قارشی لسانِ حال ايله تسبیحاتنه

دائر صحیفهٔ اعمالنی مثالی لوحه لرده و

چکرد کلرنده و تخم جقلرنده و لوح محفوظك

نمونه جکلری اولان قوای حافظه لرنده و بالخاصه

إنسانك دماغنده کی پك بیوك و پك كوچك

کتبخانه سی اولان قوهٔ حافظه سنده و سائر مادی و

معنوی إنعکاس آینه لرنده قید ایدر، یازدیرر؛ ضبط

ایده رك محافظه آلتنه آلیر. صوگره موسمی

گلد کجه بتون او معنوی یازیلری مادی بر

طرزده ده گوزیمزه گوستروب میلیونرله مثالر و

دلیلر و نمونه لر قوتیله **وَ إِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ**

آیتنده کی اَكْ عَجیب بر حقیقتِ حشریه یی، قدرتک

بر چیچگی اولان هر بهار، کندی چیچکِ اکبرنده

میلیار لر دیل ایله کائناته إعلان ایدر. و باشده

إنسان اولارق اشیاء، فناءه دوشمک و عدمه سقوط

ایتمک و هیچلکده محو اولمق و باشده نوع بشر

اولارق ذی حیاتلر إعدام ایدیلمک ایچون

یارادیلمه مشلر. بلکه بقایه ترقی ایله و دوامه تصفی

ایله و سرمدی وظیفه یه إستعدادیله گیرمک ایچون

خلق اولوندقلرینی غایت قوتلی اثبات ایدر.

أوت هر بهارده مشاهده ایدیورز که: گوز

موسمی قیامتنده وفات ایدن حدسز نباتات، بهار

حشرنده هر بر آغاج، هر بر كوك، هر بر

چكردك، هر بر تخم **وَ إِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ** آیتنی

اوقویوب بر معناسنی، بر فردینی کندی دیلیله،

گچمش سنه لرده گوردیگی و طیفه نك مثالریله

تفسیر ایده رك او عظمتلی حفیظیته شهادت ایدر.

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ آیتنده کی

درت معظّم حقیقتلری هر شیده گوستروب

حفیظیتی اعظمی درجدهده و حشری بهار قولایلغنده

و قطعیتنده بزلره درس ویرر.

أوت بو درت إسمك جلوهلری، أك جزئیدن أك

كلّیه قدر جریان ایدرلر. مثلا: ناصلکه بو

آغاجك منشی اولان بر چكردك **الأول** إسمنه

مظهریتله او آغاجك غایت مکمل پروگرامنی و

ایجادینك نقصانسز جهازاتنی و تشکلنك بتون

شرائطنی جامع بر قوطوجقدر که؛ حفیظیتك

عظمتنی إثبات ایدر.

وَ الْأَخْرُ إِسْمَنهُ مَظْهَرِ اَوْلَانِ مِیوَهَسِی اِیْسَه،

چکرد کلریله او آغاجک ایشلدیگی بتون فطری

وظیفه لرینک فهرسته سنی و عملرینک لیسته سنی و

حیات ثانیه سنک دستورلرینی إحتوا ایدن بر

صندوقچه در که، أعظمی درجده حفیظیته شهادت

ایدر.

وَ الظَّاهِرُ إِسْمَنهُ مَظْهَرِ اَوْلَانِ اَوْ اَغَاجِکْ صَوْرَتِ

جسمانیه سی ایسه، اویله تناسلی و صنعتلی و

سوسلی بر حلّه، بر لباس و آیری آیری نقشلر و
زینتلر و یالدیزلی نشانلر ایله تزین ایدیلیمش؛ گویا
یتمش رنگلی بر حوری ألبسه سیدر که، حفیظیت
ایچنده عظمتِ قدرت و کمالِ حکمت و جمالِ
رحمتی گوزلره گوسترر.

وَ الْبَاطِنُ إِسْمَنه آینه اولان او آغاجک

ایچنده کی ماکینه سی ایسه، او یله منتظم و مکمل و
معجزاتلی بر فابریقه، بر ترگاه، بر کیمیاخانه و
هیچ بر دالی و میوه پی و یاپراغی غداسز بیراقمیان

میزانلی بر قزغانِ اَرزاقدر که؛ حفیظیت ایچنده
کمالِ قدرت و عدالت و جمالِ رحمت و حکمتی
گونش گبی اثبات ایدر.

عیناً او یله ده، کُرهُ اَرْض، سنوی موسملر
جهتنده بر آغاجدر. اِسْمِ اَوَّلِ جلوه سیله گوز
موسمنده حفیظیته امانت ایدیلن بتون تخملر و
چکردکلر، بهار چارشافنی گیهن زمین یوزینک
میلیارلر دال، بوداق، میوه ویرن و چیچک آچان
آغاجنک تشکیلاتنه دائر اِلْهِی اَمْرلرک

مجموعه جقلى و قردن گلن دستورلرک لیسته لرى
و گچن یازک ایشلدیگی وظیفه لرک کوچوچک
صحیفه عمللرى و دفتر خدماتیدر که، بالبداهه بر
حفیظ ذو الجلال والإکرامک حدسز قدرت،
عدالت، حکمت، رحمت ایله ایش گوردیگنی
گوسترییور.

و سنوی زمین آغاجنک آخری ایسه، ایکنجی
گوزده او آغاجک گوردیگی بتون وظیفه لرینى و
أسماء إلهیه قارشى ایتدیگی بتون فطرى

تسبیحاتلرینی و گله جك بهار حشرنده نشر اولابیلن

بتون صحائفِ أعماللرینی، ذرّه جك و کوچو جك

قو طوجق قلك ایچنه قویوب، حفیظ ذو الجلالك

دستِ حكمتنه تسلیم ایدر. **هُوَ الْآخِرُ** إسمنی حدسز

دیللرله كائنات یوزنده اوقور.

و بو آغاجك ظاهری ایسه، حشرك اوج یوز

بیك مثاللرینی و أماره لرینی گوسترن اوج یوز بیك

كلی و چشید چشید چیچكلكر آچوب حدسز

رحمانیت و رزاقیت و رحیمیت و کریمیت

سفره‌لرینی سره‌رك ذی‌حیاتلره ضیافتلر ویرمکله هو

الظَّاهِرُ اِسْمِنِ مِیوه‌لری، چیچکلری، طعاملری

صاییسنجه لسانلریله ذکر ایدوب مدح و ثنا ایدر،

گوندوز گبی وَ اِذَا الصُّحُفُ نَشِرَتْ حَقِیْقَتِنِ

گوسترر.

بو حشمتلی آغاجك باطنی ایسه، حدسز و

حسابه گلمز منتظم ماکینه‌لری و میزانلی

فابریقه‌لری کمالِ دَقَّتْ و اِنْتَظَامِلَه ایشلتدیرن اوپله

بر قزغان و ترگاهدر که، بر درهمدن بیک بَطْمَان

طعاملری پیشیریر، آجلره یتیشدیرر. و اوپله بر

میزان و دقتله ایشلر که، ذره قدر تصادفک

قاریشماسنه بر یر بیراقمیور. **هُوَ الْبَاطِنُ** اِسْمِنِ

زمینک ایچ یوزیله یوز بیک دیل ایله تسبیح ایدن

بعض ملائکه گی یوز بیک طرزلرده اعلان ایدوب

اثبات ایدر.

هم ارض، سنوی حیاتی حیثیتله بر آغاج

اولدیغی و او درت اِسْم ایچنده حفیظیتی و اونگله

حشر قپوسنه بر آناختار یاپدیغی گی، عیناً اوپله

دە، دەرى و دىنا حىاتى جەتتەلە ىنە مەوہلرى
آخرت پازارەنە گوندرىلن بر منتظم آغاجدر. و او
درت اسمە اوپلە بر مظهر، بر آىنە و آخرتە گىدن
بر يول آچار كە، گنىشلگنى إحاطەپە و تعبىرە
عقلمز كافى گلمىيور. يالگىز بو قدر دىرز: ناصلكە
بر ساعتك ثانىەلرى و دققەلرى و ساعتلرى و
گونلرى صايان هفتەلق ساعتك مىللرى بربرىنە
بگىزر، بربرىنى إثبات ايدر. ثانىەلرك حركتنى گورن،
سائر چرخلرك حركتلىرىنى تصدىق اىتمگە مجبور
اولور. عىنا اوپلە دە؛ سماوات و أرضك خالق ذو

الجلالنىڭ

بر ساعتِ اكبرى اولان بو دنيانىڭ تانيه ليرىنى

صايان گونلر و دقيقه ليرىنى حساب ايدن سنه لر و

ساعتليرىنى گوسترن عصرلر و گونليرىنى بيلديرن

دورلر بربرينه بگزر، بربرينى اثبات ايدر. و بو

گيجهنىڭ صباحى و بو قيشىڭ بهارى قطعيتنده فانى

دنيانىڭ قراڭقلى قيشنىڭ باقى بر بهارى و سرمدى

بر صباحى گله جگنى حدسز اماره لرله خبر ويرر

ديه، "حفيظ" اسمى ايله **هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَ**

الظَّاهِرُ وَ الْبَاطِنُ إِسْمَلِرِي، بز خالقمزدن صورديغمز

حشر مسئله سنه، مذکور حقیقتله جواب ویریورلر.

هم مادام گوزیمزله گوروپورز و عقلمزله

آکلاپورز که؛ انسان شو کائنات آغاجنک آک

صوگ و آک جمعیتلی میوه سی و حقیقت محمدیه

علیه الصلاة والسلام جهتیه چکردک اصلیس و

کائنات قرآنک آیت کبراسی و اسم اعظمی

طاشییان آیت الکرسیسی و کائنات سراینک آک

مکرم مسافری و او سرایده کی سائر سکنه لرده

تصرفه مأذون أك فعال مأموری و کائنات شهرینک
زمین محلّه سنک باغچه سنده و تارلاسندہ، واردات و
صرفیاتنه و زرع و اکیلمسنه نظارته مأمور و یوزر
فنلر و بیگلر صنعتلرله تجهیز ایدیلیمش اک
گورولتولی و مسؤلیتلی ناظری و کائنات
ئولکه سنک ارض مملکتندہ، پادشاه ازل و ابدک
غایت دقت آلتندہ بر مفتشی، بر نوع خلیفه ارضی
و جزئی و کلی حرکاتی قید ایدیلن بر متصرفی و
سما و ارض و جبالک قالدیرماسندن چکیندکلی
أمانت کبرای اوموزینه آلان و اوکنه ایکی عجیب

يول آچيلان، بر يولده ذى حياتك اَكْ بدبختى و
ديگرنده اَكْ بختيارى، چوق گنیش بر عبودیتله
مکلف بر عبدِ کلى و کائنات سلطانک اِسْمِ
اعظمه مظهر و بتون اسماسنه اَكْ جامع بر آينهسى
و خطاباتِ سبحانيه سنه و قونوشمه لرینه اَكْ
اَكْلايشلى بر مخاطبِ خاصى و کائناتک
ذى حياتلى ايچنده اَكْ زياده اِحْتِياجلىسى و حدسز
فقريه و عجزيله برابر حدسز مقصدلى و
آرزولرى و

نهایتسز دشمنلری و اونی اینجیتن ضررلی شیلری
بولونان بر بیچاره ذی‌حیاتی و إستعدادجه اُك
زنگینی و لذتِ حیات جهنده اُك متألمی و لذتلی
دهشتلی المزلله آلوده و بقایه اُك زیاده مشتاق و
محتاج و اُك چوق لایق و مستحق و دوامی و
سعادتِ ابدیه‌یی حدسز دعالرله ایسته‌ین و یالواران
و بتون دنیا لذتلی اوگا ویریلسه، اونك بقایه
قارشلی آرزوسنی تطمین ایتمه‌ین و اوگا إحسانلر
ایدن ذاتی پرستش درجه‌سنده سون و سودیرن و
سویلن چوق خارقه بر معجزهٔ قدرتِ صمدانیه و

بر أعجوبة خلت و كائناتى ايچنه آلان و أبده
گيتمك ايچون ياراديلديغنه بتون جهازات
إنسانيهسى شهادت ايدن.. بويله يگرمى كللى
حقيقتلر ايله جناب حَقِّكْ حقِ إسمنه باغلانان و أَكْ
كوچك ذى حياتكْ أَكْ جزئى إحتياجنى گورن و
نيازىنى ايشيدن و فعلاً جواب و يرِن حفيظِ ذو
الجلالكْ حفيظِ إسميله متمادياً عمللرى قيد ايديلن و
كائناتى علاقه دار ايدەجكْ أفعاللرى او إسمكْ كاتبينِ
كراملريله يازيلان و هر شيدن زياده او إسمكْ نظرِ
دقّته مظهر بولونان بو إنسانلر، ألبته و ألبته و هر

حالده و هيچ بر شبهه گتيرمز كه؛ بو يگر مي
حقيقتك حكميله، انسانلر ايچون بر حشر و نشر
اولاجق و حق اسميله اولكي خدمتلىرىنىڭ مكافاتى
و قصوراتنىڭ مجازاتى چكەجك. و حفيظ اسميله
جزئى كلى قيد آلتنه آينان هر عملندن محاسبه و
صورغويه چكىلهجك. و دار بقادە سعادت ابدية
ضيافتگاهنىڭ و شقاوت دائمه چىسخانه سنىڭ
قپولرى آچىلاجق. و بو عالمده چوق طائفه لره
قوماندانلق ياپان و قارىشان و بعضاً قارىشديران بر
ضابط، طوپراغه گىروب هر عملندن سؤال

اولونماق و اويانديريلمامق اوزره ياتوب

صاقلانميه جقدر.

يوقسه سينگك سسني ايشيدوب حق حياتني

ويرمكله فعلاً جواب ويرديگي حالده، گوك

گورولتيسي قوتنده بقايه عائد حدسز حقوق

انسانيه نك، مذكور يگرمي حقيقتلر لسانلريله ايديلن

و عرشى و فرشى چينلاتان دعالريني ايشيتمه مك و

او حدسز حقوقى ضايع ايتمك و سينك قنادينك

انتظامى شهادتيله سينك قنادى قدر اسراف ايتمه ين

بر حکمت، بتون او حقیقتلرک باغلاندقلری إنسانی
إستعداداتی و أبده اوزانان امللری و آرزولری و او
إستعداد و آرزولری بسلهین کائناتک پک چوق
رابطه‌لرینی و حقیقتلرینی بتون بتون إسراف ایتمک
اویله بر حقسزلقدر و امکان خارجنده و ظالمانه بر
چرکینلکدر که؛ حق و حفیظ و حکیم و جمیل و
رحیم إسملرینه شهادت ایدن بتون موجودات اونی
ردّ ایدر. یوز درجه محال و بیک وجهله ممتنعدر
دیرلر. ایشته بز خالقمزدن حشره دائر صوردیغمز
سؤاله، "حق"، "حفیظ"، "حکیم"، "جمیل"،

"رحيم" اسملى جواب ويروب ديرلر: "بز، حق و

حقيقت اولديغمز گى و هم بزه شهادت ايدن

موجوداتك تحقى مثللو، حشر حقدر و محقدر.

هم مادام... داها يازاجقدم، فقط گونش گى

معلوم اولماسدن قيصة كسدم. ايشته گچمش

مثالرده و ماداملرده كى مادّهره قياسا، جناب

حقك يوز، بلكه بيك اسماسنك كائناته باقان

اسملىنك هر بريسى، ناصلكه موجوداتده كى آينه

و جلوه لريله مسماسنى بدهتله اثبات ايدر. عينا

اويله ده؛ حشرى و دارِ آخرتى ده گوستررلر و

قطعتله إثبات ايدرلر.

هم ناصل خالقمزدن صورديغمز سؤالمز، او

رېمز بتون فرمانلريه و نازل ايتديگى بتون

كتابلريه و مسما اولديغى اكثر اسملريه بزه قدسى

و قطعى جواب ويريبور. عينا اويله ده، ملائكه لريه

و اونلرڭ دليله داها باشقه بر طرزده ديديرر:

"سزڭ زمانِ آدمدن برى هم روحانيلرله، هم

بزمه گوروشمڭزڭ يوزر تواتر قوتنده حادثه لرى وار

و بزم و روحانىلرڭ وجودلرینه و عبودیتلرینه
دلالت ایدن حدسز أماره و دلیللر وار. و بز
آخرت صالحونلرنده و بعض دائرهلرنده گزديگمزی،
بربریمزه مطابق اولارق سزڭ قوماندانلریگز ایله
گوروشدیگمز زمان سویلهمشز و دائما ده
سویلهیورز. ألبته بو گزديگمز باقى و مکمل
صالحونلر و بو صالحونلرڭ آرقه لرنده تفریش و تزیین
ایدیلمش اولان سرایلر و متزللر، هیچ شبهه مز
یوقدر که، غایت أهْمیتلی مسافرلری او یرلرده
إسکان ایتمک اوزره بکله یورلر. سزه قطعی بیان

ایدیورز. " دییه سؤالمزه جواب ویریورلر.

هم مادام خالقمز، بزه أك بيوك معلم و أك

مكمل استاد و شاشيرماز و شاشيرتماز أك طوغرى

رهبر اولارق محمد عربى عليه الصلاة والسلامى

تعين ايتمش. و أك صوك ألچى اولارق

گوندرمش. بز دخى، علم اليقين مرتبه سندن عين

اليقين و حق اليقين مرتبه لرينه ترقى و تكمل ايتمك

اوزره هر شيدن اول بو استاديمزدن، خالقمزدن

صوردیغمز سؤالى صورمقلغمز لازم گلیور. چونكه

او ذات، خالقمز طرفندن هر برى برر نشانه
تصدیق اولان بیک معجزاتيله، قرآنك بر معجزهسى
اولارق قرآنك حق و كلام الله اولديغنى اثبات
ايتدیگی گبی؛ قرآن دخی، قرق نوع إعجاز ايله،
او ذاتك بر معجزهسى اولوب، اونك طوغرى و
رسول الله اولديغنى اثبات ایدهرک ايكیسی برابر،
برى عالم شهادت لسانی (بتون حیاتنده بتون أنبیا
و أولیانك تصدیقلى آلتنده) دیگرى عالم غیب
لسانی (بتون سماوی فرمانلرک و کائنات
حقیقتلرینك تصدیقلى ایچنده) بیگلر آیاتيله إدعا

و إثبات ایتدکلی حقیقتِ حشریه، ألبته گونش و
گوندوز گی بر قطعیتدهدر.

أوت حشر گی، أک عجیب و أک دهشتلی و
طور عقلک خارجنده بر مسئله، آنجق و آنجق بویله
خارقه ایکی استادک درسلیله حلّ ایدیلیر،
آکلاشیلیر.

أسکی زمان پیغمبرلری امتلرینه قرآن گی
ایضاحات ویرمدکلرینک سیی، او دورلر بشرک
بدویت و طفولیت دوری اولماسیدر. إبتدائی

درسلرده ایضاح آز اولور.

الحاصل: مادام جنابِ حَقِّكَ أَكْثَرِ إِسْمَلَرِي

آخرتی إقتضا ایدوب ایسترلر. ألبته او إِسْمَلَرِه دِلالت

ایدن بتون حجتلر، بر جهته آخرتك تحقنه دخی

دِلالت ایدرلر. و مادام ملائكه لَر آخرتك و عالم

بقانك دائره لرینی گوردكلرینی خبر ویریورلر. ألبته

ملائكه و روحلرك و روحانیاتك وجود و

عبودیتلرینه شهادت ایدن دلیلر، طولاییسيله

آخرتك وجودینه دخی دِلالت ایدرلر. و مادام

محمد عليه الصلاة والسلامك بتون حياتنده
وحدانيتدن صوگره ائك دائمي دعواسي و مدعاسي
و اساسي آخرتدر؛ البته او ذاتك نبوتنه و صدقنه
دلالت ايدن بتون معجزه لري و حجتلري، (بر
جهتده، طولاييسيله) آخرتك تحقنه و گله جگنه
شهادت ايدر لر. و مادام قرآنك درتدن بريسي
حشر و آخرتدر و بيك آياتيله اونك اثباتنه
چاليشير و اوني خبر ويرر. البته قرآنك حقانيتنه
شهادت و دلالت ايدن بتون حجتلري و دليللري و
برهانلري، طولاييسيله آخرتك وجودينه و تحقنه و

آچىلمەسنە دىخى دلالت و شەھادت ايدرلر.

ايشته باق، بو ركنِ ايمانى نه قدر قوتلى و

قطعى اولديغنى گور.

سكزنجى مسئلەنك بر خلاصەسى

يدنجىدە حشرى چوق مقاماتدن صوراجقدق.

فقط خالقمزك اسمريله ويرديكى جواب او درجه

قوتلى يقين و قناعت ويردى كه؛ داها باشقه

صورغولره احتياج بيراقماديغندن اوراده قيصه

كسدك. شيمدى بو مسئلەدە، آخرت ايمانك، هم

آخرتك سعادته، هم دنيا سعادته دائر تأمین
ایتدیگی فائده‌لر و نتیجه‌لرندن یوزدن بری خلاصه
ایدیله‌جک. سعادت اُخروییه عائد قسمی، قرآن
معجز البیانک ایضاحاتی داها هیچ بر بیانه احتیاج
بیراقمامش، اونی اوکا حواله ایدهرک و سعادت
دنیوییه عائد قسمی ایضاح جهتی رساله النوره
بیراقوب، یالکز قیصه بر خلاصه ایله انسانک
حیات شخصییه و حیات اجتماعییه سنه عائد یوزر
نتیجه‌لرندن اوچ درت دانه‌سنی بیان ایدرز.

برنجیسی: انسان، سائر حیواناته مخالف

اولارق، خانه سیله علاقه دار اولدیغی مثللو دنیا ایله
علاقه داردر و آقاربیله مناسبتدار اولدیغی گبی، نوع
بشر ایله ده جدی و فطری مناسبتداردر. و دنیاده
موقت بقاسنی آرزولادیغی گبی بر دار ابدیده
بقاسنی، عشق درجه سنده آرزولایور. و معده سنك
غدا احتیاجنی تأمین ایتمگه چالیشدیغی گبی دنیا
قدر گنیش، بلکه ابدیه قدر اوزانان سفره لری و
غدارلی، عقل و قلب و روح و انسانیت معده لری
ایچون تدارك ایتمگه فطرة مجبوردر، چابالایور. و

اوپله آرزولری و مطلبلری وار که، ابدی سعادتدن
باشقه هیچ بر شی اونلری تطمین ایتمیور. حتی
اونجی سوزده ایشارت ایدیلدیگی گبی، بر زمان
(کوچکلگمه) خیالمدن صوردم: "سگا بر میلیون
سنه عمر و دنیا سلطنتی ویریلمه سنی، فقط صوگره
عدمه و هیچلگه دو شمه سنی می ایسترسک؟ یوقسه
باقی فقط عادی و مشقتلی بر وجودی می
ایسترسک؟" دیدم. باقدم، ایکنجی سنی آرزولایوب
برنجیسندن "آه" چکدی. "جهنم ده اولسه بقا
ایسترم" دیدی.

ایشته مادام ماهیتِ إنسانیهنك بر خدمتکاری
اولان قوهٔ خیالیه‌یی بو دنیا لذتلی تظمین ایتمیور.
ألته غایت جامع ماهیتِ إنسانیه، ابدیتله فطرهٔ
علاقه‌داردر. ایشه بو حدسز آرزو و املله باغلی
اولدیغی حالده، سرمایه‌سی بر جزئی جزءِ اختیار
و فقرِ مطلق بر إنسانه، آخرته ایمان نه درجه قوتلی
و کافی و وافی بر خزینه، بر مدارِ سعادت و
لذت، بر مدارِ استمداد، بر مرجع و دنیاك حدسز
غملرینه قارشیی بر مدارِ تسلی اولدیغی اوپله بر

میوه و فائده در که؛ اونی قزائمق یولنده دنیا حیاتی
فدا ایتسه، ینه اوجوزدر.

ایکنجی میوهسی و حیاتِ شخصییه باقان بر

فائدهسی:

اوجنچی مسئلهده ایضاح ایدیلن و گنجلك

رهبرنده بر حاشیه بولونان چوق اهمیتلی بر

نتیجهدر.

أوت هر إنسانك، هر زمان دوشوندیگی أك

أهمیتلی أندیشهسی، مزارستانه گیرن کندی

دوستلری و اقربالری گبی او إعدامخانهیه گیرمک
کیفیتیدر. بر تک دوستی ایچون، روحنی فدا ایدن
او بیچاره إنسانك؛ بیگلر، بلکه میلیونلر، میلیارلر
دوستلری ابدی بر مفارقت ایچنده إعدام اولمالرینی
توهم ایدوب جهنم عذابندن بتر بر ألم (او)
دوشونمک اوجندن) گوروندیگی وقت، آخرته ایمان
گلدی، گوزینی آچدیردی و پردهپی قالدیردی.
"باق" دیدی. او ایمانله باقدی. جنت لذتندن خبر
ویرن بر لذت روحانیهپی او دوستلری ابدی
ئولوملردن و چورومهلردن قورتولوب مسرورانه بر

نورانی عالمده اونی ده بکله یورلر وضعیتنده

مشاهده سیله آلدی. رساله نوردده بو نتیجه حجت لرله

ایضا حنه اکتفاء قیصه کسپوررز.

حیات شخصیه عائد او چنجی بر فائده سی:

إنسانك سائر ذی حیاتلر اوستنده کی تفوقی و

رتبه سی ایسه؛ یوکسک سجیه لری و جمعیتلی

إستعدادلری و کلی عبودیتلری و گنیش وجودی

دائرهلری اعتباریله در. حالبوکه او انسان، هم

معدوم، هم ثولو، هم قراکلق اولان گچمش و

گله جك زمانلرڭ اورتە سنده صيقيشمش بر قيصه
زمان اولان حاضر وقتك مقياسيله، ئولچوسيله؛
حميتى، محبتي، قارداشلىغى، انسانيتى گى سجيەلر
آلير.

مثلا، أسكيدن طانيماديغى و آيرلقدن صوگره
ده هيچ گوره ميه جگى باباسنى، قارداشنى، قارىسنى،
ملتنى و وطنى سور، خدمت ايدر. و تام صداقتە و
إخلاصه پك نادر موفق اولابيلير؛ او نسبتده

كمالاتى و سجيەلرى كوچولور. دگل حيوانلرڭ

أَكْ عَلْوِيسِي بَلَكَه بَاش آشَاغِي، عَقْل جَهْتِيلَه أَكْ
بِيچَارَه سِي وَ آشَاغِيسِي اَوْلَق وَضْعِيْتَنَه دُوشَه جَغِي
صِيرَه دَه، آخِرْتَه اِيْمَان اِمْدَادَه يْتِشِير. مَزَار گِي طَار
زَمَانِي، گِچْمَش وَ گَلَه جَك زَمَانلَرِي اِيچْنَه آلَان،
پَك گَنِيَش بَر زَمَانَه چُويرِر. وَ دُنْيَا قَدْر، بَلَكَه
أَزْلَدَن اَبْدَه قَدْر بَر دَائِرَه وَجُود گُوسْتَرِر. بَابَاسْنِي،
دَارِ سَعَادَتَدَه وَ عَالَمِ اُرُوَاْحَدَه دَخِي پَدْرَلَك
مَنَاسَبْتِيلَه وَ قَارْدَاشْنِي، تَا اَبْدَه قَدْر اِخْوَتْنِي
دُوشُونْمَه سِيلَه وَ قَارِيسْنِي جَنْتَدَه دَخِي أَكْ گُوزَل بَر
رَفِيقَه حَيَاتِي اَوْلَدِغْنِي بِيْلَمْسِي حِيثِيْتِيلَه سُور،

حرمت ايدر، مرحمت ايدر، يارديم ايدر. و او بيوك

و گنیش دائره حیاتده و وجودده کی مناسبتلر

ایچون اولان اهمیتلی خدمتلی، دنیانک قیمتسز

ایشلرینه و جزئی غرضلرینه و منفعتلرینه آلت

ایتمز. جدی صداقته و صمیمی إخلاصه موفق

اولارق، کمالاتی و خصیلتلی، او نسبتده

(درجه سنه گوره) یوکسلمگه باشلار. انسانیتی

تعالی ايدر. حیات لذتنده سرچه قوشنه یتیشمهین

او انسان؛ بتون حیوانات اوستنده، کائناتک آک

منتخب و بختیار بر مسافری و صاحب کائناتک

أَكْ محبوب و مقبول بر عبدی اولماسیدر. بو نتیجه
دخی رسالهٔ نوره حجتله ایضاحنه اِکتفاءً قیصه
کسیلدی.

دردنجی بر فائدهسی که، انسانک حیات

اجتماعیهسنه باقیور:

رسالهٔ نوردن طوقوزنجی شعاعده بیان ایدیلن

او نتیجهنک بر خلاصهسی شودر:

نوع انسانک درتدن برینی تشکیل ایدن

چوجقلم، آخرت ایمانیله انساجه یاشایه بیلیرلر و

إنسانیتك إستعدادلرینی طاشییه بیلیرلر. یوقسه ألیم
أندیشه لر ایچنده، کندینی اویوتدیرمق و اونوتدیرمق
ایچون چوجقجه اویونجقلریله، هایلاز بر حیاتله
یاشایه جق. چونکه هر وقت اطرافنده اونك گبی
چوجقلرك ئولمه سیله اونك نازك دماغنده و ایلریده
اوزون آرزولری طاشییان ضعیف قلبنده و
مقاومتسز روحنده اویله بر تأثیر یاپار که؛ حیاتی و
عقلی او بیچاره یه آلتِ عذاب و إشکنجه ایده جگی
زمانده، آخرت ایمانك درسیله، گورمه مک ایچون
اویونجقلر آلتنده اونلردن صاقلانیدیغی او أندیشه لر

یرنده، بر سۆینج و گنیشلك حسّ ایدەرك دیر:

"بو قارداشم ویا آرقداشم ئولدی، جنتك بر قوشی
اولدی. بزدن داها اپی کیف ایدر، گزر. و والدهم
ئولدی، فقط رحمتِ إلهیه گیتدی، ینه بنی جنتده
قوجاغنه آلوب سوه جك و بن ده او شفقتلی
آنه جگمی گوره جگم." دئییه إنسانیتە لایق بر
طرزده یاشایه بیلیر.

هم إنسانك بر رُبعنی تشکیل ایدن إختیارلر؛
یاقینده حیاتلرینك سونمسنه و طوپراغه گیرمه لرینه و

گوزل و سۆيملى دنيالرينك قپانمسنه قارشى
تسلّىي، آنجق و آنجق آخرت ايماننده بولابيليرلر.
يوقسه او مرحمتلى محترم بابالر و فداكار شفقتلى
آنالر، اويله بر واويلايِ روحى و بر دغدغه قلبى
چكه جكلردى كه، دنيا اونلره مأيوسانه بر زندان و
حيات إشکنجهلى بر عذاب اولوردى. فقط آخرت
ايمانى اونلره دير: "مراق ائتمه يگزر، سزك ابدى بر
گنجلگزر وار، گله جك. و پارلاق بر حيات و
نهایتسز بر عمر سزى بکله يور. و ضايع ايتديگزر
اولاد و اقربالريگزله سوينجلرله گوروشه جکسگزر.

و ایتدیگکز بتون اییلکلیگکز محافظه ایدیلیمش،
مکافاتلرینی گوره جکسگکز. " دییه، ایمانِ آخرت
اونلره اوپله بر تسلی و إنشراح ویرر که؛ هر
برینک یوز اختیارلق بردن باشلرینه طوپلانسه،
اونلری مایوس ایتمز.

نوعِ إنسانک اوچدن بریسنی تشکیل ایدن
گنجلر، هوساتلری غلیانده، حسیاته مغلوب،
جرئتکار، عقللرینی هر وقت باشنه آلمیان او
گنجلر، آخرت ایمانی غائب ایتسه لر و جهنم

عذابى تَخَطَّر ایتمز لرسه؛ حیاتِ إجتماعیة ده أَهْلِ
ناموسكْ مالى و عَرَضى و ضعیف و إختیارلر كْ
راحتى و حیثیتى تهلکه ده قالیر. بعض بر دقیقه لذتى
ایچون بر مسعود خانه نكْ سعادتنى محو ایدر و بو
گى چپسده درت بش سنه عذاب چکر، جاناوار
بر حیوان حکمنه گچر. أَگر ایمانِ آخرت اونكْ
إمدادینه گلسه، چابوق عقلنى باشنه آلیر. "گرچه
حکومت خفیه لری بنی گورمیورلر و بن اونلردن
صاقلانه بیلیرم، فقط جهنم گى بر زندانى بولونان بر
پادشاهِ ذو الجلالكْ ملائکه لری بنی گورویورلر و

فناقلریمی قید ایدیورلر. بن باشی بوش دگلم و
وظیفه‌دار بر یولجی‌یم. بن ده اونلر گبی اختیار و
ضعیف اولاجغم." دییه بردن، ظلماً تجاوز ایتمک
ایستدیگی آدملره قارشلی بر شفقت، بر حرمت
حسّ ایتمگه باشلار. بو معنانک دخی رساله
النورده برهانلریله ایضاحنه اکتفاء قیصه کسیونرز.
هم نوع بشرک اهمیتلی بر قسمی، خسته‌لر و
مظلوملر و بزم گبی مصیبتزده‌لر و فقیرلر و آغیر
جزا آلان محبوسلر؛ اگر ایمان آخرت اونلرک

إمدادينه يتيشمزه، هر وقت خسته لغك إخطاريله
گوزى او گنه گلن ئولوم و إنتقامنى آلامادىغى و
ناموسنى ألدن قورتاره مديغى ظالمك مغرورانه إهانتى
و بيوك مصيبتلرده بوش بوشنه مالنى، اولادىنى
غائب ايتمكله گلن أليم مأيوسيتى و بر ايكى دقيقه
ويا بر ايكى ساعت كيف يوزندن بش اون سنه
بويله بر چپس عذابنى چكمكدن گلن كدرلى
صيقتى، ألبته او بيچاره لره دنيايى زندان و حياتى بر
إشكنجهلى عذابه چويرر. أكر آخرته ايمان
إمدادلرينه يتيشسه، بردن اونلر نفس آليرلر؛

صیقتیلری، مایوسیتلری و اندیشه‌لری و إنتقام
حدّتلری درجهٔ ایمانه گوره قسماً و بعضاً تماماً
زائل اولور.

حتّی دییه بیلیرم که: بنم و بر قسم

قارداش لریمک بو سببسز چپسمزده و دهشتلی
مصیبتمزده، اگر ایمانِ آخرت یاردیم ایتمه ایدی،
بر گون طایانمق ئولوم قدر تاثیر ایدوب بزی
حیاتدن إستعفا ایتمگه سوق ایده جکدی. فقط
حدسز شکر اولسون، بنم جانم قدر سوْدیگم پک

چوق قارداشليمك بو مصيبتدن گلن المريني ده
چكديگم و گوزم قدر سؤديگم بيگلر رساله نور
رساله لري و بنم يالديزلي و سوسلي و چوق
قيمتدار كتابلريمك ضياعلري و آغلامالرندن
تأسفلريني چكديگم و أسكيدن بري آز بر إهانتی و
تحكمي قالديره مديغم حالده، سزي قسمله تأمين
ايدرم كه: ايمان بِالْآخِرْتِ نوري و قوتی بگا اويله
بر صبر و تحمّل و تسلي و متانت، بلکه مجاهدانه،
كارلي بر إمتحان درسنده داها بيوك مكافاتي قزائمق
ايچون بر شوق ويردي كه؛ بن بو رساله نك

باشنده دیدیگم گبی، کندیمی مدرسه یوسفیه
عنوانه لایق بر گوزل و خیرلی مدرسه ده بیلیورم.
آرا صیره گلن خسته لقلر و اختیارلقدن نشئت ایدن
تیتیزلکلر اولماسه ایدی، مکمل و راحت قلب ایله
درسلریمه داها زیاده چالیشه جقدم. هر نه ایسه.. بو
مقام مناسبتیله صدد خارجی گیردی، قصوره
باقیلما سین.

هم هر إنسانك كوچك بر دنيا سی، بلکه
كوچك بر جنتی دخی کندی خانه سیدر. اگر ایمان

آخرت او خانہ نك سعادتنده حكم ایتمزسه، او
عائله افرادی، هر بری شفقت و محبت و
علاقه دارلغی درجه سنده ألیم اندیشه لر و عذاب لر
چكر. او جنتی، جهنمه دونر. ویا خود موقت
اگلنجه لر و سفاهت لرله عقلنی تنویم ایدوب اویوتور.
(دوه قوشی گبی آوجی یی گورور، قاجامیور،
اوجامیور. باشنی قومه صوقار، تا گورونمه سین.)
باشنی غفلته صوقار، تا ئولوم و زوال و فراق اونی
گورمه سین. دیوانه جه، موقت، إبطال حسّ نوعندن
بر چاره بولور. چونکه مثلا: والده روحنی فدا

ایتدیگی اولادینی دایما تهلکه لره معروض گورد کجه

تیره ر. و پدرینی و قارداشنی اکسیک اولمیان

بلالردن قورتاره میان اولاد لر، دایم بر کدر، بر

قورقاقلق حس ایدر. بوکا قیاساً، بو دغدغلی

قرارسز حیات دنیوییه ده او مسعود ظن ایدیلن عائله

حیاتی چوق جهترله سعادتنی غائب ایدر و

قیصه جق بر حیاته کی مناسبت و قرابت دخی،

حقیقی صداقتی و صمیمی إخلاصی و غرضسز بر

خدمتی و محبتی ویرمز. أخلاق او نسبتده

كوچولور، بلكه سقوٲ ايدر. اكر آخرتة ايمان او

خانہ ٲه گيرسه، بردن ايشيقلانديره جق،

اورتة لرنده كٲ مناسبت و شفقت و قرابت و محبت

قيصه جق بر زمان ئولچوسيله دگل، بلكه دار

آخرتة سعادت ابدية ده دخي او مناسبتلرك دوامٲ

ئولچوسيله صميمٲ حرمت ايدر، سور، شفقت

ايدر، صداقت ايدر، قصورلرينه باقماز گٲ اخلاق

يوكسكله نير. حقيقي انسانيت سعادتٲ او خانه ده

باشلار انكشافه. بو معنا دخي حجتلرله رساله

النورده بيانہ بناء قيصه كسيلدى.

هم هر بر شهر كندی أهالیسنه گنیش بر
خانه‌در. اَگر ایمانِ آخرت او بیوك عائله أفرادنده
حکم ایتمزسه؛ گوزل أخلاقك أساسلری اولان
إخلاص، صمیمیت، فضیلت، حمیت، فداکارلق،
رضایِ إلهی، ثوابِ أُخروی یرینه غرض، منفعت،
ساخته کارلق، خودگاملق، تصنع، ریا، رشوت،
آداتمق گبی حالر میدان آلیر. ظاهری آسایش و
إنسانیت آلتنده، آنارشییستك و وحشت معنالی
حکم ایدر؛ او حیاتِ شهریّه زهرله‌نیر. چوجقلمر

هایلازلغه، گنجلر سرخوشلغه، قویلر ظلمه،

إختیارلر آغلامغه باشلارلر.

بوگا قیاساً، مملکت دخی بر خانه در و وطن

دخی بر ملی عائله نك خانه سیدر. اگر ایمان آخرت

بو گنیش خانه لرده حکم ایتسه، بردن صمیمی

حرمت و جدی مرحمت و رشوتسز محبت و

معاونت و حیلہسز خدمت و معاشرت و ریاسز

إحسان و فضیلت و آنایتسز بیوکلک و مزیت او

حیاتده إنکشافه باشلارلر. چوجقلره دیر: "جنت

وار، هایلازلغی بیراق. " قرآن درسیله تمکین ویرر.

گنجلره دیر: "جهنم وار، سرخوشلغی بیراق."

عقلی باشلرینه گتیرر. ظالمه دیر: "شدتلی عذاب

وار،

طوقات ییه جکسک. " عدالته باشنی اگدیرر.

اِختیارلره دیر: "سنک اَلْکَدْن چیقمش بتون

سعادتلرکدن چوق یوکسک و دائمی بر اُخروی

سعادت و تازه، باقی بر گنجلک سنی بکله یورلر.

اونلری قزانمغه چالیش. " آغلاماسنی گولمگه چویرر.

بونلره قياساً جزئى و كلى هر بر طائفهده حسن
تأثيرىنى گوسترر، ايشيقلانديرر. نوع بشرک حيات
اجتماعيه سيله علاقه دار اولان اجتماعيون و
أخلاقيونلرک قولاقلىرى چينلاسين! ايشته ايمان
آخرتك بىگلر فائدهلرندن إشارت ايتديگمز بش
آلتى نمونهلرينه سائرلىرى قياس ايديلسه قطعى
آگلاشيلير كه؛ ايکى جهانک و ايکى حياتک مدار
سعادتى يالگز ايماندر.

رساله النورده يگرمى سکزنجى سوزده و

باشقە رسالەلرنە، حشرک جسمانىتى جەھتندە گلن
ضعيف شبهه لره قوتلى جوا بلرينه اکتفاء بوراده
يالکز بر قيصه اشارتله ديزر که: أسماء إلهيه نك اُك
جمعيتلى آينه سى جسمانيتده در. و خلقت
کائاتده کى مقاصد إلهيه نك اُك زنگينى و فعال
مرکزی جسمانيتده در. و احسانات ربانيه نك اُك
چوق چشيدلرى و رنگارنكلرى جسمانيتده در. و
بشرک اِحتياجات ديللريه خالقنه قارشى دعالرينك
و تشكراتنك اُك كثرتلى تخملى ينه جسمانيتده در.
معنويات و روحانيات عالمالرينك اُك متنوع

چکرد کوری ینه جسمانیتده در. بونلره قیاساً، یوزر
کلی حقیقتلر جسمانیتده تمرکز ایتدیگندن، خالق
حکیم زمین یوزنده جسمانیتی چوغالتیق و مذکور
حقیقتلره مظهر ایلهمک ایچون او یله سرعتلی و
دهشتلی بر فعالیتله قافله قافله آرقه سنه موجوداته
وجود گیدیرر، او مشهره گوندرر. صوگره
اونلری ترخیص ایدر، باشقه لرینی گوندرر. متمادیا
کائنات فابریقه سنی ایشلتدیرر. جسمانی محصولاتی
طوقویوب، زمینی آخرته و جنته بر فدانلق
باغچه سی حکمنه گتیرر. حتی إنسانک جسمانی

معدەسى مەنۇن ایتەك ایچون، او معدەنەك حال
دیلیلە بقاسنە دائر دعاسنی کمالِ اهُمیتلە دیگله یوب
قبول ایدەرك فعلاً جواب ویرمەك ایچون، حدسز و
حسابسز و یوز بیگلر

طرز لردە و بیگلر چشید چشید لذت لردە غایت

صنعتلی طعاملری و غایت قیمتلی نعمتلی

جسمانیتە إحضار ایتەك، بدهتله و شكسز

گوسترر كه؛ دارِ آخرتده جنتك اك چوق و اك

متنوع لذتلی جسمانیدر. و سعادتِ ابدیهنك اك

أهميتلى و هر كسك ايتديكى و انسيت ايتديكى
نعمتلى جسمانيدر.

عجا هيچ بر جهتِ احتمالى و إمكاني وار مى
كه؛ بو عادى معدنهك حال ديليله بقا دعاسنى
قبول ايدوب نهايتسز معجزاتلى مادى طعاملر ايله
اونى منتدار ايدهرك، هر وقت تصادفسز، قصدى
اولارق فعلاً جواب ويرن بر قدير رحيم، بر عليم
كريم، كائناتك اك اهميتلى نتيجهسى و ارضك
خليفهسى و او خالقك گزيدهسى و پرستشكارى

اولان نوع إنسانك إنسانيت معدة كبراسي ايله
كلّي و يوكسك و دائما آرزو ايتديگي و أنسيت
ايتديگي و فطرة ايتديگي جسماني لذتلي، دار
بقاده ويريلمسنة دائر حدسز عمومي دعالي قبول
اولماسين و حشر جسماني ايله فعلاً جواب
ويريلمه سين؛ اوني أبدی منتدار ايتمه سين. عاداتا
سينگك سسني ايشيتسين، گوك گورولتيسني
ايشيتمه سين. و عادي بر نفرک کمال اھمیتله
تجهيزاتنه باقسين؛ اوردويه هيچ باقمه سين، اھميت
ويرمه سين. بو يوز درجه محال و باطلدر.

أَوْتِ وَ فِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْإِنْفُسُ وَ تَلَذُّ الْأَعْيُنُ

آیتنک صراحتِ قطعیه سیله: انسان، اَكْ زیاده

أنسیت ایتدیگی و دنیاده نمونه سنی طامش اولدیغی

جسمانی لذتلی جنته لایق بر طرزده گوره جک،

طاته جق. و لسان، گوز و قولاق گبی أعضاءک

ایتدکلی خالص شکرلر و خصوصی عبادتلیک

مکافاتلی، او عضولره مخصوص جسمانی لذتلی

ایله ویریله جکدر. قرآن معجز البیان او درجه

جسمانی لذتلی صریح بر صورتده بیان ایدر که،

باشقه تاويللر ايله معنای ظاهری پی قبول ایتمه مک،
إمكان خارجنده در.

ایشته ایمان آخرتک میوه لری و نتیجه لری
گوستریورلر که؛ ناصلکه اعضای انسانیدن
معدنهک حقیقتی و إحتیاجاتی، طعاملرک وجودینه
قطعی دلالت ایدر؛ اویله ده: انسانک حقیقتی و
کمالاتی و فطری إحتیاجاتی و ابدی آرزولری و
ایمان آخرتک مذکور نتیجه و فائده لرینی ایستهین
حقیقتلری و إستعدادلری داها قطعی اولارق آخرته

و جنّته و جسمانی باقی لذّتله دلالت و تحقّقینه
 شهادت ایتدیگی گبی، بو کائناتک حقیقت
 کمالاتی و معنیدار تکوینی آیاتی و إنسانیتک
 مذکور حقیقتله ایله علاقه دار بتون حقیقتله، دار
 آخرتک وجودینه و تحقّقنه و حشرک گلمه سنه و
 جنّت و جهنّمک آچیلمه سنه دلالت و شهادت
 ایتدکلرینی، رساله نور أجزالری و بالخاصّه اوننجی
 و یگرمی سکزنجی (ایکی مقامی)، یگرمی
 طوقوزنجی سوزلر و طوقوزنجی شعاع و مناجات
 رساله لری حجتله، پارلاق و شبهه بیراقماز بر

طرزده اثبات ایتمشر. اونلره حواله ایدهرک بو

اوزون قصه‌بی قصه کسپورز.

جهنمه دائر بیانات قرآنیه او قدر واضح و

ظاهر در که باشقه ایضاحاته احتیاج بیراقمامش.

یالکز بر ایکی ضعیف شبهه‌بی ازاله ایده‌جک ایکی

اوج نکته‌بی، (تفصیلی رساله نوره حواله ایدوب،

غایت قصه بر خلاصه‌سنی بیان ایده‌جگز.

برنجی نکته: جهنم فکری، گچمش ایمان

میوه‌لرینک لذت‌لرینی قورقوسیه قاچیرمیور. چونکه

حدسز رحمتِ ربّانیه او قورقان آدمه دیر: بگا گل،

توبه قیوسیله گیر. تا جهنمک وجودی دگل

قورقوتمق، بلکه سگا جنتک لذتلینی تام بیلدیرسین

و سنک و حقوqlرینه تجاوز ایدیلن حدسز مخلوقاتک

إنتقاملرینی آلسین، سزی کیفلندیرسین. اگر سن

ضالته بوغولوب چیقامیورسهک ینه جهنمک

وجودی، بیک درجه إعدام ابدیدن خیرلیدر و

کافرله ده بر نوع مرحمتدر. چونکه انسان حتی

یاورولی حیوانات دخی، اقرباسنک و اولادینک و

أحبابنک لذتلیله و سعادتلیله لذتلهنیر، بر جهته

مسعود اولور. شو حالده سن اى ملحد، ضالالتك

اعتباريله يا اعدام ابدى ايله عدمه

دوشه جكسك ويا جهنمه گيره جكسك! شر محض

اولان عدم ايسه، سنك بتون سود كلرك و

سعادتلييله ممنون و بر درجه مسعود اولديغك

عموم اقربا و اصل و نسلك سنگله برابر اعدام

اولماسدن، بيگلر درجه جهنمدن زياده سنك

روحكى و قلبكى و ماهيت انسانيه كى يانديرر.

چونكه جهنم اولمازسه، جنت ده اولماز. هر شى

سَنَكْ كَفْرَكْ اَيْلَهْ عَدْمَهْ دُوْشَر. اَگَر سَن جَهَنَّمَهْ
گِیْرَسَهَكْ، وَجُوْد دَائِرَهْسِنْدَهْ قَالْسَهَكْ، سَنَكْ
سَوْدَكَلْرَكْ وَ اَقْرَبَالْرَكْ یَا جَنَّتَهْ مَسْعُوْد وِیَا وَجُوْد
دَائِرَهْلَرْنِدَهْ بَر جَهْتَهْ مَرْحَمْتَلَرَهْ مَظْهَر اَوْلورلَر. دِیْمَكْ
هَر حَالَدَهْ جَهَنَّمَكْ وَجُوْدِیْنَهْ طَرْفِدَار اَوْلُق سَكَا
لَازْمَدَر. جَهَنَّم عَلِیْهِنْدَهْ بَوْلونْمَق، عَدْمَهْ طَرْفِدَار
اَوْلْمَقْدَر كَه، حَدَسَز دُوْسْتَلْرِیْكَكْ سَعَادَتَلْرِیْنَكْ هِیْچ
اَوْلْمَاسَنَهْ طَرْفِدَارلَقْدَر. اَوْت جَهَنَّم اِیْسَه، خِیْرِ مَحْض
اَوْلَان دَائِرَهْ وَجُوْدَكْ حَاكِمِ ذُو الْجَلَالِنَكْ حَكِیْمَانَهْ وَ
عَادَلَانَهْ بَر چِیْسَخَانَهْ وَظِیْفَهْسِنِیْ گُوْرِن دَهَشْتَلِیْ وَ

جلاللی بر موجود ئولکه سیدر. چپسخانه
وظیفه سنی ده گورمکله برابر، باشقه پک چوق
وظیفه لری وار. و پک چوق حکمتلری و عالم
بقایه عائد خدمتلری وار. و زبانی گبی پک چوق
ذی حیاتک جلالدارانه مسکنلریدر.

ایکنجی نکته: جهنمک و جودی و شدتلی
عدابی، حدسز رحمته و حقیقی عدالته و اِسرافسز،
میزانلی حکمته ضدیتی یوقدر. بلکه رحمت و
عدالت و حکمت، اونک و جودینی ایسترلر.

چونکہ ناصل بيك معصوملرک حقوقنی چيگنهين بر

ظالمی جزالانديرمق و يوز مظلوم حيوانلری

پارچه لایان بر جاناواری ئولديرمک، عدالت ایچنده

مظلوملره بيك رحمتدر. و او ظالمی عفو ایتمک و

جاناواری سربست بیراقمق، بر تک یولسز مرحمته

مقابل یوزر بیچاره لره یوزر مرحمتسزلکدر. عیناً

اویله ده؛ جهنم چپسنه گیرنلردن اولان کافر

مطلق، کفریله هم أسماءِ إلهیهنک حقوقنه إنکار ایله

تجاوز، هم او اسمایه شهادت ایدن موجوداتک

شهادتلینی تکذیب ایله حقوقلرینه تجاوز و

مخلوقاتك او اسمايه قارشى تسبيحكارانه يوكسك

وظيفه لريني

إنكار ايتمكله حقوقلرينه تجاوز و كائناتك غايه

خلقتي و بر سبب وجودي و بقاسي اولان تظاهر

ربوبيت إلهيه قارشى عبوديتلرله مقابله لريني و

آيينه دارلقلريني تكذيب ايله حقوقنه بر نوع تجاوز

ايتديكي حيثيله اويله عظيم بر جنایت، بر ظلمدر

که عفوہ قابليتی قالماز. **إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ**

آيتنك تهديدينه مستحق اولور. اوني جهنمه آتامق،

بر یرسز مرځمه مقابل، حقوځلرینه تعرض ایدیلن

حدسز دعواځیلره حدسز مرځمتسزلکړ اولور.

ایشته او دعواځیلر جهنمک و جودینی ایستد کړی

ځی، عزت جلال و عظمت کمال دخی قطعی

ایسترلر.

أوت ناصل بر سرسری عاصی و رعیته تجاوز

ایدن بر آدم، اورانک عزتلی حاکمنه دیسه: "بنی

ځپسه آتامازسک و یاپامازسک." دییه عزتنه

طوقونسه، ألبته او شهرده ځپس اولماسه ده او

أدبسن ایچون بر حپس یاپاجق، اونی ایچنه آتاجق.

عیناً اویله ده؛ کافرِ مطلق، کفریله عزتِ جلالنه

شدتله طوقونویور. و عظمتِ قدرتنه إنکار ایله

طوقوندیوریور. و کمالِ ربوبیتنه تجاوزیله ایلیشیور.

ألبته جهنمك پك چوق وظیفه لر ایچون پك چوق

أسبابِ موجبہ سی و وجودینك حکمتلری اولماسه

ده، اویله کافر لر ایچون بر جهنمی خلق ایتمک و

اونلری ایچنه آتمق، او عزت و جلالك شأنیدر.

هم ماهیتِ کفر دخی جهنمی بیلدیرر. أوت

ناصلکه ایمانک ماهیتی اگر تجسم ایتسه، لذتلیله بر

جنتِ خصوصیه شکنه گیره بیلیر و جنتدن بو

نقطه دن گیزی خبر ویرر. عیناً او یله ده: رساله

نورده دلیلرله اثبات و باشده کی مسئله لرده دخی

إشارات ایدیلیمش که؛ کفرک و بالخاصه کفر

مطلقک و نفاقک و إرتدادک او یله قراکقلی و

دهشتلی المری و معنوی عذابری وار.. اگر تجسم

ایتسه، او مرتد آدمه بر خصوصی جهنم اولور. و

بیوک جهنمدن بو جهتده گیزی خبر ویرر. و بو

فدانلق دنیا مزرعه سنده کی حقیقتجکلر آخرتده

سنبلر ویرمه‌سی نقطه‌سندن، بو زهرلی چکردک، او

زقوم آغاجنه إشارت ایدر. "بن اونک بر

مایه‌سی‌یم." دیر. "و بنی قلبنده طاشییان بدبخت

ایچون او زقوم آغاجنک بر خصوصی نمونه‌سی،

بنم میوه‌م اولور."

مادام کفر حدسز حقوقه بر تجاوزدر، ألبته

حدسز بر جنایتدر. او یله ایسه حدسز بر عذابه

مستحق ایدر. مادام بر دقیقه قتل، اون بش سنه

جزاده (سکز میلیونه یاقین دقیقه‌ده) چپس عذابنی

چکمه‌سنى عدالتِ بشرىه قبول ايدوب مصلحتہ و
 حقوقِ عامّيه موافق گورور. ألبته بر کفر بيك
 قتل قدر اولماسى جهتيله، بر دقيقه کفرِ مطلق،
 سکز ميلياره ياقين دقيقه‌لرده عذاب چکمه‌سى، او
 قانونِ عدالتہ موافق گلييور. بر سنه عمرينى او
 کفرده گچيرن، ايکى تيريليون سکز يوز سکسان
 ميلياره ياقين دقيقه‌ده عذابه مستحق و **خَالِدِينَ فِيهَا**
أَبَدًا سرينه مظهر اولور. هر نه ايسه...

قرآنِ حکيمک جنّت و جهنّم حقّنده کى

معجزانه ایضاحاتی و قرآنک تفسیری و اوندن گلن

رساله النورک جنت و جهنمک و جودلرینه دائر

حجتلری، داها باشقه بیانه احتیاج بیراقمامشدر.

وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا

خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * رَبَّنَا

اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا *

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا *

گی پک چوق آیتلرک و باشده رسول اکرم

(عصم) و عموم پیغمبرلر و أهل حقیقتک، هر

وقت دعالرنده، أَكْ زِيَادَه أَجْرِنَا مِنْ النَّارِ * نَجِّنَا

مِنْ النَّارِ * خَلِّصْنَا مِنَ النَّارِ وَ وَحَى وَ شَهُودَه بِنَاءً

اونلرجه قطعت كسب ايدن جهنمدن

بزی حفظ ايله ديمه لری گوسترييور كه؛ نوع

بشرك أَكْ بِيُوكْ مَسْئَلَه سِي جَهَنَّمْدِن قُورْتُولْمَقْدِر. وَ

كَائِنَاتِكْ پِكْ چُوقْ أَهْمِيَّتِلِي وَ مَعْظَمْ وَ دَهْشْتَلِي بَر

حَقِيْقَتِي جَهَنَّمْدِر كِه؛ بَر قِسْمِ اَوْ أَهْلِ شَهُودِ وَ

كَشْفِ وَ تَحْقِيْقِ اَوْنِي مَشَاهِدَه اَيْدِر. وَ بَر قِسْمِي

تَرْشَحَاتِنِي وَ گُولْگَه لَرِينِي گُورُور، دَهْشْتَنْدِن فَرِيَادِ

ايدرلر. "بزی اوندن قورتار" دیرلر.

أوت بو کائناتده خیر شر، لذت ألم، ضیا

ظلمت، حرارت برودت، گوزللك چرکینلک،

هدایت ضلالت بربرینه قارشى گلمهسى و ایچنه

گیرمهسى، پک بیوک بر حکمت ایچوندر. چونکه

شر اولمازسه، خیر بیلینمز. ألم اولمازسه، لذت

آکلاشیلماز. ظلمتسز ضیا، أهمییتی اولماز. صوغوقله،

حرارتک درجهلری تحقق ایدر. چرکینلک ایله،

حُسنک تک بر حقیقتی، بیك حقیقت و بیگلر

چشید حُسن مرتبه لری وجود بولور. جهنمسز
جنتك پك چوق لذت لری گیزی قالیر. بونلره قیاساً،
هر شی بر جهته ضدیه بیلینه بیلیر. و بر تك
حقیقتی، سنبل ویروب چوق حقیقتلر اولور. مادام
بو قاریشیق موجودات دار فانیدن دار بقایه آقوب
گیدیور؛ ألبته ناصلکه خیر، لذت، ایشیق،
گوزللك، ایمان گی شیلر جنته آقار. اوپله ده شر،
ألم، قراگلق، چرکینلك، کفر گی ضررلی مادهلر
جهنمه یاغار. و بو متمادیا چالقانان کائناتك
سیللی او ایکی حوضه گیر، طورور. کرامتلی

يگر می طوقوزنجی سوزك آخرنده کی رمزلی

نکته لرینه حواله ایدهرک قیصه کسپیورز.

أی بو مدرسه یوسفیه ده بنم درس آرقداشلم!

بو دهشتلی چپس ابدیدن قورتولمانك قولای،

چاره سی؛ بو دنیوی چپسزدن استفاده ایدهرک ألمز

مجبوریتله یتیشمه یین چوق گناهلردن قورتولدیغمزله

برابر، أسکی گناهلردن توبه ایدوب فرضلیمزی ادا

ایدهرک هر بر ساعت بو چپسده کی عمریمزی بر

گون عبادت حکمنه گتیرمکله او ابدی چپسدن

نجائز و او نورانی جنته گیرمه مز ایچون اَكْ ابي بر
فرصتدر. بو فرصتی قاچیرسه ق، دنیا مز آغلادیغی
گی آخر تمز دخی آغلایه جق. **خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ**
طوقاتی بیه جگر.

بو مقام یازیلدیغی زمان قربان بایرامی گلدی.
"الله أكبر" "الله أكبر" "الله أكبر" لر ایله نوع بشرک
بشدن بریسنه، اوچ یوز میلیون انسانلره بردن "الله
أكبر" دیدیرمه سی؛ قوجه کُرُهُ اَرْض، بیوکلگی
نسبتنده او "الله أكبر" کلمه قدسیه سنی سماواتده کی

سيّارات آرقداشلىرىنىڭ ايشىتىدىرىيور گى، يگر مى
بيگدن زياده حاجيلرگ عرفتده و عيده برابردن
"الله اكبر" ديمه لرى، رسول اكرم عليه الصلاة
والسلامك بيك اوچيوز سنه اول آل و صحابه لريله
سويله ديگى و امر ايتديگى "الله اكبر" كلامنك بر
نوع عكس صداسى اولارق ربوبيت إلهينك "رب
الأرض و رب العالمين" عظمت عنوانيله كللى
تجلىسنه قارشى گنیش و كللى بر عبوديتله بر
مقابله در، ديه تخيل و حس و قناعت ايتدم.

صوگره، عجا بو کلامِ قدسینک بزم
مسئله مزله دخی مناسبتی وار می دیه تخطر ایتدم.
بردن خاطره گلدی که، باشده بو کلام اولارق
سائر باقیاتِ صالحات عنوانی طاشییان "سبحان
الله" و "الحمد لله" و "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" گبی
شعائر دن چوق کلامر، جزئی و کلی مسئله مزی
إخطار و تحقیقنه إشارت ایدر لر. مثلاً "الله أكبر" ک
بر وجه معناسی، جنابِ حَقِّ قدرتی و علمی هر
شیئک فوقنده بیوکدر، هیچ بر شی دائره علمندن
چیقاما، تصرفِ قدرتدن قاچاما و قورتولاما.

و قورقديغمز أك بيوك شيلردن داها بيوکدر. ديمک
 حشری گتيرمکدن و بزى عدمدن قورتارمقندن و
 سعادتِ ابدیه بي ویرمکدن داها بيوکدر. هر عجب
 و طورِ عقلک خارجنده کی هر شیدن داها بيوکدر
 که، مَا خَلَقُكُمْ وَلَا بَعَثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ آيَتِنَا
 صراحتِ قطعيه سيله نوعِ بشرک حشری و نشری،
 بر تک نفسک ايجادی قدر او قدرته قولای گلیر.
 بو معنا إعتباريله در که، ضربِ مثل حکمنده بيوک
 مصيبتلره و بيوک مقصدلره قارشى، هر کس "الله
 بيوکدر، الله بيوکدر" دیر.. کندینه تسلی و قوت

و نقطهٔ استناد یاپار.

أوت ناصلکه طوقوزنجی سوزده، بو کلمه

ایکی آرقداشیله بتون عباداتک فهرستهسی اولان

نمازک چکردکلی و خلاصه‌لری و ایچنده و

تسبیحاتنده تکرار ایله نمازک معناسنی تقویه ایچون

"سبحان الله" "الحمد لله" "الله أكبر" اوچ معظّم

حقیقتلره و إنسانک کائناتده گوردیگی مدار

حیرت، مدار شکران و مدار عظمت و کبریا،

عجیب و گوزل و بیوک، پک چوق فوق العاده

شیلردن آلدیغی حیرت و لذت و هیبتدن نشئت
ایدن سؤالرینه پک قوتلی جواب ویردیگی گبی،
اون آلتنجی سوزک آخرنده ایضاح ایدیلن شو:
ناصل بر نفر، بایرامده بر مشیر ایله برابر حضور
پادشاهه گیرر؛ سائر وقتده، ضابطنک مقامیله اونی
طانیر. عیناً او یله ده؛ هر آدم حجده بر درجه ولیلر
گبی جنابِ حقّی "ربّ الأرض و ربّ العالمین"
عنوانی ایله طانیمغه باشلار. و او کبریا مرتبه لری
قلبنه آچیلدقجه، روحنی إستیلا ایدن مکرر و
حرارتلی حیرت سؤالرینه ینه "الله اکبر" تکراریله

عمومەنە جۋاب وىردىگى مىثللو؛ اون اوچنچى
 لمەنك آخرنده ايضاحى بولونان كە، شىطانلر ك ا ك
 اھمىتلى دسىسەلرینی كو كیلە كسوب جۋاب قطعى
 وىرن ینە "اللہ اكبر" اولدیغى گى؛ بزم آخرت
 حقنە كى سؤالزە دە قىصە فقط قوتلى جۋاب
 وىردىگى مىثللو، "الحمد لله" جملەسى دخى حشرى
 اخطار ایدوب ایستىر. بزه دىر: "معنام آخرتسىز
 اولماز. چونكە، ازلدن ابدە قدر هر كىمدن و هر
 كىمە قارشى بتون حمد و شكر اوگا مخصوصدر،
 افادە ایتدیگمدن، بتون نعمتلك باشى و نعمتلى

حقیقی نعمت یاپان و بتون ذی شعوری عدمک
حدسز مصیبتلرندن قورتاران، یالکز سعادتِ ابدیه
اولابیلیر. و بنم او کّلی معنامه مقابله ایدر.
أوت هر مؤمن نمازلردن صوگره، هر گون هیچ
اولمازسه یوز اَللیدن زیاده "الحمد لله" "الحمد لله"
شرعاً دیمسی و معناسی ده ازلدن اَبده قدر بر
حدسز گنیش حمد و شکری إفاده ایتمهسی، آنجق
و آنجق سعادتِ ابدیهنک و جنتک پشین بر فیآتی و
معجل بر بهاسیدر. و دنیانک قیصه و فانی المّرله
آلوده اولان نعمترینه منحصر اولماز و مخصوص

دگل و اونلره ده أبدی نعمتله وسیله اولمالری

جهتیه باقار، شکر ایدر.

"سبحان الله" کلمه قدسیه سی ایسه، جناب

حقّی شریکدن، قصوردن، نقصانیتدن، ظلمدن،

عجزدن، مرحمتسزلکدن، احتیاجدن و آلداتمقدن و

کمال و جمال و جلالنه مخالف اولان بتون

قصوراتدن تقدیس و تتریه ایتمک معناسیله، سعادت

أبدیه پی و جلال و جمال و کمال سلطنتک

حشمتنه مدار اولان دارِ آخرتی و اونده کی جنتی

إخطار ایدوب دلالت و إشارات ایدر. یوقسه سابقاً

إثبات ایدیلدیگی گبی، سعادتِ ابدیه اولمازسه هم

سلطنتی، هم کمالی، هم جلال، هم جمال، هم

رحمتی، قصور و نقصان لکه لر یله لکه دار اولور لر.

ایشته بو اوچ قدسی کلمه لر گبی، "لَا إِلَهَ إِلَّا"

اللَّهُ" و "بِسْمِ اللَّهِ" و سائر کلماتِ مبارکه، هر

بری اُرکانِ ایمانیه نك برر چکردگی و بو زمانده

کشف ایدیلن ات خلاصه سی و شکر خلاصه سی

گبی، هم اُرکانِ ایمانیه نك هم قرآن حقیقتلرینك

خلاصه‌لری و بو اوچی نمازك چكردكلری
اولدقلری گبی، قرآنك دخی چكردكلری و پارلاق
بر قسم سورهلرك باشلرنده پیرلانطه گبی
گورونمه‌لری و چوق سنوحاتی تسبیحاتده باشلایان
رساله‌ النورك دخی حقیقی معدنلری و اساسلری و
حقیقتلرینك چكردكلریدرلر. و ولایتِ احمديه و
عبودیتِ محمدیه (علیه الصلاة والسلام) جهتنده،
اویله بر دائره ذکرده، نمازدن صوگره‌کی
تسبیحاتده بر طریقتِ محمدیه‌نك (عصم) وردیدرلر
که، هر نماز وقتنده یوز میلیوندن زیاده مؤمنلر

برابر، او حلقه کبرای ذکرده، آلرنده تسبیح‌لر،
"سبحان الله" اوتوز اوچ، "الحمد لله" اوتوز اوچ،
"الله أكبر" اوتوز اوچ دفعه تکرار ایدرلر.

ایشته بویله غایت محتشم بر حلقه ذکرده،
سابقاً بیان ایتدیگمز گی هم قرآنک، هم ایمانک،
هم نمازک خلاصه‌لری و چکردکلری اولان او اوچ
کلمه مبارکه‌بی نمازدن صوگره اوتوز اوچر دفعه
اوقومق نه قدر قیمتدار و ثوابلی اولدیغنی البته
آکلا دیگمز.

بو رساله‌نك باشنده برنجی مسئله‌سی نمازه دائر

گوزل بر درس اولدیغی گبی؛ هیچ دوشونمدیگم

حالده، عادتاً إختیارسز اولارق، اونك آخری ده

نماز تسبیحاتنه دائر اهمیتلی بر درس اولدی.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ أُنْعَامِهِ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

طوقوزنجی مسئله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَمِنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ
أَمِنَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَكُتِبَ لَهُمْ أَنْ لَا يَفْرُقُوا بَيْنَ أَحَدٍ
مِنْ رَسُولِهِ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ...

بو آیتِ اجمع و اعلی و اکبرک بر کلی و

اوزون نکته سنی بیان ایتمگه، بر دهشتلی معنوی

سؤال و بر عظمتلی و إلهی بر نعمتک إنکشافندن

نشئت ایدن بر حال سببیت ویردیله. شویله که:

معنأ روحه گلدی؛ نه دن بر جزئی حقیقت ایمانیه بی

إنکار ایدن کافر اولور و قبول ایتمه بین مسلمان

اولماز؟ حالبوکه الله و آخرته ایمان بر گونش گی
او قراکلغی ازاله ایتمک لازم گلییور. هم نهدن بر
رکن و حقیقتِ ایمانیہی انکار ایدن مرتد اولور،
کفرِ مطلقه دوشر و قبول ایتمهین اسلامیتدن
چیقار؟ حالبوکه سائر اُرکانِ ایمانیہی ایمانی وارسه،
اونی کفرِ مطلقدن قورتارمق لازم گلییور؟

الجواب: ایمان آلتی رکنندن چیقان اوپله بر
وحدانی حقیقتدر که، تفریق قبول ایتمز. و اوپله بر
کلیدر که، تجزی قالدیرماز. و اوپله بر کلدر که

قابلِ انقسام اولماز لر. چونکه هر بر رکنِ ایمانی،
کندینی اثبات ایدن حجتلریله سائر اُرکانِ ایمانیه پی
اثبات ایدر. هر بری هر بریسنه غایت قوتلی بر
حجتِ اعظم اولور. او یله ایسه بتون اُرکانی، بتون
دلیللریله صارصمیان بر فکرِ باطل، حقیقت نظرنده
بر تک

رکنی، بلکه بر حقیقتی ابطال ایدوب انکار
ایده مز. بلکه عدم قبول پرده سی آلتنده گوزینی
قیامقله، بر کفرِ عنادی یاپایلیر. گیت گیده کفرِ

مطلقه دوشر، إنسانیتی محو اولور. هم مادّی، هم
معنوی جهنّمه گیدر. ایشته بز بو مقامده، غایت
مختصر إشارتترلره و میوه رساله‌سنده حشرک
إثباتنده، سائر أركانِ ایمانیه حشری ده إثبات
ایتدکلرینی قیصه‌حق خلاصه‌لرله بیانی گبی، بو
مقامده دخی مجمل فذلکه و مختصر خلاصه‌لرله
(جنابِ حَقِّکْ عنایتیله) بو نکتَهٗ أعظمِ آلتی نقطه‌ده
بیان ایدیله‌جک.

برنجی نقطه: ایمانِ بِاللّهِ، کندی حجت‌لریله هم

سائر رکنلرینی، هم ایمانِ بِالْآخِرَتِ اثبات ایدر که؛
میوه رساله سنک یدنجی مسئله سنده گوزلجه
گوسترمش. اوت بو حدسز کائناتی بر سرای، بر
شهر، بر مملکت گبی بتون لوازمی ایله اداره ایدن
و میزان و إنتظام دائره سنده چویرن و حکمترلله
دگیشدیرن و ذراتی و سیاراتی و سینکلری و
بیلدیزلری برر منتظم اوردو گبی برابر تجهیز و
إدارة ایدن و أمر و إرادہ سی دائره سنده متمادیا بر
علوی مانوره ایچنده تعلیم و توظیفاتله فعالیتته و
سیر و جولانه و عبودیتکارانه بر رسم کشاده و

سیاحتہ گتیرن اُزلی و باقی بر سلطنتِ ربوبیت و
أبدی و دائمی بر حاکمیتِ الوهیت، هیچ ممکن
میدر و هیچ عقل قبول ایدر می و هیچ بر احتمال
وار می که، او أبدی و سرمدی و باقی و دائمی
سلطنتک باقی بر مقرّی و دائمی بر مداری و
سرمدی بر مظهری اولان دارِ آخرت اولماسین؟
بیک دفعه حاشا!

دیمک جنابِ حقّک سلطنتِ ربوبیتی و (یدنجی

مسئله ده بیان ایدیلدیگی گبی) اکثرِ اسملری و

وَجُوبِ وَجُودِيْنِكْ حَجَّتْلَرِي، آخِرْتِه شَهَادَت ايدرلر
و ايسترلر. و بو قَطْبِ اِيْمَانِي نِه قَدْر قَوْتْلِي بَر نَقْطَه
اِسْتِنَادِي وار.. گور، بيل، گورور گبي اينان.

هم ناصل اِيْمَانِ بِاللّٰهِ آخِرْتَسَز اولماز، اويله ده،

اوننجي سوزده قيصه اِشَارْتَلَرِه بيان ايديلديگي

گبي، هيچ بر جهته ممكن ميدر و هيچ عقل قبول

ايدر مي كه؛ الوهيت و معبوديتك تظاهري ايچون

بو كائناتي اويله بر مجسم كتاب صمداني كه، هر

صحيفه سي بر كتاب قدر و هر سطري بر صحيفه

قدر معناری إفاده ايدر و اويله جسماني بر قرآن
سبحاني كه، هر بر آيتِ تكوينيهسى و هر بر
كلمهسى، حتى هر بر نقطهسى، هر بر حرفى بر
معجزه حكمندهدر. و اويله محتشم و ايچى حدسز
آياتله و معنيدار نقشلرله تزئين ايديلمش بر مسجد
رحمانيدر كه؛ هر بر كوشهسنده بر طائفه، بر نوع
عبادتِ فطريه ايله اشتغال ايدر بر شكلده خلق
ايدن بر الله، بر معبودِ بالحق، او كتابِ كبيرك
معناريني درس ويرهجك استادلى و او قرآن
صمدانينك آيتلرينى تفسير ايدهجك مفسرلى آلچى

اولارق گوندرمسین.. و او مسجدِ اکبرده حدسز

طرز زرده عبادت ایدنلره إماملری تعیین ایتمه سین..

و او استادلره و مفسرلره و إماملره فرمانلری

ویرمه سین؟ حاشا، یوز بیک حاشا!

هم جمالِ رحمتی و حسنِ شفقتی و کمالِ

ربوبیتی ذی شعورلره گوسترمک و اونلری شکره و

حمده سَوق ایتمک ایچون بو کائناتی او یله بر

ضیافتگاه و بر تشهیرگاه و او یله بر سیرانگاه که؛

حدسز چشید چشید، لذید نعمتله و غایت آنتیقه،

حدسز خارقه صنعتلر ایچنده دیزیلیمش بر طرزده
خلق ایدن بر صانع رحیم و کریم هیچ ممکن میدر
و هیچ عقل قبول ایدر می که؛ او ضیافتگاهده کی
دی شعور مخلوقلر ایله قونوشماسین و اونلره او
نعمتله مقابل اچیلری واسطه سیله وظیفه
تشکریه پی و تظاهر رحمتنه و سودیرمسنه قارشی
وظیفه عبودیتی بیلدیرمسین. حاشا، بیگلر حاشا!
هم هیچ ممکن میدر بر صانع صنعتنی سور،
بگندیرمک ایستر؛ حتی آغزلرک بیک چشید

ذوقلرینی نظره آلماسی دلالتیله، تقدیر و تحسینلرله
قارشیلانمق آرزو ایدر و هر بر صنعتیله کندینی هم
طانیتدیرمق، هم سؤدیرمک، هم بر چشید معنوی
جمالنی گوسترمک ایستر بر طرزده بو کائناتی آنتیقه
صنعتلرله سوسلندیردیگی حالده، کائناتده کی
ذی حیاتک قوماندانلری اولان انسانلره اونلرک
بیوکلرندن بر قسمی ایله قونوشوب آلچی اولارق
گوندرمسین؟ گوزل صنعتلری تقدیرسز و فوق
العاده حسنِ آسماسی تحسینسز و طانیتدیرمسی و
سؤدیرمسی مقابلهسز قالسین. حاشا، یوز بیک

حاشا!

هم بتون ذی حیاتکِ اِحْتِیاجاتِ فطریه لری

ایچون دعالرینه و حال دیلی ایله ایدیلن بتون

اِتْجَالره و آرزولره، وقتی وقتنه، قصد و اِختیار و

اِرادهی گوسترر بر طرزده حدسز اِنعاملریله و

نهایتسز اِحساناتیله فعلاً و حالاً صریح بر صورتده

قونوشان بر متکلمِ علیم؛ هیچ ممکن میدر، هیچ

عقل قبول ایدر می، اَكْ جزئی بر ذی حیات ایله

فعلاً و حالاً قونوشسون و تام دردینه درمان

يتشدين إحسانيله دردين ديگله سين و إحتياجنى
گورسون و بيلسين و بتون كائناك اَك منتخب
نتيجهسى و ارضك خليفهسى و أكثر مخلوقات
أرضيه نك قوماندانلرى اولان إنسانلرك معنوى
رئيسلرى ايله گوروشمه سين؟ اونلرله، بلكه هر
ذى حيات ايله فعلاً و حالاً قونوشديغى گبى، اونلر
ايله قولاً و كلاماً قونوشماسين و اونلره فرمانلرى و
صحف و كتابلرى گوندرمسين؟ حاشا، حدسز
حاشا!

دِيمَكَ اِيْمَانٍ بِاللّٰهِ، قَطْعِيْتِيْلَهُ وَ حُدْسُزْ حَجْتَلِرِيْلَهُ
"وَ بَكْتَبِهِ وَ رُسُلِهِ" يَعْنِي پِيْغْمَبِرْلَرَهُ وَ مَقْدَسْ كِتَابْلَرَهُ
اِيْمَانِي اِيْتْبَات اِيْدِرْ.

هَمْ هِيْچ بَر جِهْتِ اِمْكَانِي وَار مِي وَ هِيْچ عَقْل
قَبُوْل اِيْدِر مِي كَه؛ بَتُوْن مَصْنُوْعَاتِيْلَهُ كَنْدِيْنِي
طَانِيْتِدِيْرَانَه وَ سُوْدِيْرِنَه وَ تَشْكُرَاتِي فَعْلًا وَ حَالًا
اِيْسْتَهِيْنَه مَقَابِلْ؛ كَانْنَاتِي وَلُوْلَهِيْه وَ يِرِن حَقِيْقْتِ
قُرْآنِيَه اِيْلَه ذُو الْجَلَالِ اَوْ صَنْعْتَكَارِي اَكْمَلْ بَر
طَرْزَه طَانِيْيُوْب وَ طَانِيْتِدِيْرُوْب وَ سُوُوْب وَ

سَوْدِيْرُوْب و تشكّر ايدوب و ايتديروب و

"سبحان الله" "الحمد لله" "الله أكبر" لر ايله

كُرُهُ اَرْضِي سَمَاوَاتِه ايشيتديره جك درجه ده

قونوشديروب و قره و دكزلى جذبويه گتيره جك

بر وضعيته، بيك اوچ يوز سنه ظرفنده نوع بشرك

كميه بشدن بريسي و كيفيه و انسانيه ياريسي

آرقه سنه آلوب او خالقك بتون تظاهر ربوبيته

گنيش و كلّي بر عبوديته مقابله ايدن و بتون

مقاصد إلهيه سنه قارشى قرآنك سوره ليله كائناته و

عصرلره باغیران، درس ویرن، دلّاللق ایدن و نوع

إنسانك شرفنی و قیمتنی و وظیفه سنی گوسترن و

بیك معجزاتیله تصدیق ایدیلن محمد علیه الصلاة

والسلام، أك منتخب مخلوقی و أك مكمل أچیسى

و أك بیوك رسولی اولماسین؟ حاشا و كلا! یوز

بیك دفعه حاشا!

دیمك أشهد أن لا إله إلا الله حقیقتی، بتون

حجتلریله أشهد أن محمدا رسول الله حقیقتنی

إثبات ایدر.

هم هيچ إمكن وار مي كه؛ بو كائناتك

صانعي، مخلوقاتني يوز بيك ديبلر ايله بربريله

قونوشديرسون و اونلرك قونوشمالريني ايشيتسين و

بيلسين و كنديسي قونوشماسين؟ حاشا!

هم هيچ عقل قبول ايدر مي كه؛ كائناتده كي

مقاصدِ إلهيه سني بر فرمان ايله بيلديرمسين؟ و

معماسني آچاجق و مخلوقات نه يردن گليورلر و نه

يره گيده جكلر و نه ايچون بويله قافله قافله

آرقه سنده بورايه گلوب بر پارچه طوروب

گچیورلر، دییه اوچ دهشتلی سؤالِ عمومی یه

حقیقی جواب ویره جک قرآن گبی بر کتابی

گوندر مسین؟ حاشا!

هم هیچ ممکن میدر که؛ اون اوچ عصری

ایشیقلان دیران و هر ساعتده یوز میلیون لسانلرده

کمالِ حرمتله گزن و میلیونلر حافظلرک قیلرنده

قدسیتله یازیلان و نوع بشرک کیفیتاً قسم اعظمی

قانونلریله اداره ایدن و نفسلرینی و روحلرینی و

قلبلرینی و عقللرینی تربیه و تزکیه و تصفییه و تعلیم

ایدن و رساله نوره قرق وجه اعجازی اثبات
ایدیلن و قرق طائفه و طبقه ناسه و هر بر طبقه یه
قارشی بر نوع اعجازینی گوستردیگی کرامتلی و
خارقه لی اون طوقوزنجی مکتوبده بیان اولونان و
محمد علیه الصلاة والسلام بیک معجزاتیله اونک بر
معجزه سی اولارق حق کلام الله اولدیغی قطعی
اثبات ایدیلن قرآن معجز البیان هیچ بر جهته
امکانی وار می که، او متکلم ازی و او صانع
سرمدینک کلامی و فرمانی اولماسین؟ حاشا، یوز
بیک دفعه حاشا و کلا!

دِيمَك اِيْمَانِ بِاللّٰهِ بَتُون حَجَّتْرِيْلَه، قرآنك كلام

اللّٰه اولديغني اثبات ايدييور.

هم هيچ ممكن ميدر كه؛ زمينك يوزيني متماديا

ذي حياتلرله طولديروب بوشالتان و كنديني

طانيتديرمق و عبادت و تسبيحات ايتديرمك ايچون

بو دنيا مزي ذي شعورلرله شنلنديرن بر سلطانِ ذو

الجلال، سماواتي و ييلديزلري بوش و خالي

بيراقسين؛ اونلره مناسب اهالي بي ياراتوب، او

سماوي سرايلرده اسكان ايتمه سين و سلطنتِ

ربوبیتى اَك بيوك مملكتنده خدَمه سز، حشمتسز،
مأمورسز، آلچيسز، ياورُسز، ناظرسز، سيرجيسز،
عابدسز، رعيتسز بىراقسين؟ حاشا، ملكلر
صاييسنجه حاشا!

هم هيچ بر جهتهده إمكنانى وار مى كه؛ بو
كائناتى اويله بر كتاب طرزنده يازار كه، هر بر
آغاجك بتون تاريخچه حياتنى بتون چكردكلرنده
قيد ايدن و هر بر اوتك و چيچگك بتون وظيفه
حياتيه سنى بتون تخملرنده يازان و هر بر ذى شعورك

بتون سرگذشتهٔ حیاتیه‌سنی خردل گبی کوچک قوهٔ
حافظه‌سنده غایت مکمل یازدیران و بتون ملکنده
و دوائر سلطنتنده هر عملی و هر حادثه‌پی متعدد
فوطوغرافلره آلاق محافظه ایدن و ربوبیتک اُک
أهمیتلی بر اساسی اولان عدالت، حکمت و
رحمتک تجلیلی و تحقیق‌لی ایچون قوجه جنت و
جهنمی و صراط و میزان اکبری یارادان بر حاکم
حکیم و بر علیم رحیم، إنسانلرک کائناتی علاقه‌دار
ایدن عملرینی یازدیرماسین و مجازات و مکافات
ایچون فعلرینی قید ایتدیرمه‌سین و سیئات و

حساناتلرینی قدرک لوجهلرنده یازماسین؟ حاشا،

قدرک لوح محفوظنده یازیلان حرفلری عددنجه

حاشا!

دیمک ایمان بالله حقیقتی، حجتلریله هم

ملائکهیه ایمان، هم قدره ایمان حقیقتلرینی دخی

قطعی اثبات ایدر. گونش گوندوزی و گوندوز

گونشی گوستردیگی گبی، ایمانک رکنلری بربرینی

اثبات ایدرلر.

ایکنجی نقطه: باشده قرآن، بتون سماوی

کتابلر و صحفلر و باشده محمد علیه الصلاة
والسلام اولارق بتون پیغمبرلر (علیهم السلام)،
بتون دعوالری بش آلتی اساس اوزرینه دونیورلر.
متمادیا او اساسلری درس ویرمگه و اثبات ایتمگه
چالیشیورلر. اونلرک پیغمبرلکلرینه و طوغریلقلرینه
شهادت ایدن بتون حجتلر و دلیللر، او اساسلره
باقیورلر. اونلرک حقانیتلرینه قوت ویریورلر. او
اساسلر ایسه، ایمان بالله و ایمان بالآخرت و سائر
رکنلره ایماندر. دیمک ایمانک آلتی رکنی بربرلرندن
آیریلمالری ممکن دگلدر. هر بریسی عمومینی اثبات

ایدر، ایستر، إقتضا ایدر. او آلتی، او یله بر کل و
کلیدر که، تجزی قبول ایتمز و إنقسامی امکان
خارجندهدر. ناصلکه کوکی گوکلرده طوبی
آغاجی گی.. هر بر دالی، هر بر میوهسی، هر بر
یاپراغی؛ او قوجه آغاجک کلی، توکنمز حیاتنه
طایانیور. او قوتلی و گونش گی ظاهر او حیاتی
إنکار ایده‌مهین، بر تک متصل یاپراغک حیاتی
إنکار ایده‌مز. اگر ایتسه؛ او آغاج، دالری و
میوهلری و یپراقلری صایسنجه او منکری تکذیب
ایدهجک، صوصدیره‌جق. او یله ده ایمان، آلتی

رکنریله عین وضعیتده در.

بو مقامك باشنده، آلتی نقطه و هر بر نقطه

دخی بش نکته اولارق، آلتی آرکان ایمانیه پی اوتوز

آلتی نکته ده بیان ایتمک نیت ایدیلمشدی. و

باشده کی دهشتلی سؤاله ایضاحات ایله جواب

ویرمک مراد ایتمشدم. فقط بعض عارضه لر میدان

ویرمدیلر. تخمین ایدرم که، برنجی نقطه کافی بر

مقیاس اولماسندن داها ذکیله زیاده ایضاحه احتیاج

قلمادی. و تام آگلاشیلدی که؛ بر مسلمان بر

حقیقتِ ایمانیہی انکار ایتسه، کفرِ مطلقه دوشر.
چونکہ باشقه دینلرک اجمالرینه مقابل، اسلامیتده
تام ایضاحات ویریلمش، رکنلر بربریله زنجیرلنمش.
محمد علیہ الصلاة والسلامی طانیمیان، تصدیق
ایتمهین بر مسلمان، اللہی ده (صفاتیله) داها
طانیماز و آخرتی بیلمز. بر مسلمانک ایمانی او قدر
قوتلی و صارصیلماز حدسز حجتلره طایانیور که،
انکارده هیچ بر عذر قالمیور. عادتا عقل، قبولده
مجبور اولویور.

اوپنجی نقطه: بر زمان "الحمد لله" دیدم.

اونك حدسز گنیش معناسنه مقابل گله جك بر

نعمت آرادم. بردن بو جمله خاطره گلدی:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى الْاِيْمَانِ بِاللّٰهِ وَ عَلٰى وَحْدَانِيَّتِهِ وَ عَلٰى

وَجُوبِ وُجُوْدِهِ وَ عَلٰى صِفَاتِهِ وَ اَسْمَائِهِ حَمْدًا بَعْدَ

تَجَلِّيَاتِ اَسْمَائِهِ مِنْ الْاَزَلِ اِلَى الْاَبَدِ

بن ده باقدم؛ تام مطابقدر. شویله

که:.....

اوپنجی مسئله

أمیر طاغی چیچگی

(قرآندہ اولان تکراراتہ گلن اعتراضلرہ قارشی

غایت قوتلی بر جوابدر.)

عزیز صدیق قارداشلرم،

گرچه بو مسئله، پریشان وضعیتمدن مشوش و

لطافتسز اولمش. فقط او مشوش عبارہ آلتندہ چوق

قیمتلی بر نوع إعجازی قطعی بیلدم، مع التأسف

إفادهیه مقتدر اولامادم. هر نه قدر عبارہسی

سونوك اولسه ده، قرآنه عائد اولمق جهتيله هم
عبادتِ تفكریه، هم قدسی، یوكسك، پارلاق بر
جوهرك صدفیدر. بیرتیق لباسنه دگل، آنده کی
ألماسه باقیلسین. هم بونی غایت خسته و پریشان و
غداسز، بر ایکی گون رمضانده، مجبوریتله غایت
محمل و قیسه و بر جمله ده پك چوق حقیقتلری و
متعدّد حجتلری درج ایدهرک یازدم. قصوره
باقیلماسین.

﴿*﴾: دكزلی چپسنگ میوه سنه اوننجی مسئله اولارق

أمیرطاغنگ و بو رمضان شریفك نورلی بر كوچك

چيچگيدر. تڪراراتِ قرآنيه نكٽَ برِ حڪمتنى بيانله، اهلِ

ضاللتك عفونتلى و زهرلى اوهاملرينى ازاله ايدر. ﴿﴾

عزيز صديق قارداشلم! رمضان شريفده قرآن

معجز البيانى اوقوركن رساله النوره اِشارتلى

برنجى شعاعده بيان اولونان اوتوز اوچ آيتدن

هانگيسى گلسه باقىيوردم كه، او آيتك صحيفهسى

و ياپراغى و قصهسى دخى رساله النوره و

شاگردلرينه قصه دن حصه آلمق نقطه سنده بر

درجه باقىيور. خصوصاً سورة نوردن آيت النور،

اون پارمقله رساله النوره باقديغى گي،

آرقه سنده كي آيتِ ظلمات دخي معارضلرينه تام

باقيبور و زياده حصه ويريبور. عادتا او مقام،

جزئيتدن چيقوب كلّيت كسب ايدر و بو عصرده

او كلّينك تام بر فردى رساله النور و شاگردلريدن

ديه حس ايتدم.

أوت قرآنك خطابي أولّا متكلّم ازلينك ربوبيت

عامه سنك گنیش مقامندن، هم نوع بشر بلکه

كائنات نامنه مخاطب اولان ذاتك گنیش مقامندن،

هم عموم نوع بنی آدمك بتون عصرلرده
إرشادلرینك غایت وسعتلی مقامندن، هم دنیا و
آخرتك و أرض و سماواتك و أزل و أبدك و خالق
كائناتك ربوبیتنه و بتون مخلوقاتك تدبیرینه دائر
قوانین إلهیهنك غایت یوكسك و إحاطهلی بیاناتك
گنیش مقامندن آلدیغی وسعت و علویت و إحاطه
جهتیه او خطاب، او یله بر یوكسك إعجاز و
شمول گوسترر كه؛ درس قرآنك مخاطبلرندن أك
كثرتلی طائفه اولان طبقه عوامك بسیط فهملرینی
اوقشایان ظاهری و بسیط مرتبهسی دخی، أك

علوی طبقه‌ی ده تام حصّه‌دار ایدر. گویا قصّه‌دن

یالکز بر حصّه و بر حکایه‌ی تاریخیه‌دن بر عبرت

دگل، بلکه بر کلی دستورک افرادی اولارق هر

عصره و هر طبقه‌یه خطاب ایدرک تازه نازل

اولویور و بالخاصّه چوق تکرارله **الظَّالِمِينَ الظَّالِمِينَ**

دیوب تهدیدلری و ظلملرینک جزاسی اولان

مصیبتِ سماویه و ارضیه‌ی شدتله بیانی، بو عصرک

أمثالسز ظلملرینه قومِ عاد و ثمود و فرعونک

باشلرینه گلن عذابلر ایله باقدیریور و مظلوم اهل

ایمانه ابراهیم (عس) و موسی (عس) گبی انبیانک

نجاتلری ایله تسلی ویریور.

أوت نظرِ غفلت و ضلالتده، وحشتلی و

دهشتلی بر عدمستان و ألیم و محو اولمش بر

مزارستان اولان بتون گچمش زمان و ئولمش قرنلر

و عصرلر؛ جانلی برر صحیفهٔ عبرت و باشدن

باشه روحلی، حیاتدار بر عجیب عالم و موجود و

بزمه مناسبتدار بر مملکتِ ربّانیه صورتنده سینه‌ما

پرده‌لری گبی، کاه بزی او زمانلره، کاه او

زمانلری یانمزه گتیره‌رك هر عصره و هر طبقه‌یه

گوستروب یوکسک بر إعجاز ايله درس ویرن
قرآن معجز البیان عین إعجازله، نظر ضلالتده
جامد، پریشان، ئولو، حدسز بر وحشتگاه اولان و
فراق و زوالده یووارلانان بو کائناتی بر کتاب
صمدانی، بر شهر رحمانی، بر مشهر صنع ربّانی
اولارق او جامداتی جانلانديره رق برر وظیفه دار
صورتنده بربريله قونوشديروب و بربرینک إمدادینه
قوشديروب نوع بشره و جنّ و ملگه حقیقی و
نورلی و ذوقلی حکمت درسلی ویرن بو قرآن
عظیم الشان، ألبته هر حرفنده اون و یوز و بعضاً

بيك و بيگلر ثواب بولونماسى و بتون جن و انس

طوپلانسه اونك مثلنى گتيره مەمسى و بتون بنى

آدمله و كائاتله تام يرندە قونوشماسى و هر زمان

ميليونلر حافظلر ك قبلرندە ذوقله يازيلماسى و

چوق تکرارله و کثرتلى تکراراتيله اوصاندير مەمسى

و چوق إلتباس يرلرى و جمله لريله برابر چوجقلر ك

نازك و بسيط قفالرندە مكمل يرلشمسى و

خسته لرك و آز سوزدن متأثر اولان و سكراتده

اولانلر ك قولاغنده ماء زمزم مثللو خوش گلمسى

گى قدسى إمتيازلى قزانير و ايكى جهانك

سعادتلرینی کندی شاگردلرینه قزانديرر. و
ترجماننك اُمیت مرتبه سنی تام رعایت ایتمك سرّیله
هیچ بر تكلف و هیچ بر تصنع و هیچ بر
گوستریشه میدان ویرمه دن سلاستِ فطریه سنی و
طوغریدن طوغرییه سمان گلمسنی و اَك کثرتلی
اولان طبقه عوامك بسیط فهملرینی تترّلاتِ کلامیه
ایله اوقشامق حکمتیله، اَك زیاده سماء و ارض گبی
اَك ظاهر و بدیهی صحیفه لری آچوب او عادیات
آلتنده کی خارق العاده معجزاتِ قدرتنی و معنیدار
سطورِ حکمتنی درس ویرمکله لطفِ اِرشادده

گوزل بر إعجاز گوسترر.

تكرارى إقتضا ایدن دعا و دعوت، ذكر و

توحيد كتابى دخى اولديغنى بيلديرمك سريله

گوزل، طاتلى تكراراتيله بر تك جملهده و بر تك

قصهده آيرى آيرى چوق معنالى، آيرى آيرى

مخاطب طبقه لرينه تفهيم ايتمكده و جزئى و عادى

بر حادثهده اَك جزئى و اهميتسىز شيلر دخى نظر

مرحمتنده و دائره تدبير و اراده سنده بولونماسنى

بيلديرمك سريله تاسيس اسلاميته و تدوين

شريعته صحابه لرك جزئى حادثه لرينى دخى نظر
أهميته آماسنده؛ هم كلى دستور لرك بولونماسى، هم
عمومى اولان اسلاميتك و شريعتك تاسيسنده او
جزئى حادثه لرك، چكردكلر حكمنده چوق اهميتلى
ميوه لرى ويردكلرى جهتنده ده بر نوع اعجازينى
گوسترر.

أوت إحتياجك تكرريله، تكرارك لزومى
حشيتيله، يگر مى سنه ظرفنده پك چوق مكرر
سؤاللره جواب اولارق آيرى آيرى چوق طبقه لره

درس ویرن و قوجه کائناتی پارچه پارچه ایدوب
قیامتده شکلنی دگیشدیرهك دنياي قالدیروب اونك
یرینه عظمتلی آخرتی قوراجق و ذراتدن ییلدیزلره
قدر بتون جزئیات و کلیاتی تك بر ذاتك أئنده و
تصرفنده بولوندیغنی إثبات ایدهجك و کائناتی و
أرض و سماواتی و عناصری قیزدیران و حدته
گتیرن نوع بشرك ظلملرینه، کائناتك نتیجه خلقتی
حسابنه غضب إلهی و حدت ربانیه یی گوسترهجك
حدسز خارقه و نهایتسز دهشتلی و گنیش بر
إنقلابك تأسیسنده بیگنر نتیجه قوتنده بعض

جمله‌لری و حدسز دلیلرک نتیجه‌سی اولان بر قسم
آیتلری تکرار ایتمک؛ دگل بر قصور، بلکه غایت
قوتلی بر إعجاز و غایت یوکسک بر بلاغت و
مقتضایِ حاله غایت مطابق بر جزالتدر و
فصاحتدر.

مثلاً: بر تک آیت ایکن یوز اون درت دفعه
تکرر ایدن بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ جمله‌سی،
رساله النورک اون دردنجی لمعه‌سنده بیان ایدیلدیگی
گی؛ عرشی فرشله باغلایان و کائناتی

ایشیقلانديران و هر دقیقه هر کس اوڭا محتاج
اولان اویله بر حقیقتدر که، میلیونلر دفعه تکرار
ایدیلسه ینه احتیاج وار. دگل یالکز اُکمک گی
هر گون، بلکه هوا و ضیا گی هر دقیقه اوڭا
احتیاج و اشتیاق واردر.

هم مثلاً: سوره طسم ده سکر دفعه تکرار

ایدیلن شو **اِنَّ رَبَّكَ لَهٗوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ** آیتی، او

سورهده حکایه ایدیلن پیغمبرلرک نجاتلرینی و

قوملرینک عذابلرینی، کائناتک نتیجه خلقتی حسابنه

و ربوبیتِ عامّه‌نک نامنه او بیگلر حقیقت قوتنده

اولان آیتی تکرار ایدهرک؛ عزتِ ربّانیه، او ظالم

قوملرک عذابنی و رحیمیتِ إلهیه دخی أنبیانک

نجاتلرینی إقتضا ایتدیگنی درس و یرمک ایچون بیگلر

دفعه تکرار اولسه ینه إحتیاج و إشتیاق وار و

إعجازلی و ایجازلی بر علوی بلاغندر.

هم مثلاً: سورهُ رَحْمٰنِده تکرار ایدیلن **فَبَآئِ**

الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ آیتی ایله سورهُ مرسلاتده **وَيَلُّ**

يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ آیتی، جنّ و نوع بشرک، کائناتی

قیزدیران و ارض و سماواتی حدّته گتیرن و خلقتِ
عالمک نتیجه‌لرینی بوزان و حشمتِ سلطنتِ إلهیه
قارشى إنکار و إستخفافله مقابله ایدن، کفر و
کفرانلرینی و ظلملرینی و بتون مخلوقاتک حقوقلرینه
تجاوزلرینی عصرلره و ارض و سماواته تهدیدکارانه
هایقیران بو ایکی آیت، بویله بیگلر حقیقتلرله
علاقه‌دار و بیگلر مسئله قوتنده اولان بر درسِ
عمومیده بیگلر دفعه تکرار ایدیلسه ینه لزوم وار و
جلاللی بر إعجاز و جماللی بر ایجازِ بلاغتر.

هم مثلاً: قرآنك حقيقى و تام بر نوع مناجاتى

و قرآندن چيقان بر چشيد خلاصهسى اولان

جوشن الكبير نامنده كى مناجاتِ پيغمبريده يوز

دفعه

سُبْحَانَكَ يَا لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْإِمَانُ الْإِمَانُ

خَلِّصْنَا وَ اجْرِنَا وَ نَجِّنَا مِنَ النَّارِ جمله سنك

تكرارنده توحيد گبى كائنا تَجْهَ أَكْ بِيُوكْ حَقِيقَتْ وَ

تسبيح و تقديس گبى، مخلوقاتك ربوبيته قارشى

اوچ معظم وظيفه سندن أَكْ أَهْمِيَّتِلَى وَ وظيفهسى و

شقاوتِ ابدیه دن قورتولمق گبی نوعِ انسانك اَكْ
دهشتلی مسئله سی و عبودیت و عجزِ بشرینك اَكْ
لزوملی نتیجه سی بولونماسی جهتیه بیگر دفعه
تکرار ایدیلسه ینه آذر.

ایشته تکراراتِ قرآنیہ ﴿﴾ (*): نماز تسبیحاتی گبی،
عبادتلردن بر قسمنك تکراری سنت بولونان ماده لر گبی. ﴿﴾
بو گبی متین اساسلره باقییور. حتی بعضاً بر
صحیفه ده إقتضای مقام و إحتیاج افهام و بلاغتِ
بیان جهتیه یگر می دفعه صریحاً و ضمناً توحید
حقیقتنی إفاده ایدر. دگل اوصانج، بلکه قوت و

شوق و حلاوت ویرر. رساله النورده، تکرارات
قرآنیه نه قدر یرنده و مناسب و بلاغتجه مقبول
اولدیغی حجتلیله بیان ایدیلمش.

قرآن معجز البیانک مکّیه سوره لریله مدنیه
سوره لری بلاغت نقطه سنده و إعجاز جهتنده و
تفصیل و إجمال وجهنده بربرندن آیری اولماسنک
سرّ حکمتی شودر که: مکّه ده، برنجی صفده
مخاطب و معارضلری، قریش مشرکلری و أمیلری
اولدیغندن بلاغتجه قوتلی بر أسلوب عالی و

ایجازلی، مقنع، قناعت ویریجی بر اجمال و تثبیت
ایچون تکرار لازم گلدیگندن اکثریتجه مکی
سوره‌لری اَرکانِ ایمانیه‌یی و توحیدک مرتبه‌لرینی
غایت قوتلی و یوکسک و اعجازلی بر ایجاز ایله
إفاده و تکرار ایده‌رک مبدأ و معادی، اللّهی و
آخرتی، دگل یالکز بر صحیفه‌ده، بر آیتده، بر
جمله‌ده، بر کلمه‌ده؛ بلکه بعضاً بر حرفده و
تقدیم - تأخیر، تعریف - تنکیر و حذف - ذکر
گی هیئت‌لرده او یله قوتلی اثبات ایدر که، علم
بلاغتک داهی إماملری حیرتله قارشیلامشدر. رساله

النور و بِالْخَاصَّةِ قرآنك قرق وجهِ إعجازيني إجمالاً
إثبات ایدن یگر می بشنجی سوز، ذیلر یله برابر و
نظمده کی وجهِ إعجازی خارقه بر طرزده بیان و
إثبات ایدن عربی رساله النوردن "إشارات الإعجاز"
تفسیری بالفعل گوسترمشدر که، مکی سوره و
آیتلرده اَكْ عالی بر أسلوبِ بلاغت و اَكْ یوکسک
بر إعجازِ ایجازی واردر.

اما مدینه سوره و آیتلرینک برنجی صفده
مخاطب و معارضلری ایسه، اللّٰهی تصدیق ایدن

یهودی و نصارا گبی اهل کتاب اولدیغندن
مقتضای بلاغت و إرشاد و مطابق مقام و حالک
لزومندن ساده و واضح و تفصیلی بر اُسلوبله اهل
کتابه قارشى دینک یوکسک اصولنی و ایمانک
رکنلرینی دگل، بلکه مدارِ إختلاف اولان شریعتک
و احکامک و تفرعاتک و کلی قانونلرک منشألری
و سببلری اولان جزئیاتک بیانی لازم گلدیگندن او
سوره و آیتلرده اکثریتجه تفصیل و ایضاح و ساده
اُسلوبله بیانات ایچنده قرآنه مخصوص أمثالسز بر
طرزِ بیانله بردن او جزئی تفرعات حادثهسی

ایچنده یوکسک قوتلی بر فذلکه، بر خاتمه، بر
 حجت و او جزئی حادثه شرعیه پی کلیشدیرن و
 إمتثالنی ایمان بالله ایله تأمین ایدن بر جمله توحیدیه
 و اسمائیه و أخرویه پی ذکر ایدر. او مقامی
 نورلانیدیرر، علویلشدیرر، کلیشدیرر. رساله النور،
 آیتلرک آخرلرنده اکثریتله گلن **ان الله على كل**
شيء قدير * ان الله بكل شيء عليم * و هو
العزیز الرحیم * و هو العزیز الحکیم گبی توحیدی
 ویا آخرتی إفاده ایدن فذلکهلر و خاتمه لرده نه قدر
 یوکسک بر بلاغت و مزیتلر و جزالتلر و نکتهلر

بولونديغنى يگر مى بشنجى سوزك اىكنجى

شعله سنك اىكنجى نورنده او فذلكه و خاتمهلر ك

پك چوق نكتهلرندن و مزيتلرندن اون دانه سنى بيان

ايدهر ك، او خلاصهلرده بر معجزه كبرا بولونديغنى

معنلره ده اثبات ايتمش.

أوت قرآن، او تفرعات شرعيه و قوانين

إجتماعيه نك بيانى ايچنده بردن مخاطبك نظرينى أك

يوكسك و كللى نقطهلره قالدوروب، ساده اسلوبى

بر علوى اسلوبه و شريعت درسندن توحيد درسنه

چوپرهرك؛ قرآنی هم بر کتابِ شریعت و احکام و

حکمت، هم بر کتابِ عقیده و ایمان و ذکر و

فکر و دعا و دعوت اولدیغنی گوستروب هر

مقامده چوق مقاصدِ إرشادیه و قرآنیه پی درس

ویرمسيله، مکيه آیتلرک طرزِ بلاغتلرندن آیری و

پارلاق معجزانه بر جزالت إظهار ایدر. بعضاً ایکی

کلمهده مثلاً رَبُّ الْعَالَمِينَ و رَبُّكَ ده، رَبُّكَ تعبیريله

أحدیتی و رَبُّ الْعَالَمِينَ ایله واحدیتی بیلدیرر.

أحدیت ایچنده واحدیتی

إفاده ایدر. حتی بر جمله ده؛ بر ذره پی بر گوز

بیگنده گوردیگی و یرلشدیردیگی گبی، گونشی

دخی عین آیتله، عین چکیجله گوگک گوز بیگنده

یرلشدیرر و گوگه بر گوز یاپار. مثلاً: **خَلَقَ**

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ آتِنْدُنْ صَوْتَهُ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي

النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ آتِنْتِكْ عَقْبِنْدَه وَ هُوَ

عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ دیر. "زمین و گوکلرک

حشمتِ خلقتنده، قلبک دخی خطرانی بیلیر، اداره

ایدر." دیر، طرزنده بر بیانات جهتیه او ساده و

أمیت مرتبه سنی و عوامک فهمنی نظره آلان او

بسیط و جزئی محاوره، او طرز ایله علوی و
جاذبه‌دار و عمومی و إرشاد‌کار بر مکالمه‌یه دونر.

أهمّیتی بر سؤال: "بعضاً بر حقیقت، سطحی

نظرلره گورونم‌دیگندن و بعض مقاملرده جزئی و
عادی بر حادثه‌دن یوکسک بر فذلکه توحیدی ویا

کلی بر دستوری بیان ایتمکده مناسبت

بیلینم‌دیگندن، بر قصور توهم ایدیلیر. مثلاً:

"حضرت یوسف علیه السلام، قارداشنی بر حیله

ایله آلماسی" ایچنده **وَ فَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ** دئییه

غایت یوکسک بر دستورک ذکرى، بلاغتجه
مناسبتى گورونمییور. بونک سرى و حکمتى نه در؟"

الجواب: هر برى برر کوچک قرآن اولان

اکثر اوزون سوره و متوسطلرده و چوق صحیفه
و مقاملرده یالکز ایکی اوچ مقصد دگل، بلکه
قرآن ماهیتی هم بر کتاب ذکر و ایمان و فکر، هم
بر کتاب شریعت و حکمت و إرشاد گبی چوق
کتابلری و آیری آیری درسلى تضمّن ایدهرک
ربوبیتِ إلهیهنک هر شیئه إحاطه سنی و حشمتلى

تجلیاتی إفاده ایتمک جهتیه، کائنات کتاب
کبیرینک بر نوع قرائتی اولان قرآن، البته هر
مقامده، حتی بعضاً بر صحیفهده چوق مقصدلری
تعقیباً معرفت اللهدن و توحیدک مرتبهلرندن و ایمان
حقیقتلرندن درس ویردیگی حیثیتیه؛ اوبر مقامده،
مثلا ظاهرجه ضعیف بر مناسبتله، باشقه بر درس
آچار و او ضعیف مناسبتله چوق قوتلی مناسبتلر
إلتحاق ایدرلر. او مقامه غایت مطابق اولور، مرتبه
بلاغتی یوکسکله نیر.

ايکنجی بر سؤال: "قرآندە صریحاً و ضمناً و

إشارة، آخرت و توحیدی و بشرک مکافات و

مجازاتنی بیگلر دفعه إثبات ایدوب نظرە ویرمەنک و

هر سورهده، هر صحیفهده، هر مقامده درس

ویرمەنک حکمتی نه در؟"

الجواب: دائرهٔ امکانده و کائناتک سرگذشته

عائد إنقلابرده و امانت کبرای و خلافت ارضیهی

اوموزینه آلان نوع بشرک شقاوت و سعادت

أبدیهیه مدار اولان وظیفهسنه دائر اک اهمیتلی، اک

بيوك، اَكْ دهشتلى مسئلهلرندن اَكْ عظمتليلرينى
درس و ويرمك و حدسز شهبهلىرى ازاله ايتمك و
غايث شدتلى اِنكارلىرى و عنادلرى قيرمق جهتنده
اَلبته او دهشتلى اِنقلابلىرى تصديق ايتديرمك و او
اِنقلابلر عظمتنده بيوك و بشره اَكْ اَلزم و اَكْ
ضرورى مسئلهلىرى تسليم ايتديرمك ايچون قرآن
بيكلىر دفعه دگل، بلكه ميليونلر دفعه اونلره
باقديرسه ينه اِسراف دگل كه، ميليونلر كرّه تكرر
ايله او بختلر قرآنده اوقونور، اوصانج و يرمز،
اِحْتياج كسيلمز.

مثلاً: **انَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ**

جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ... خَالِدِينَ فِيهَا

أَبَدًا آیتنك گوستردیگی مژدهٔ سعادتِ ابدیه

حقیقتی، بیچاره بشره هر دقیقه کندینی گوسترن

حقیقتِ موتك هم انسانی، هم دنیاسنی، هم بتون

أحبابنی إعدامِ ابدیسندن قورتاروب ابدی بر سلطنتی

قزاندردیغندن میلیارلر دفعه تکرار ایدیلسه و

كائنات قدر اهمیت ویریلسه ینه إسراف اولماز،

قیمتدن دوشمزر. ایشته بو چشید حدسز قیمتدار

مسئله‌لری درس ویرن و کائناتی بر خانه گبی
دگیشدیرن و شکنی بوزان دهشتلی انقلابلری
تأسیس ایتمکده إقناعه و ایناندرمغه و إثباته
چالیشان قرآن معجز البیان ألبته صریحاً و ضمناً و
إشارةً بیگلر دفعه او مسئله‌لره نظر دقتی جلب
ایتمک؛ دگل إسراف، بلکه أکمک، علاج، هوا،
ضیا گبی برر حاجتِ ضروریه حکمنده إحساننی
تازه‌لندیرر.

هم مثلاً: **انَّ الْكَافِرِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَالظَّالِمِينَ**

لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ گبی تهدید آیتلرینی قرآن غایت

شدتله و حدتله و غایت قوت و تکرارله ذکر

ایتمسنک حکمتی ایسه؛ (رساله النورده قطعی

إثبات ایدیلدیگی گبی) بشرک کفری، کائناتک و

أكثر مخلوقاتك حقوقه اویله بر تجاوزدر که،

سماواتی و أرضی قیزدیریور و عناصری حدته

گتیروب طوفانلر ایله او ظالملری طوقاتلایور. و اِذَا

الْقَوَا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهِيَ تَفورُ * تَكَادُ

تَمیزٌ مِنَ الْغَيْظِ آیتنک صراحتیله او ظالم منکرلره

جهنم اویله اوفکه لنیور که، حدتدن پارچه لانتق

درجه سنه گليور. ايشته بويله بر جنايتِ عامه يه و
حدسز بر تجاوزه قارشى بشرک کوجکک و
اهميتسز لگى نقطه سنه دگل، بلکه ظالمانه جنايتنک
عظمتنه و کافرانه تجاوزينک دهشتنه قارشى سلطان
کائنات کندى رعيتنک حقوقرينک اهميتنى و او
منکرلرک کفر و ظلمنده کى نهايتسز چرکينلگنى
گوسترمک حکمتيله فرماننده غايت حدت و
شدتله او جنايتى و جزاسنى دگل بيک دفعه، بلکه
ميليونلر و ميليارلر ايله تکرار ايتسه، ينه اسراف و
قصور دگل که، بيک سنه دن برى يوزر ميليون

إنسانلر هر گون اوصانمه دن کمالِ اِشتیاقله و

اِحتیاجله اوقورلر.

أوت هر گون، هر زمان، هر کس ایچون بر

عالم گیدر، تازه بر عالمک قیوسی کندینه

آچیلمه سندن، او گچیجی هر بر عالمی نورلاندیرمق

ایچون اِحتیاج و اِشتیاقله **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** جمله سنی

بیگلر دفعه تکرار ایله او دگیشن پرده لره و عالم لره

هر بریسنه بر **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** لامبا یاپدیغی گبی،

اویله ده او کثرتلی،

گچیجی پردهلری و تازهلهنن سیار کائاتلری
قراکقلان دیرمه مق و آینه حیاتنده انعکاس ایدن
صورتلرینی چرکینلشدیرمه مک و لهنده شاهد
اولابیلن او مسافر وضعیتلری علیه چویرمه مک
ایچون، او جنایتلرک جزالرینی و پادشاه ازلینک
شدتلی و عنادلری قیران تهدیدلرینی، هر وقت قرآنی
اوقومقله تخطر ایدوب نفسک طغیانندن قورتولمغه
چالیشمق حکمتیله، قرآن غایت معجزانه تکرار
ایدرو بو درجه قوت و شدت و تکرارله تهدیدات
قرآنیله حقیقتسز توهم ایتمکدن، شیطان بیله

قاچار. و اونلری دیکله مهین منکرلره جهنم عذابى
عينِ عدالتدر، ديهه گوسترر.

هم مثلاً: عصایِ موسى گبی چوق حکمتلری
و فائدهلری بولونان قصهٔ موسى نك (عس) و سائر
أنبیانك قصه لرینی چوق تکرارنده، رسالتِ
أحمدیه نك حقانیتنه بتون أنبیانك نبوتلرینی حجت
گوستروب اونلرک عمومى إنکار ایدهمهین، بو
ذاتك رسالتنى حقیقت نقطه سنده إنکار ایدهمز
حکمتیله و هرکس هر وقت بتون قرآنى اوقومغه

مقتدر و موفق اولاماديغندن هر بر اوزون و
متوسط سوره يي برر كوچك قرآن حكمنه گتيرمك
ايچون اهميتلي اركان ايمانيه گي او قصه لري تكرر
ايتمه سي؛ دگل اسراف بلكه معجزانه بر بلاغتر و
حادثه محمدية بتون بني آدمك اَك بيوك حادثه سي و
كائناتك اَك عظمتلي مسئله سي اولديغني درس
ويرمكدر.

أوت قرآنده ذات أحمديه يه اَك بيوك مقام
ويرمك و درت اركان ايمانيه يي ايچنه آمله، لا اله

إِلَّا اللَّهُ رُكْنُهُ دُنْكَ طَوْتُوْلَانِ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللَّهِ وَ

رَسَالَتِ مُحَمَّدِيهِ، كَائِنَاتِكَ أَكْ بِيُوْكَ حَقِيْقَتِي وَ ذَاتِ

أَحْمَدِيهِ بَتُوْنِ مَخْلُوْقَاتِكَ أَكْ أَشْرَفِي وَ حَقِيْقَتِ مُحَمَّدِيهِ

تَعْبِيْرِ اِيْدِيْلِنِ كَلِّيْ شَخْصِيَّتِ مَعْنُوِيْهِ سِي وَ مَقَامِ

قَدْسِيْسِي، اِيْكِي جِهَانِكَ أَكْ پارلاق بر گونشی

اولديغنه و بو خارقه مقامه لياقتنه پك چوق حجتلر

و اماره لری، قطعی بر صورتده رساله النورده

إثبات ایدیلمش. بیگدن بریسی شودر که:

السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ دَسْتُوْرِيْلِه: بَتُوْنِ اَمْتَنِكَ، بَتُوْنِ

زمانلرله ایشلدیگی حسناتک بر مثلی اونک دفتر
حسناتنه گیرمهسی و بتون کائناتک حقیقتلرینی،
کتیردیگی نور ایله نورلاندیرمسی، دگل یالکز جن
انس ملک و ذی حیاتی، بلکه کائناتی، سماوات و
أرضی منتدار ایله مسی و إستعداد لسانیه نباتاتک
دعالری و إحتیاج فطری دیلیله حیواناتک دعالری،
گوزیمز اوکنده بالفعل قبول اولماسنک شهادتیه
میلیونلر، بلکه میلیارلر فطری و ردّ ایدیلمز دعالری
مقبول اولان صلحای اُمّتی هر گون او ذاته صلاة
و سلام عنوانیه رحمت دعالری و معنوی قزآنجلرینی

أَكْ أَوَّلُ أَوْ ذَاتَهُ بَاغِيْشَلَامَه لَرِي وَ بَتُونِ أُمَّتَجَه
 اوقونان قرآنك اوج يوز بيك حرفنك هر بریسنده
 اون ثوابدن تا یوز، تا بيك حسنه و میوه
 ویرمسندن یالکز قرائت قرآن جهتیله دفتر اعمالنه
 حدسز نورلر گیرمه سی حیثیتیه او ذاتك شخصیت
 معنویه سی اولان حقیقتِ محمدیه، إستقبالده بر
 شجره طوباءِ جنت حکمنده اولاجغنی علام الغیوب
 بیلمش و گورمش. او مقامه گوره قرآننده او
 عظیم اهمیتتی ویرمش و فرماننده او کا تبعیتله و
 سنتنه إتباعله شفاعتنه مظهریتی أَكْ اهمیتتی بر مسئله

إنسانیه گوسترمش و او حشمتلی شجره طوبانك
بر چکردگی اولان شخصیت بشریتنی و بدایتده کی
وضعیت انسانیه سنی آرا صیره نظره آلماسیدر.

ایشته قرآنك تکرار ایدیلن حقیقتلری بو قیمتده
اولدیغندن، تکراراتنده قوتلی و گنیش بر معجزه
معنویه بولونماسنه فطرت سلیمه شهادت ایدر. مگر
مادیونلق طاعونیه مرض قلبه و وجدان خسته لغنه

مبتلا اوله... قَدْ يَنْكِرُ الْمَرْءُ ضَوْءَ الشَّمْسِ مِنْ رَمْدٍ

* وَ يَنْكِرُ الْفَمُّ طَعْمَ الْمَاءِ مِنْ سَقَمٍ قَاعِدَهُ سَنَهُ

داخل اولور.

بو اونجی مسئلهیه بر خاتمه اولارق ایکی حاشیه‌در

برنجیسی: بو رساله‌نک تألیفندن اون ایکی سنه

أول ایشیتدم که، اُك دهشتلی و معند بر زندیق

قرآنه قارشى سوءِ قصدینى ترجمه‌سیله یایمغه

باشلامش و دیمش که: "قرآن ترجمه ایدیلین، تا

نه مال اولدیغی بیلینسین." یعنی، لزومسز تکراراتی

هرکس گورسون و ترجمه‌سی اونک یرنده

اوقونسون دییه دهشتلی بر پلان چویرمش. فقط

رساله النورك جرح ايديلمز حجتلى قطعى اثبات
ايتمش كه: قرآنك حقيقى ترجمهسى قابل دگل و
لسان نحوى اولان لسان عربى يرنده قرآنك
مزيتلىرى و نكتهلىرى باشقه لسان محافظه ايدهمز و
هر بر حرفى، اون عدددن بيگه قدر ثواب ويرن
كلمات قرآنيهك معجزانه و جمعيتلى تعبيرلى
يرنده، بشرك عادى و جزئى ترجمهلى طوتاماز،
اونك يرنده جامعلرده اوقونماز ديه رساله النور هر
طرفده انتشاريله او دهشتلى پلانى عقيم بيراقدى.
فقط او زنديقدن درس آلان منافقلى، ينه شيطان

حسابنه قرآن گونشني ئوفله مكله سوندورمگه

عبدال چوجقار گي احمقانه و ديوانه جه سنه

چاليشمه لري حكمتيله، بگا غايت صيقي و

صيقيجي و صيقتيلي بر حالته بو اوننجي مسئله

يازديرلدي تخمين ايدييورم. باشقه لرله

گوروشه مديگم ايچون حقيقتِ حالي بيله مييورم.

ايکنجی حاشیه: دگزلی چپسندن تخلیه مزدن

صوگره مشهور شهر اوتلنك يوكسك قاتنده

اوپور مشدم. قارشيمده گوزل باغچه لرده كثرتلي

قواق آغاجلری برر حلقه ذکر طرزنده غایت

لطیف طاتلی بر صورتده هم کندیلری، هم

دالری، هم یاپراقلری، هوانک طوقونمسیله

جذبہ کارانه و جاذبه دارانه حرکتله رقصلری،

قارداشلریمک مفارقتلرندن و یالکز قالدیغمدن

حزنلی و غملی قلبمه ایلیشدی. بردن

گوز و قیش موسمی خاطره گلدی و بگا بر

غفلت باصدی. بن او کمال نشئه ایله جلوه له نن او

نازنین قواقلره و ذی حیاتلره او قدر آجیدم که،

گوزلرم ياشله طولدى. كائناك سوسلى پردهسى

آلتنده كى عدملرى، فراقلىرى إخطار و احساسيله

كائناك طولوسى فراقلك، زواللك حزنلى باشمه

طوپلاندى. بردن حقيقتِ محمديه نك (عصم)

گتيرديكى نور، إمداده يتيشدى. او حدسز حزنلى

و غملرى، سرورلره چويردى. حتى او نورك،

هركس و هر اهلِ ايمان گى بنم حقمده مليون

فيضندن يالگز او وقتده، او وضعيته تماس ايدن

إمداد و تسليسى ايچون، ذاتِ محمديه (عصم)

قارشى ابدياً منتدار اولدم. شويله كه:

اول نظرِ غفلت، او مبارك نازنينلری وظيفه سز،
نتیجه سز، بر موسمه گورونوب، حرکتلری نشئه دن
دگل بلکه گویا عدمدن و فراقدن تیره یه رك
هیچلگه دوشد کلرینی گوسترمکله، هر کس گبی
بنده کی عشقِ بقا و حبِّ محاسن و محبتِ وجود و
شفقتِ جنسیه و علاقهٔ حیاتیه یه مدار اولان
طمارلریمه او درجه طوقوندی که، بویله دنیایی بر
معنوی جهنمه و عقلی بر تعذیب آلتنه چویردیگی
صیره ده، محمد علیه الصلاة والسلامك بشره هدیه

گتیردیگی نور پردهی قالدیردی؛ إعدام، عدم،
هیچلک، وظیفه سزلك، عبث، فراق، فانيلک یرنده،
او قواقلرک هر برينک یا پراقلری عددنجه حکمتلری،
معنالی و رساله النورده إثبات ایدیلدیگی گبی،
اوچ قسمه آیریلان نتیجهلری و وظیفهلری وار دییه
گوستردی:

برنجی قسم نتیجهلری صانع ذو الجلالک

أسماسنه باقار. مثلاً: ناصلکه بر اوسته خارقه بر
ماکینهی یاپسه، اونی تقدیر ایدن هرکس او ذاته

"ما شاء الله، بارك الله" دىيوب آقيشلار. اويله
ده: او ما كينه دخى، اوندن مقصود نتيجه لرى تام
تامنه گوسترمه سييله، لسانِ حاليله اوسته سنى تبريك
ايدر، آقيشلار. هر ذى حيات و هر شى بويله بر
ما كينه در، اوسته سنى تبريك لرله آقيشلار.

ايكنجى قسم حكمتلى ايسه: ذى حياتك و

ذى شعورك نظرلرينه باقار. اونلره شيرين بر
مطالعه گاه، برر كتابِ معرفت اولور. معنالرينى
ذى شعورك ذهنلرندە و صورتلرينى قوه حافظه لرنده

و ألواحٍ مثاليهده و عالمٍ غيبكٍ دفترلرنده دائره
وجودده بيراقيب، صوگره عالمٍ شهادتي ترك ايدر،
عالمٍ غيبه چكيلير. ديمك صوري بر وجودي
بيراقيب، معنوي و غيبی و علمي چوق وجودلري
قزانير. أوت مادام الله وار و علمي إحاطه ايدر.
ألبته عدم، إعدام، هيچلك، محو، فنا؛ حقيقت
نقطهسنده أهل ايمانك دنياسنده يوقدر و كافر
منكرلك دنيالري عدمله، فراقله، هيچلكله، فانيلكله
طولودر. ايشته بو حقيقتي، عمومك لساننده گزن
بو گلن ضربِ مثل درس ويروب، دير: "كيمك"

ايچون الله وار، اوڭا هر شى وار و كيمك ايچون

يوقسه، هر شى اوڭا يوقدر، هيچدر."

الحاصل: ناصلكه ايمان، ئولوم وقتنده انسانى

إعدامِ أبدين قورتارييور؛ اويله ده هر كسك

خصوصى دنياسنى دخى إعدامدن و هيچلك

قراڭلقلرندن قورتارييور. و كفر ايسه خصوصاً

كفرِ مطلق اولسه؛ هم او انسانى، هم خصوصى

دنياسنى ئولومله إعدام ايدوب معنوى جهنم

ظلمترينه آتار. حياتنك لذترينى آجى زهرلره

چوپرر. حیاتِ دنیویہ پی آخرتنہ ترجیح ایدنلرک

قولاقلری چینلا سین. گل سینلر، بوگا یا بر چاره

بولسونلر ویا ایمانه گیر سینلر. بو دهشتلی

خساراتدن قورتولسونلر!..

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

دعاگزه چوق محتاج و سزه چوق مشتاق

قارداشگزر

سعید النورسی

(اوننجى مسئله مناسبتيله خسروك استادينه

يازديغى مکتوب)

چوق سَوگىلى استادم أفندم،

جنابِ حقّه حدسز شکرلر اولسون، ايکى آيلق

إفتراق اوزونتيليرىنى و مخابره سزلك إضطرابليرىنى

خفيفلشديرن و قلبلريمزه تازه حيات بخش ايدن و

روحلريمزه يگى، صافى بر نسيم إهدا ايدن قرآنك

جلاللی و عزتلی، رحمتلی و شفقتلی آیتلرنده کی
 تکراراتک محاسنی تعداد ایدن، حکمتِ تکرارینک
 لزوم و اهمیتنی ایضاح ایدن و رساله النورک بر
 خارقه مدافعهسی اولان دگرلی میوه سنک اوننجی
 مسئلهسی نامنی آلان "أمیرطاغی چیچگی" نی آدق.
 الحقّ تقدیر و تحسینه چوق لایق اولان بو چیچگی
 قوقلادقجه روحمزده کی اشتیاق یوکسلدی. طوقوز
 آیلق چپس صیقنتیسنه مقابل، میوه نک طوقوز
 مسئلهسی ناصل برائتمزه بیوک بر وسیله اولقله
 گوزللگنی گوسترمش ایسه، اوننجی مسئلهسی

اولان چيچگى ده قرآنك ايجازلى اعجازنده كى

خارقه لرى گوسترمكله او نسبتده گوزللكنى

گوسترمكده در.

أوت سَوَگِلى استادم، گُلُكْ چيچگنده كى

فوق العاده لطافت و گوزللك، آغاجنده كى

ديكنلرى نظره هيچ گوسترمديكى گبى؛ بو نورانى

چيچك ده بزه طوقوز آيلق چس صيقتيسنى

اونوتديره جق بر شكلده او صيقتيلريمزى ده هيچه

اينديرمشدر. مطالعه سنه طويولميه جق شكلده قلمه

آلینان و عقللری حیرته سۆق ایدن بو نورانی
چیچک، محتوی اولدیغی چوق گوزللكلرندن
بالخاصه قرآنك ترجمه سی صورتیله نظر بشرده
عادیلشدیریلیمك إهانتنه مقابل؛ او تکراراتك قیمتی
تام گوسترمکله، قرآنك جهان دگر علویتنی میدانه
قویمشدر. سالکلرینك هر عصرده فوق العاده بر
متانتله صاریلمالری ایله و أمر و نهینه تماماً إنقیاد
ایتمه لریله، گویا یگی نازل اولمش گبی تازه لگی
إثبات ایدیلیمش اولان قرآن معجز البیانك، بتون
عصرلرده، ظالمترینه قارشى شدتلی و دهشتلی و

تکرارلی تهدیدلری و مظلوملرینه

قارشى شفقتلى و رحمتلى مکرر تلطفلىرى،

خصوصیله بو عصریمزه باقان تهدیداتی ایچنده

ظالمترینه مثلى گورولمه مش بر حالتده، سانکه فزع

اکبردن بر نمونه پی آکدییران سماوی بر جهنمه آلتی

یدی سنه دن بری متمادیا فریاد و فغان ایتدیرمسی

و کذا مظلوملرینک بو عصرده کی کلی فردلری

باشنده رساله النور طلبه لرینک بولونماسی و حقیقه

بو طلبه لری ده أمم سالفه نك انبیالرینه ویریلن نجاتلر

گبی پک بیوک عمومی و خصوصی نجاتلره مظهر
ایتمه سی و معارضلری اولان دینسزلرک جهنمی
عذابله طوقاتلانملرینی گوسترمسی، هم ایکی گوزل
و لطیف حاشیهلرله خاتمه ویریلیمک صورتیله
چیچگک تمام ایدیلیمسی، بو فقیر طلبه کز خسروی
او قدر بیوک بر سرورله صوگسز بر شکره سوق
ایتدی که؛ بو گوزل چیچگک ویردیگی سونج و
سروری مدّت عمرمه حسّ ایتمدیگی سوگیلی
استادیمه عرض ایتدیگم گبی، قارداشلریمه ده کراتله
سویله مشم. جنابِ حق، ضعیف و تحمّلسز

اوموزلرينه پك عظمتلى بارِ ثقیل تحمیل ایدیلن سز
سَوگیلی استادیمزدن اُبدیاً راضی اولسون. و
یوکلریگزی تخفیف ایتمکله یوزلریگزی اُبده قدر
گولدیرسون آمین.

أوت سَوگیلی استادم، بز اللهدن، قرآندن،
حبیبِ ذی شانندن و رساله النوردن و قرآن دلّالی
سز سَوگیلی استادیمزدن اُبدیاً راضی یز. و
إنتسابمزدن هیچ بر جهته پيشمانلغمز یوق. هم
قلبمزده ذره قدر کوتولک ایتمک ایچون نیت یوق.

بز آنجق اللّٰهی و رضاسنی ایسته یورز. گون
گچد کجه، رضاسی ایچنده، جنابِ حَقّه و صلت
إشتیاقلرینی قلبمزده تکثیف ایدیورز. بلا إشتنا بزه
فنالق ایدنلری جنابِ حَقّه ترک ایتمکله عفو ایتمک
و بالعکس بزه ظلم ایدن او ظالمرده داخل
اولدیغی حالده، هر کسه اییلک ایتمک، رساله النور
طلبه لرینک قلبرینه یرلشن بر شعارِ اسلام اولدیغنی،
بز ایسته میهرک إعلان ایدن حضرت اللّٰه حدسز
حدودسز شکرلر ایدیورز.

چوق قصورلى طلبه كز

خسرو

اون برنجى مسئله

(ميوهنك اون برنجى مسئله سنك باشى؛ بر
ميوهسى جنت و برى سعادت ابدیه و برى رؤیت
الله اولان ایمان شجره قدسیه سنك حدسز، کلی و
جزئی میوهلرندن یوزر نمونه لری رساله النورده بیان
و حجتلرله اثبات ایدیلدیگندن، ایضاحنی "سراج
النور"ه حواله ایدوب؛ کلی آرکاننك دگل، بلکه

جزئی و جزءلرک، جزئی و خصوصی میوه‌لرندن بر
قاچ نمونه بیان ایدیله‌جک.)

بریسی: بر گون بر دعاده، "یا ربّی! جبرائیل،
میکائیل، اِسرافیل، عزرائیل حرمتلرینه و شفاعتلرینه،
بنی جنّ و اِنسک شلرلرندن محافظه ایله" مئالنده
دعای دیدیگم زمان، هرکسی تیره‌تن و دهشت
ویرن عزرائیل نامنی ذکر ایتدیگم وقت غایت
طاتلی و تسلّیدار و سَویملی بر حالت حسّ ایتدم.
الحمد لله دیدم. عزرائیلی جدّا سومگه باشلادم.

ملائكەيە ايمان ركننك بو جزئى فردينك پك چوق
ميوهلرندن يالگىز بر جزئى ميوهسنه غايت قيصه بر
إشارت ايدرز.

بريسى: إنسانك أك قيمتلى و اوستنده

تيرهديگى مالى، اونك روحيدر. اوني ضايع اولمقدن

و فنادن و باشى بوشلقدن محافظه ايتمك ايچون

قوتلى و أمين بر آله تسليمك درين بر سوينج

ويرديگنى قطعى حس ايتدم. و إنسانك عملنى يازان

ملكر خاطريره گلدى. باقدم، عينا بو ميوه گى

چوق طاتلی میوهلری وار.

بریسى: هر انسان قيمتلى بر سوزینی و فعلنی

باقیلشدیرمک ایچون ایشتیاقله کتابت و شعر، حتی

سینه ما ایله حفظنه چالیشیر. خصوصاً او فعللرک

جنتده باقی میوهلری بولونسه، داها زیاده مراق

ایدر. "کراماً کاتبین" انسانک اوموزلرنده طوروب

اونلری ابدی منظره لرده گوسترمک و صاحب لرینه

دائمی مکافات قزان دیرمق، او قدر بگا شیرین

گلدی که تعریف ایده مم.

صوگره اهل دنيانك، بني حيات إجتماعيه ده كى

هر شيدن تجريد ايتمك ايچنده بتون كتابلرمدن و

دوستلرمدن و خدمتجيلرمدن و تسلى ويريجى

ايشلردن آيرى دوشورمه لريله برابر، غربت وحشتى

بني صيقاركن و بوش دنيا باشمه ييقيليركن،

ملائكه يه ايمانك پك چوق ميوه لرنندن بريسى

إمداديمه گلدى. كائنامى و دنيا مى شنلنديردى،

ملكور و روحانيلرله طولديردى، عالمى سوينجله

گولديردى. و اهل ضلالتك دنيا لرى وحشت و

بوشلق و قراكلقله آغلادقلىرىنى گوستردى.

خيام بو ميوەنك لذتيله مسرور ايكن، عموم
پيغمبرلره ايمانك پك چوق ميوەلرندن بوگا بگزر بر
تك ميوەسنى آلدى، طاتدى. بردن، بتون گچمش
زمانلرده كى انبيالره ياشامش گى اونلره ايمانم و
تصديقم، او زمانلرى ايشيقلاندىردى و ايمانى كلى
ياپوب گنشلندىردى. و آخر زمان پيغمبريمزك ايمانە
عائد اولان دعوالرينە بيگلر امضا باصدىردى،
شيطانلرى صوصدىردى.

بردن "حکمت الإستعاذه لمعهسى" نده قطعى

جوابی بولونان بر سؤال قلبمه گلدی که: "بو
میوه لر گی حدسز طاتلی ثمره لر و فائده لر و
حسناتک غایت گوزل نتیجه لری و منفعتلری و
أرحم الراحمینک غایت مرحمتکارانه توفیقلری و
عنایتلری اهلِ هدایتیه یاردیم ایدوب قوت و یردکلری
حالده؛ اهلِ ضلالت نهدن چوق دفعه غلبه ایدر و
بعضاً یگرمیسی، یوز دانه اهلِ هدایتی پریشان
ایدر." دییه، معنا بندن صورولدی. و بو تفکر
ایچنده، شیطانک غایت ضعیف دسیسه لرینه قارشى
قرآنک بیوک تحشیداتی و ملائکه لری و جنابِ

حَقِّكَ يَارْدِيْمِي أَهْلِ اِيْمَانِهْ گُونْدَرْمَسِي خَاطِرِهْ
گَلْدِي. رِسَالَهْ النُّورِكْ اُونَكْ حَكْمَتِي قَطْعِي
حَجَّتِرْلَهْ اِيضَا حِنَهْ بِنَاءْ، اَوْ سَوَالِكْ جَوَابِنَهْ غَايَت
قِيصَهْ بَر اِيْشَارَت اِيْدِرَز:

اَوْت بَعْضًا سِرْسِرِي وَ گِيْزِلِي، مَضْر بَر اَدْمَكْ
بَر سِرَايَهْ اَتَشْ اَتْمَغَهْ چَالِيْشْمَاسِي يُوْزَنْدَنْ، يُوْزَر
اَدْمَكْ يَپْمَاسِي گِيْ؛ يُوْزَر اَدْمَكْ مَحَافِظَهْ سِي اِيْلَهْ وَ
بَعْضًا دَوْلَتَهْ وَ پَادِشَاهَهْ اِلْتِجَا اِيْلَهْ اَوْ سِرَايِكْ
وَ جُوْدِي دَوَام اِيْدَهْ بِيْلِيْر. چُونَكَهْ اُونَكْ وَ جُوْدِي،

بتون شرائطك و أركانك و أسبابك وجوديله
اولابيلير. فقط اونك عدمى و خراب اولماسى بر
تك شرطك عدميله واقع و بر سرسرينك بر
كبريتيله يانوب محو اولديغى گبى، انس و جن
شيطانلرى آز بر فعل ايله بيوك تخريبات و دهشتلى
معنوى يانغينلر ياپارلر. اوت بتون فناقلر و گناهلر
و شرلك مایهسى و اساسلرى عدمدر، تخريددر.
صورة وجودك آلتنده، عدم و بوزمق صاقليدر.
ايشته جنى و انسى شيطانلر و شريرلر بو نقطهيه
إستناداً غایت ضعيف بر قوتله حدسز بر قوته

قارشى طايانوب، اهل حق و حقيقتى جنابِ حَقِّكَ

درگاهنه إلتجايه و قاچمغه هر وقت مجبور

ايتديگندن، قرآن اونلرى حمايه ايچون بيوك

تحشيدات ياپار. طقسان طوقوز أسماءِ إلهيهي اونلرك

ألرينه ويرر. او دشمنلره قارشى ثبات ايتمه لرينه

چوق شدتلى امرلر ويرر.

بو جوابدن، بردن پك بيوك بر حقيقتك اوجى

و عظمتلى، دهشتلى بر مسئله نك اساسى

گوروندى. شويله كه:

ناصلکه جنت بتون وجود عالمرينك محصولاتنى

طاشييور و دنيانك يتيشديردىگى تخملى باقىانه

سنبللنديرييور، اويله ده؛ جهنم دخى، حدسز

دهشتلى عدم و هيچلك عالمرينك چوق اليم

نتيجهلرينى گوسترمك ايچون او عدم محصولاتلرينى

قاوورييور و او دهشتلى جهنم فابريقهسى، سائر

وظيفهلىرى ايچنده، عالم وجود كائناتنى عالم عدم

پيسلكلرندن تميزلتديرييور. بو دهشتلى مسئلهنك

شىمدىلك قپوسنى آچميه جغز. إن شاء الله صوگره

ايضاح ايديله جك.

هم ملڪره ايمان ميوه سندن بر جزئي و منكر
و نڪيره عائد بر نمونه سي شودر: هر كس گي بن
دخي محقق گيره جگم ديبه مزاريمه خيالا گيردم. و
قبرده يالکز، کيمسه سز، قراکلق، صوغوق، طار بر
حيس منفردده بر تجريد مطلق ايچنده کي توحش و
مأیوسيتدن تدهش ايدرکن، بردن منكر و نڪير
طائفه سندن ايکي مبارک آرقداش چيقوب گلدیلر.
بنمله مناظره يه باشلاديلر. قلبم و قبرم گنیشله ديلر،
نورلانديلر، حرارتلنديلر؛ عالم ارواحه پنجره لر

آچیلدی. بن ده شیمدی خیالاً و إستقبالده حقیقه
گوره جگم او وضعیته بتون جانمله سۆیندم و شکر
ایتدم.

صرف و نحو علمنی اوقویان بر مدرسه
طلبه سنك وفات ایدوب، قبرده مُنْكَر و نكیرك: مَنْ
رَبُّكَ "سنك ربك كیمدر؟" دییه سؤالرینه قارشى،
کندینی مدرسه ده ظن ایدوب نحو علمیه جواب
ویره رك: "مَنْ مبتدادر، رَبُّكَ اونك خبریدر؛ مشكل
بر مسئله یی بندن صوریکز، بو قولایدیر." دییه رك،

هم او ملائکہ لری، هم حاضر روح لری، هم او
واقعی مشاهدہ ایدن اورادہ بولونان بر کشف
القبور ولیسنی گولدیردی و رحمتِ إلهیہی تبسمہ
گتیردی، عذابدن قورتولدیغی گبی؛ رسالہ النورک
بر شهید قهرمانی اولان مرحوم حافظ علی،
چپسده میوه رسالہ سنی کمالِ عشقلہ یازارکن و
اوقورکن وفات ایدوب قبرده ملائکہ سؤالہ
محکمہ ده کی گبی میوه حقیقت لریله جواب ویردیگی
مثلاً؛ بن ده و رسالہ النور شاگرد لری ده، او
سؤال لره قارشی رسالہ النورک پارلاق و قوتلی

حجتريه إستقبالده حقيقه و شيمدى معنا جواب
ويروب اونلرى تصديقه و تحسینه و تبريکه سوق
ايدەجکلر إن شاء اللّٰه.

هم ملکلره ايمانك سعادت دنيويهيه مدار جزئي
بر نمونهسى شودر که: علمِ حالدن ايمان درسنى
آلان بر معصوم چوجغك، ياننده آغلايان و معصوم
بر قارداشك وفاتى ايچون واويلا ايدن ديگر بر
چوجغه: "آغلامه، شکر ايله.. سنك قارداشك
ملکلره برابر جنته گيتدى؛ اوراده گزر، بزدن داها

ای کیف ایده جك، ملكر گبی اوچه جق، هر یری

سیر ایده بیلیر. " دیوب، فریاد ایدنك آغلاماسنی

تبسمه و سونجه چویرمه سیدر. بن ده عیناً بو

آغلیان چوجق گبی، بو حزین قیشده و الیم بر

وضعیتده غایت الیم ایکی وفات خبرینی آلم.

بری، هم عالی مکتبلرده برنجیلگی قزانان، هم

رساله النورک حقیقتلرینی نشر ایدن، برادرزاده م

مرحوم فؤاد؛ ایکنجیسی، حجه گیدوب سكرات

ایچنده طواف ایدرکن، طواف ایچنده وفات ایدن

عالمه خانم نامنده كى مرحومه همشيره م. بو ايكي
أقربامك ئولوملرى، إختيار رساله سنده يازيلان
مرحوم عبد الرحمانك وفاتى گبى بنى آغلالتيركن؛
ايمانك نوريله او معصوم فؤاد، او صالحه خانم
إنسانلر يرنده ملكره، حوريلره آرقداش اولدقلىرىنى
و بو دنيانك قهلكه و گناهلرندن قورتولدقلىرىنى
معنا، قلباً گوردوم. او شدتلى حزن يرنده بيوك بر
سوينج حسّ ايدوب هم اونلرى، هم فؤادك پدىرى
قارداشم عبد المجيدى، هم كندىمى تبريك ايدەرك
أرحم الراحمينه شكر ايتدم. بو ايكي مرحومه يه

رحمت دعاسی نیتیلہ بورایہ یازیلدی، قید ایدیلدی.

رساله النورده کی بتون میزانلر و موازنه لر،

ایمانک سعادت دنیویہ یه و اُخرویہ یه مدار میوه لرینی

بیان ایدرلر. و او کلّی و بیوک میوه لر، بو دنیاده

گوستردکلری سعادت حیاتیه و لذتِ عمر جهتیه

هر مؤمنک ایمانی او کثا بر سعادتِ اُبدیه یی

قزانديره جق.. بلکه سنبل ویره جک و او صورتده

إنکشاف ایده جک دییه خبر ویررلر. و او کلّی و

پک چوق میوه لرندن بش میوه سی، میوه معراج

اولارق اوتوز برنجى سوزك آخرنده و بش ميوهسى
يگر مى دردنجى سوزك بشنجى دالنده نمونه اولارق
يازىلمش. اركان ايمانينك هر برينك آيرى آيرى
پك چوق بلكه حدسز ميوهلى اولديغى گبى،
مجموعنك بردن چوق ميوهلىردن بر ميوهسى، قوجه
جنت و برى ده سعادت ابدية و برى ده بلكه اك
طاتلىسى ده رؤيت الهيدر ديه، باشده ديمشك. و
اوتوز ايكنجى سوزك آخرنده كى موازنه ده، ايمانك
سعادت دارينه مدار بر قسم ثمرهلى گوزل ايضاح
ايدىلمش. ايمان بالقدر ركنك قيمتدار ميوهلى بو

دنیاده بولوندیغنه بر دلیلی، عموم لساننده **مَنْ**

أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ ضربِ مَثَلِ اولمشدر.

یعنی، "قدره ایمان ایدن، غملردن قورتولور." رساله

قدرک آخرنده گوزل بر تمثیل ایله، ایکی آدمک

شاهانه بر سرايک باغچه سنه گیرمه سیله، بر کلی

میوه سی بیان ایدیلیمش. حتی بن کندی حیاتمه

بیگلر تجربه لرمه گوردم و بیلدم که؛ قدره ایمان

اولمازسه حیاتِ دنیویه سعادتِ محو اولور. أَلِیم

مصیبتلرده، نه وقت قدره ایمان جهتنه باقاردم؛

مصیبت غایت خفیفلشیور گورویوردم. و قدره
ایمان ایتمهین ناصل یاشایه بیلیر دییه حیرت ایدردم.
ملائکه یه ایمان رککنک کلی میوه لرنندن بریسنه،
یگرمی ایکنجی سوزک ایکنجی مقامنده شوپله
إشارت ایدیلیمش که؛ عزرائیل علیه السلام جناب
حقّه مناجات ایدوب دیمش: "قبض ارواح
وظیفه سنده سنک عبادک بدن کوسه جکله، شکوا
ایده جکله." اوکا جواباً دینیلیمش: "سنک وظیفه گه
خسته لقلری و مصیبتلری پرده یاپاجغم؛ تا عبادیمک

شكوالرى اونلره گيتسين، سكا گلمه سين. " عينا بو
 پرده لر گى عزرائيل عليه السلامك وظيفه سى ده بر
 پرده در. تا حقسز شكوالر جنابِ حقه گيتمه سين.
 چونكه ئولومده كى حكمت و رحمت و گوزللك
 و مصلحت جهتنى هر كس گوره مز. ظاهره باقوب
 اعتراض ايدر، شكوايه باشلار. ايشته بو حقسز
 شكوالر رحيم مطلقه گيتمه مك حكمتيله عزرائيل
 عليه السلام پرده اولمش.

عينا بونك گى بتون ملكرك، بلكه بتون

أسبابِ ظاهرية نك وظيفه لرى، عزتِ ربوبيتك
پرده لريدر. تا گوزللكلى گورونمهين و حكمتلى
بيلينمهين شيلده قدرتِ إلهيه نك عزتى و قدسىتى و
رحمتك إحاطهسى محافظه ايدىلسين، إعتراضه هدف
اولماسين و خسيس و أهْمِيَّتسز و مرحمتسز شيلر ايله
قدرتك مباشرتى (نظرِ ظاهریده) گورونمسين.
يوقسه هيچ بر سببك حقيقى تأثيرى و ايجاده هيچ
قابلىتى

اولمادىغنى، هر شیده توحيد سگه لرى قطعى

گوستردیگنی، رسالهٔ النور حدسز دلیلر ایله اثبات
ایتمش. خلق ایتمک، ایجاد ایتمک اوکئا مخصوصدر.
أسباب، یالکز بر پردهدر. ملائکه گبی ذی شعور
اولانلرک، یالکز جزء اختیاریه جزئی، ایجادسز،
کسب دینیلن بر نوع خدمتِ فطریه و عملی بر
نوع عبودیتدن باشقه آلرنده یوقدر.

أوت، عزت و عظمت ایسترلر که؛ أسباب،
پردهدار دستِ قدرت اوله عقلک نظرنده.
توحید و احدیت ایسترلر که؛ أسباب، آلرینی

چکسینلر تأثیر حقیقیدن.

ایشته ناصلکه ملکر و امور خیریهده و

وجودیهده استخدام ایدیلن ظاهری سبیلر،

گوزللکری گورونمهین و بیلینمهین شیلرده قدرت

ربانیهپی قصوردن، ظلمدن محافظه ایدوب تقدیس و

تسبیح إلهیده برر وسیلهدرلر. عینا اویله ده: جنی و

إنسی شیطانلر و مضر مادهلرک امور شریهده و

عدمیهده استعماللری دخی، ینه قدرت سبحانیهپی

غدردن و حقسنز اعتراضلردن و شکوالره هدف

اولمقدن قورتارمق ایله تقدیس و تسبیحاتِ ربّانیه
 و کائناتده کی بتون قصوراتدن مبرا و مترهیتنه
 خدمت ایدیورلر. چونکه بتون قصورلر عدمدن و
 قابلیتسزلکدن و تخریدن و وظیفه یاپمامقدن (که
 برر عدمدرلر) و وجودی اولمیان عدمی فعللردن
 گلیور. بو شیطانی و شرلی پردهلر، او قصوراته
 مرجع اولوب اعتراض و شکوالری بالیستحقاق
 کندیلرینه آلاق جنابِ حَقِّ تقدیسنه وسیله
 اولویورلر. ذاتاً شرلی و عدمی و تخریجی ایشلرده
 قوّت و إقتدار لازم دگل؛ آز بر فعل و جزئی بر

قوت، بلکه وظیفه‌سنی یا پمامق ايله بعضاً بيوك
 عدملر و بوزمقلر اولويور. او شرير فاعلر، مقتدر
 ظن ايديليرلر. حالبوکه عدمدن باشقه هيچ تأثيرلری
 و جزئی بر کسبدن خارج بر قوتلری یوقدر. فقط
 او شرلر عدمدن گلدکلرندن، او شريرلر حقیقی
 فاعلدرلر. بالیستحقاق، اگر ذی شعور ایسه جزایی
 چکرلر. ديمک سيئاتده او فنالر فاعلدرلر؛ فقط
 حسنه‌لر و خيرلرده و عمل صالحده وجود
 اولماسندن، او ایلر حقیقی فاعل و مؤثر دگلر.
 بلکه قابلدرلر؛ فیضِ إلهی ی قبول ایدرلر و

مکافاتلری دخی صرف بر فضلِ إلهیدر دییه، قرآنِ

حکیم مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ

مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ فرمان ایدر.

الحاصل: وجود کائناتلری و حدسز عدم

عالملری بربرلریله چارپیشیرکن و جنت و جهنم

گی میوهلر ویررکن و بتون وجود عاملری

"الحمد لله الحمد لله" و بتون عدم عاملری

"سبحان الله سبحان الله" دیرکن و إحاطهلی بر

قانون مبارزه ایله ملکر شیطانلرله و خیرلر شرلرله،

تا قلبك أطفأفنده كى إلهام، وسوسه ايله مجادله

ايدر كن؛ بردن ملكره ايمانك بو ميوهسى تجلى

ايدر، مسئله ي حل ايدوب قراكلق كائناتى

ايشيقلانديرر. **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** آيتنك

أنوارندن بر نورينى بزه گوسترر و بو ميوه نه قدر

طاتلى اولديغنى طاتديرر.

ايكنجى بر كلى ميوه سنه يگر مى دردنجى و

أفلر كرامتنى گوسترن يگر مى طوقوزنجى سوزلر

إشارت ايدوب پارلاق بر صورتده ملكرك

وجودینی و وظیفه‌سنی اثبات ایتمشلر. اوت
کائناتک هر طرفنده، جزئی و کلی هر شیده، هر
نوعده، کندینی طانیتدیرمق و سؤدیرمک ایچنده
مرحمتکارانه بر حشمت ربوبیت، البته او حشمته،
او مرحمته، او طانیتدیرمغه، او سؤدیرمگه قارشی
شکر و تقدیس ایچنده بر گنیش و إحاطه‌لی و
شعورکارانه بر عبودیتله مقابله ایتمه‌سی لازم و
قطعیدر. و شعورسز جمادات و اُرکانِ عظیمه
کائنات حسابنه او وظیفه‌یی، آنجق حدسز ملکلر
گوره‌بیلیر و او سلطنتِ ربوبیتک هر طرفنده، ثراده

ثرياده، زمينك تملنده، طيشنده حكيمانه و

حشمتكارانه اجرااتنى اونلر تمثيل ايده بيليرلر.

مثلا، فلسفه نك روحسز قانونلرى پك قراكلق

و وحشتلى گوستردكلرى خلقت ارضيه و

وضعيت فطريه سنى، بو ميوه ايله نورلى، انسيتلى بر

طرزده ثور و حوت ناملرنده كى ايكى ملكك

اوموزلرنده، يعنى نظارتلرنده و جنتدن گتيريلن و

فانى كره ارضك باقى بر تمل طاشى اولمق، يعنى

ايلريده باقى جنته بر قسمنى دور ايتمگه بر اشارة

ايچون صَخْرَتٌ نامنده أُخْرُوى بر مادّه، بر حقيقت

گوندريلوب ثَوْر و حوت مَلَكْرينه بر نقطهٔ اِسْتِناد

ايديلمش ديهه بنى اِسْرَائِيْلِكْ اُسْكِ پيغمبرلرندن

روايت وار و ابن عَبَّاسْدن دخی مرويدر. مع

التَّاسْفُ بو قدسى معنا، مرورِ زمانله بو تشبيهه،

عوامكْ نظرنده حقيقت تَلْقَى ايديلمكله، عَقْلِكْ

خارجنده بر صورت اَمَش. مادام مَلَكْر هواده

گزدكلرى گبى طوپراقده و طاشده و يركْ مركزنده

ده گزرلر؛ اَلْبَتَه اونلركْ و كُرْهُ اَرْضِكْ، اوستنده

طوراجق جسمانى طاش و باليغه و اوكوزه

إحتیاجلری یوقدر.

هم مثلا کُرهُ اَرْض، کُرهُ اَرْضک نوعلری

عددنجه باشلر و او نوعلرک فردلری صایسنجه

دیللر و او فردلرک اعضا و یاپراق و میوهلری

مقدارنجه تسبیحاتلر یاپدیغی ایچون ألبته او

حشمتلی و شعورسز عبودیتِ فطریه یی بیلرک،

شعوردارانه تمثیل ایدوب درگاهِ إلهیه تقدیم ایتمک

ایچون قرق بیک باشلی و هر باشی قرق بیک دیل

ایله و هر بر دیل ایله قرق بیک تسبیحات یاپان بر

مَلِكٍ مُؤَكَّلِي بُولُونَه جِق كَه، عِينِ حَقِيقَتِ اُولَارِقِ
مُخْبِرِ صَادِقِ خَبَرِ وَيَرْمَش. وَ خَلَقْتِ كَائِنَاتِكْ أَكْ
أَهْمِيَّتِي نَتِيجَه سِي اُولَانِ إِنْسَانِلَرِه مَنَاسِبَاتِ رَبَّانِيَه يِي
تَبْلِيغِ وَ إِظْهَارِ اَيْدِنِ جِبْرَائِيلِ (عَس) وَ ذِي حَيَاتِ
عَالْمِنْدَه أَكْ حَشْمَتِي وَ أَكْ دَهْشْتِي اُولَانِ دِيرِيلْتَمَكْ
وَ حَيَاتِ وَيَرْمَكْ وَ ئُولُومَلَه تَرْخِيصِ اَيْتَمَكْدَه كِي
خَالِقَه مَخْصُوصِ اُولَانِ إِجْرَآتِ اِلْهِيَه يِي يَالْكَزِ تَمَثِيلِ
اَيْدُوبِ عِبُودِيْتِكَارَانَه نِظَارَتِ اَيْدِنِ إِسْرَافِيلِ (عَس)
وَ عِزْرَائِيلِ (عَس) وَ حَيَاتِ دَائِرَه سِنْدَه رَحْمَتِكْ أَكْ
جَمْعِيَّتِي، أَكْ كُنِيْشِ، أَكْ ذُوقْلِي اُولَانِ رِزْقَدَه كِي

إحساناتِ رحمانیہیہ نظارتلہ برابر شعورسز

شکرلری شعور ایله تمثیل ایدن میکائیل (عس) گبی

مَلکَرکْ پک عجیب ماهیتده اولارق بولونمالری و

وجودلری و روحلرکْ بقالری، سلطنت و حشمتِ

ربوبیتکْ مقتضاسیدر. اولرکْ و هر برینکْ مخصوص

طائفهلرینکْ وجودلری، کائناتده گونش گبی

گورونن سلطنت و حشمتکْ وجودی درجهسندہ

قطعیدر و شبهسزدر. ملائکھیہ عائد باشقه مادهلر

بونلره قیاس ایدیلسین.

أوت كُرُهُ أرضه درت يوز بيك نوعلى
ذى حياتدن خلق ايدن، حتى ألك عادى و متعفن
ماده لردن ذى روحلى چوققله يارادان و هر طرفى
اونلره شنلنديرن و معجزات صنعته قارشى، اونلره
ديللريه "ما شاء الله، بارك الله، سبحان الله"
ديديرن و إحسانات رحمتنه مقابل "الْحَمْدُ لِلَّهِ،
وَالشُّكْرُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ" او حيوانجقلره سويلتديرن بر
قدير ذو الجلال والجمال، ألبته، بلا شك ولا شبهه،
قوجه سماواته مناسب، عصيانسز و دائما عبوديتده
اولان سکنه لرى و روحانيلرى ياراتمش، سماواتى

شنلندیرمش، بوش بیراقمامش. و حیواناتک
طائفه لرنندن پک چوق زیاده آیری آیری نوعلری
مَلکُردن ایجاد ایتمش که، بر قسمی کوچوجک
اولارق یاغمور و قار قطره لرینه بینوب صنعت و
رحمتِ إلهیه پی کندی دیلرله آقیشلایورلر؛ بر
قسمی، برر سیار ییلدیزلره بینوب فضایِ کائناتده
سیاحت ایچنده عظمت و عزت و حشمتِ ربوبیتیه
قارشى تکبیر و تهلل ایله عبودیتلرینی عالمه إعلان
ایدیورلر. اوت زمانِ آدمدن بری بتون سماوی
کتابلر و دینلر، مَلکُرك و جودلرینه و عبودیتلرینه

إتفاقلرى و بتون عصرلرده ملكر ايله قونوشمالر و
محاوره‌لر، كثرتلى تواتر ايله انسانلر ايچنده وقوع
بولديغنى نقل و روايتلرى ايسه؛ گورمديگمز آمريقا
انسانلرينك وجودلرى گى ملكرك وجودلرينى و
بزملة علاقه‌دار اولدقلىنى قطعى اثبات ايدر.

ايشته شيمدى گل، ايمان نوريله بو كلى
ايكنجى ميويه باق و طات؛ ناصل كائنائى باشدن
باشه شنلنديروب، گوزلشديروب بر مسجد اكبره
و بيوك بر عبادتخانهيه چويرييور. و فن و فلسفه‌نك

صوغوق، حیاتسز، ظلمتلی، دهشتلی گوسترمه لرینه
مقابل؛ حیاتلی، شعورلی، ایشیقلی، انسیتلی، طاتلی
بر کائنات گوستره رک باقی حیاتک بر جلوهُ لذتی
أهل ایمانه درجه سنه گوره دنیاده دخی طاتدیرر.

تمّه: ناصلکه وحدت و احدیت سرّیله

کائناتک هر طرفنده عین قدرت، عین اسم، عین
حکمت، عین صنعت بولونماسیله خالقک وحدت و
تصرّفی و ایجاد و ربوبیتی و خلاقیت و قدسیتی،
جزئی کلی هر بر مصنوعک حال دیلی ایله إعلان

ایدیلییور. عیناً اویله ده؛ هر طرفده مَلکری خلق

ایدوب هر مخلوقك لسانِ حال ایله شعورسز

یابدقلى تسبیحاتی، مَلکرك عبودیتکارانه دیللیله

یابدیریور. مَلکرك هیچ بر جهتهده خلافِ امر

حرکتلى یوقدر. خالص بر عبودیتدن باشقه هیچ

بر ایجاد و أمرسز هیچ بر مداخله، حتی اذنسز

شفاعتلى دخى اولماز. **تَامَ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ * وَ**

يَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ سرینه مظهردرلر.

خاتمه

(غایت اہمیتلی بر نکتہٴ إعجازیہیہ دائر، بردن

إختیارسز، مغربدن صوگرہ قلبہ إخطار ایدیلن و

سورہٴ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ كَ ظاہر بر معجزہٴ

غیبیہسنی گوسترن اوزون بر حقیقتہ قیصہ بر

(إشارتدر.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَ مِنْ

شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ *

وَ مِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ

اِذَا حَسَدَ *

ایشته یالکز معنایِ اِشاری جهتنده بو سورهُ

عظیمه خارقه: "کائناتده عدم عالملی حسابنه

چالیشان شریرلردن و انسی و جنی شیطانلردن

کندیگری محافظه ایدیگز. " پیغمبریمزه و امتنه أمر

ایدهرك، هر عصره باقدیغی گی معنایِ اِشاریسیله

بو عجیب عصریمزه داها زیاده، بلکه ظاهر بر

طرزده باقار؛ قرآنك خدمتکارلرینی اِستعادهیه

دعوت ایدر. بو معجزه غیبیه، بش اِشارتله قیصهجه

بيان ايديله جك. شويله كه:

بو سورهنك هر بر آيتنك معنلرى چوقدر.

يالگز معنایِ إشاری ايله بش جمله سنده درت دفعه

"شر" كلمه سنى تکرار ایتمک و قوتلى مناسبت

معنويه ايله برابر درت طرزده بو عصرک أمثالسنز

درت دهشتلى و فورطنه لى مادى و معنوى شرلرينه

و إنقلابلرينه و مبارزه لرينه عين تاريخيله پارمق

باصمق و معناً "بونلردن چکينگز" أمر ایتمک، ألبته

قرآنك إعجازينه ياقيشير بر إرشاد غيبيدر.

مثلاً: باشدہ **قُلْ اَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ** جملہ سی،

بيك اوج يوز ألى ايكى ويا درت

(۱۳۵۲-۱۳۵۴) تاريخنه حساب اُجدى و جفريله

توافق ايدوب نوع بشرده اَكْ گنیش حرص و

حسدله و برنجى حربك سبيله وقوعه گلمگه

حاضرلانان ايکنجى حربِ عمومى يه إشارت ايدر.

و اُمَّتِ مُحَمَّدِيَه (عصم) معنا دير: "بو حربه

گيرمه يگز و ربگزه إلتجا ايد يگز." و بر معنای

رمزيله، قرآنك خدمتكارلرندن اولان رساله نور

شاگردلرينه خصوصى بر إلتفات ايله اونلرك

أسكيشهر چپسندن، دهشتلی بر شردن عین تاریخیله

قورتولمالرینه و حقلرنده کی إمحا پلاننك عقیم

بیراقیلماسنه رمزاً خبر ویرر؛ معنا إستعاذه ایدیگز

أمر ایدر گبی بر رمز ویرر.

هم مثلاً: **مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ** جمله سی (شده

صاییلماز) بیک اوچ یوز آلتمش بر (۱۳۶۱)

ایدهرک، بو أمثالسز حربك مرحمتسز و ظالمانه

تخریباتنه رومی و هجری تاریخیله پارمق باصدیغی

گبی؛ عین زمانده بتون قوتلریله قرآنك خدمتنه

چالیشان نور شاگردلرینک گنیش بر ایما پلانندن و

ألیم و دهشتلی بر بلادن و دگزیلی چپسندن

قورتولمالرینه توافقله، بر معنای رمزی ایله اونلره ده

باقار. "خلقک شرنندن کندیگزی قورویگنز" گیزیلی

بر ایما ایله دیر.

هم مثلاً: **النفّاثات فی العُقَدِ** جمله سی (شده ل

صایلماز) بیك اوچ یوز یگرمی سکز (۱۳۲۸)؛

اگر شده ده کی (ل) صایلمسه، بیك اوچ یوز ألی

سکز (۱۳۵۸) عددیله بو عمومی حربلری یاپان

أجنى غدارلرك، حرص و حسد ايله بزده كى
حرّيت إنقلابنك قرآن لهنده كى نتیجه لرینی بوزمق
فكريله تبدل سلطنت و بالقان و ایتالیان حربلری و
برنجی و ایکنجی حربِ عمومینك پاتلامسیله
مادی و معنوی شرلرینی، سیاسی دیپلوماتلرك رادیو
دیلیله هر كسك قفالرینه سحر باز و زهرلی
ئوفله مه لريله و مقدراتِ بشرك دوگمه و عقده لرینه
گیزلی پلانلرینی تلقین ایتمه لريله بیک سنه لك مدنیت
ترقیاتی و حشیانه محو ایدن شرلرك وجوده گلمگه
حاضر لانه لری تاریخنه توافق ایده رك، **النفّاثات فی**

العقد نك تام معناسنه تطابق ايدر.

هم مثلاً: **وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ** جملهسى (شده

و تنوين صاييلماز) ينه بيك اوج يوز قرق یدی

(۱۳۴۷) ایدوب، عین تاریخده، اجنبی معاهدلرک

إجباريله بو وطنده أهْمیتلی صارصینتیلر و فلسفه نك

تحکمیله بو دیندار ملتده أهْمیتلی تحوّلر وجوده

گلمه سنه و عین تاریخده، دولتدرده ایکنجی حرب

عمومی بی إحضار ایدن دهشتلی حسد لر و رقابتلرک

چارپیشمالری تاریخنه بو معنایِ إشاری ایله تام

تامنه توافقی و معنأ تطابقی، ألبته بو قدسی

سوره نك بر لمعه إعجازِ غیبسیدر.

بر إخطار: هر بر آیتك متعدد معنالی واردر.

هم هر بر معنا کلیدر. هر عصرده افرادی بولونور.

بچمزده بو عصریمزه باقان یالکز معنایِ إشاری

طبقه سیدر. هم او کلی معناده، عصریمز بر فرددر.

فقط خصوصیت کسب ایتمش که، اوگا تاریخیله

باقار. بن درت سنه در، بو حربك نه صفحاتنی و

نه ده نتیجه لرینی و نه ده صلح اولمش اولمامش

بیلمدیگمدن و صورمادیغمدن، بو قدسی سوره‌نک
داها نه قدر بو عصره و بو حربه‌ی ایشارتی وار دییه
داها اونک قپوسنی چالمادم. یوقسه بو خزینه‌ده داها
چوق أسرار وار اولدیغی رساله‌ی النورک أجزاءلرنده،
خصوصاً رموزات ثمانیه رساله‌لرنده بیان و اثبات
ایدیلدیگندن اونلره حواله ایدوب قیصه کسپورم.

خاطره گله‌یلن بر سؤالک جوابیدر:

بو لمعه‌ی اعجازیه‌ده، باشده کی **مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ**

ده هم **مِنْ** هم **شَرِّ** کلمه‌لری حسابیه گیرمه‌سی و

آخرده و مِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ يَالْكَزِّ شَرِّ

کلمه سی گیرمه سی، و مِن گیرمه سی و و مِن شَرِّ

النَّفَاثَاتِ

فِي الْعُقَدِ اِيكيسي ده حساب ايديلمه مسی

غایت اینجه و لطیف بر مناسبتہ ایما و رمز

ایچوندر. چونکه، خلقلرده شردن باشقه خیرلر ده

وار. هم بتون شر هرکسه گلمز. بوکا رمزاً،

بعضیتی إفاده ایدن مِن و شَرِّ گیرمشر. حاسد

حسد ایتدیگی زمان بتون شردر، بعضیته لزوم

يوقدر. و **النفّاثات في العقد** رمزيله، كندی

منفعتلى ایچون كره أرضه آتش آتان ئوفله ییجیلرک

و سحر باز او دیپلوماتلرک تخریباته عائد بتون

ایشلری عین شردر دییه، داها **شر** کلمه سنه لزوم

قالمادی.

بو سوره یه عائد بر نکتة إعجازیه نك

حاشیه سیدر:

ناصل بو سوره، بش جمله سندن درت جمله سی

ایله بو عصریمزک درت بیوک شرلی إنقلابلرینه و

فورطنه لرینه معنایِ اِشاری ایله باقار؛ عیناً اویله ده،

درت دفعه تکراراً **مِنْ شَرِّ** (شده صایلماز)

کلمه سیله عالمِ اِسلامجه اَكْ دهشتلی اولان جنگیز و

هلاگو فتنه سنك و عَبَّاسی دولتنگ اِنقراض زماننگ

عصرینه، درت دفعه معنایِ اِشاری ایله و مقامِ

جفری ایله باقار و پارمق باصار. اوت (شده سز)

شَرِّ بش یوز (۵۰۰) ایدر؛ **مِنْ** طقسان (۹۰) در.

اِستقباله باقان چوق آیتلر، هم بو عصریمزه هم او

عصرلره اِشارت ایتمه لری جهتنده، اِستقبالدن خبر

ویرن اِمامِ علی (رض) و غوثِ اَعْظَم (قس)

دخى، عیناً هم بو عصریمزه، هم او عصره باقوب
خبر ویرمشلر. **غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ** کلمه‌لری بو زمانه
دگل، بلکه **غَاسِقٍ** بیک یوز آتمش بر (۱۱۶۱) و
إِذَا وَقَبَ سکز یوز اون (۸۱۰) ایدهرک، او
زمانلرده اهمیتلی ماددی معنوی شرلره إشارت ایدر.
اگر برابر اولسه، میلادی بیک طوقوز یوز یتمش
بر (۱۹۷۱) اولور. او تاریخده دهشتلی بر شردن
خبر ویرر. یگرمی سنه صوگره، شیمدیکی تخملرک
محصولی إصلاح اولمازسه، البته طوقاتلری دهشتلی
اولاجق.

اون برنجى مسئلەنك حاشيەسنك بر لاحقەسىدر.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آیت الكرسینك تتمهسى اولان

(۱۳۵۰) (۱۹۲۹) ویا (۱۹۲۸)

لَا اِكْرَاهَ فِی (الدِّیْنِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ) مِنْ الْغَيِّ (فَمَنْ

يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ)

(۹۴۶) "رسالة النور إسمه موافق" (۱۳۴۷)

(وَيُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ) (بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى) لَا

انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ

(أگر برابر اولسه) (۱۰۱۲)؛ (أگر برابر

(۱۳۷۲)

اولمازسه) (۹۴۵) (بر شدہ صایلماز)

(شدہ سن)

عَلِيمٌ * (اللَّهُ) (وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا) يَخْرِجُهُمْ مِنْ

(الظُّلُمَاتِ) إِلَى النُّورِ

(۱۴۱۷) (۱۳۳۸) (شده صاييلماز)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ (الطَّاغُوتُ)

(يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ)

(۱۲۹۵) (شده صاييلير)

(أَوْلِيَاؤُكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ) ده

رسالة النورك هم ايكي كره اسمنه، هم صورت

مجاهده سنه، هم تحقنه و تأليف و تكمل زمانه تام

تامنه توافقيه برابر اهل كفر ك بيك ايكي يوز

طقسان اوچ (۱۲۹۳) حربيله عالم اسلامك نوريني

سوندورمگه چالیشماسی تاریخنه و برنجی حرب

عمومیدن استفاده ایله بیک اوچ

یوز اوتوز سکز (۱۳۳۸) ده بالفعل نوردن

ظلماته آتمق ایچون یاپیلان دهشتلی معاهده لر

تاریخنه تام تامنه توافقی و ایچنده مکرراً نور و

ظلمات قارشیلان شیریلماسی و بو مجاهده معنویه ده

قرآنک نورندن گلن بر نور، اهل ایمانه بر نقطه

استناد اولاجغنی معنای اشاری ایله خبر ویریور

دییه قلبمه إخطار ایدیلدی. بن ده مجبور اولدم،

يازدم. صوگره باقدم که؛ معناسنک مناسبتی بو
عصریمزه او قدر قوتلیدر که، هیچ توافق اماره‌سی
اولمسه ده ینه بو آیتلر هر عصره باقدیغی گبی
معنایِ اِشاری ايله بزمله ده قونوشویور قناعتم
گلدی.

أوت أولّا: باشده لَا اِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ

الرُّشْدُ^{هـ} جمله‌سی، مقامِ جفری و اُجدی ايله بیك

اوچ یوز اَللی (۱۳۵۰) تاریخنه پارمق باصار و

معنایِ اِشاری ايله دیر: گرچه او تاریخده، دینی

دنیادن تفریق ایله دینده اِکراهه و اِجباره و مجاهدۀ
دینیه و دین ایچون سلاحله جهاده معارض اولان
حریت و جدان، حکومتلرده بر قانون اساسی، بر
دستور سیاسی اولویور و حکومت لائک جمهوریت
دونر. فقط اوکا مقابل معنوی بر جهاد دینی، ایمان
تحقیقی قلنجیله اولاجق. چونکه دینده کی رشد
اِرشاد و حق و حقیقی گوزلره گوستره جک
درجده قوتلی برهانلری اِظهار ایدوب تبیین و تبیین
ایدن بر نور قرآندن چیقہ جق دییه خبر ویروب، بر
لمعۀ اِعجاز گوسترر.

هم تا **خَالِدُونَ** کلمه سنه قدر رساله نوره کی

بتون موازنه لرك أصلی، منبعی اولارق عینا او

موازنه لر گبی مکرراً نور و ظلمات و ایمان و

قراکقلری قارشیلادیر ماسیله گیزی بر اماره در

که، او تاریخده بولونان جهاد معنوی مبارزه سنده

بیوک بر قهرمان؛ نور نامنده رساله النوردر که،

دینده بولونان یوزر طلسملری کشف ایدن اونک

معنوی ألماس قلنجی، مادی قلنجلره احتیاج

بیراقمیور.

أوت حدسز شکرلر اولسون که، یگرمی
سنه در رساله النور بو إخبار غیی و لمعه إعجازی
بالفعل گوسترمشدر. و بو سرّ عظیم ایچوندر که؛
رساله النور شاگردلری دنیا سیاستنه و جریانلرینه
و مادی مجادلرینه قاریشمیورلر و اهمیت
ویرمیورلر و تترل ایتمیورلر و حقیقی شاگردلری
أک دهشتلی بر خصمنه و حقارتلی تجاوزینه قارشی
اوگا دیر:

"أی بدبخت! بن سنی إعدام ابدیدن قورتارمغه

و فانی حیوانیتك اَكْ سفلی و أَلیم درجه سندن بر
باقی انسانیت سعادتته چیقارمغه چالیشیورم. سن
بنم ئولوممه و إعداممه چالیشیورسك. سنك بو
دنیاده لذتک پك آز، پك قیصه و آخرتده جزا و
بالرك پك چوق و پك اوزوندر. و بنم ئولومم بر
ترخیصدر. هایدی دفع اول؛ سنك ایله اوغراشمام،
نه یاپارسهك یاپ. " دیر. او ظالم دشمننه حدت
دگل، بلکه آجیور، شفقت ایدیور، کاشکه
قورتولسه ایدی دیهرك إصلاحنه چالیشیر.

ثانياً: وَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ

الْوَثْقَىٰ بو ايكي قدسى جمله لر، قوتلى مناسبت

معنويه ايله برابر مقام جفرى و أبجدى حسابيله،

برنجيسى رسالة النورك إسمنه، ايكنجيسى اونك

تحققنه و تكملنه و پارلاق فتوحاتنه معنا و جفراً

تام تامنه تطابقرى بر أماره در كه؛ رسالة النور بو

عصرده، بو تاريخده بر "عروة الوثقى" در. يعنى

چوق محكم، قوپماز بر زنجير و بر "حبل الله" در.

اوكتا ألنى آتان، ياپيشان نجات بولور ديبه معنای

رمزيه خبر ويرر.

ثالثاً: اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا جملة سی هم معنا،

هم جفر ایله رساله النوره بر رمزی وار. شويله

که:.....

(بو مقامده پرده ایندی. یازمغه إذن ویریلمدی.

باشقه زمانه تأخیر ایدیلدی.)

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

(حاشیه): بو نکتەنک باقی قسمی شیمدیلک

يازديريلماديغنىڭ سىيى، بر درجه دنيايه، سياسته

تماسيدر. بز ده باقمقندن ممنوعز. أوت **انَّ الْإِنْسَانَ**

لَيَطْغَى بو طاغوته باقار و باقديرر.

سعيد النورسى

* * *

(رساله النور قهرمانى خسروك "ميوهنك اون

برنجى مسئلهسى مناسبتيله يازديغى مكتوبك بر

پارچه سيدر.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ

چوق مبارک، چوق قیمتدار، چوق سوگیلی

استادیمز أفندیمز!

مَلَّتْ وَ مَمْلَكَتْ اِيچون چوق بيوك گوزللكرى

إحتوا ایدن "میوه" طوقوز مسئلهسی ایله، دهشتلی

بر زمانده، مدهش عاصیلر ایچنده أك بيوك دشمنلر

آراسنده حیرت فزا بر صورتده شاگردلرینه نجات

ویرمگه وسیله اولمقله قالمامش، اوننجی و اون

برنجی مسئلہ لری ایله خصوصیلہ نورك شاکردلرینی
حقیقت یوللرنده آلقیشلامش و گیده جکلری
حقیقی مکانلری اولان قبرده کی أحواللرنندن و
هر کسی تیرهتن و بِالْخَاصَّةِ أَهْلِ غَفْلَتِ ایچون
چوق قورقونج، چوق أمللی، چوق آجیقلی بر مترل
اولان طوپراق آلتنده، گوره جگی و قونوشه جغی
ملائکه لرله قونوشمهی و رفاقتی سَوْدیره رك بو مکانه
داها چوق اُنسیت اِظْهَارِ ایتمکله بو قورقولی ایلک
مترل حَقْنَدَه کی فوق الحدّ قورقولریمزی تعدیل
ایتمش، نَفْسِ اَلْدیرمش. خصوصیلہ او عالمك

نورانی حیاتی بنم گی گورهمهینلرک آلرندە
شعاعاتی یوز بیگلرله سنهک مسافهله اوزانان بر
ألکتریق لامباسی حکمنه گچمش. هم ده دائما
قوqlانیله حق نمونهک بر چیچک باغچهسی
اولمشدر. اوت، بز سوگیلی استادیمزه عرض
ایدیورز که؛ هر گون درسنی خواجهسنه اوقویان
بر طلبه گی نوردن آدیغمز فیضلریمزی، هر وقت
ایچون سوگیلی استادیمزه عرض ایده لم. فقط
سوگیلی استادیمز شیمدیلک قونوشمالرینی تعطیل
بیوردیلر.

أى عزيز استادم! رساله نورك حقيقتى و

ميوهنك گوزللكى و چيچگنك فيضى، بنى

منتدارانه بر پارچه مملكتم نامنه قونوشديرمش و بنم

گى قونوشان چوق قىلبره حيات ويرمش. شيمدى

مخيطمزده رساله نوره قارشى آتيلان آديملر و

اوزاتيلان آلر، ميوهنك اون برنجى چيچگى ايله

داها چوق متانت كسب ايتمش، إنكشاف ايتمش،

فعاليتە باشلامشدر.

چوق حقير طلبه گز

خسرو

* * *

(إسپارطه ده کی عموم رساله نور طلبه لری نامنه
رمضان تبریکی مناسبتیله یازیلیمش و اون اوچ فقره
ایله تعدیل ایدیلیمش بر مکتوبدر.)

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ

أى عالم اسلامك دنيا و آخرتده سلامت
ايچون قرآنك فيضيله و رساله نورك حقيقتيله و

صاڤق شاكرءلرك همتيله مبارك گوزلرءنءن ياش
يرينه قان آقيتان و اى فتنه آءر زمانك شو
ءغءهلى و فورطنهلى زمانءه حضرت اىوب عليه
السلامءن زياءه آستهلقره، ءرءلره گرفتار اولان و
قرآنك نوريله و رساله نورك برهانلريله و
شاكرءلرك غيرتيله عالم اسلامك مءى و معنوى
آستهلقلرينى حكيم لقمان گبى ءءاوى يه چالیشان و
اى مبارك آلرءنءه موجود اولان نور پارچهلرينك
آق و آققت اولءيغنى قرآنك اوتوز اوچ آيتيله و
كرامت علويه و ءوئيّه ايله اثبات ايءن و اى

کندیسی خسته و إختیار و ضعیف و غایت
آجینه‌جق بر حالدہ اولدیغنه گوره هرکسدن زیاده
عالمِ اسلامه جان فدا ایدر درجه‌سنده آجیه‌رق
کندینه فنالق

ایتمک ایسته‌ینلره قرآنک حقیقتیله و رساله
نورک حجّت‌ریله، نور طلبه‌لرینک صداقت‌ریله خیرلی
دعالر و ایملک ایتمک ایله قارشیلایان و یازدیغی
مهمّ اثرلرندن آیت الکبرانک طبیعه کندی ذاته و
طلبه‌لرینه گلن مصیبتده چپسخانه‌لره دوشن و او

زندانی قرآنك إرشادیله و رساله نورك درسیله و
شاگردلرک اشتیاقیله بر مدرسه یوسفیه چویرن و
بر درسخانه یاپان و ایچمزده بولونان جاهل
اولانلرک هپسنی قرآنی او درسخانهده ختم
ایتدیرهرك چیقاران؛ و او مصیبتده قرآنك قوه
قدسیه سیله و رساله نورك تسلیسیله و قارداشلك
تحملریله اختیار و ضعیف اولدیغی حالده بتون
آغیرلقلریمزی و یوکلریمزی اوزرینه آلان و یازدیغی
میوه و مدافعه نامه رساله لریله قرآن معجز البیانك
إعجازیله و رساله نورك قوتلی برهانلریله و

شاگردلرک إخالصی ایله، إذن إلهی ایله او زندان
قپولرینی آچدیروب برائت قزانديران و او گونده
بزه و عالم إسلامه بايرام ياپديران و حقیقه رساله
نورلری نور علی نور اولدیغنی إثبات ایدهرک قیامته
قدر سربست اوقونوب و یازیلماسنه حق قزانديران
و عالم إسلامک قرآن عظیم الشانک غداء
قدسیسیله و نورک أُخروی طعامیله و شاگردلرینک
إشتهاسیله أکمک، صو و هوا گبی بو نورلره پک
چوق إحتیاجی اولدیغنی و بو نورلری اوقویوب
یازانلردن بیگلر کیشی ایمانله قبره گیردیگنی إثبات

ايدن و كنديسنه منسوب طلبه‌لرينى هيچ بر يرده
مغلوب و محجوب ائتمه‌ين و اليوم قرآنك سماوى
درسلىيله و رساله نورك اساساتيله و شاكردلرينك
ذكاوتلريله و ميوه‌نك اوننجى و اون برنجى مسئله
و چيچكلريله فراق آتشيلاه گيجه - گوندوز يانان
قلبلريمزى آب حيات و شراب كوثر گى او مبارك
"مسئله" و "چيچكلر" ايله قلبلريمزك آتشنى
سونديروب سُرور و فرحه سوق ايدن و اى عالمك
(قرآن عظيم الشانك قطعى وعديله و تهديدى ايله
و رساله نورك كشفِ قطعيسيله و مرحوم

شاگردلرينك مشاهده سيله و اونلرده كى كشف

القبور صاحبلىرىنىك گورمسيله) ائك

چوق قورقديغى ئولومى اهل ايمان ايچون

إعدام ابدىدن قورتاروب بر ترخيصى تذكره سنه

چويرن و عالم نوره گيتمك ايچون گوزل بر

يولجىلق اولديغى اثبات ايدن و كافر و منافقلىر

ايچون إعدام ابدى اولديغى بيلدىرن قرآن معجز

البىانىك، بىك معجزات احمديه عليه الصلاة والسلام

و قرق وجه اعجازىنىك تصدىقى آلتنده اخبارات

قطعيه سيله، اوندن چيقان رساله نورك اَك معند
دشمنلريني مغلوب ايدن حجتلريله و نور
شاگردلرينك چوق اماره لرك و تجربه لرك و
قناعتلرينك تسليميله او قورقونج، قراكلق، صوغوق
و طار قبرى، اهل ايمان ايچون جنت چوقورندن بر
چوقور و جنت باغچه سنك بر قپوسى اولديغنى
اثبات ايدن و كافر و منافق زنديقلر ايچون جهنم
چوقورندن ييلان و عقربلرله طولو بر چوقور
اولديغنى اثبات ايدن و اورايه گله جك اولان منكر
نكير اسمنده ملائكه لرى اهل حق و حقيقت يولنده

گیدنلر ایچون برر مونس آرقداش یاپان و رساله
نورک شاکردلرینی طلبه علوم صنفنه داخل ایدوب
مُنکر نکیر سؤالرینه رساله نور ایله جواب
ویردکلرینی مرحوم قهرمان شهید حافظ علی نك
وفاتيله کشف ایدن و حیاته بولونانلریمزک ده ینه
رساله نورله جواب ویرمه می رحمت إلهیه دن دعا
و نیاز ایدن و حضرت قرآنی، قرآن عظیم الشانک
قرق طبقه دن هر طبقه یه گوره بر نوع إعجاز
معنویسنی گوسترمه سیله و عموم کائناته باقان کلام
أزلی اولماسیله و تفسیری اولان رساله نورک

معجزاتِ قرآنيه و رموزاتِ ثمانيه رساله لريله و
رساله نور گُل فابريقه سنك سر كاتبي گبي قهرمان
قارداشلك و شاكر دلرك فوق العاده غيرت لريله عصر
سعادتدن برى بويله خارقه بر صورتده معجزه لى
اولارق يازيلماسنه هيچ كيمسه قادر اولماديغى
حالده رساله نورك قهرمان بر كاتبي اولان خسروه
"ياز" امر بيورلماسيله، لوح محفوظده كى يازيلان
قرآن گبي يازيلماسى و قرآن عظيم الشانك حق
كلام الله اولديغى و بتون سماوى كتابلك اَك
بيوگى و اَك افضلى و بر فاتحه ايچنده بيگنر فاتحه

و بر إخلاص

ایچنده بیگلر إخلاص و حروفاتنک بردن اون

و یوز و بیک و بیگلر ثواب و حسنه و یردکلرینی

هیچ گورولمه دک و ایشیدلمه دک پک گوزل و خارقه

بر صورتده تعریف و إثبات ایدن و قرآنِ معجز

البیانک بیک اوچیوز سنه دن بری إعجازینی

گوسترمه سیله و معارضلرینی طور دیرماسیله و نورک

گوزلره گوسترر درجه ده ظاهر دلیللری ایله و نور

شاگردلرینک ألماس قلملریله بو زمانه قدر مثلی

گورولمەدك رسالە نورك دنيايه فرمان اوقويان و أك
متمرد و معندلری صوصدیران یگرمی بشنجی سوز
و ذیللری قرق وجهله إعجاز قرآنی اولدیغنی إثبات
ایدن و آی حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلامك
حق پیغمبر اولدیغنه و عموم یوز یگرمی درت بیك
پیغمبرلك أفضلی و سیدی اولدیغنه دائر بیگلر
معجزه لرینی "معجزات احمدیه" (عصم) نامنده کی
رساله نوری ایله گوزل بر صورتده إثبات ایدن و
قرآن عظیم الشانك رسول اکرم علیه الصلاة
والسلامك رحمة للعالمین اولدیغنی کائناتده إعلان

ایتمه سیله و نورک باشدن نهایته قدر اونک رحمةً
للعالمین اولدیغنی برهانلرله اثبات ایتمه سیله و او
رسولک أفعال و أحوالی، کائناتده نمونه اقتدا
اولاجق اُك صاغلام، اُك گوزل رهبر اولدیغنی حتی
کورلره ده گوسترمه سیله و آناتولی و خصوصی
مملکتلرده نورک إنتشاری زماننده بلالرك رفعی و
صوصدیریلما سیله مصیبتلرك گلمه سی شهادتیه و
نور شاگردلرینك غایت آغیر مشکلاتلر ایچنده
کمال متانتله خدمت و إرتباطلریله او ذاتك
(عصم) سنت سنیه سنه إتباع ایتمک نه قدر کارلی

اولديغنى و بر سنته بو زمانده إتباعده يوز شهيدك
أجرينى قزانديغنى بيلدين و صدقه، قضا و بلاي
ناصل دفع ايديورسه رساله نورك ده اناطولى يه
گله جك قضاي، بلاي، يگر مى سنه در دفع ايتديگنى
عين اليقين إثبات ايدن استاد أكرمز أفنديمز
حضرتلى!.. شيمدى شو رساله نورك برائتى،
باشده سز سوگىلى استادىمى، صوگره بز عاجز
قصورلى طلبه لريگى، صوگره عالم إسلامى سروره
سوق ايدهرك، ايكنجى بيوك

بر بايرام ياپديرديغندن سز مبارك استادىمىزك بو

بيوك بايرام شريفكزى تبريك ايله و ينه اوچنجى

بايرام اولان رمضان شريفكزى و ليله قدرىكزى

تبريك ايدەرك، أمثال كثرەسىلە مشرف اولمقلغمزى

نياز و بز قصورلىلرك قصورىمىزك عفوىنى رجا

ايدەرك عموماً سلام ايله مبارك آلرىكزدن اوپر و

دعالرىكزى تمنى ايدرز، أفندىمىز حضرتلرى.

إسپارطه و حوالىسندە بولونان نور طلبه لرى

* * *

حَدِّمْدَن يوز درجه زياده اولان بو مکتوب
محتویاتنی تواضع ایله ردّ ایتمک بر کفرانِ نعمت و
عموم شاگردلرک حسنِ ظنلرینه قارشى بر إهانت
اولماسى و عیناً قبول ایتمک بر غرور، بر أنانیت و
بنلک بولونماسى جهتيله، عموم نامنه رسالهٔ نور
کاتبنک یازدیغى بو اوزون مکتوبى (اون اوچ
فقره لرى علاوه ایدوب) هم بر شکرِ معنوى، هم
غروردن، هم کفرانِ نعمتدن قورتولمق ایچون سزه
بر صورتنى گوندرييورم که: میوه نك اون برنجى
مسئله سنک آخرنده "رسالهٔ نورکِ إسپارطه و

جواری طلبه لرینک بر مکتوبیدر " دییه إلحاق

ایدیلسین.

بن بو مکتوبی، بو تعدیلات ایله یازدیغمز

حالده ایکی دفعه بر گوگرچین یانمزده کی پنجره یه

گلدی. ایچری یه گیره جکدی، جیلانک باشنی

گوردی گیرمدی. بر قاچ دقیقه صوگره باشقه سی

عیناً گلدی. ینه یازانی گوردی گیرمدی. بن دیدم:

هر حالده اولکی سرچه و قدوس قوشی گبی

مژده جیلردر. ویاخود بو مکتوب گبی متعدد

مکتوبلری یازدیغمزدن، مبارک مکتوبک تعدیلی ایله
مبارکیتنی تبریک ایچون گلمشله قناعتمز گلدی.

سعید النورسی

* * *

117#

عصایِ موسیٰ دن

ایکنجی قسم

حجة الله البالغه رسالهسی

(اون بر حجتِ ایمانیہ در)

بو رسالہ ہی آنقرہ اہلِ وقوفی چوق تقدیر

ایتد کبری گبی؛ بو دفعہ ده برائتمزه اہمیتلی بر

سبب و کفرِ مطلقِ قیران اُک کسکین و یوکسک

و قوتلی بر حجتِ قاطعہ و برهانِ باہر در.

سعید النورسی

برنجی حجتِ ایمانیہ

آیت الکبرا

كائناتدن خالقنى صوران بر سياحك مشاهداتيدر.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَ

إِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ

تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا

(بو آیت معظمه گبی پک چوق آیات قرآنیه،

بو کائنات خالقنى بیلدیرمک جهتنده، هر وقت و

هرکسک اڭ چوق حیرتله باقوب ذوق ایله مطالعه

ایتدیگی اڭ پارلاق بر صحیفه توحید اولان

سماواتی اَكْ باشدہ ذکر ایتہ لرندن، اَكْ باشدہ اوکھا
باشلامق موافقدر.)

اوت بو دنیا مملکتہ و مسافرخانہ سنہ گلن ہر
بر مسافر، گوزینی آچوب باقدقجہ گورور کہ:
غایت کرمکارانہ بر ضیافتگاہ و غایت صنعتکارانہ
بر تشہیرگاہ و غایت حشمتکارانہ بر اوردوگاہ و
تعلیمگاہ و غایت حیرتکارانہ و شوق‌انگیزانہ بر
سیرانگاہ و تماشاگاہ و غایت معنیدارانہ و
حکمت‌پرورانہ بر مطالعہ گاہ اولان بو

گوزل مسافر خانەنك صاحبنى و بو كتاب

كبيرك مؤلفنى و بو محتشم مملكتك سلطاننى طانيمق

و بيلمك ايچون شدتله مراق ايدر كن؛ اك باشده

گوكلرك نور يالديزى ايله يازيلان گوزل يوزى

گورونور: "بكا باق، آرادىغكى سكا

بيلديره جگم!" دير. او ده باقار گورور كه:

بر قسمى أرضمزدن بيك دفعه بيوك و او

بيوكلردن بر قسمى طوپ گلّه سندن يتمش درجه

سرعتلى يوز بيكلر اجرام سماويه يي دير كسز

دوشورمه دن طورديران و بربرينه چارپمان فوق
الحدّ چابوق و برابر گزديرن، ياغسز سونديرمه دن
متماديا او حدسز لامبالري يانديران و هيچ بر
گورولتي و اختلال چيقارتمه دن او نهايتسز بيوك
كتله لري اداره ايدن و گونش و قمرڪ وظيفه لري
گي، هيچ عصيان ايتديرمه دن او پك بيوك
مخولق لري وظيفه لرله چاليشديران و ايكي قطبڪ
دائره سنده كي حساب رقم لرينه صيقيشميان بر
نهايتسز اوزاقلق ايچنده، عين زمانده، عين قوت و
عين طرز و عين سكه فطرت و عين صورتده،

برابر، نقصانسز تصرف ایدن و او پك بيوك
متجاوز قوتلری طاشییانلری، تجاوز ایتدیرمه‌دن
قانونه إطاعت ایتدیرن و او نهایتسز قالابالغك
أنقاضلری گبی گوگك یوزینی کیرلته‌جك
سو پرونتیلره میدان ویرمه‌دن پك پارلاق و پك
گوزل تمیزلتدیرن و بر منتظم اوردو مانوره‌سی گبی
مانوره ایله گزدیرن و ارضی دوندیرمه‌سیله، او
حشمتلی مانوره‌نك باشقه بر صورتده حقیقی و
خیالی طرزلرینی هر گیجه و هر سنه سینهما
لوحه‌لری گبی سیرجی مخلوقاتنه گوسترن بر تظاهر

ربوبیت و او ربوبیت فعالیتی ایچنده گورونن
تسخیر، تدبیر، تدویر، تنظیم، تنظیف، توظیفدن
مرکب بر حقیقت، بو عظمتی و إحاطتیه او
سماوات خالقنک وجوبِ وجودینه و وحدتنه و
موجودیتی سماواتک موجودیتندن داها ظاهر
بولوندیغنه بالمشاهده شهادت ایدر معناسیله برنجی
مقامک برنجی باصامغنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الوجودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى
وجوبِ وجودِهِ فِي وحدته السَّمَوَاتِ بِجميعِ مَا فِيهَا

بِشَهَادَةِ عَظْمَةِ احَاطَةِ حَقِيقَةِ التَّسْخِيرِ وَ التَّدْبِيرِ وَ
التَّدْوِيرِ وَ التَّنْظِيمِ وَ التَّنْظِيفِ وَ التَّوْظِيفِ الوَاسِعَةِ
المُكْمَلَةِ بِالمُشَاهَدَةِ دینیلمشدر.

صوگره، دنیایه گلن او یولجی آدمه و مسافره،

جو سما دینیلن و محشر عجائب اولان فضا

گورولتی ایله قونوشارق باغیریور: "بگنا باق!

مراقله آرادییغکی و سنی بورایه گوندرنی بنمله

بیله بیلیر و بولابیلیرسک. " دیر. او مسافر، اونک

اکشی فقط مرحمتلی یوزینه باقار؛ مدهش فقط

مژدهلی گورولتیسنی دیگلر، گورور که:

زمین ایله آسمان اورتہ سنده معلّقه طور دیریلان

بلوط، غایت حکیمانہ و رحیمانہ بر طرزده زمین

باغچه سنی صولار و زمین اہالیسنہ آب حیات

گتیرر و حرارتی (یعنی یاشامق آتشنک شدتنی)

تعديل ايدر و إحتیاجه گوره هر یرک إمدادینہ

یتیشیر. و بو وظیفه لر گبی چوق وظیفه لری

گورمکله برابر، منتظم بر اوردونک عجله أمرلره

گوره گورونمسی و گیزلنمہ سی گبی؛ بردن جوئی

طولديران او قوجه بلوط دخى گيزله نير، بتون
أجزالري إستراحتة چكيلير، هيچ بر اثرى گورولمز.
صوگره "ياغمور باشنه آرش!" أمريني آديغى آنده؛
بر ساعت، بلکه بر قاچ دقيقه ظرفنده طوپلانوب
جوّى طولديرر، بر قوماندانك أمريني بکلر گي
طورور.

صوگره او يولجى، جوّده كى روزگارہ باقار
گورور كه: هوا او قدر چوق وظيفه لرله غايت
حكيمانه و كريمانه إستخدام اولونور كه، گويا او

جامد هوانك شعورسز ذره لرندن هر بر ذره سی؛ بو
كائنات سلطانندن گلن امرلری دیگر، بیلیر و هیچ
برینی گری بیراقمیه رق، او قوماندانك قوتیله یاپار
و إنتظامله یرینه گتیرر بر وضعیتله؛ زمینك بتون
نفوسلرینه نَفَس و یرمك و ذی حیاته لزومی بولونان
حرارت و ضیا و ألكتریق گبی ماده لری و سسلری
نقل ایتمك و نباتاتك تلقیحنه واسطه اولمق گبی
چوق کلی وظیفه لرده و خدمت لرده، بر دست غیبی
طرفندن غایت شعور کارانه و علیمانه و
حیات پرورانه إستخدام اولونویور.

صوگره یاغموره باقیور، گورور که: او

لطیف و براق و طاتلی و هیچدن و غیی بر خزینہ

رحمتدن گوندریلن قطره‌لرده او قدر رحمانی هدیه‌لر

و وظیفه‌لر وار که؛ گویا رحمت تجسم ایده‌رک

قطره‌لر صورتنده خزینہ ربّانیه‌دن آقیور معناسنده

اولدیغندن، یاغموره "رحمت" نامی ویریلمشدر.

صوگره شمشکه باقار و رعدی (گوک

گورولتییسی) دیکلر، گورور که؛ پک عجیب و

غریب خدمتلرده چالیشدیریلیورلر.

صوگره گوزینی چکر، عقلنه باقار، کندی
کندینه دیر که: "آتیلش پاموق گی بو جامد،
شعورسز بلوط ألبته بزلی بیلمز و بزہ آجیبوب
إمدادیمزه کندی کندینه قوشماز و أمرسز میدانہ
چیقماز و گیزلنمز؛ بلکه غایت قدیر و رحیم بر
قوماندانك آمریله حرکت ایدر که، بر این
بیراقمہ دن گیزلہ نیر و دفعهٔ میدانہ چیقار، ایش باشنه
گچر و غایت فعّال و متعال و غایت جلوہ لی و
حشمتلی بر سلطانك فرمانیله و قوتیله وقت بوقت
جوّ عالمی طولدیروب بوشالتیر و متمادیا حکمتله

يازار و پايدوسله بوزار تختهسنه و محو و إثبات
لوحهسنه و حشر و قیامت صورتنه چویرر و
غایت لطفکار و إحسانپرور و غایت کرمکار و
ربوبیتپرور بر حاکم مدبرک تدبیریه روزگاره بینر
و طاغیرگی یاغمور خزینهلرینی بیندیرر، محتاج
اولان یرلره یتیشیر. گویا اونلره آجیبوب آغلایهرق
گوز یاشلریله اونلری چیچکلرله گولدیرر،
گونشک شدت آتشی سرینلندیرر و سونگرگی
باغچهلرینه صو سرپر و زمین یوزینی ییقار، تمیزلر."

هم او مراقلى يولجى كندى عقلنه دير: بو
جامد، حياتسز، شعورسز، متماديا چالقانان،
قرارسز، فورطنهلى، دغدغهلى، ثباتسز، هدفسز شو
هوانك پردهسىله و ظاهرى صورتيله وجوده گلن
يوز بيگلر حكيمانه و رحيمانه و صنعتكارانه ايشلر
و احسانلر و امدادلر بالبداهه اثبات ايدر كه: بو
چاليشقان روزگار ك و بو جوال خدمتكار ك كندى
باشنه هيچ بر حركتى يوق، بلكه غايت قدير و
عليم و غايت حكيم و كريم بر آمر ك امريله
حركت ايدر. گويا هر بر ذرهسى، هر بر ايشى

بيلير و او آمرڪ ھر بر آمريني آكلار و ديكلر بر
نفر گبي، هوا ايچنده جريان ايدن هر بر امر
رباني ديكلر، اطاعت ايدر كه؛ بتون حيواناتك
تنفسنه و ياشاماسنه و نباتاتك تلقيحنه و بيومه سنه
و حياتنه لزوملى ماددرك يتيشديريلمسنه و
بلوطلك سوق و اداره سنه و آتشن سفينه لرك سير
و سياحتنه و بالخاصه سسلرك و بالخاصه تلسز
تلفون و تلغراف و راديو ايله قونوشمالك ايصالنه و
بو خدمتلكر گبي عمومى و كللى خدمتلكردن باشقه،
آزوت و مولد الحموضه (اوقسيژن) گبي ايكى

بسیط مادّه دن عبارت اولان هوانك ذره لری
بربرینك مثلی ایکن، زمین یوزنده یوز بیگلر طرزده
بولونان ربّانی صنعتلرده کمال إنتظام ایله بر دست
حکمت طرفندن چالیشدیریلیور گورویورم.

دیمك وَ تَصْرِيفِ الرِّيحِ وَ السَّحَابِ الْمُسَخَّرِ

بَيْنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ آیتنك تصریحیله، روزگارک

تصریفیله حدسز ربّانی خدمتلرده إستعمال و
بلوطلرک تسخیریله حدسز رحمانی ایشلرده إستخدام

و هوایی او صورتده ایجاد ایدن، آنجق واجب

الوجود و قادرِ كلِّ شى و عالمِ كلِّ شى، بر ربِّ
ذو الجلال و الإكرامدر دیر، حکم ایدر.

صوگره یاغموره باقار، گورور که: یاغمورک
دانهلری صاییسنجه منفعتلر و قطرهلری عددنجه
رحمانی جلوهر و رشحهلری مقدارنجه حکمتلر
ایچنده بولونویور. هم او شیرین و لطیف و مبارک
قطرهلر او قدر منتظم و گوزل خلق ایدیلییور که،
خصوصاً یاز موسمنده گلن طولو او قدر میزان و
انتظام ایله گوندریلییور و اینیور که؛ فورطنه لرله

چالقانان و بيوك شيلرى چارپيشديران شدتلى
روزگارلر، اونلرڭ موازنه و إنتظاملرينى بوزمییور؛
قطره لرى بربرینه چارپوب، برلشديروب، ضررلى
كتله لر ياپمییور. و بونلر گى چوق حکیمانہ
ایشلرده و بالخاصه ذى حیاتده چالیشدیریلان بسیط
و جامد و شعورسز مولد الماء و مولد الحموضه
(هیدروژن - اوقسیژن) گى ایكى بسیط مادده دن
ترکب ایدن بو صو، یوز بیگلرله حکمتلى و
شعورلى و مختلف خدمتلرده و صنعتلرده إستخدام
ایدیلیيور. ديمك بو تجسم ایتمش عین رحمت اولان

ياغمور، آجق بر رحمن رحيمك خزينه غيبه

رحمتنده ياپيليور و نزوليله و هو الذي ينزل الغيث

من بعد ما قنطوا و ينشر رحمته آيتني مادة تفسير

ايدييور.

صوگره رعدی ديگر و برقه (شمشگه) باقار،

گورور كه: بو ايكي حادثه عجيبه جويه تام تامنه

و يسبح الرعد بحمده و يكاد سنا برقه يذهب

بالابصار آيتلرني مادة تفسير ايتمكله برابر،

ياغمورك گلمه سني خبر ويروب، محتاجلره مژده

ایدیورلر.

أوت هیچدن، بردن خارقه بر گورولتی ایله
جووی قونوشدیرمق و فوق العاده بر نور و نار ایله
ظلمتلی جووی ایشیقله طولدیرمق و طاغواری
پاموق مثال و طولو و قار و صو طولومبهسی
حکمنده اولان بلوطلری آتشلندیرمک گی حکمتلی
و غرابتلی وضعیتلرله باش آشاغی غافل إنسانك
باشنه طوقماق گی ووریور: "باشگی قالدیر،
کندینی طانیتدیرمق ایستهین فعال و قدرتلی بر

ذاتك خارقه ايشلرينه باق! سن باشى بوش

اولماديغك گى، بو حادثه لر ده باشى بوش

اولامازلر. هر بريسى چوق حكمتلى وظيفه لر

پشنده قوشديريليورلر. بر مدبر حكيم طرفندن

استخدام اولونويورلر. " ديهه اخطار ايدييورلر.

ايشته بو مراقلى يولجى، بو جوّده بلوطى

تسخيردن، روزگارى تصريفدن، ياغمورى تزيلدن

و حادثات جوّيه ي تدبيردن ترگب ايدن بر

حقيقتك يوكسك و آشكار شهادتنى ايشيتير، "

آمنتُ بالله" دیر. برنجی مقامک ایکنجی مرتبه سندہ:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وَجُوبِ وَجُودِهِ الْجَوْ بِجَمِيعِ مَا فِيهِ بِشَهَادَةِ عَظْمَةِ

إِحَاطَةِ حَقِيقَةِ التَّسْخِيرِ وَ التَّصْرِيفِ وَ التَّنْزِيلِ وَ

التَّدْبِيرِ الْوَاسِعَةِ الْمُكَمَّلَةِ بِالْمُشَاهَدَةِ فقره سی، بو

یولجینک جوہ دائر مذکور مشاهداتی إفاده ایدر.

﴿إخطار﴾: برنجی مقامده گچن اوتوز اوچ مرتبه

توحیدی بر پارچه ایضاح ایتمک ایستردم. فقط شیمدیکی

وضعیتیم و حاملک مساعده سزلگی جهتیه، یالکز غایت مختصر

برهانلرینه و مثالک ترجمه سنه اکتفایه مجبور اولدم. رساله

نورک اوتوز، بلکه یوز رساله‌لرنده بو اوتوز اوچ مرتبه،
دلیلرله، آیری آیری طرزلرده، هر بر رساله‌ده بر قسم
مرتبه‌لر بیان ایدیلدیگندن، تفصیلی اونلره حواله ایدیلیمش. ❁

صوگره او سیاحتِ فکریه‌یه آیشان او متفکر

مسافره، کُرهُ اَرْضِ لسانِ حالیه دیور که:

"گوکده، فزاده، هواده نه گزیورسک؟ گل، بن

سکا آرادینگی طانیتدیره جغم. گوردیگم وظیفه‌لریمه

باق و صحیفه‌لریمی اوقو!" او ده باقار گورور که:

اَرْضِ مجذوب بر مولوی گبی ایکی حرکتیله؛

گونلرک، سنه‌لرک، موسملرک حصولنه مدار اولان بر

دائرہ پی، حشرِ اعظمک میدانی اطرافندہ چیزییور۔ و

ذی حیاتک یوز بیک انواعنی بتون اُرزاق و

لوازماتلریله ایچنه آلوب فضا دگزنده کمالِ موازنه

و نظامله گزدرین و گونش اطرافندہ سیاحت ایدن

محتشم و مسخر بر سفینه ربّانیه در۔

صوگره صحیفه لرینه باقار، گورور که:

بابلرنده کی هر بر صحیفه سی، بیگلر آیاتیله ارضک

ربّنی طانیتدیریور۔ عمومی اوقومق ایچون وقت

بولامادیغندن، یالکز بر تک صحیفه اولان

ذی‌حیاتکٔ بهار فصلنده ایجاد و إدارة سنه باقار،

مشاهده ایدر که: یوز بیکٔ أنواعکٔ حدسز

أفرادلرینکٔ صورتلری، بسیط بر مادّه دن غایت

منتظم آچیلییور و غایت رحیمانه تربیه ایدیلییور و

غایت معجزانه بر قسمنکٔ تخملرینه قنادجقلم

ویروب، اونلری اوچورمق صورتیله نشر

ایتدیریلییور و غایت مدبرانه إدارة اولونویور و

غایت مشفقانه إعاشه و إطعام ایدیلییور و غایت

رحیمانه و رزاقانه حدسز و چشید چشید و لذتلی

و طاتلی رزقلری، هیچدن و قورو طوپراقدن و

بربرينك مثلى و فرقلرى پك آز و كميك گى
كوكلردن، چكردكلردن، صو قطره لرنندن
يتيشديريلييور. هر بهار بر واغون گى، خزينه
غيبدين يوز بيك نوع اطعمه و لوازمات، كمال
انتظام ايله يوكله نوب ذى حياته گوندريلييور. و
بالخاصه او ارزاق پاكلرى ايچنده ياورولره
گوندريلن سوت قونسروهلى و والده لرينك
شفقتلى سينه لرنده آصيلان شكرلى سوت
طولومبه جقلرينى گوندرمك، او قدر شفقت و
مرحمت و حكمت ايچنده گورونويور كه، بالبداهه

بر رحمنِ رحيمكْ غايتِ مشفقانه و مرّيبانه بر

جلوهٔ رحمتي و إحساني اولديغني إثبات ايدر.

الحاصل: بو صحيفهٔ حيايهٔ بهاريه، حشرِ

أعظمكْ يوز بيكْ نمونه لريني و مثال لريني گوسترمكله

فَإَنْظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ

مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ آيتني مادهٔ غايتِ پارلاق تفسير ايتديگي گبي؛

بو آيت دخي، بو صحيفه نكْ معنالي ريني معجزانه

إفاده ايدر. و أرضكْ، بتون صحيفه لريله، بيوكلگي

نسبتنده و قوتنده **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** دیدیگنی آثلا دی.

ایشته، **كُرْهُ أَرْضِكَ** یگرمیدن زیاده بیوک

صحیفه لرنندن بر تک صحیفه نك یگرمی وجهندن بر

تک وجهنك مختصر شهادتی ایله، او یولجینك سائر

وجهلرك صحیفه لرننده کی مشاهداتی معناسنده

اولارق و او مشاهداتلری إفاده ایچون، برنجی

مقامك او چنجی مرتبه سنده بویله دینیلمش:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الوجودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وَجُوبِ ووجودِهِ فِي وَحْدَتِهِ الْأَرْضِ بِجَمِيعِ مَا فِيهَا

وَ مَا عَلَيَّهَا بِشَهَادَةٍ عَظْمَةٍ اِحَاطَةَ حَقِيقَةِ التَّسْخِيرِ وَ
التَّدْبِيرِ وَ التَّرْبِيَةِ وَ الْفَتَّاحِيَّةِ وَ تَوْزِيعِ الْبُدُورِ وَ
المُحَافَظَةِ وَ الْاِدَارَةِ وَ الْاِعَاشَةَ لِجَمِيعِ ذَوِي الْحَيَاةِ
وَ الرَّحْمَانِيَّةِ وَ الرَّحِيمِيَّةِ الْعَامَّةِ الشَّامِلَةِ الْمُكْمَلَةِ
بِالْمُشَاهَدَةِ

صوگره او متفکر یولجی هر صحیفه‌ی

اوقودقجه سعادت آناختاری اولان ایمانی قوتله‌نوب

و معنوی ترقیاتک مفتاحی اولان معرفتی

زیاده‌لشوب و بتون کمالاتک اساسی و معدنی

اولان ایمانِ بِاللَّهِ حقیقتی بر درجه دها انکشاف
ایدوب معنوی چوق ذوقلری و لذتلی و یردکجه
اونک مراقنی شدتله تحریک ایتدیگندن؛ سماء، جو و
أرضک مکمل و قطعی درسلرینی دیگله دیگی
حالده هَلْ مِنْ مَزِيدٍ دیوب طورورکن، دگزلرک و
بیوک نهرلرک جذبه کارانه جوش و خروشله
ذکرلرینی و حزین و لذید سسلرینی ایشیتیر. لسانِ
حال و لسانِ قال ایله: "بزه ده
باق، بزی ده اوقو!" دیرلر. او ده باقار،

گورور که: حیاتدارانه متمادیا چالقانان و
طاغيلمق و دوکولمک و إستیلا ایتمک فطرتنده
اولان دکزلر، أرضی قوشادوب، أرض ایله برابر
غایت سرعتلی بر صورتده بر سنهده یگرمی بش
بیك سنهك بر دائرهده قوشدیرلدیغی حالده؛ نه
طاغیلیرلر، نه دوکولورلر و نه ده قومشولرنده کی
طوپراغه تجاوز ایدرلر. دیمک غایت قدرتلی و
عظمتلی بر ذاتک آمریله و قوتیله طورورلر، گزرلر،
محافظه اولورلر.

صوگره دگزرک ایچلرینه باقار، گورور که:

غایت گوزل و زینتلی و منتظم جوهرلرندن باشقه،

بیگلرجه چشید حیواناتک إعاشه و إداره لری و

تولّدات و وفیاتلری او قدر منتظمدر؛ بسیط بر قوم

و آجی بر صودن ویریلن أرزاقلری و تعیناتلری او

قدر مکملدر که، بالبداهه بر قدیر ذو الجلالک، بر

رحیم ذو الجمالک إداره و إعاشه سیله اولدیغنی

إثبات ایدر.

صوگره او مسافر، نهرلره باقار، گورور که:

منفعتلری و وظیفه‌لری و واردات و صرفیاتلری او

قدر حکیمانه و رحیمانه‌در؛ بالبداهه اثبات ایدر

که، بتون ایرماقلر، پیگارلر، چایلر، بیوک نهرلر، بر

رحمن ذو الجلال و الإکرامک خزینۀ رحمتندن

چیقیورلر و آقیورلر. حتی او قدر فوق العاده

إدخار و صرف ایدیلیورلر که، "درت نهر جنتدن

گلیورلر." دییه روایت ایدیلیمش. یعنی؛ ظاهری

أسبابک پک فوقنده اولدقلرندن، معنوی بر جنتک

خزینه‌سندن و یالکز غیبی و توکنمز بر منبعک

فیضندن آقیورلر دیمکدر. مثلاً: مصرک قومستاننی

بر جنته چویرن نیلِ مبارک؛ جنوب طرفندن، "جبلِ

قمر" دینیلن بر طاغدن متمادیا کوچک بر دگژ

گی توکنمه دن آقیور. آلتی آیده کی صرفیاتی طاغ

شکلنده طوپلانسه و بوزلانسه، او طاغدن داها

بیوک اولور. حالبوکه او طاغدن اوکئا آیریلان یر،

مخزن، آلتی قسمندن بر قسم اولماز. وارداتی ایسه؛

او منطقه حاره ده پک آز گلن و صوصامش

طوپراق چابوق یوتدیغی ایچون مخزنه آز گیدن

یاغمور، البته او موازنه واسعه یی محافظه

ایده مدیگندن، او نیلِ مبارک عادتِ ارضیه فوقنده

بر غی جنتدن چیقیور دییه روایتی، غایت معنیدار
و گوزل بر حقیقتی إفاده اییدیور.

ایشته، دگز و نهرلرک دگز لر گی حقیقتلرینک
و شهادتلرینک بیگدن بریسنی گوردی. و عمومی
بالإجماع دگز لرک ییوکلگی نسبتنده بر قوتله **لَا إِلَهَ**

إِلَّا هُوَ دیر و بو شهادته دگز لر مخلوقاتی عددنجه

شاهدلر گوسترر دییه آکلادی. و دگز لرک و

نهرلرک عموم شهادتلرینی إراده ایدهرک إفاده ایتمک

معناسنده، برنجی مقامک دردنجی مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى
وُجُوبِ وُجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ جَمِيعُ الْبِحَارِ وَالْأَنْهَارِ
بِجَمِيعِ مَا فِيهَا بِشَهَادَةِ عَظْمَةِ احَاطَةِ حَقِيقَةِ التَّسْخِيرِ
وَالْمُحَافَظَةِ وَالْأَدِّخَارِ وَالْإِدَارَةِ الْوَاسِعَةِ الْمُنْتَظَمَةِ
بِالْمُشَاهَدَةِ دِينِيَلْمَش.

صوگره طاغلو و صحرالر، سیاحتِ فکریه ده
بولونان او یولجی بی چاغیریورلر، "صحیفه لریمزی ده
اوقو!" دییورلر. او ده باقار، گورور که: طاغلوک
کلی وظیفه لری و عمومی خدمت لری او قدر

عظمتلى و حكمتليدرلر؛ عقللىرى حيرت ايچنده

بىراقىر. مثلاً: طاغلك زىمىندىن امر ربانى ايله

چىقمارلى و زىمىنك ايچنده، انقلابات داخلىهدىن

نشئت ايدىن هيجانى و غضبى و حدتى،

چىقمارلىه تسكىن ايدىر؛ زىمىن او طاغلك

فىشقيرمىسلىه و منفىدلىه تنفس ايدوب، ضررلى اولان

صارصىنتىلردىن و زلزله مضرهدىن قورتولوب، وظيفه

دورىه سىندى سىكنه سىنك استراحتلىرىنى بوزمىيور. دىمك

ناصلكه سفىنهلىرى صارصىنتىدىن وقاىه و موازنهلىرىنى

مخافظه ايچون اونلرك دىركلىرى اوستىندى قورولمش؛

اويله ده طاغلو، زمين سفينه سنه بو معناده خزينه لى

دير كلر اولدقلىنى، قرآن معجز البيان **وَ الْجِبَالِ**

اوتادا * وَالْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِي * وَالْجِبَالِ اَرْسِيهَا

گى چوق آيتلرله فرمان ايدييور.

هم مثلا، طاغلوڭ ايچنده ذى حياته لازم اولان

هر نوع منبعلر، صولر، معدنلر، مادهلر، علاجلر او

قدر حكيمانه و مدبرانه و كريمانه و احتياطكارانه

إدخار و إحضار و إستيف ايديلمش كه؛ بالبداهه

قدرتى نهايتسز بر قديرك و حكمتى نهايتسز بر

حكيمك خزينه لرى و انبار لرى و خدمتكار لرى
اولدقلىرىنى اثبات ايدر لرى، ديهه آكلار. و صحرا و
طاغلك طاغ قدر وظيفه و حكمتلرندن بو ايكى
جوهره سائلرلىنى قياس ايدوب، طاغلك و
صحرا لك عموم حكمتلريله، خصوصاً احتياطى
إدخالر جهتيله گتيردكلى شهادتى و
سويله دكلى **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** توحيدىنى، طاغلك قوتنده
و ثباتنده و صحرالر گنیشلگنده و بيوكلگنده
گورور، " آمَنْتُ بِاللَّهِ " دير.

ایشته بو معنای إفاده ایچون برنجی مقامک

بشنجی مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى
وَجُوبِ وَجُودِهِ جَمِيعِ الْجِبَالِ وَالصَّحَارَى بِجَمِيعِ
مَا فِيهَا وَعَلَيْهَا بِشَهَادَةِ عِظَمَةِ احَاطَةِ حَقِيقَةِ
الْإِدِّخَارِ وَالْإِدَارَةِ وَنَشْرِ الْبُذُورِ وَالْمُحَافَظَةِ وَ
التَّدْبِيرِ الْإِحْتِيَاطِيَّةِ الرَّبَّانِيَّةِ الْوَاسِعَةِ الْعَامَّةِ الْمُنْتَظَمَةِ
الْمُكَمَّلَةِ بِالْمُشَاهَدَةِ دِينِيَلْمَش.

صوگره، او یولجی طاغده و صحراده فکریله

گزرکن، أشجار و نباتات عالمنك قپوسی فکرینه
آچیلدی. اونی ایچرییه چاغیردیله. "گل دائره مزده
ده گز، یازیلریمزی ده اوقو!" دیدیلر. او ده
گوردی، گوردی که: غایت محتشم و مزین بر
مجلس تهلیل و توحید و بر حلقه ذکر و شکر
تشکیل ایتمشلر. بتون أشجار و نباتاتك أنواعلری
بالإجماع برابر **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** دیورلر گبی لسان
حاللرندن آکلادی. چونکه بتون میوه دار آجاج و
نباتلر؛ میزانلی و فصاحتلی یاپراقلرینك دیللیله و
سوسلی و جزالتلی چیچکلرینك سوزلریله و

انتظاملى و بلاغتلى ميوه لرینك كلمه لريله برابر،

مسبحانه شهادت گتيرد كلرينه و **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ**

ديد كلرينه دلالت و شهادت ايدن اوچ بيوك كللى

حقيقتى گوردى:

برنجيسى: پك ظاهر بر صورتده قصدى بر

انعام و اكرام و اختيارى بر احسان و امتنان

معناسى و حقيقتى هر بريسنده حس ايديلديكى

گي؛ مجموعنده ايسه، گونشك ظهورنده كى

ضياسى گي گورونويور.

ایکنجیسی: تصادفه حوالهسی هیچ بر جهت
إمكانى اولیان قصدی و حکیمانہ بر تمیز و تفریق،
إختیاری و رحیمانہ بر تزیین و تصویر معناسی و
حقیقتی، او حدسز أنواع و أفرادده گوندوز گبی
آشکاره گورونویور و بر صانع حکیمک اثرلری و
نقشلری اولدقلرینی گوسترر.

اوچنجیسی: او حدسز مصنوعاتک یوز بیک
چشید و آیری آیری طرز و شکلده اولان
صورتلری، غایت منتظم، میزانلی، زینتلی اولارق،

محدود و معدود و بربرينك مثلى و بسيط و جامد
و بربرينك عيني و يا آز فرقلی و قاريشيق اولان
چكردكلردن، حبه جكلردن او ايكيوز بيك نوعلك
فارقه لی و إنتظاملی، آیری آیری، موازنه لی،
حياتدار، حكمتلی، ياگليشسز، خطاسز بر
وضعيتده عموم أفرادينك صورتلرينك فتحی و
آچيليشی ايسه اويله بر حقيقتدر كه؛ گونشدن
داها پارلاقدر و بهارك چيچكلى و ميوه لری و
ياپراقلى و موجوداتى صاييسنجه او حقيقتى إثبات
ايدن شاهدلر وار دييه، بيلدى. **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى**

نِعْمَةُ الْإِيمَانِ دِيدِي.

ایشته بو مذکور حقیقتلری و شهادتلری إفاده

معناسیله، برنجی مقامك آلتنجی مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ أَجْمَاعُ جَمِيعِ أَنْوَاعِ

الْأَشْجَارِ وَالنَّبَاتَاتِ الْمُسَبِّحَاتِ النَّاطِقَاتِ بِكَلِمَاتِ

أوراقها الموزونات الفصيحات و أزهارها المزينات

الجزيلات و أثمارها المنتظمات البليغات بشهادة

عظمة احاطة حقيقة الأنعام و الأكرام و الأحسان

بِقَصْدٍ وَ رَحْمَةٍ وَ حَقِيقَةِ التَّمْيِيزِ وَ التَّزْيِينِ وَ
التَّصْوِيرِ بِإِرَادَةٍ وَ حِكْمَةٍ مَعَ قَطْعِيَّةٍ دَلَالَةٍ حَقِيقَةٍ فَتُح
جَمِيعَ صُورِهَا الْمُوزُونَاتِ الْمُزِينَاتِ الْمُتَبَايِنَةِ
الْمُتَنَوِّعَةِ الْغَيْرِ الْمَحْدُودَةِ مِنْ نُوَاتَاتٍ وَ حَبَاتٍ
مُتَمَاثِلَةٍ مُتَشَابِهَةٍ مَحْصُورَةٍ مَعْدُودَةٍ دِينِيْلِمَش.

صوگره، سیاحتِ فکریهده بولونان او مراقلی
و ترقی ایله ذوقی و شوقی آرتان دنیا یولجیسی،
بهار باغچهسندن بر بهار قدر بر گلدسته معرفت و
ایمان آلوب گلیرکن؛ حیوانات و طیور عالمنک

قپوسی حقیقت بین اولان عقلنه و معرفت آشنا اولان

فکرینه آچیلدی. یوز بیک آیری آیری سسلرله و

چشید چشید دیلرله اونی ایچری یه چاغیردیله،

"بیورک" دیدیلر. او ده گوردی و گوردی که:

بتون حیوانات و قوشلرک بتون نوعلری و

طائفه لری و ملتلی، بِالْإِتِّفَاقِ لِسَانِ قَالٍ وَ لِسَانِ

حالیله لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ دیبوب، زمین یوزینی بر

ذکرخانه و معظم بر مجلس تحلیل صورتنه

چویرمشلر؛ هر بری بالذات برر قصیده ربّانی، برر

کلمه سبحانی و معنیدار

برر حرفِ رحمانی حکمنده صانع‌لرینی توصیف
ایدوب حمد و ثنا ایدیورلر وضعیتنده گوردی.
گویا او حیوانلرک و قوشلرک طویغولری و قوالری
و جهازلری و أعضالری و آلتلری، منظوم و
موزون کلمه‌لردر و منتظم و مکمل سوزلردر.
اونلر، بونلرله خلاق و رزاق‌لرینه شکر و وحدانیتنه
شهادت گتیرد کلرینه قطعی دلالت ایدن اوچ معظّم
و محیط حقیقتلری مشاهده ایتدی:

برنجیسی: هیچ بر جهته سرسری تصادفه و

کور قوۋتە و شعورسز طبیعتە حوالەسی ممکن اولمیان

هیچدن حکیمانه ایجاد و صنعت پرورانه ابداع و

اِختیارکارانه و علیمانه خلق و اِنشا و یگرمی

جهتله علم و حکمت و اِرادەنکّ جلوه سنی

گوسترن روحلاندیرمق و اِحیا ایتمک حقیقتیدر

که؛ ذی روحلر عددنجه شاهدلری بولونان بر برهان

باهر اولارق، ذاتِ حیّ قیومکّ وجوبِ وجودینه و

صفاتِ سبعه سنه و وحدتنه شهادت ایدر.

ایکنجیسی او حدسز مصنوعلر بربرندن

سیماجه فارقه‌لی و شکلجه زینتلی و مقدارجه
میزانلی و صورتجه إنتظاملی بر طرزده کی تمیزدن،
تزییندن، تصویردن اوپله عظمتلی و قوتلی بر
حقیقت گورونور که؛ قادرِ کلّ شی و عالمِ کلّ
شیدن باشقه هیچ بر شی، بو هر جهته بیگلرله
خارقه‌لری و حکمتلری گوسترن إحاطه‌لی فعله
صاحب اولاماز و هیچ بر امکان و إحتمال یوق.

اوچنجیسی: بربرینکِ مثلّی و عینی ویا آز

فرقلی و بربرینه بگزه‌ین محصور و محدود

يمورطه لردن و يمورطه جقلردن و نطفه دينيلن صو
قطره لردن او حدسز حيوانلر ك يوز بيكلر چشيد
طرزلرده و برر معجزه حڪمت ماهيتنده بولونان
صورتلريني، غايت منتظم و موازنه لي و خطاسز بر
هيئته آچمق و فتح ايتمك اويله پارلاق بر حقيقتدر
كه؛ حيوانلر عددنجه سندلر، دليللر او حقيقتي تنوير
ايدر.

ايشته بو اوچ حقيقتك إتفاقيه، حيوانلر ك بتون
أنواعي، برابر اويله بر **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** ديبوب شهادت

گتیریورلر که؛ گویا زمین بیوک بر انسان گبی،

بیوکلگی نسبتنده **لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ** دیهرك سماوات

أهلنه ایشیتدیریور ماهیتنده گوردی و تام درس

آلدی. برنجی مقامك یدنجی مرتبهسنده بو مذکور

حقیقتلری إفاده معناسیله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَجِبُ الْوُجُودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ اتِّفَاقُ جَمِيعِ أَنْوَاعِ

الْحَيَوَانَاتِ وَالطَّيُورِ الْحَامِدَاتِ الشَّاهِدَاتِ بِكَلِمَاتِ

حَوَاسِهَا وَقُوَاهَا وَحَسِّيَّاتِهَا وَلَطَائِفِهَا الْمَوْزُونَاتِ

الْمُنْتَظَمَاتِ الْفَصِيحَاتِ وَ بِكَلِمَاتِ جِهَازَاتِهَا وَ
جَوَارِحِهَا وَ اَعْضَائِهَا وَ اِلَاتِهَا الْمُكَمَّلَةَ الْبَلِيغَاتِ
بِشَهَادَةِ عَظْمَةِ اِحَاطَةِ حَقِيْقَةِ الْاِيْجَادِ وَ الصَّنْعِ وَ
الْاِبْدَاعِ بِالْاِرَادَةِ وَ حَقِيْقَةِ التَّمْيِيْزِ وَ التَّزْيِيْنِ بِالْقَصْدِ
وَ حَقِيْقَةِ التَّقْدِيْرِ وَ التَّصْوِيْرِ بِالْحِكْمَةِ مَعَ قَطْعِيَّةِ
دَلَالَةِ حَقِيْقَةِ فَتْحِ جَمِيْعِ صُوْرِهَا الْمُنْتَظَمَةِ الْمُتَخَالِفَةِ
الْمُتَنَوِّعَةِ الْغَيْرِ الْمَحْصُوْرَةِ مِنْ بِيْضَاتٍ وَ قَطْرَاتٍ
مُتَمَاثِلَةٍ مُتَشَابِهَةٍ مَحْصُوْرَةٍ مَحْدُوْدَةٍ دِيْنِيْلِمَشْدَرِ.

صوگره او متفکر یولجی، معرفت إلهیهنک

حدسز مرتبه‌لرنده و نهايتسز اذواقنده و انوارنده
داها ايلرى گيتمك ايچون، انسانلر عالمنه و بشر
دنياسنه گيرمك ايسترکن، باشده انبيالر اولارق
اونى ايچرى يه دعوت ايتديلر؛ او ده گيردى. اَكْ
اَوَّلْ گچمش زمانك متزلنه باقدى، گوردى كه:
نوع بشرك اَكْ نورانى و اَكْ مكملى اولان عموم
پيغمبرلر (عليهم السلام) بِالْاِجْمَاعِ بَرَابَرِ **لَا اِلَهَ اِلَّا**
هُوَ ديبوب ذكر ايديورلر و پارلاق و مصدق
اولان حدسز معجزاتلرينك قوتيله، توحيدى اِدْعَا
ايديورلر و بشرى، حيوانيت مرتبه‌سندن ملكيت

درجه سنه چيقارمق ايچون، اونلرى ايمانِ بِاللّٰه
دعوت ايله درس ويريبورلر گوردى. او ده، او
نوراني مدرسه ده ديز چوكوب درسه اوطوردى.
گوردى كه:

مشاهيرِ اِنسانيه نكْ اَكْ يوكسكلرى و
نامدارلرى اولان او استادلر كْ هر بريسنكْ اَلنده
خالقِ كائنا ت طرفندن ويريلمش نشانه تصديق
اولارق معجزه لر بولونديغندن، هر برينكْ اخبارى
ايله بشردن بر طائفه عظيمه و بر اُمَّت تصديق

ایدوب ایمانه گلدکلرندن، او یوز بیك جدى و
طوغرى ذاتلك اجماع و اتفاقله حكم و تصدیق
ایتدكلرى بر حقیقت نه قدر قوتلى و قطعى
اولدیغى قیاس ایده بیلدى. و بو قوتده، بو قدر مخبر
صادقلك حدسز معجزه لریله امضا و اثبات
ایتدكلرى بر حقیقتى انكار ایدن اهل ضلالت نه
درجه حدسز بر خطا، بر جنایت ایتدكلرىنى و نه
قدر حدسز بر عذابه مستحق اولدقلىنى آكلادى و
اونلرى تصدیق ایدوب ایمان گتیرنلر نه قدر حقلی
و حقیقتلى اولدقلىنى بیلدى؛ ایمان قدسىتنك بیوك

بر مرتبه‌سی داها اوکئا گوروندی.

أوت أنبیایی (علیهم السلام)، جنابِ حق

طرفندن فعلاً تصدیق حکمنده اولان حدسز

معجزاتلرندن و حقانیتلرینی گوسترن معارضلرینه

گلن سماوی پک چوق طوقاتلرندن و حق

اولدقلرینه دلالت ایدن شخصی کمالاتلرندن و

حقیقتلی تعلیماتلرندن و طوغری اولدقلرینه شهادت

ایدن قوتِ ایمانلرندن و تام جدیتلرندن و

فداکارلقلرندن و آلرنده بولونان قدسی کتاب و

صحفلرنندن و اونلرك يوللرى طوغرى و حق
اولديغنه شهادت ايدن اّباعلريله حقيقته، كمالاته،
نوره واصل

اولان حدسز تلميدلرندن باشقه، اونلرك و او
پك جدّى مخيرلك مثبت مسئلهلرده اّجماعى و
اّتفاقى و تواترى و اّباتده توافقى و تساندى و
تطابقى اويله بر حجتدر و اويله بر قوتدر كه؛
دنياده هيچ بر قوت قارشيسنه چيقاماز و هيچ بر
شبهه و ترددى بيراقماز. و ايمانك اركاننده عموم

أنبيائي (عليهم السلام) تصديق دخی داخل اولماسی،

او تصدیق بیوک بر قوت منبعی اولدیغنی آڭلادی.

اونلرڭ درسلرندن چوق فیض ایمانی آدی.

ایشته، بو یولچینک مذکور درسنی إفاده

معناسنده برنجی مقامک سکزنجی مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ

فِي وَحْدَتِهِ أَجْمَاعُ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ بِقُوَّةِ مُعْجَزَاتِهِمْ

الْبَاهِرَةِ الْمُصَدِّقَةِ الْمُصَدِّقَةِ دِينِلْمَش.

صوگره ایمانک قوتندن علوی بر ذوق حقیقت

آلان او سیاح طالب، انبیاء علیهم السلام
مجلسدن گلیرکن، علمانک علم الیقین صورتنده
قطعی و قوتلی دلیلرله، انبیالرک (علیهم السلام)
دعوالرینی اثبات ایدن و اصفیاء و صدیقین دینیلن
متبحر، مجتهد محققلر، اونی درسخانه لرینه
چاغیردی لر. او ده گیردی، گوردی که: بیگلرله
داهی و یوز بیگلرله مدقق و یوکسک اهل تحقیق
قیل قدر بر شبهه بیراقمیان تدقیقات عمیقه لريله،
باشده وجوب وجود و وحدت اولارق مثبت
مسائل ایمانیه پی اثبات ایدیورلر. اوت، استعدادلری

و مسلکلى مختلف اولدىغى حالده اصول و ارکان
ایمانیهده اونلرک متفقاً إتفاقلرى و هر بریسنک قوتلى
و یقینى برهانلرینه إستنادلرى اویله بر حجتدر که؛
اونلرک مجموعى قدر بر ذکاوت و درایت صاحبى
اولمق و برهانلرینک عمومى قدر بر برهان بولمق
ممکن ایسه، قارشیلرینه آنجق

اویله چیقيله بیلیر. یوقسه او منکرلر، یالکز
جهالت و أجهلیت و إنکار و إثبات اولونمیان
منفى مسئلهلرده عناد و گوز قیامق صورتیله

قارشيلرينه چيقايليرلر. (گوزيني قپايان، يالگز
كندينه گوندوزى گيجه ياپار.) بو سياح؛ بو
محتشم و گنیش درسخانهده، بو محترم و متبحر
استادلرک نشر ايتدکلى نورلر، زمينک ياريسنى
بيک سنه دن زياده ايشيقلانديرديغنى بيلدى. و اويله
بر قوه معنويه ي بولدى كه، بتون اهل انكار
طوپلانسه اونى قيل قدر شاشيرتماز و صارصماز.
ايشته بو يولچينک بو درسخانه دن آلديغى درسه
بر قيصة اشارة اولارق، برنجى مقامک طوقوزنجى

مرتبہ سندہ:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ
فِي وَحْدَتِهِ اتِّفَاقُ جَمِيعِ الْأَصْفِيَاءِ بِقُوَّةِ بَرَاهِينِهِمُ
الظَّاهِرَةِ الْمُحَقَّقَةِ الْمُتَّفَقَةِ دِينِلْمَش.

صوگرہ، ایمانک داها زیادہ قوتلنمہ سندہ و

إنکشافندہ و علم الیقین درجہ سندن عین الیقین

مرتبہ سنہ ترقیسنده کی أنواری و أذواقی گورمگہ

چوق مشتاق اولان او متفکر یولجی، مدرسہ دن

گلیرکن، حدسز کوچک تکیه لرك و زاویه لرك

تلاحقیله توسع ایدن غایت فیضلی و نورلی و

صحرا گنیشلگنده بر تکیه، بر خانگاه، بر

ذکرخانه، بر إرشادگاهده و جاده کبرای محمدینک

(عصم) و معراج أحمدینک (عصم) گولگه سنده

حقیقته چالیشان و حقه اریشن و عین الیقینه

یتیشن بیگلرله و میلیونرله قدسی مرشدلر اونی

درگاهه چاغیردیله. او ده گیردی، گوردی که:

او اهل کشف و کرامت مرشدلر؛ کشفیاتلرینه

و مشاهدهلرینه و کرامتلرینه إستناداً بالإجماع متفقاً

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ديهرك، وجوب وجود و وحدت

ربانيه بي كائاته إعلان ايديورلر. گونشك

ضياسنده كي يدي رنك ايله گونشي طانيمق گبي،

يتمش رنك ايله، بلكه أسماء حسني عددنجه، شمس

أزليتك ضياسندن تجلي ايدن آيري آيري نورلي

رنكلر و چشيد چشيد ضيالي لونلر و باشقه باشقه

حقيقتلي طريقتلر و مختلف طوغري مسلكلر و

متنوع حقلي مشربلرده بولونان او قدسي داهيلرك

و نوراني عارفلك اجماع و إتفاقله إمضا ايتدكلري

بر حقيقت، نه درجه ظاهر و باهر اولديغني عين

اليقين مشاهده ايتدى و أنبيانك (عليهم السلام)
إجماعى و أصفيانك إتفاقى و أوليانك توافقى و بو
اوج إجماعك بردن إتفاقى، گونشى گوسترن
گوندوزك ضياسندن داها پارلاق گوردى. ايشته بو
مسافرك تكيه دن آديغى فيضه قيضه بر إشارت
اولارق، برنجى مقامك اونجى مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الَّذِي دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ
فِي وَحْدَتِهِ أَجْمَاعُ الْأَوْلِيَاءِ بِكَشْفِيَّاتِهِمْ وَ كَرَامَاتِهِمْ
الظَّاهِرَةِ الْمُحَقَّقَةِ الْمُصَدِّقَةِ دِينِيْلِمَش.

صوگره کمالاتِ إنسانیهنك أك مهمی و أك
بیوگی، بلکه بالجمله کمالاتِ إنسانیهنك منبعی و
أساسی، ایمانِ باللهدن و معرفت اللهدن نشئت
ایدن محبت الله اولدیغنی بیلن او دنیا سیاحی، بتون
قوتیله و لطائفیله، ایمانك قوتنده و معرفتك
إنكشافنده داها زیاده ترقی ایتمسنی ایسته مك
فكریله باشنی قالدیردی و سماواته باقدی. كندی
عقلنه دیدی كه:

"مادام كائناتده أك قیمتدار شی حیاتدر و

كائناتك موجوداتى حياته مسخردر و مادام
ذى حياتك اَك قيمتدارى ذى روحدر و ذى روحك
اَك قيمتدارى ذى شعوردر و مادام بو قيمتدارلق
ايچون كُرهُ زمين، ذى حياتى متماديا چوغالتمق
ايچون هر عصر، هر سنه طولار بوشالير. البته و
هر حالده، بو محتشم و مزين اولان سماواتك دخى
كنديسنه مناسب اهاليسى و سكنهسى، ذى حيات
و ذى روح و ذى شعورلردن واردر كه؛ حضور
محمدیده (عصم) صحابهلره گورونن حضرت
جبرائيلك (عس) تمثلى گى ملائكهلرى گورمك و

اونرله قونوشمق حادثه‌لری، تواتر صورتنده اُسکیدن

بری نقل و روایت ایدیلییور. اویله ایسه کاشکه

بن سماوات أهلی ایله دخی گوروشسه ایدم، اونلر

نه فکرده اولدقلرینی بیلسه ایدم؛ چونکه خالق

کائنات حقّنده اَكْ مهمّ سوز اونلرگدر. " دییه

دوشونورکن، بردن سماوی شویله بر سسی

ایشیتدی:

"مادام بزم ایله گوروشمک و درسمزی دیگله مک

ایسترسک.. بیل که: باشده حضرت محمد علیّه

الصلاة والسلام و قرآنِ معجزِ البيان اولارق بتون
پيغمبرلره واسطه مزله گلن مسائلِ ايمانيه يه اَكْ اَوَّل
بز ايمان ايتمشز. هم انسانلره تمثّل ايدوب گورونن
و بزلردن اولان بتون ارواحِ طيّبه، بلاِ استشنا و
بالِ اِتِّفَاق، بو كائنات خالقنك و جوبِ وجودينه و
وحدتنه و صفاتِ قدسيه سنه شهادت ايدوب بربرينه
موافق و مطابق اولارق اخبار ايتمشلر. بو حدسز
اخباراتك توافقي و تطابقي، گونش گبي سكا بر
رهبردر. " ديدكلريني بيلدي و اونك نورِ ايماني
پارلادي، زميندن گوكلره چيقدى.

ایشته بو یولجینک ملائکه دن آدیغی درسه

قیصه بر إشارات اولارق، برنجی مقامک اون برنجی

مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الوجودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وَجُوبِ وُجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ اتَّفَاقِ الْمَلَائِكَةِ

الْمُتَمَثِّلِينَ لِأَنْظَارِ النَّاسِ وَ الْمُتَكَلِّمِينَ مَعَ خَوَاصِّ

الْبَشَرِ بِأَخْبَارَاتِهِمُ الْمُتَطَابِقَةَ الْمُتَوَافِقَةَ دینیلمشدر.

صوگره، پرمراق و پرإشتیاق او مسافر، عالم

شهادت و جسمانی و مادی جهته مخصوص

طائفه لرك ديللرندن و لسان حاللرندن درس
آلدلغندن، عالم غلب و عالم برزخده دخى مطالعه
ايله بر سباحه و بر تحرى حقىقء آرزو ايدركن،
هر طائفه انسانيه ده بولونان و كائناءك ميوهسى
اولان انسانك چكردكى حكمنده بولونان و
كوچكلكى ايله برابر معنا كائناء قدر انبساط
ايدهبيلن مستقيم و منور عقللرك، سليم و نورانى
قلبلرك قپوسى آچيلدى. باقدى كه؛ اونلر، عالم
غلب و عالم شهادء اورته سنده انسانى برزخلردر
و ايكى عالمك بربريله تماسلرى و معاملهلرى،

إنسانه نسبةً او نقطه لرده اولویور گوردیگندن؛
کندی عقل و قلبه دیدی که: گلک، بو أمثالکڑک
قیوسندن حقیقته گیدن یول داها قیصه در. بز
اوته کی یوللرده کی دیلردن درس آلدیغمز گی
دگل، بلکه ایمان نقطه سنده کی إتصافلرندن و
کیفیت و رنگلرندن مطالعه مز ایله إستفاده
ایتملی یز، دیدی. مطالعه یه باشلادی. گوردی که:
إستعدادلری غایت مختلف و مذهبلری بربرندن
اوزاق و مخالف اولان عموم إستقامتلی و نورلی

عقللرک ایمان و توحیدده کی ایتصافکارانه و

راسخانه ایتقادلری توافق و ثباتکارانه و مطمئنانه

قناعت و یقینلری تطابق ایدیور. دیمک تبدل

ایتمهین بر حقیقته طایانوب باغلامشدر و کوکلری

متین بر حقیقته گیرمش، قوپمیور. اویله ایسه

بونلرک نقطه ایمانیهده و وجوب و توحیدده

ایجماعلری، هیچ قوپماز بر زنجیر نورانیدر و حقیقته

آچیلان ایشیقلی بر پنجرهدر.

هم گوردی که: مسلکلری بربرندن اوزاق و

مشربرلى بربرينه مباين اولان او عموم سليم و

نوراني قبلرک ارکان ایمانیه ده کی متفقانه و

إطمئنانکارانه و منجذبانه کشفیات و مشاهداتلری

بربرينه توافق و توحیده بربرينه مطابق چیقیور.

دیمک،

حقیقته مقابل و واصل و متمثل بو کوچوچک

برر عرش معرفت ربّانیه و بو جامع برر آینه

صمدانیه اولان نورانی قبلر، شمس حقیقته قارشى

آچیلان پنجره لردر و عمومی بردن گوشه

آيينه‌دارلق ايدن بر دكز گي، بر آيينهٔ اعظمدر.
بونلرك وجوب وجودده و وحدتده إتفاقلرى و
إجماعلرى، هيچ شاشيرماز و شاشيرتماز بر رهبر
أكمل و بر مرشد اكبدر. چونكه هيچ بر جهته
هيچ بر إمكان و هيچ بر إحتمال يوق كه،
حقيقتدن باشقه بر وهم و حقيقتسز بر فكر و
أصلسز بر صفت، بو قدر مستمرانه و راسخانه، بو
پك بيوك و كسكين گوزلرك عمومى بردن
ألداتسين، غلط حسّه اوغراتسين. بوگا إحتمال
ويرن بوزولمش و چورومش بر عقله، بو كائنائى

إنكار ایدن أحق سوفسطائیلر دخی راضی اولمازلر،

رد ایدرلر دییه آکلادی. کندی عقل و قلبیه برابر

"آمنتُ بالله" دیدیلر. ایشته بو یولجینک مستقیم

عقلردن و منور قلبردن استفاده ایتدیگی معرفت

ایمانیه قیسه بر إشارت اولارق برنجی مقامک اون

ایکنجی و اون اوچنجی مرتبه لرنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الوجودِ الَّذِي دَلَّ عَلَى

وجوب وجوده في وحدته اجماع العقول

المستقيمة المنورة باعتقاداتها المتوافقة و بقناعاتها

وَ يَقِينَاتِهَا الْمُتَطَابِقَةَ مَعَ تَخَالُفِ الْإِسْتِعْدَادَاتِ وَ
الْمَذَاهِبِ وَ كَذَا دَلَّ عَلَى وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي
وَحْدَتِهِ اتِّفَاقُ الْقُلُوبِ السَّلِيمَةِ النُّورَانِيَّةِ بِكَشْفِيَّاتِهَا
الْمُتَطَابِقَةَ وَ بِمُشَاهَدَاتِهَا الْمُتَوَافِقَةَ مَعَ تَبَايُنِ الْمَسَالِكِ
وَ الْمَشَارِبِ دِينِلْمَش.

صوگره، عالم غیبه یاقیندن باقان و عقل و
قلبه سیاحت ایدن او یولجی، عجباً عالم غیب نه
دیور دییه مراقله او قیوی ده شوپله بر فکر ایله
چالدی. یعنی، مادام بو جسمانی عالم شهادتده، بو

قدر زینتلی و صنعتلی حدسز مصنوعلریله کندینی

طانتدیرمق و بو قدر طاتلی و سوسلی نهایتسز

نعمتلیله کندینی سؤدیرمک و بو قدر معجزه‌لی و

مهارتلی حسابسز اثرلیله گیزی کمالاتنی

بیلدیرمک، قولدن و تکلمدن داها ظاهر بر طرزده

فعلاً ایسته‌ین و حال دلیله بیلدیرن بر ذات، پرده

غیب طرفنده بولوندیغی بالبداهه آکلاشیلییور. البته

و هر حالده، فعلاً و حالاً اولدیغی گبی، قولاً و

تکلاً دخی قونوشور، کندینی طانتدیرر، سؤدیرر.

اویله ایسه، عالم غیب جهته‌ده اونی اونک

تظاہراتدن بیلمه‌لی یز دیدی؛ قلبی ایچری یه گوردی،

عقل گوزیله گوردی که:

غایت قوتلی بر تظاہراتله وحیلرک حقیقتی،

عالم غیبک هر طرفنده هر زمانده حکم ایدیور.

کائناتک و مخلوقاتک شهادت‌لرندن چوق قوتلی بر

شهادت وجود و توحید، علام الغیوبدن وحی و

إلهام حقیقت‌لریله گلیور. کن‌دینی و وجود و

وحدتنی، یالکز مصنوع‌لرینک شهادت‌لرینه بیراقمیور.

کن‌دیسسی، کن‌دینه لایق بر کلام ازیلی ایله

قونوشويور. هر يرده علم و قدرتيه حاضر و
ناظرک کلامی دخی حدسزدر و کلامنک معناسی
اونی بیلدیردیگی گبی، تکلمی دخی، اونی صفاتیله
بیلدیریور.

أوت، یوز بیك پیغمبرلرک (علیهم السلام)
تواترلریله و إخباراتلرینک وحی إلهییه مظهریت
نقطه سنده إتفاقلریله و نوع بشردن اکثریت
مطلقه نك تصدیقگردهسی و رهبری و مقتداسی و
وحیک ثمره لری و وحی مشهود اولان کتب

مقدّسه و صحفِ سماويه نك دلائل و معجزات لريله،
حقيقتِ وحيك تحقّقى و ثبوتى بدهت درجه سنه
گلدیگنى بیلدى و وحيك حقيقتى بش حقيقتِ
قدسيه ي إفاده و إفاضه ايدييور ديه آكلادى:

برنجيسى: **التنزيلاتُ الالهية الى عقول البشر**

دينيلن، بشرك عقلرينه و فهملرينه گوره قونوشمق
بر تنزلِ إلهيدر. أوت، بتون ذى روح مخلوقاتنى
قونوشديران و قونوشمالرينى بيلن، ألبته كنديسى
دخى او قونوشمالره قونوشماسيله مداخله ايتمه سى،

رېبوتېك مۇقتۇسسىدەر.

اىكنجىسى: كندىنى طانتىدىرمق اىچون

كائناتى، بو قدر حدسز مصرفلرله، باشدن باشه
خارقهلر اىچنده يارادان و بىگىر دىللرله كمالاتنى
سويلتىدىرن، البته كندى سوزلريله دخى كندىنى
طانتىدىره جق.

اوپنچىسى: موجوداتك اك منتخى و اك

محتاجى و اك نازىنى و اك مشتاقى اولان حقيقى
انسانلر ك مناجاتلرینه و شكرلرینه فعلاً مقابله

ایتدیگی گبی، کلامیله ده مقابله ایتمک، خالقیتک
شأنیدر.

دردنجیسی: علم ایله حیاتک ضروری بر
لازمی و ایشیقی بر تظاهری اولان مکالمه صفتی،
آلبته إحاطه‌لی بر علمی و سرمدی بر حیاتی
طاشیان ذاته، إحاطه‌لی و سرمدی بر صورتده
بولونور.

بشنجیسی: أك سۆیملی و محبتلی و آندیشه‌لی و
نقطهٔ إستناده أك محتاج و صاحبنی و مالکنی بولمغه

أَكْ مُشْتَاقٌ؛ هَمُّ فَاقِرٍ وَ عَاجِزٍ بُولُونَانَ مَخْلُوقَاتِلَرِينَه
عَجْزٌ وَ إِشْتِيَاقِي، فَقْرٌ وَ إِحْتِيَاجِي وَ أَنْدِيشَه
إِسْتِقْبَالِي وَ مَحَبَّتِي وَ پَرَسْتَشِي وَ يَرِنِ بَرِ ذَاتِ، أَلْبَتَه
كَنْدِي وَ جُودِيْنِي اُونَلَرَه تَكَلِّمِيلَه إِشْعَارِ اَيْتَمَكْ،
الْوَهِيْتَكْ مَقْتَضَا سِيْدِر.

اَيْشْتَه، تَنْزَلِ اِلْهِي وَ تَعَرَّفِ رَبَّانِي وَ مَقَابَلَه
رَحْمَانِي وَ مَكَالَمَه سَبْحَانِي وَ إِشْعَارِ صَمْدَانِي
حَقِيْقَتَلَرِيْنِي تَضَمَّنْ اَيْدِنِ، عَمُومِي سَمَاوِي وَ حِيْلَرِكْ
إِجْمَاعِ اَيْلَه وَ اَجِبِ الْوَجُودَكْ وَ جُودِيْنَه وَ وَحْدَتَه

دلالتلری او یله بر حجتدر که؛ گوندوزده کی
گونشک شعاعاتنک گونشه شهادتندن داها قوتلیدر
دییه آکلادی.

صوگره إهاملر جهتنه باقدی، گوردی که: صادق
إهاملر، گرچه بر جهته وحیه بگزرلر و بر نوع
مکالمه ربانیه در، فقط ایکی فرق واردر:

برنجیسی: إهامدن چوق یوکسک اولان وحیک
اکثری ملائکه واسطه سیله و إهامک اکثری
واسطه سز اولماسیدر.

مثلاً: ناصلكه بر پادشاهك ايكى صورتله

قونوشماسى و امرلى وار. برىسى: حشمت

سلطنت و حاكميتِ عموميه حيثيتيله بر ياورىنى بر

والى يه گوندرر. او حاكميتكِ احتشامنى و امرك

اهميتنى گوسترمك ايچون بعضاً واسطه ايله برابر بر

اجتماع ياپار. صوگره فرمان تبليغ ايديلير.

ايكنجيسى: سلطانلق عنوانيله و پادشاهلق عمومى

اسميله دگل، بلكه كندى شخصيله خصوصى بر

مناسبتى و جزئى بر معاملهسى بولونان خاص بر

خدمتجيسى ايله ويا بر عامى رعيتيله و خصوصى

تلفونیلە خصوصی قونوشماسیدر.

اویله ده پادشاهِ ازلینک عموم عالمرك ربّی

إسمیله و کائنات خالقى عنوانیله، وحى ایله و

وحيك خدمتی گورن شموللی إهاملریله مکالمهسى

اولدیغى گبی؛ هر بر فردك، هر بر ذى حیاتك ربّی

و خالقى اولق حیثیتیه، خصوصى بر صورتده فقط

پرده لر آرقه سنده اونلرك قابلیتنه گوره بر طرز

مکالمهسى وار.

ایکنجی فرق: وحى گولگه سزدر، صافیدر،

خواصه خاصدر. إلهام ایسه گولگه لیدر، رنکله
قاریشیر، عمومیدر. ملائکه إلهاملری و انسان
إلهاملری و حیوانات إلهاملری گبی چشید چشید
هم پک چوق أنواعلریله دگزلك قطره لری قدر
کلمات ربّانیه نك تکثیرینه مدار بر زمین تشکیل
ایدیور. لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَدَ
الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي آیتنك بر وجهنی
تفسیر ایدیور آکلادی.

صوگره؛ إلهامك ماهیتنه و حکمتنه و شهادتنه

باقدی، گوردی که: ماهیتی ایله حکمتی و

نتیجه‌سی درت نوردن ترکب ایدیور.

برنجیسی: توددِ اِلهی دینیلن، کندینی مخلوقاتنه

فعلاً سَوْدیردیگی گبی، قَولاً و حضوراً و صحبةً

دخی سَوْدیرمک، ودودیتک و رحمانیتک

مقتضاسیدر.

ایکنجیسی: عبادینک دعالرینه فعلاً جواب

ویردیگی گبی، قَولاً دخی پرده‌لر آرقه‌سنده إجابت

ایتمه‌سی، رحیمیتک شأنیدر.

اوپنچیسى: آغیر بلیه لره و شدتلى حاللره

دوشن مخلوقاتلرینک إستمدادلرینه و فریادلرینه و

تضرّعاتلرینه فعلاً إمداد ایتدیگی گبی، بر نوع

قونوشماسی حکمنده اولان إهامی قوللر ایله ده

إمداده یتیشمه سی، ربوبیتک لازمیدر.

دردنچیسى: چوق عاجز و چوق ضعیف و

چوق فقیر و چوق إحتیاجلی و کندى مالکنی و

حامیسنى و مدبرینى و حافظنى بولمغه پک چوق

محتاج و مشتاق اولان ذى شعور مصنوعلرینه،

وجودینی و حضورینی و حمایتی فعلاً احساس
ایتدیگی گبی، بر نوع مکالمه ربّانیه حکمنده
صاییلان بر قسم صادق إهاملر پرده‌سنده و
مخصوص بر مخلوقه باقان خاص بر وجهده، اونک
قابلیتنه گوره اونک قلب تلفونیه، قولاً دخی
کندی حضورینی و وجودینی احساس ایتمه‌سی،
شفقت الوهیتک و رحمت ربوبیتک ضروری و
واجب بر مقتضاسیدر دیه آکلادی.
صوگره إهامک شهادتنه باقدی، گوردی:

ناصلکه گونشك (فرضا) شعورى و حياتى
اولسیدی و او حالده ضیاسنده کی یدی رنگی
یدی صفتی اولسیدی، او جهتده ایشیغنده بولونان
شعاعلری و جلوهلری ایله بر طرز قونوشماسی
بولونه جقدی. و بو وضعیتده، مثالنك و عكسنك
شفاف شیلرده بولونماسی و هر آینه و هر پارلاق
شیلر و جام پارچهلری و قبارجقلم و قطرهلر، حتی
شفاف ذرهلر ایله هر برینك قابلیتته گوره
قونوشماسی و اونلرك حاجاتنه جواب ویرمهسی و
بتون اونلر

گونشك وجودينه شهادت ایتمهسی و هیچ بر

ایش، بر ایشه مانع اولماسی و بر قونوشماسی،

دیگر قونوشمایه مزاحمت ایتمهسی بالمشاهده

گوروله جگی گبی.. عیناً او یله ده: ازل و ابدك ذو

الجلال سلطانی و بتون موجوداتك ذو الجمال خالق

ذی شانی اولان شمسِ سرمدینك مکالمهسی دخی،

اونك علمی و قدرتی گبی کلی و محیط اولارق هر

شیئك قابلیتینه گوره تجلی ایتمهسی؛ هیچ بر سؤال

بر سؤاله، بر ایش بر ایشه، بر خطاب بر خطابه

مانع اولمامسى و قارىشىدىرمامسى بالبداهه
آكلاشيليبور. و بتون او جلوهلر، او قونوشمالر، او
إهاملر برر برر و برابر بالاتفاق او شمس ازلىنك
حضورينه و وجوب وجودينه و وحدته و احديته
دلالت و شهادت ايتدكلرينى عين اليقينه ياقين بر
علم اليقين ايله بيلدى.

ايشته، بو مراقلى مسافرك عالم غيبدين آلدىغى
درس معرفتنه قيصة بر إشارت اولارق، برنجى
مقامك اون دردنجى و اون بشنجى مرتبه لرنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ

الَّذِي دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ أَجْمَاعُ

جَمِيعِ الْوَحْيَاتِ الْحَقَّةِ الْمُتَضَمِّنَةِ لِلتَّنَزَّلَاتِ الْإِلَهِيَّةِ وَ

لِلْمُكَالِمَاتِ السَّبْحَانِيَّةِ وَ لِلتَّعْرِفَاتِ الرَّبَانِيَّةِ وَ

لِلْمُقَابَلَاتِ الرَّحْمَانِيَّةِ عِنْدَ مُنَاجَاةِ عِبَادِهِ وَ

لِلْإِشْعَارَاتِ الصَّمْدَانِيَّةِ لَوْجُودِهِ لِمَخْلُوقَاتِهِ وَ كَذَا

دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ اتِّفَاقُ

الْإِلْهَامَاتِ الصَّادِقَةِ الْمُتَضَمِّنَةِ لِلتَّوَدُّدَاتِ الْإِلَهِيَّةِ وَ

لِلْإِجَابَاتِ الرَّحْمَانِيَّةِ لِدَعَوَاتِ مَخْلُوقَاتِهِ وَ

لِلْإِمْدَادَاتِ الرَّبَانِيَّةِ لِاسْتِغَاثَاتِ عِبَادِهِ وَ

لَا حَسَاسَاتِ السَّبْحَانِيَّةِ لَوْ جُودَهُ لِمَصْنُوعَاتِهِ

دینلمشدر.

صوگره او دنیا سیاحی، کندی عقلنه دیدی

که: مادام بو کائناتک موجوداتیله مالکمی و

خالقمی آرایورم. ألبته هر شیدن أول بو

موجوداتک ائک مشهوری و اعداسنک تصدیقیله

دخی ائک مکملی و ائک بیوک قوماندانی و ائک نامدار

حاکمی و سوزجه ائک یوکسگی و عقلجه ائک

پارلاغی و اون درت عصری فضیلتیله و قرآنیله

ایشیقلان دیران محمدِ عربی علیه الصلاة والسلامی
زیارت ایتمک و آرادیغمی اوندن صورمق ایچون
عصرِ سعادتیه برابر گیتملی یز دییه رک، عقلیه برابر
او عصره گوردی. گوردی که: او عصر، حقیقهٔ او
ذات (عصم) ایله، بر سعادتِ بشریه عصری
اولمش. چونکه اڭ بدوی و اڭ اُمی بر قومی،
گتیردیگی نور واسطه سیله، قیصه بر زمانده دنیایه
استاد و حاکم ایله مش.

هم کندی عقلنه دیدی: بز، اڭ اوّل بو فوق

العاده ذاتك (عصم) بر درجه قيمتى و سوزلرينك
حقانيتنى و اخباراتنك طوغريلغنى بيلمهلى يز، صوگره
خالقمزى اوندن صورمالى يز ديهرك تحرىيه
باشلادى. بولديغى حدسز قطعى دليللردن، بوراده،
يالگز طوقوز كلتته برر قيصة اشارة ايديلهجك.

برنجيسى: بو ذاته (عصم) (حتى دشمنلرينك

تصديقيه دخى) بتون گوزل خويلرك و خصلتلك

بولونماسى و **وَ انشَقَّ الْقَمَرُ * وَمَا رَمَيْتَ اِذْ رَمَيْتَ**

وَ لَكِنَّ اللَّهَ رَمَى آيتلرينك صراحتيله، بر پارمغلك

إشارتيله قمر ايكي پارچه اولماسى و بر آووجى
 ايله، أعداسنك اوردوسنه آتديغى آز بر طوپراق،
 عموم او اوردونك گوزلرينه گيرمه سيله قاچمه لرى و
 صوسز قالمش كندى اوردوسنه، بش پارمغندن
 كوثر گى آقان صويى كفايت درجه سنده
 ايچيرمى گى؛ نقلِ قطعى ايله و بر قسمى تواتر
 ايله، يوزر معجزاتك اونك أئنده ظاهر اولماسيدر.
 بو معجزاتدن اوچ يوزدن زياده بر قسمى، اون
 طوقوزنجى مکتوب اولان معجزاتِ أحمديه (عصم)
 نامنده كى خارقه و كرامتلى بر رساله ده قطعى

دليللرله برابر بيان ايدىلدىگندىن اونلرى اوڭا حواله

ايدەرك ديدى كه: بو قدر أخلاقِ حسنه و

كمالاتله برابر، بو قدر معجزاتِ باهرهسى بولونان

بر ذات (عصم) ألبته أك طوغرى سوزليدر.

أخلاقسزلك ايشى اولان حيلهيه، يالانه، ياڭليشه

تترل ايمهسى قابل دگل.

ايکنجيسى: ألدە بو كائنات صاحبنك بر

فرمانى بولونديغى و او فرمانى هر عصرده اوچ يوز

ميليوندىن زياده إنسانلرك قبول و تصديق ايتدكلرى

و او فرمان اولان قرآنِ عظیم الشانک یدی وجهله
خارقه اولماسیدر. و بو قرآنک قرق وجهله معجزه
اولدیغی و کائنات خالقنک سوزی بولوندیغی
قوتلی دلیلرله برابر، "یگر می بشنجی سوز و
معجزات قرآنیه" ناملرنده کی، رساله النورک بر
گونشی اولان مشهور بر رساله ده تفصیلاً بیان
ایدیلمه سندن؛ اونی، اوکا حواله ایدهرک دیدی:
بویله عینِ حق و حقیقت بر فرمانک ترجمانی و
تبلیغ ایدیجیسی بر ذاته (عصم) فرمانه جنایت و
فرمان صاحبنه خیانت حکمنده اولان یالان اولاماز

و بولوناماز!..

اوچنجیسی: او ذات (عصم)، اویله بر

شریعت و بر اسلامییت و بر عبودیت و بر دعا و

بر دعوت و بر ایمان ایله میدانه چیقمش که،

اونلرک نه مثلی وار و نه ده اولور. و اونلردن داها

مکمل نه بولونمش و نه ده بولونور. چونکه اُمی بر

ذاتده (عصم) ظهور ایدن او شریعت؛ اون درت

عصری و نوع بشرک خُمسنی، عادلانه و حقانیت

اوزره و مدققانه، حدسز قانونلریله اداره ایتمهسی

أمثال قبول ایتمز.

هم اُمّی بر ذاتک (عصم) أفعال و أقوال و

أحوالندن چیقان اسلامیت؛ هر عصرده اوج یوز

میلیون إنسانک رهبری و مرجعی و عقلرینک

معلمی و مرشدی و قلبرینک منوری و مصفیسی

و نفسلرینک مربیسی و مزگیسی و روحلرینک

مدارِ إنکشافی و معدنِ ترقیاتی اولماسی جهتیه مثلی

اولاماز و اولامامش.

هم دیننده بولونان بتون عباداتک بتون أنواعنده

أَكْ ایلری اولماسی و هر کسدن زیاده تقواده
بولونماسی و اللهدن قورقماسی و فوق العاده دائمی
مجاهدات و دغدغهلر ایچنده، تام تامنه عبودیتکْ أَكْ
اینجه أسرارینه قدر مراعات ایتمهسی و هیچ
کیمسه بی تقلید ایتمیهرك و تام معناسیله و مبتدیانه
فقط أَكْ مکمل اولارق، هم إبتدا و إنتهائی
برلشدیرهرك یاپماسی؛ ألبته مثلی گورولمز و
گورولمه مش.

هم بیگلر دعا و مناجاتلرندن جوشن الکبیر

ایله، او یله بر معرفتِ ربّانیه ایله، او یله بر درجه ده
ربّنی توصیف ایدیور که؛ او زماندن بری گلن
أهل معرفت و أهل ولایت، تلاحقِ أفكار ایله
برابر، نه او مرتبه معرفته و نه ده او درجه توصیفه
یتیشه مهملری گوستریور که، دعاده دخی اونک
مثلی یوقدر. رساله مناجاتک باشنده، جوشن
الکبیرک طقسان طوقوز فقره سندن بر فقره سنک
قیصه جق بر مثالک بیان ایدیلدیگی یره باقان آدم،
جوشنک دخی مثلی یوقدر دییه جک.

هم تبليغ رسالته و ناسی حقه دعوتده او
درجه متانت و ثبات و جسارت گوسترمش که؛
بيوك دولتير و بيوك دينلر، حتى قوم و قبيلهسى و
عموجهسى اوگا شدتلى عداوت ايتدكلرى حالده،
ذره مقدار بر اثر تردد، بر تلاش، بر قورقايلىق
گوسترمهسى و تك باشيله بتون دنيايه ميدان
اوقوماسى و باشه ده چيقارمى و اسلاميتى
دنياىك باشنه گچيرمى اثبات ايدر که؛ تبليغ و
دعوتده دخى مثلى اولمامش و اولاماز.

هم ایمانده، اویله فوق العاده بر قوت و خارقه
بر یقین و معجزانه بر انکشاف و جهانی
ایشیقلانديران بر علوی اعتقاد طاشیمش که؛ او
زمانک حکمرانی اولان بتون افکاری و عقیده‌لری
و حکمانک حکمتلری و روحانی رئیس‌لرک
علملری اوکا معارض و مخالف و منکر اولدقلری
حالده؛ اونک نه یقینه، نه اعتقادینه، نه اعتمادینه،
نه اطمئناننه هیچ بر شبهه، هیچ بر تردد، هیچ بر
ضعف، هیچ بر وسوسه ویرمه‌مسی و معنویاتده و
مراتب ایمانیه‌ده ترقی ایدن باشده صحابه‌لر و بتون

أهلِ ولايةٍ، اونكُ هر وقت مرتبهٔ ايمانندن فيض

آمالرى و اوني أكث يوكسك درجدهه بومالرى،

بالبداهه گوسترر كه؛ ايماني دخى أمثالسزدر.

ايشته بويله أمثالسز بر شريعت و مثلسز بر

إسلاميت و خارقه بر عبوديت و فوق العاده بر

دعا و جهان‌پسندانه بر دعوت و معجزانه بر ايمان

صاحبنده، البته هيچ بر جهته يالان اولاماز و

آلداتماز ديبه آكلادى و عقلى دخى تصديق ايتدى.

دردنجيسى: أنبيالرك (عليهم السلام) إجماعى،

ناصلکه وجود و وحدانیتِ إلهیه غایت قوتلی بر
دیلدر؛ اویله ده، بو ذاتک (عصم) طوغریلغنه و
رسالتنه غایت صاغلام بر شهادتدر. چونکه أنبیا
عليهم السلامک طوغریلقلرینه و پیغمبر اولمالرینه
مدار اولان نه قدر قدسی صفتلر و معجزه لر و
وظیفه لر و ارسه؛ او ذاته (عصم) أك ایلریده
اولدیغی تاریخجه مصدقدر. دیمک اونلر، ناصلکه
لسانِ قال ایله؛ تورات، إنجیل، زبور و صحفلرنده
بو ذاتک (عصم) گله جگنی خبر و یروب إنسانلره
بشارت و یرمشر که، کتبِ مقدسه نك او بشارتلی

إشاراتندن یگرمیدن فضله و پک ظاهر بر قسمی،
اون طوقوزنجی مکتوبده گوزلجه بیان و اثبات
ایدیلمش. اویله ده، لسانِ حالریله، یعنی نبوتلریله و
معجزه لریله؛ کندی مسلک لرنده و وظیفه لرنده اُکْ
ایلری و اُکْ مکمل اولان بو ذاتی تصدیق ایدوب،
دعواسنی إمضا ایدیورلر. و لسانِ قال و إجماع ایله
وحدانیتته دلالت ایتدکلری گبی، لسانِ حال ایله و
إتفاق ایله ده بو ذاتک صادقیتنه شهادت ایدیورلر
دییه آکلادی.

بشنجیسی: بو ذاتك دستورلریله و تربیه سی و

تبعیتله و آرقه سندن گیتمه لریله حقّه، حقیقته،

کمالاته، کراماته، کشفیاته، مشاهداته یتیشن

بیگلرجه اولیا وحدانیته دلالت ایتدکلی گی؛

استادلری اولان بو ذاتك صادقینه و رسالتنه،

إجماع و إتفاقله شهادت ایدیورلر. و عالم غیبدن

ویردیگی خبرلك بر قسمی نور ولایتله مشاهده

ایتمه لری و عمومی نور ایمان ایله یا علم الیقین ویا

عین الیقین ویا حق الیقین صورتنده إعتقاد و

تصدیق ایتمه لری؛ استادلری اولان بو ذاتك درجه

حقانیت و صادقیتی گونش گبی گوستردیگنی
گوردی.

آلتنجیسی: بو ذاتك أمیلگیله برابر گتیردیگی

حقائقِ قدسیه و إختراعِ ایتدیگی علومِ عالیه و

كشفِ ایتدیگی معرفتِ إلهیهنك درسيله و

تعلیميله، مرتبه علمیهده أكث یوکسك مقامه یتیشن

میلیونلر أصفیاءِ مدققین و صدیقینِ محققین و داهی

حکماءِ مؤمنین، بو ذاتك أسّ الأساس دعواسی

اولان وحدانیتی، قوتلی برهانلریله بالإتفاق إثبات و

تصديق ايتدكلرى گى؛ بو معلم اكبرك و بو استاد
اعظمك حقانيتنه و سوزلرينك حقيقت اولديغنه
اتفاقله شهادتلى، گوندوز گى بر حجت رسالتى
و صادقيتيدر. مثلاً: رساله نور، يوز پارچه سيله، بو
ذاتك صادقيتنك بر تك برهانيدر.

يدنجيسى: آل و اصحاب نامنده و نوع بشرك
انبیادن صوگره فراست و درایت و کمالاتله اك
مشهورى و اك محترم و اك نامدارى و اك ديندار
و كسكين نظرلى طائفه عظيمه سى؛ كمال مراق

ایله و غایت دقت و نهایت جدیتله، بو ذاتک بتون
گیزی و آشکار حاللرینی و فکرلرینی و وضعیتلرینی
تحرری و تفتیش و تدقیق ایتمه لری نتیجه سنده؛ بو
ذاتک دنیاده ائک صادق و ائک یوکسک و ائک حقلی
و حقیقتلی اولدیغنه ائفاق ایله و اجماع ایله
صارصیلماز تصدیقلری و قوتلی ایمانلری، گونشک
ضیاسنه دلالت ایدن گوندوز گبی بر دلیلدر، دییه
آکلادی.

سکزنجیسی: بو کائنات، ناصلکه کندینی ایجاد

و إدارة و ترتیب ایدن و تصویر و تقدیر و تدبیر
 ایله بر سرای گبی، بر کتاب گبی، بر سرگی گبی،
 بر تماشاگاه گبی تصرف ایدن صانعنه و کاتبه و
 نقاشنه دلالت ایدر. اوپله ده؛ کائناتک خلقتنده کی
 مقاصدِ إلهیهی بیله جک و بیلدیره جک و
 تحولاتنده کی ربّانی حکمتلرینی تعلیم ایده جک و
 وظیفه دارانه حرکاتنده کی نتیجه لری درس ویره جک
 و ماهیتنده کی قیمتنی و ایچنده کی موجوداتک
 کمالاتنی إعلان ایده جک و او کتابِ کبیرک
 معنالرینی إفاده ایده جک بر یوکسک دلال، بر

طوغرى كشاف، بر محقق استاد، بر صادق معلم
ايتديكى و اقتضا ايتديكى و هر حالده بولونماسنه
دلالت ايتديكى جهتيله، البته بو وظيفه لرى
هر كسدن زياده ياپان بو ذاتك حقانيننه و بو
كائنات خالقنك اَك يوكسك و صادق بر مأمورى
اولديغنه شهادت ايتديگنى بيلدى.

طوقوزنجيسى: مادام بو صنعتلى و حكمتلى

مصنوعاتيله كندى هنرلىرىنى و صنعتكارلغنىك

كمالاتنى تشهير ايتمك و بو سوسلى، زينتلى

نهایتسز مخلوقاتیله کندینی طانیتدیرمق و سَوَدیرمک
و بو لذتلی و قیمتلی حسابسز نعمتلیله کندینه
تشکر و حمد ایتدیرمک و بو شفقتلی و حمایتلی
عمومی تربیه و إعاشه ایله، حتی آغزلرک اَکْ اینجه
ذوقلرینی و إشتهالرک هر نوعنی تطمین ایده جک بر
صورتده إحضار ایدیلن ربّانی إطعاملر و ضیافتلرله،
کندی ربوبیتنه قارشى منتدارانه و متشکرانه و
پرستشکارانه عبادت ایتدیرمک و موسملرک تبدیلی
و گیجه گوندوزک تحویلی و إختلافی گبی،
عظمتلی و حشمتلی تصرفات و إجراآت و

دهشتلی و حکمتلی فعالیت و خلاقیت ایله، کندی

الوهیتنی إظهار ایدهرک، او الوهیتنه قارشى ایمان و

تسلیم و إنقیاد و إطاعت ایتدیرمک و هر وقت

اییلگی و اییلری حمایه، فنالغی و فنالری ازاله و

سماوی طوقاتلرله ظالملى و یالانجیلری إحقا ایتمک

جهتيله، حقانیت و عدالتنی گوسترمک ایستهین

پرده آرقه‌سنده بریسی وار. ألبته و هر حالده، او

غیبی ذاتک یاننده أك سَوَگیلی مخلوقی و أك

طوغری عبدی و اونك مذکور مقصدلرینه تام

خدمت ایدهرک، خلقتِ کائناتکِ طلسمنی و

معماسنی حلّ و کشف ایدن و دائما او خالقنک
نامنه حرکت ایدن و اوندن إستمداد ایدن و
موفقیّت ایستهین و اونک طرفندن إمداده و توفیقه
مظهر اولان و محمد قُریشی دینیلن بو ذات اولاجق
(عصم).

هم عقلنه دیدی: مادام بو مذکور طوقوز
حقیقتلر بو ذاتک صدقنه شهادت ایدرلر؛ ألبته بو
آدم، بنی آدمک مدارِ شرفی و بو عالمک مدارِ
إفتخاریدر. و اوگا "فخرِ عالم" و "شرفِ بنی آدم"

دینیلمهسی پک لایقدر و اونک آئنده بولونان فرمان
رحمن اولان قرآن معجز البیانک حشمت سلطنت
معنویه سنک نصف ارضی استیلاسی و شخصی
کمالاتی و یوکسک خصلتلی گوستریور که؛ بو
عالمده آک مهم ذات بودر، خالقمز حقنده آک مهم
سوز اونگذر.

ایشته گل باق! بو خارقه ذاتک یوزر ظاهر و
باهر قطعی معجزه لرینک قوتنه و دیننده کی بیگلر
عالی و اساسلی حقیقتلرینه استناداً، بتون دعوالرینک

أساسی و بتون حیاتنک غایه سی؛ واجب الوجودک
وجودینه و وحدتنه و صفاتنه و أسماءنه دلالت و
شهادت و او واجب الوجودی إثبات و إعلان و
إعلام ایتمکدر.

دیمک بو کائناتک معنوی گونشی و خالقمزک
أک پارلاق بر برهانی بو حبیب الله دینیلن ذاتدر
که؛ اونک شهادتنی تأیید و تصدیق و إمضا ایدن
آلدانماز و آلدانماز اوچ بیوک إجماع وار:

برنجیسی: "أگر پردۀ غیب آچیلسه یقینم

زیاده لشمیه جک " دینِ امامِ علی (رضی اللہ عنہ) و

یرده ایکن عرشِ اعظمی و اسرافیلک عظمتِ

هیکلنی تماشا ایدن غوثِ اعظم (قس) گبی

کسکین نظر و غیب بین گوزلری بولونان بیگلر

أقطاب و أولیاءِ عظیمه پی جامع و آلِ محمد نامیله

شهرت شعارِ عالم اولان جماعتِ نورانیه نك إجماع

ایله تصدیقلریدر.

ایکنجیسی: بدوی بر قوم و اُمّی بر محیطده،

حیاتِ اجتماعیهدن و افکارِ سیاسیهدن خالی و

كتابسز و فترت عصرينك قراڭقلىرىدا بولونان و
پك آز بر زمانده اڭ مدنى و معلوماتلى و حيات
اجتماعيهده و سياسيهده اڭ ايلرى اولان ملتله و
حكومتله استاد و رهبر و ديپلومات و حاكم
عادل اولارق، شرقدن غربه قدر جهانپسندانه اداره
ايدن و "صحابه" ناميله دنياده نامدار اولان جماعت
مشهوره نك ائفاقله جان و ماللىنى، پدر و
عشیرتلىنى فدا ايتدىرن بر قوتلى ايمانله
تصدىقلىدر.

اوچنجیسی: هر عصرده بیگلرله افرادی

بولونان و هر فنده داهیانه ایلری گیدن و مختلف

مسلکرده چالیشان، اُمتنده یتیشن حدسز محقق و

متبحر علماسنک جماعتِ عظاماسنک توافقله و علم

الیقین درجه‌سنده تصدیقلریدر.

دیمک بو ذاتک و حدانیتته شهادتی شخصی و

جزئی دگل، بلکه عمومی و کلی و صارصیلماز و

بتون شیطانلر طوپلانسه قارشیسنه هیچ بر جهته

چیقامااز بر شهادتدر دییه حکم ایتدی. ایشته عصرِ

سعادته عقليله برابر سياحت ايدن دنيا مسافرى و

حيات يولجيسنك، او مدرسه نورانيه دن آلدیغی

درسه قيصه بر إشارت اولارق، برنجی مقامك اون

آلتنجی مرتبه سنده بویله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْوَجُودِ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ

الَّذِي دَلَّ عَلَىٰ وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ فَخَرُّ

الْعَالَمِ وَ شَرَفُ نَوْعِ بَنِي آدَمَ بِعِظَمِ سُلْطَنَةِ قُرْآنِهِ وَ

حِشْمَةِ وَسِعَةِ دِينِهِ وَ كَثْرَةِ كَمَالَاتِهِ وَ عُلُوِّهِ اخْلَاقِهِ

حَتَّىٰ بِتَصَدِيقِ أَعْدَائِهِ وَ كَذَا شَهِدَ وَ بَرَهَنَ بِقُوَّةِ

مَاتِ مُعْجَزَاتِهِ الظَّاهِرَةَ البَّاهِرَةَ الْمُصَدِّقَةَ الْمُصَدِّقَةَ وَ
بِقُوَّةِ الْآفِ حَقَائِقِ دِينِهِ السَّاطِعَةِ الْقَاطِعَةِ بِاجْمَاعِ آلِهِ
ذَوِي الْأَنْوَارِ وَ بِاتِّفَاقِ أَصْحَابِهِ ذَوِي الْأَبْصَارِ وَ
بِتَوَافُقِ مُحَقِّقِي أُمَّتِهِ ذَوِي الْبَرَاهِينِ وَ الْبَصَائِرِ النَّوَّارَةِ
دينيلمشدر.

صوگره، بو دنياده حياتك غايهسى و حياتك
حياتى ايمان اولديغنى بيلن بو يورولماز و طوق اولماز
يولجى، كندى قلبنه ديدى كه: "آرادىغمز ذاتك
سوزى و كلامى دينيلن بو دنياده أك مشهور و أك

پارلاق و اَكْ حاكم و اوڭا تسليم اولميان هر كسه،

هر عصرده ميدان اوقويان قرآن معجز البيان

نامنده كي كتابه مراجعت ايدوب، او نه دييور،

بيله لم. فقط اَكْ اوّل، بو كتاب بزم خالقمزك كتابي

اولديغنى إثبات ايتمك لازمدر، ديهه تحرىيه

باشلادی.

بو سياح بو زمانده بولونديغى مناسبتيله اَكْ

اوّل معنوى إعجاز قرآنيهنك لمعهلرى اولان رساله

النوره باقدى و اونك يوز اوتوز رسالهلرى، آيات

فرقانىەنك نكتەلرى و ايشىقلرى و اساسلى
تفسىرلىرى اولديغنى گوردى. و رساله النور، بو
قدر معند و ملحد بر عصرده هر طرفه حقائق
قرآنيه ي مجاهدانه نشر ايتديكى حالده، قارشيسنه
كىمسه چىقامديغندن اثبات ايدر كه؛ اونك استادى
و منبعى و مرجعى و گونشى اولان قرآن سماويدر،
بشر كلامى دگلدرد. حتى رسائل النورك يوزر
حجتلرندن بر تك حجّت قرآنيه سى اولان يگر مى
بشنجى سوز ايله اون طوقوزنجى مكتوبك آخرى،
قرآنك قرق وجهله معجزه اولديغنى اويله اثبات

ایتمش که؛ کیم گورمشسه دگل تنقید و اعتراض

ایتمک، بلکه اثباتلرینه حیران اولمش، تقدیر ایدهرک

چوق ثنا ایتمش. قرآنک وجه اعجازینی و حق

کلام الله اولدیغنی اثبات ایتمک جهتنی رساله

النوره حواله ایدهرک یالکز بر قیصه اشارتله

بیوکلگنی گوسترن بر قاچ نقطهیه دقت ایتدی:

برنجی نقطه: ناصلکه قرآن بتون معجزاتیه و

حقانیتنه دلیل اولان بتون حقائقیه، محمد علیه

الصلاة والسلامک بر معجزه سیدر. اوپله ده محمد

عليه الصلاة والسلام ده، بتون معجزاتيله و دلائلِ
نبوتيله و کمالاتِ علميه سيله قرآنک بر معجزه سيدر
و قرآن کلام الله اولديغنه بر حجتِ قاطعه سيدر.

ايکنجی نقطه: قرآن، بو دنياده اويله نورانی و

سعادتی و حقیقتی بر صورتده بر تبدیلِ حیاتِ

اجتماعیه ایله برابر، انسانلرک هم نفسلرنده، هم

قلبلرنده، هم روحلرنده، هم عقللرنده، هم حیاتِ

شخصیه لرنده، هم حیاتِ اجتماعیه لرنده، هم حیاتِ

سیاسیه لرنده اويله بر انقلاب ياپمش و ادامه ایتمش

و إدارة ایتمش که؛ اون درت عصر مدتنده، هر
دقیقهده، آلتی بیک آلتی یوز آلتمش آلتی آیتلری،
کمالِ إحترامله، هیچ اولمازسه یوز میلیوندن زیاده
إنسانلرک دیللریله اوقونویور و إنسانلری تربیه و
نفسلرینی تزکیه و قلبلرینی تصفییه ایدیور. روحلره
إنکشاف و ترقی و عقللره إستقامت و نور و
حیاته حیات و سعادت ویریور. ألبته بویله بر
کتابکِ مثلی یوقدر، خارقهدر، فوق العادهدر،
معجزهدر.

اوچنجى نقطه: قرآن، او عصر دن تا شىمدى يه

قدر اويله بر بلاغت گوسترمش كه، كعبه نك

ديوارنده آلتون ايله يازيلان اَك مشهور اديلك

"معلقاتِ سبعة" ناميله شهرت شعار قصيده لرينى او

درجه يه ايندىردى كه، لبيدك قيزى، باباسنك

قصيده سنى كعبه دن ايندىرر كن ديمش: "آياته قارشى

بونك قيمتى قالمادى."

هم بدوى بر اديب: **فَاَصْدَعُ بِمَا تُؤْمَرُ آيتى**

اوقونور كن ايشيتديكى وقت سجده يه قپانمش. او كئا

دېمشلر: "سن مسلمان مى اولدك؟" او دېمش:

"خاير، بن بو آيتك بلاغتنه سجده ايتدم."

هم علم بلاغتك داهيلرندن عبد القاهر جرجانى

و سكاكى و زمخشرى گى بيگلرله داهى اماملر و

متفنن اديلر اجماع و اتفاقله قرار ويرمشلر كه:

"قرآنك بلاغتي، طاقت بشرك فوقندهدر، يتيشيلمز."

هم او زماندن برى متماديا ميدان معارضهيه

دعوت ايدوب، مغرور و انانيتلى اديلرك و بليغلك

طمارلرينه طوقونديروب، غرورلرينى قيرهجق بر

طرزده دیر: "یا بر تک سورەنک مثلنی گتیریگز
ویاخود دنیاده و آخرتده هلاکت و ذلّتی قبول
ایدیگز. "دییه إعلان ایتدیگی حالده او عصرک
معند بلیغری بر تک سورەنک مثلنی گتیرمکله
قیصه بر یول اولان معارضه پی بیراقوب، اوزون
اولان، جان و ماللرینی تهلکه یه آتان محاربه یولنی
إختیار ایتمه لری إثبات ایدر که، او قیصه یولده
گیتمک ممکن دگلدرد.

هم قرآنک دوستلری، قرآنه بگزه مک و تقلید

ایتمک شوقیلہ و دشمنلری دخی قرآنہ مقابله و
تنقید ایتمک سَوقیلہ او وقتدن بری یازدقلری و
یازیلان و تلاحقِ افکار ایله ترقی ایدن میلیونلرله
عربی کتابلر اورتهده گزییور. هیچ بریسنک اوگا
یتیشه مدیگنی، حتی اَكْ عادى آدم دخی دیکلهسه،
آلبته دییه جک: "بو قرآن، بونلره بگزه مز و اونلرک
مرتبه سنده دگل." یا اونلرک آلتنده ویا عمومنک
فوقنده اولاجق. عمومنک آلتنده اولدیغنی دنیاده
هیچ بر فرد، هیچ بر کافر، حتی هیچ بر احمق
دییه مز. دیمک مرتبه بلاغتی عمومک فوقنده در.

حَتَّىٰ بَرَّ آدَمَ سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ

الْأَرْضِ آيَتِي أَوْقُودِي. دیدی که: "بو آیتک خارقه

تلقی ایدیلن بلاغتنی گوره میورم." اوگا دینیلدی:

"سن دخی بو سیاح گبی او زمانه گیت، اوراده

دیگله." او ده کندینی قرآندن اول اوراده تخیل

ایدرکن گوردی که: موجوداتِ عالم پریشان،

قراکلق، جامد و شعورسز و وظیفه‌سز اولارق

خالی، حدسز، حدودسز بر فضاده؛ قرارسز، فانی

بر دنیاده بولونویورلر. بردن قرآنک لسانندن بو آیتی

دیگر کن گوردی: بو آیت، کائنات اوستنده،
دنیانک یوزنده اوپله بر پرده آچدی و
ایشیقلا ندیردی که، بو ازلی نطق و بو سرمدی
فرمان عصرلر صیره لرنده دیزیلن ذی شعورلره درس
ویروب گوسترییور که؛ بو کائنات بر جامع کبیر
حکمنده، باشده سماوات و أرض اولارق عموم
مخلوقاتی حیاتدارانه ذکر و تسبیحده و وظیفه
باشنده جوش و خروشله مسعودانه و ممنونانه بر
وضعیتده بولوندیریور، دییه مشاهده ایتدی و بو
آیتک درجه بلاغتنی ذوق ایده رک سائر آیتلری بوکا

قياسله قرآنك زمزمه بلاغتي أرضك نصفني و نوع

بشرك خمسنى إستيلا ايدهرك حشمت سلطنتى

كمال إحترامله اون درت عصر بلا فاصله إدامه

ايتديگنك بيگنر حكمتلرنندن بر حكمتنى آگلادى.

دردنجى نقطه: قرآن، اويله حقيقتلى بر حلاوت

گوسترمش كه، أك طاتلى بر شيدن دحى

اوصانديران چوق تكرار، قرآنى تلاوت ايدنلر

ايچون دگل اوصانديرمق، بلكه قلبى چورومه مش و

ذوقى بوزولمه مش آدملره تكرار تلاوتى حلاوتنى

زیاده‌لشدیردیگی، اُسکی زماندن بری هر کسجه
مسلم اولوب ضربِ مثل حکمنه گچمش. هم
اویله بر تازهلک و گنجلك و شبابت و غرابت
گوسترمش که، اون درت عصر یاشادیغی و
هر کسک اُلنه قولایجه گیردیگی حالده، شیمدی
نازل اولمش گی تازهلگنی محافظه ایدیور. هر
عصر، کندینه خطاب ایدیور گی بر گنجلكده
گورمش. هر طائفه علمیه اوندن هر وقت استفاده
ایتمک ایچون کثرتله و مبدولیتله یانلرنده
بولوندیردقلری و اُسلوبِ إفاده سنه اِتباع و اِقتدا

ايتدكلى حالده، او اسلوبنده كى و طرزِ بيانده كى
غرابتنى عيناَ محافظه ايدىيور.

بشنجيسى: قرآنك بر جناحى ماضيده، بر

جناحى مستقبليه، كو كى و بر قنادى اسكى

پيغمبرلك اتفاقللى حقيقتلى اولديغى و بو اونلىرى

تصديق و تايد ايتديكى و اونلر دخى توافك

لسانِ حاليله بونى تصديق ايتدكلى گى، اويله ده:

اوليا و اصفيا گى اوندن حيات آلان ثمرهلى و

حياتدار تكمللريله، شجره مباركه لرينك حياتدار،

فیضدار و حقیقت مدار اولدیغنه دلالت ایدن و
ایکنجی قنادینک حمایه سی آلتنده یتیشن و یاشایان
ولایتک بتون حق طریقترلی و اسلامیتک بتون
حقیقتلی علملری، قرآنک عین حق و مجمع حقائق
و جامعیتده مثلسر بر خارقه اولدیغنه شهادت ایدر.
آلتنجیسی: قرآنک آلتی جهت نورانیدر، صدق
و حقانیتنی گوسترر. اوت آلتنده حجّت و برهان
دیرکلری، اوستنده سکّه إعجاز لمعلری، اوکنده و
هدفنده سعادت دارین هدیه لری، آرقه سنده نقطه

إستنادی وحیِ سماوی حقیقتلری، صاغنده حدسز
عقولِ مستقیمه نك دلیللره تصدیقلری، صولنده
سلیم قلبرك و تمیز وجدانرك جدی اطمئنانلری و
صمیمی إنجذابلری و تسلیملری؛ قرآنك فوق
العاده، خارقه، متین و هجوم ایدیلمز بر قلعه
سماویه ارضیه اولدیغنی إثبات ایتدكلری گبی، آلتی
مقامدن دخی اونك عینِ حق و صادق اولدیغنه و
بشرك كلامی اولمادیغنه، هم یاكلیش اولمادیغنه
إمضا ایدن، باشده بو كائناتده دائما گوزللكی
إظهار، اییلگی و طوغریلغی حمایه و ساخته كارلری

و مفتریلری إمحاً و إزاله ایتمک عادتنی بر دستور
فعالیت إتحاذ ایدن بو کائناتک متصرفی، او قرآنه
عالمده اُک مقبول، اُک یوکسک، اُک حاکمانه بر
مقام حرمت و بر مرتبه موفقیّت و یرمسيله اونى
تصدیق و إمضا ایتدیگی گبی، إسلامیتک منبعی و
قرآنک ترجمانی اولان ذاتک (علیه الصلاة والسلام)
هرکسدن زیاده اوکا إعتقاد و إحترامی و نزولی
زماننده اویقو گبی بر وضعیت نائمانده بولونماسی
و سائر کلاملری اوکا یتیشه مه مسی و بر درجه
بگزه مه مسی و اُمیتيله برابر گیتمش و گله جک

حقیقی حادثاتِ کونیه پی، غیبیانہ قرآن ایله ترددسز

و اطمئنان ایله بیان ایتمه سی و چوق دقتلی

گوزلرک نظری آلتندہ هیچ بر حیلہ، هیچ بر

یاکلش وضعیتی گورولمه یین او ترجمانک، بتون

قوتیلہ قرآنک هر بر حکمنہ ایمان ایدوب تصدیق

ایتمه سی و هیچ بر شی اونی صارصمه سی؛ قرآن

سماوی، حقانیتلی و کندی خالق رحیمنک مبارک

کلامی اولدیغنی امضا ایدیور.

هم نوع انسانک خمس، بلکه قسم اعظمی،

گوز اوڭنده اوڭا منجذبانه و دیندارانه إرتباطی و
حقیقت پرستانه و مشتاقانه قولاق ویرمهسی و
چوق أماره لرك و واقعه لرك و كشفیاتك شهادتيله،
جن و ملك و روحانیلرك دخی، تلاوتی وقتنده
پروانه گبی حق پرستانه اطرافنده طوپلانماسی، قرآنك
كائناتجه مقبولیتنه و أك یوكسك بر مقامده
بولوندیغنه بر إمضادر.

هم نوع بشرك عموم طبقه لری، أك غبی و
عامیدن طوت، تا أك ذکی و عالمه قدر هر بریسی،

قرآنك درسندن تام حصّه آمالرى و أكڭ درين
حقيقتلى فهم ائمهلى و يوزلرله فن و علوم
إسلاميهنك و بالخاصّه شريعت كبرانك بيوك
مجتهدلى و اصول الدين و علم كلامك داهى
محققلى گبى، هر طائفه كندى علملرينه عائد بتون
حاجاتنى و جوابلرينى قرآنندن إستخراج ائمهلى،
قرآن منبع حق و معدن حقيقت اولديغنه بر
إمضادر.

هم أديباتجه أكڭ ايلرى بولونان عرب أديبلى،

(إسلاميته گيرمه ينلر) شيمدى يه قدر معارضه يه پك
چوق محتاج اولدقلى حالده قرآنك إعجازندن
يدى بيوك وجهى واركن، يالكز بر تك وجهى
اولان بلاغتنك، (تك بر سورهنك) مثلنى گتيرمكدن
إستنكافلى و شيمدى يه قدر گلن و معارضه ايله
شهرت قزانمق ايسته ين مشهور بليغلك و داهى
عالملك اونك هيچ بر وجه إعجازينه قارشى
چيقامه ملرى و عاجزانه سكوت ايتمه لرى؛ قرآن
معجزه و طاقت بشرك فوقنده اولديغنه بر إمضادر.

أوت بر كلام "كىمدن گلمش و كىمه گلمش
و نه ايچون؟" دىنيلمه سيله قىمتى و علويتى و بلاغتى
تظاهر اىتمه سى نقطه سندن، قرآنك مثلى اولاماز و
اوگا يتيشيله مز. چونكه قرآن، بتون عالمرك ربى و
خالقنك خطابى و قونوشماسى و هيچ بر جهته
تقليدى و تصنعى احساس ايدى جك بر اماره
بولونمىان بر مكالمه سى و بتون انسانلرك بلكه بتون
مخلوقاتك نامنه مبعوث و نوع بشرك اَك مشهور و
نامدار مخاطبى بولونان و او مخاطبك قوت و
وسعت ايمانى، قوجه اسلاميتى ترشح ايدوب

صاحبنی قاب قوسین مقامنه چیقاره رق مخاطب
صمدانیه یه مظهریتله نزول ایدن و سعادت دارینه
دائر و خلقت کائناتک نتیجه لرینه و اونده کی ربانی
مقصدلره عائد مسائلی و او مخاطبک بتون حقائق
إسلامیه بی طاشییان ائک یوکسک و ائک گنیش اولان
ایمانی بیان و ایضاح ایدن و قوجه کائناتک بر
خریطه، بر ساعت، بر خانه گبی هر طرفنی
گوستروب چویروب، اولری یاپان صنعتکاری
طوریه إفاده و تعلیم ایدن قرآن معجز البیانک البته
مثلنی گتیرمک ممکن دگلدرو و درجه اعجازینه

یتیشیلمز.

هم، قرآنی تفسیر ایدن و بر قسمی اوتوز قرق
حتّی یتمش جلد اولارق برر تفسیر یازان یوکسک
ذکالی مدقق بیگلرله متفنن علمانک، سندلری و
دلیلرله بیان ایتدکلری قرآنده کی حدسز مزیتلری
و نکتهلری و خاصیتلری و سرلری و عالی
معنالری و امور غیبیهنک هر نوعندن کثرتلی غیبی
إخبارلری إظهار و إثبات ایتمهلری و بالخاصه
رساله نورک یوز اوتوز کتابنک هر بری قرآنک بر

مزیتنی، بر نکتہ سنی قطعی برهانلرله اثبات ایتمه سی
و بالخاصہ معجزاتِ قرآنیہ رسالہ سی؛ شمندوفر و
طیارہ گبی مدنیتک خارقه لرندن چوق شیلری
قرآندن استخراج ایدن یگرمنجی سوزک ایکنجی
مقامی و رسالہ نوره و الکتریقہ اشارت ایدن
آیتلرک اشاراتی بیلدیرن اشاراتِ قرآنیہ نامندہ کی
برنجی شعاع و حروفِ قرآنیہ نه قدر منتظم،
أسرارلی و معنالی اولدیغنی گوسترن رموزاتِ ثمانیه
نامندہ کی سکز کوچک رسالہ لر و سورہ فتحک
آخرکی آیتی بش وجهله إخبارِ غیبی جهتندہ

معجزه‌لگنى إثبات ايدن كوچك بر رساله گى
رساله نورك هر بر جزئى، قرآنك بر حقيقتى، بر
نورىنى اظهار ايمهسى؛ قرآنك مثلى اولماديغنه و
معجزه و خارقه اولديغنه و بو عالم شهادتده عالم
غيبك لسانى و بر علام الغيوبك كلامى بولونديغنه
بر إضادىر.

ايشته آلتى نقطه‌ده و آلتى جهته‌ده و آلتى مقامده
إشارت ايديلن، قرآنك مذكور مزيتلىرى و
خاصيتلىرى ايچوندر كه؛ حشمتلى حاكميت

نورانیه سی و عظمتی سلطنتِ قدسیه سی، عصر لرك
یوزلرینی ایشیقلا ندیره رق زمین یوزینی دخی بیک
اوج یوز سنه تنویر ایده رک کمالِ احترامله دوام
ایتمه سی، هم او خاصیتلری ایچوندر که، قرآنک
هر بر حرفی، هیچ اولمازسه اون ثوابی و اون
حسنه سی اولماسی و اون میوه باقی ویرمه سی،
حتی بر قسم آیاتک و سوره لرك هر بر حرفی، یوز
و بیک و داها زیاده میوه ویرمه سی و مبارک
و قتلرده هر حرفک نوری و ثوابی و قیمتی اوندن
یوزلره چیقماسی گی قدسی امتیازلری قزانمش،

دییہ دنیا سیاحی آڭلادی و قلبنہ دیدی: ایشته
بویله هر جهته معجزاتلی بو قرآن؛ سورہلرینک
إجماعیله و آیاتنک إتفاقیله و أسرار و أنوارینک
توافقیله و ثمرات و آثارینک تطابقیله بر تک واجب
الوجودک وجودینه و وحدتنه و صفات و أسماءنه
دلیللر ایله إثبات صورتندہ اویله شهادت ایتمش
که، بتون أهل ایمانک حدسز شهادتلی، اونک
شهادتندن ترشح ایتمشلر.

ایشته بو یولجینک قرآندن آلدیغی درس توحید

و ايمانه قيصه بر إشارت اولارق برنجى مقامك اون

يدنجى مرتبه سنده بويله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاجِبُ الوجودِ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ

الَّذِي دَلَّ عَلَى وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ الْقِرَانِ

الْمُعْجِزِ الْبَيَانِ الْمَقْبُولِ الْمَرْغُوبِ لِأَجْناسِ الْمَلِكِ وَ

الْإِنْسِ وَالْجَانِّ الْمَقْرُوءِ كُلِّ آيَاتِهِ فِي كُلِّ دَقِيقَةٍ

بِكَمَالِ الْأِحْتِرَامِ بِالسَّنَةِ مَاتِ مِليُونِ مِنْ نَوْعِ

الْإِنْسَانِ الدَّائِمِ سَلْطَنَتِهِ الْقُدْسِيَّةِ عَلَى أَقْطَارِ الْأَرْضِ وَ

الْأَكْوَانِ وَ عَلَى وَجْهِ الْأَعْصَارِ وَالزَّمَانِ وَالْجَارِي

حَاكِمِيَّتِهِ الْمَعْنَوِيَّةِ النُّورَانِيَّةِ عَلَى نِصْفِ الْأَرْضِ وَ
خُمْسِ الْبَشَرِ فِي أَرْبَعَةِ عَشَرَ عَصْرًا بِكَمَالِ
الْإِحْتِشَامِ .. وَ كَذَا شَهِدَ وَ بَرَّهَنَ بِاجْتِمَاعِ سُورِهِ
الْقُدْسِيَّةِ السَّمَاوِيَّةِ وَ بِاتِّفَاقِ آيَاتِهِ النُّورَانِيَّةِ الْإِلَهِيَّةِ وَ
بِتَوَافُقِ أَسْرَارِهِ وَ أَنْوَارِهِ وَ بِتَطَابُقِ حَقَائِقِهِ وَ ثَمَرَاتِهِ وَ
أَثَارِهِ بِالْمُشَاهَدَةِ وَ الْعِيَانِ دِينِيًّا مَشْدُرًا.

صوگره، بر فقیر انسانه دگل فانی و موقت بر
تارلاپی، بر خانه پی، بلکه قوجه کائناتی و دنیا قدر
بر ملک باقی پی قزانديران و بر فانی آدمه أبدی بر

حياتك لوزماتنى بولديران و أجلك دار آغاجنى
بكلهين بر بيچاره يي إعدام ابدیدن قورتاران و
سعادتِ سرمدیه نك خزینه سنى آچان اَك قيمتدار
سرمايهٔ إنسانیه نك ایمان اولدیغنى بیلن مذکور مسافر
و حیات یولچیسى، كندی نفسنه دیدى كه:
"هايدى، ایلرى! ایمانك حدسز مرتبه لرندن بر مرتبه
داها قزانمق ایچون كائناتك هیئتِ مجموعه سنه
مراجعت ایدوب، او ده نه دییور، دیگله ملی یز؛
أركانندن و أجزاءسندن آلدیغمز درسلى تکمیل و
تنویر ایتملى یز." دییه، قرآندن آلدیغى گنیش و

إحاطه‌لی بر دورین ایله باقدی، گوردی:

بو کائنات، او قدر معنیدار و منتظمدر که؛

مجسم بر کتاب سبحانی و جسمانی بر قرآن ربّانی

و مزین بر سرای صمدانی و منتظم بر شهر رحمانی

صورتنده گورونویور. او کتابك بتون سوره‌لری،

آیتلری و کلماتلری، حتی حرفلری و بابلری و

فصللری و صحیفه‌لری و سطرلری.. عمومناك، هر

وقت معنیدارانه محو و اثباتلری و حکیمانه تغیر و

تحویللری؛ إجماع ایله، بر علیم کلّ شیئك و بر

قدیرِ کلِّ شیئک و بر مصنفک، هر شیده هر شیئی
گورن و هر شیئک هر شی ایله مناسبتنی بیلن،
رعایت ایدن بر نقاشِ ذو الجلالک و بر کاتبِ ذو
الکمالک و جودینی و موجودیتنی بالبداهه إفاده
ایتدکلی گی، بتون آرکان و أنواعیله و أجزاء و
جزئیاتیله و سکنه لری و مشتملاتیله و واردات و
مصارفاتیله و اونلرده مصلحتکارانه تبدیله و
حکمت پرورانه تجدیدلریله، بالاتفاق حدسز بر
قدرت و نهایتسز بر حکمتله ایش گورن عالی بر
اوسته نك و مثلسز بر صانعک موجودیتنی و

وحدتنى بىلدىرىيورلر. و كائىناتك عظمته مناسب
ايكى بيوك و گنىش حقيقتك شهادتلىرى، كائىناتك
بو بيوك شهادتنى اثبات ايدىيورلر:

برنجى حقيقت: اصول الدين و علم كلامك داهى
علماسنك و حكماى اسلاميهنك گوردكلى و
حدسز برهانلرله اثبات ايتدكلى "حدوث" و
"امكان" حقيقتلىرىدر. اونلر ديمشلىر كه: "مادام
عالمده و هر شىده تغىر و تبدل وار؛ البته فانيدر،
حادثدر، قديم اولاماز. مادام حادثدر، البته اونى

إحداث ایدن بر صانع وار. و مادام هر شیئك
ذاتنده وجودی و عدمی، بر سبب بولونمازسه
مساویدر؛ ألبته واجب و أزلی اولاماز. و مادام
محال و باطل اولان دَور و تسلسل ایله بربرینی
ایجاد ایتمك ممكن اولمادیغی قطعی برهانلرله إثبات
ایدیلمش؛ ألبته او یله بر واجب الوجودك موجودیتی
لازمدر كه، نظیری ممتنع، مثلی محال و بتون
ماعداسی ممكن و ماسواسی مخلوقی اولاجق."

أوت حدوث حقیقتی كائناتی إستیلا ایتمش.

چوغنی گوز گوروویور، دیگر قسمنی عقل
گوروویور. چونکه گوزیمزك اوکنده هر سنه گوز
موسمنده اویله بر عالم وفات ایدر که؛ هر بریسنك
حدسز افرادی بولونان و هر بری ذی حیات بر
کائنات حکمنده اولان یوز بیك نوع نباتات و
کوچوجك حیوانات، او عالم ایله برابر وفات
ایدرلر. فقط او قدر إنتظام ایله بر وفاتدر که؛
حشر و نشرلرینه مدار اولان و رحمت و حکمتك
معجزه لری، قدرت و علمك خارقه لری بولونان
چکردکلری و تخملری و یمورطه جقلری بهارده

يەرلەندە بىراقوب، دفتىرِ أعماللىرىنى و گوردكلىرى
وظيفه لىرىك پروگراملىرىنى اونلىرىك آللىرىنە و ىرەرىك،
حفيظ ذو الجلالك حمايه سى آلتىدە، حكمتىنە أمانت
ايدىر؛ سوگرە و فات ايدىرلىرى و بهار موسمىندە، حشر
أعظمك يوز بىك مثالى و نمونە و دىللىرى حكمنده
اولارق او وفات ايدىن آغاجلىرى و كوكلرى و بر قسم
حيوانچقلىرى، عىنا إحيا و دىرىلىيورلىرى و بر قسىمىك
دخى، كندى يەرلەندە أمثاللىرى و عىنا اونلرە
بىكزهينلىرى ايجاد و إحيا اولونويور. و گچن بهارىك
موجوداتى، ايشلدىكلىرى عمللىرىك و وظيفه لىرىك

صحیفه لرینی اعلانات گبی نشر ایدوب، **وَ اِذَا**

الصَّحْفُ نُشِرَتْ آیتنک بر مثالنی گوستریورلر.

هم هیئت مجموعه جهتنده، هر گوزده و هر

بهارده بیوک بر عالم وفات ایدر و تازه بر عالم

وجوده گلیر. و او وفات و حدوث، او قدر منتظم

جریان ایدیور و او وفات و حدوثه، غایت

انتظام و میزانله او قدر نوعلرک و فیاتلری و

حدوثلری اولویور که؛ گویا دنیا او یله بر

مسافرخانه در که، ذی حیات کائناتلر او کا مسافر

اولورلر و سیاح عالملر و سیار دنیالر اوڭا گلیرلر،
وظیفه‌لرینی گورورلر، گیدرلر. ایشته، بو دنیاده
بو یله حیاتدار دنیالری و وظیفه‌دار کائناتلری کمال
علم و حکمت و میزانله و موازنه و إنتظام و
نظامله إحداث و ایجاد ایدوب ربّانی مقصدلرده و
إلهی غایه‌لرده و رحمانی خدمتلرده قدیرانه إستعمال
و رحیمانه إستخدام ایدن بر ذاتِ ذوالجلالک
وجوبِ وجودی و حدسز قدرتی و نهایتسنز
حکمتی، بالبداهه گونش گبی، عقلره گورونویور.
"حدوث" مسائلی رساله‌ نوره و محققین کلامیه‌نک

کتابلرینه حواله ایله او بحثی قیایورز.

اما "إمكان" جهتی ایسه؛ او ده کائناتی استیلا
و إحاطه ایتمش. چونکه گورویورز که؛ هر شی،
کلی و جزئی بولونسون، بیوک و کوچک اولسون
عرشدن فرشه، ذراتدن سیاراته قدر هر موجود؛
مخصوص بر ذات و معین بر صورت و ممتاز بر
شخصیت و خاص صفتلر و حکمتلی کیفیتلر و
مصلحتلی جهازلر ایله دنیایه گوندریلییور. حالبوکه
او مخصوص ذاته و او ماهیته، حدسز امکانات

ایچنده او خصوصیتی ویرمک.. هم صورتلر عددنجه

إمكانلر و احتماللر ایچنده او نقشلی و

فارقهلی و مناسب او معین صورتی

گیدیرمک.. هم همجنسندن اولان اشخاصک

مقدارنجه إمكانلر ایچنده چالقانان او موجوده، او

لايق شخصیتی إمتیازله تخصیص ایتمک.. هم

صفتلرک نوعلری و مرتبهلری صاییسنجه إمكانلر و

إحتماللر ایچنده شکلسز و متردد بولونان او

مصنوعه، او خاص و موافق، مصلحتلی صفتلری

يرلشديرمك.. هم حدسز يوللر و طرزلرده
بولونماسى ممكن اولماسى نقطه سنده حدسز امکانات
و احتمالات ايچنده متحير، سرگردان، هدفسز او
مخلوقه، او حكمتلى كيفيتلى و عنائتلى جهازلىرى
طاقمق و تجهيز ايتمك؛ البته كللى و جزئى بتون
ممكنا ت عددنجه و هر ممكنك مذكور ماهيت و
هويت، هيئت و صورت، صفت و وضعيتنك
امكاناتى عددنجه تخصيىص ايديجى، ترجيح ايديجى،
تعين ايديجى، احداث ايديجى بر واجب الوجودك
وجوب وجودينه و حدسز قدرتنه و نهايتسز

حکمتنه و هیچ بر شی و هیچ بر شأن اوندن
گیزلنمدیگنه و هیچ بر شی اوکا آغیر گلمدیگنه و
اڭ بیوک بر شی اڭ کوچک بر شی گبی اوکا
قولای گلدیگنه و بر بهاری بر آغاج قدر و بر
آغاجی بر چکردک قدر سهولتله ایجاد ایدهبیلدیگنه
إشارتله و دلالتله و شهادتله، امکان حقیقتندن
چیقوب کائناتک بو بیوک شهادتک بر قنادینی
تشکیل ایدرله. کائناتک شهادتنی، هر ایکی قنادی
و ایکی حقیقتیله رساله نور أجزالری و بالخاصه
یگرمی ایکنجی و اوتوز ایکنجی سوزله و

يگرمنجى و اوتوز اوچنجى مکتوبلر تاممیله إثبات
و ایضاح ایتدکلرندن اونلره حواله ایدهرک بو پک
اوزون قصه بي قیسه کسک.

کائناک هیئت مجموعه سندن گلن بیوک و کلی
شهادتک ایکنجی قنادینی إثبات ایدن:

ایکنجی حقیقت: بو متمادیا چالقانان إنقلابلر
و تحولاتلر ایچنده وجودینی و خدمتی و ذی حیات
ایسه حیاتی محافظه یه و وظیفه سنی یرینه گتیرمگه
چالیشان مخلوقاتده، قوتلرینک بتون بتون خارچنده

بر تعاون حقيقتى گورونويور. مثلاً: عنصرلىرى
ذى حياتك إمدادينه، خصوصاً بلوطلىرى نباتاتك
مددينه و نباتاتى دخى حيواناتك يارديمينه و
حيوانات ايسه إنسانلرك معاونتته و مملرك كوثر
گى سوتلىرى، ياورولرك بسلمه لرينه و ذى حياتلرك
إقتدارلى خارجنده كى پك چوق حاجتلىرى و
أرزاقلىرى، اومولمق يرلردن اونلرك أللرينه
ويريلمسى، حتى ذراتِ طعاميه دخى حجيراتِ
بدنيه نك تعميرينه قوشمالرى گى تسخيرِ ربانى ايله و
إستخدامِ رحمانى ايله، حقيقتِ تعاونك پك چوق

مثالری طوغریدن طوغرییه، بتون کائناتی بر
سرای گبی إدارة ایدن بر ربّ العالمینک عمومی و
رحیمانہ ربوبیتی گوستریورلر.

أوت جامد و شعورسز و شفقتسز اولان و
بربرینه شفقتکارانه، شعوردارانه وضعیت گوسترن
معاونتجیلر، ألبته غایت رحیم و حکیم بر ربّ ذو
الجلالک قوتیلہ، رحمتیلہ، آمریلہ یاردیمہ
قوشدیریلیورلر.

ایشته کائناتده جاری اولان تعاون عمومی،

سپاراتدن تا ذى حياتك اعضا و جهازات و ذرات
بدنيه سنه قدر كمال انتظامه جريان ايدن موازنه
عامه و محافظه شامله و سماواتك يالديزلى يوزندن و
زمينك زيتلى يوزندن تا چيچكلرك سوسلى
يوزلرينه قدر قلم گزديرن تزيين و كهكشانندن و
منظومه شمسپه دن تا مصر و نار گى مپوهلره قدر
حكم ايدن تنظيم و گونش و قمر دن و عنصرلردن
و بلوطلردن تا بال آريلرينه قدر مأموريت و ڤرن
توظيف گى پك بيوك حقيقتلرك بيوكلكلرى
نسبتنده كى شهادتلى، كائناك شهادتنك ايكنجى

قنادینی اثبات و تشکیل ایدر لر. مادام رساله نور بو
بیوک شهادتی اثبات و ایضاح ایتمش، بز بوراده بو
قیصه حق اشارتله اکتفا ایدرز.

ایشته دنیا سیاحنک کائناتدن آدیغی درس
ایمانییه قیصه بر اشارت اولارق، برنجی مقامک اون
سکزنجی مرتبه سنده بویله:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْوَجُودِ الْمَمْتَنِعِ نَظِيرُهُ
الْمُمْكِنُ كُلُّ مَا سِوَاهُ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ الَّذِي دَلَّ عَلَى
وَجُوبِ وَجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ هَذِهِ الْكَائِنَاتُ الْكِتَابُ

الْكَبِيرُ الْمُجَسِّمُ وَالْقُرْآنُ الْجِسْمَانِيُّ الْمَعْظَمُ وَ
الْقَصْرُ الْمَزِينُ الْمُنْتَظَمُ وَالْبَلَدُ الْمُحْتَشِمُ الْمُنْتَظَمُ
بِاجْمَاعِ سُورِهِ وَ آيَاتِهِ وَ كَلِمَاتِهِ وَ حُرُوفِهِ وَ أَبْوَابِهِ
وَ فُصُولِهِ وَ صُحُفِهِ وَ سَطُورِهِ وَ اتِّفَاقِ أَرْكَانِهِ وَ
أَنْوَاعِهِ وَ أَجْزَائِهِ وَ جُزْئِيَّاتِهِ وَ سَكَنَتِهِ وَ مُشْتَمَلَاتِهِ وَ
وَأَرْدَاتِهِ وَ مَصَارِفِهِ بِشَهَادَةِ عِظْمَةِ إِحَاطَةِ حَقِيقَةِ
الْحُدُوثِ وَ التَّغْيِيرِ وَ الْإِمْكَانِ بِاجْمَاعِ جَمِيعِ عُلَمَاءِ
عِلْمِ الْكَلَامِ وَ بِشَهَادَةِ حَقِيقَةِ تَبْدِيلِ صُورَتِهِ وَ
مُشْتَمَلَاتِهِ بِالْحِكْمَةِ وَ الْإِنْتِظَامِ وَ تَجْدِيدِ حُرُوفِهِ وَ
كَلِمَاتِهِ بِالنِّظَامِ وَ الْمِيزَانِ وَ بِشَهَادَةِ عِظْمَةِ إِحَاطَةِ

حَقِيقَةُ التَّعَاوُنِ وَ التَّجَاوُبِ وَ التَّسَانُدِ وَ التَّدَاخُلِ وَ

المُؤَاوَنَةِ وَ الْمُحَافَظَةِ فِي مَوْجُودَاتِهِ بِالْمُشَاهَدَةِ وَ

الْعِيَانِ دِينِلْمَشْدَرِ.

صوگره، دنیایه گلن و دنیاکن یارادانی آریان

و اون سکز عدد مرتبه لردن چیقان و عرش حقیقته

یتیشن بر معراج ایمانی ایله غائبانه معرفتدن حاضرانه

و مخاطبانه بر مقامه ترقی ایدن مراقلی و مشتاق

یولجی آدم، کندی روحنه دیدی که: فاتحه

شریفه ده باشندن تا **إِيَّاكَ** کلمه سنه قدر غائبانه مدح

و ثنا ایله بر

حضور گلوب **ایاک** خطابنه چیقلماسی گبی،

بز دخی طوغریدن طوغری یه غائبانه آرامایی

بیراقوب، آرادیمزی آرادیمزدن صورمالی یز؛ هر

شیئی گوسترن گونشی، گونشدن صورمق

گرکدر. اوت هر شیئی گوسترن، کندینی هر

شیدن زیاده گوسترر. اویله ایسه شمسک شعاعاتی

ایله اونی گورمک و طانیمق گبی، خالقمزک اسماء

حسنی سیله و صفات قدسیه سیله اونی قابلیتمزک

نسبتندە طانىمغە چالېشەبىلىرىز.

بو مقصدك حدسز يوللارندىن ايكى يولى و او

ايكى يولك حدسز مرتبهلارندىن ايكى مرتبه يى و او

ايكى مرتبه نك پك چوق حقيقتلارندىن و پك چوق

اوزون تفصيلاتندىن يالگىز ايكى حقيقتى اجمال و

اخصار ايله بو رساله ده بيان ايدە جگىز:

برنجى حقيقت: بالمشاهده گوزيمزله گورونن و

محيط و دائمى و منتظم و دهشتلى و سماوى و

ارضى اولان بتون موجوداتى چويرن و تبديل و

تجدید ایدن و کائناتی قاپلایان فعالیتِ مستولیه
حقیقی گورونمسی و او هر جهته حکمت مدار
فعالیت حقیقتنک ایچنده تظاهر ربویت حقیقتنک
بالبداهه حسّ ایدیلمهسی و او هر جهته
رحمت فشان تظاهر ربویت حقیقتنک ایچنده، تبارز
الوهیت حقیقی بالضروره بیلینمش اولماسیدر.
ایشته بو حاکمانه و حکیمانہ فعالیتِ دائمه دن
و پرده سنک آرقه سنده بر فاعلِ قدیر و علیمک
أفعالی، گورونور گبی حسّ ایدیلیر. و بو مربیانہ و

مدبرانه أفعال ربّانية دن و پرده سنك آرقه سندن، هر

شیده جلوه لری بولونان أسماءِ إلهیه، حسّ ایدیلیر

درجه سنده بدهتله بیلینیر. و بو جلالدارانه و

جمال پرورانه جلوه له نن أسماءِ حسنی دن و پرده سنك

آرقه سنده صفاتِ سبعةِ قدسیه نك علم الیقین، بلکه

عین الیقین، بلکه حقّ الیقین درجه سنده وجود لری

و تحقّق لری آکلا شیلیر. و بو یدی

قدسی صفتك دخی، بتون مصنوعاتك

شهادتیه هم حیاتدارانه، هم قدیرانه، هم علیمانه،

هم سمیعانه، هم بصیرانه، هم مریدانه، هم متکلمانه
نهایتسز بر صورتده تجلیری ایله بالبداهه و
بالضروره و بعلم الیقین بر موصوف واجب
الوجودك و بر مسماء واحد احدك و بر فاعل فرد
صمدك موجودیتی، گونشدن داها ظاهر، داها
پارلاق بر طرزده قلبده کی ایمان گوزینه گورونور
گی قطعی بیلینیر. چونکه گوزل و معنیدار بر
کتاب و منتظم بر خانه، بداهتله یازمق و یایمق
فعللرینی و گوزل یازمق و إنتظاملی یایمق فعللری
دخی بداهتله یازیجی و دولگر ناملرینی، یازیجی و

دولگر عنوانلری ایسه بداهتله کتابت و دولگرلك

صنعتلرینی و صفتلرینی و بو صنعت و صفتلر

بداهتله هر حالده بر ذاتی إستلزام ایدر که،

موصوف و صانع و مسمّا و فاعل اولسون.

فاعلسز بر فعل و مسمّاسز بر إسم ممکن اولمادیغی

گی؛ موصوفسز بر صفت، صنعتکارسز بر صنعت

دخی ممکن دگلدیر.

ایشته بو حقیقت و قاعدهیه بناءً، بو کائنات

بتون موجوداتیله برابر قدرک قلمیله یازیلمش،

قدرتك چكىجىلە ياپىلمش معنيدار حدسز كتابلر،
مكتوبلر، نهايتسز بنالر و سرايلر حكمنده (هر برى
بيكتر وجهله و برابر حدسز وجوه ايله) ربّانى و
رحمانى نهايتسز فعللرى و او فعللرك منشألى اولان
بيك بر أسماءِ إلهيهي حدسز جلوه لريله و او گوزل
إسملرك منبعى اولان يدى صفاتِ سبحانيه نك
نهايتسز تجليلريله، او يدى محيط و قدسى صفتلرك
معدنى و موصوفى اولان ازلى و أبدى بر ذاتِ ذو
الجلالك و جوب و جودينه و وحدتنه حدسز إشارتلر
و نهايتسز شهادتلر ايتدكلرى گى؛ بتون او

موجوداتده بولونان بتون حُسُنلر، جماللر، قيمتلر،
كماللر دخى، أفعالِ ربّانيه نك و أسماءِ إلهيه نك و
صفاتِ صمدانيه نك و شعوناتِ سبحانيه نك
كنديلرينه لايق و موافق قدسى جماللرينه و
كماللرينه و هپسى بردن ذاتِ أقدسك قدسى
جمالنه و كمالنه بدهتله شهادت ايدرلر.

ايشته فعاليت حقيقتى ايچنده تظاهر ايدن
ربوبيت حقيقتى؛ علم و حكمتله خلق و ايجاد و
صنع و إبداع، نظام و ميزان ايله تقدير و تصوير و

تدبیر و تدویر، قصد و إرادة ایله تحویل و تبدیل و
تزیل و تکمیل، شفقت و رحمتله إطعام و إنعام و
إکرام و إحسان گبی شئوناتیله و تصرفاتیله کندینی
گوسترر و طانیتدیرر. و تظاهر ربوبیت حقیقتی
ایچنده بداهتله حسّ ایدیلن و بولونان الوهیتك
تبارز حقیقتی دخی؛ أسماءِ حسنیك رحیمانه و
کریمانه جلوه لریله و یدی صفاتِ ثبوتیه اولان
حیات، علم، قدرت، إرادة، سمع، بصر و کلام
صفتلرینك جلاللی و جمالی تجلیلریله کندینی
طانیتدیرر، بیلدیرر.

أوت ناصلكه كلام صفتی، وحیلر و إلهاملر ایله
ذاتِ اقدسی طانیتدیرر، اویله ده؛ قدرت صفتی
دخی، مجسم کلمه لری حکمنده اولان صنعتلی
اثر لریله او ذاتِ اقدسی بیلدیرر و کائناتی باشدن
باشه بر فرقانِ جسمانی ماهیتنده گوستروب، بر
قدیرِ ذو الجلالی توصیف و تعریف ایدر. و علم
صفتی دخی؛ حکمتلی، إنتظاملی، میزانلی اولان
بتون مصنوعات مقدارنجه و علم ایله اداره و تدبیر
و تزین و تمیز ایدیلن بتون مخلوقات عددنجه،

موصوفلری اولان بر تک ذاتِ اقدسی بیلدیرر. و
حیات صفتی ایسه؛ قدرتی بیلدیرن بتون اثرلر و
علمک و جودینی بیلدیرن بتون إنتظاملی و حکمتلی
و میزانی و زینتلی صورتلر، حاللر و سائر
صفتلری بیلدیرن بتون دلیللر، صفتِ حیاتک
دلیللریله برابر، حیات صفتنک تحقنه دلالت
ایتدکلری گبی؛ حیات دخی، بتون او دلیللریله،
آیینهلری اولان بتون ذی حیاتلری شاهد گوستره رک
ذاتِ حیّ قیومی بیلدیرر. و کائناتی، سربسر هر
وقت تازه تازه و آیری آیری جلوهلری و نقشلری

گوسترمك ايچون دائما دگيشن و تازهلهنن و
حدسز آيينه لردن ترگب ايدن بر آيينه اكبـر صورتنه
چويرر. و بو قياسله گورمك و ايشيتمك، اختيار
ايتمك و قونوشمق صفتلري دخي؛ هر برى برر
كائنات قدر ذات اقدسى بيلديرر، طانيتديرر.

هم او صفتلر، ذات ذو الجلالك وجودينه
دلالت ايتدكلرى گبى، حياتك وجودينه و تحقنه و
او ذاتك حياتدار و ديرى اولديغنه دخي بدهتله
دلالت ايدرلر. چونكه بيلمك حياتك علامتى،

ایشیتمک دیریلک أمارهسی، گورمک دیریلره
مخصوص، إرادة حیات ایله اولابیلیر، إختیاری
إقتدار ذی حیاتلرده بولونور، تکلم ایسه بیلن
دیریلرک ایشیدر.

ایشته بو نقطه لردن آکلاشیلیر که؛ حیات
صفتنک یدی دفعه کائنات قدر دلیللری و کندی
وجودینی و موصوفک وجودینی بیلدیرن برهانلری
واردر که، بتون صفتلرک اساسی و منبعی و اسم
أعظمک مصدری و مداری اولمشدر. رساله نور،

بو برنجی حقیقی قوتلی برهانلر ایله اثبات و بر

درجه ایضاح ایتدیگندن، بو دگزدن بو مذکور

قطره ایله شیمدیلک اکتفا ایدیورز.

ایکنجی حقیقت: صفتِ کلامدن گلن تکلم

إلهیدر. لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي آیتنك

سرّیله: کلامِ إلهی، نهایتسزدر. بر ذاتك وجودینی

بیلدیرن أك ظاهر علامت، قونوشماسیدر. دیمك بو

حقیقت، نهایتسز بر صورتده متکلم ازلینك

موجودیتنه و وحدتنه شهادت ایدر. بو حقیقتك

ایکی قوتلی شهادتی، بو رساله‌نک اون دردنجی و
اون بشنجی مرتبه‌لرنده بیان ایدیلن وحیلر و إهاملر
جهتیه و گنیش بر شهادتی دخی، اوننجی
مرتبه‌سنده إشارت ایدیلن کتب مقدسه سماویه
جهتیه و چوق پارلاق و جامع بر دیگر شهادتی
دخی، اون یدنجی مرتبه‌سنده قرآن معجز البیان
جهتیه گلدیگندن، بو حقیقتک بیان و شهادتی او
مرتبه‌لره حواله ایدوب او حقیقتی معجزانه إعلان
ایدن و شهادتی سائر حقیقتلرک شهادتلیله برابر
إفاده ایدن **شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ الْمَلٰئِكَةُ وَ**

أُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ

الْحَكِيمُ آيَةُ مَعْظَمَتِكَ أَنْوَارِي وَ أَسْرَارِي، بَزْمِ بُو

يُولُجِي يَهْ كَافِي وَ وَافِي كَلْمَشْ كَهْ، دَاهَا ائِيلَرِي

كِيدَهْمَهْمَشْ.

ايشته بو يولجينك، بو مقامِ قدسيدين آلدغي

درسك قيصه بر مئالنه بر إشارت اولارق، برنجي

مقامك اون طوقوزنجي مرتبه سنده:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ الْوَاحِدُ لَهُ

الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَ لَهُ الصِّفَاتُ الْعُلْيَا وَ لَهُ الْمَثَلُ

الْأَعْلَى الَّذِي دَلَّ عَلَى وُجُوبِ وُجُودِهِ فِي وَحْدَتِهِ

الذَّاتُ الْوَاجِبُ الْوُجُودِ بِاجْتِمَاعِ جَمِيعِ صِفَاتِهِ

الْقُدْسِيَّةِ الْمُحِيطَةِ وَ جَمِيعِ اسْمَائِهِ الْحُسْنَى الْمُتَجَلِيَّةِ

بِاتِّفَاقِ جَمِيعِ شُؤْنَاتِهِ وَ أَعْمَالِهِ الْمُتَصَرِّفَةِ بِشَهَادَةِ

عِظَمَةِ حَقِيقَةِ تَبَارُزِ الْأُلُوْهِيَّةِ فِي تَظَاهِرِ الرَّبُوبِيَّةِ فِي

دَوَامِ الْفَعَالِيَّةِ الْمُسْتَوْلِيَّةِ بِفِعْلِ الْإِيجَادِ وَ الْخَلْقِ وَ

الصَّنْعِ وَ الْإِبْدَاعِ بِإِرَادَةٍ وَ قُدْرَةٍ وَ بِفِعْلِ التَّقْدِيرِ وَ

التَّصْوِيرِ وَ التَّدْبِيرِ وَ التَّدْوِيرِ بِإِخْتِيَارٍ وَ حِكْمَةٍ وَ

بِفِعْلِ التَّصْرِيفِ وَ التَّنْظِيمِ وَ الْمُحَافَظَةِ وَ الْإِدَارَةِ وَ

الْإِعَاشَةِ بِقَصْدٍ وَ رَحْمَةٍ وَ بِكَمَالِ الْإِنْتِظَامِ وَ

الموازنة و بشهادة عظمة احاطة حقيقة اسرار -

شهد الله انه لا اله الا هو و الملائكة و اولوا العلم

قائماً بالقسط لا اله الا هو العزيز الحكيم

دينيلمشدر.

(بو "آيت الكبرا" نك ٣٣ مرتبه دن متشگل

تمامی، خارق العاده مقدمه سی ایله برلكده مستقل

اولارق نشر ایديلمشدر. بورایه قسماً قونولمش.)

ایکنجی حجت ایمانیه

(اوتوز ايكنجى سوزك برنجى موقفى)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ

الْحَمْدُ يَحْيَىٰ وَ يَمِيتُ

وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَىٰ كُلِّ

شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

بر رمضان گيجه سنده، شو كلام توحيدينك

اون بر جمله سنك هر برنده برر توحيد مرتبه سى و

برر مژده بولونديغنى و او مرتبه لردن يالگزل **لَا**

شَرِيكَ لَهُ ده كى معنايى، بسىط عوامك فهمنه

گله جك بر محاوره تمثيلية و بر مناظره فرضيه

طرزنده و لسانِ حالى، لسانِ قال صورتنده

سويله مشدم. بگا خدمت ايدن قيمتدار قارداش لريمك

و مسجد آرقداش لريمك آرزولرى و ايسته ملرى

اوزرينه او محاوره يى يازييورم. شويله كه:

بتون طبيعت پرست، اسباب پرست و مشرك

گبی عموم أنواعِ اهلِ شرک و کفرک و ضلالتک
توهم ایتدکری شریکلرک نامنه بر شخص فرض
ایدیورز که؛ او شخصِ فرضی، موجوداتِ عالمدن
بر شیئه ربّ اولمق ایسته‌یور و حقیقی مالک اولمق
دعوا ایتمکده‌در.

ایشته او مدعی، اولّا موجوداتک اُک کوچگی
اولان بر ذره‌یه راست گلیر. اوکا ربّ و حقیقی
مالک اولمقده اولدیغنی؛ ذره‌یه، طبیعت لسانیه و
فلسفه دیلیله سویلر. او ذره دخی، حقیقت لسانیه

و حکمتِ ربّانی دلیله دیر که: "بن حدسز
 وظیفه‌لری گورویورم. آیری آیری هر مصنوعه
 گیروب ایشله‌یورم، بتون او وظائفی بگا
 گوردیره‌جک، سنده علم و قدرت وارسه.. هم،
 بنم گی حدّ و حسابہ گلمه‌ین ذرّات ایچنده برابر
 گزوب (حاشیه) ایش گورویورز. اگر بتون أمثال
 او ذره‌لری ده إستخدام ایدوب أمر تحتنه آلاجق بر
 حکم و إقتدار سنده وارسه.. هم کمالِ إنتظام ایله
 جزء اولدیغم موجودلره، مثلا قانده کی کریوات
 حمراه حقیقی مالک و متصرف اولابیلیرسه‌ک، بگا

ربّ اولق دعوا ایت؛ بنی، جنابِ حقدن باشقه سنه

إسناد ایت. یوقسه صوص! هم بگا ربّ

اولامادیغك گبی، مداخله دخی ایده مزسك. چونكه

وظائفمزده و حرکاتمزده او قدر مکمل بر إنتظام

وار كه؛ نهایتسز بر حکمت و محیط بر علم

صاحبی اولیان بزه پارمق قاریشدیراماز. اگر

قاریشسه، قاریشدیره جق. حالبوکه سنك گبی

جامد، عاجز و کور و ایکی الی تصادف و

طبیعت گبی ایکی کورك أئنده اولان بر شخص،

هیچ بر جهتده پارمق اوزاتاماز."

او مدّعی، مادّیونلرک ديدکلى گى ديدى

که: "اويله ايسه سن کندى کندينه مالک اول.

نه دن باشقه سنک حسابنه چاليشماسنى

سويله يورسک؟" ذره اوکا جواباً دير: "اگر، گونش

گى بر دماغم و ضيасы گى إحاطه لى بر علمم و

حرارتى گى شموللى بر قدرتم و ضياسنده کى يدى

رنک گى محيط طويغولرم و گزديگم هر يره و

ايشلديگم هر موجوده متوجه برر يوزم و باقار برر

گوزم و گچر برر سوزم بولونسه ايدى، بلکه

سنك گي احمق ايدوب كندی كندیمة مالك
اولديغى دعوا ايدر دم. هايدى دفع اول گيت،
سن بدن ايش بولامازسك!"

ايشته شريكلك و كىلى، ذره دن مأيوس
اولونجه، كريوات حمردن ايش بولاجم ديه،
قانده كى بر كريوات حمرايه راست گلير. اوگا
أسباب نامنه و طبيعت و فلسفه لسانيله دير كه:
"بن سگا رب و مالكم." او كريوات حمرا، يعنى
يووارلاق قيرمزي موجود، اوگا حقيقت لسانيله و

حکمتِ إلهیه دلی ایله دیر: "بن یالکز دگلم. اگر

سگه مز و مأموریتمز و نظاماتمز بر اولان قان

اوردوسنده کی بتون أمثالہ مالک اولاییلیرسهك، هم

گذدیگمز و کمالِ حکمتله إستخدام اولوندیغمز

بتون حجیراتِ بدنہ مالک اولاجق بر دقیق حکمت

و عظیم قدرت، سنده وارسه گوستر و

گوستره بیلیرسهك بلکه سنك دعواكده بر معنا

بولونه بیلیر. حالبوکه سنك گبی سرسم و سنك

ألكده کی صاغیر طبیعت و کور قوتله، دگل مالک

اولق بلکه ذره مقدار قاریشه مازسك. چونکه

بزده کی إنتظام او قدر مکملدر که، آنجق هر شیئی
گورور و ایشیتیر و بیلیر و یاپار بر ذات بزہ حکم
ایده بیلیر. اویله ایسه صوص! وظیفه م او قدر مهم و
إنتظام او قدر مکملدر که؛ سنک ایلہ، سنک بویله
قارمه قاریشیق سوزلریگه جواب ویرمگه و قتم
یوق. " دیر، اونی طرد ایدر.

صوگره اونی قاندره مدیغی ایچون او مدعی
گیدر، بدنده کی حجیره تعبیر ایتدکلی مترجگه
راست گلیر. فلسفه و طبیعت لسانیلہ دیر: "ذره یه

و كريواتِ حمرايه سوز آڭلاتديره مدم؛ بلکه سن
سوزيمى آڭلارسك. چونكه سن، غايت كوچك بر
مترل گى بر قاچ شيدن ياپيلمشسك. اويله ايسه
بن سنى ياپاييليرم. سن بنم مصنوعم و بن سڭا
حقيقى مالكم. "دير. او حجيره اوڭا جواباً،
حکمت و حقيقت لسانيله دير كه:

"بن چندان كوچوك بر شيئم. فقط پك
بيوك وظيفه لرم، پك اينجه مناسبتلرم و بدنك بتون
حجيراتنه و هيئتِ مجموعه سنه باغلى علاقه لرم وار.

أزجمله: آورده و شرایین طمارلرینه و حسّاسه و
محرّکه أعصابلرینه و جاذبه، دافعه، مولّده، مصوّرّه
گبی قوهلره قارشى درین و مکملّ وظیفه لرم وار.
أگر بتون بدنى، بتون طمار و أعصاب و قوهلرى
تشکیل و تنظیم و إستخدام ایده جك بر قدرت و
علم سنده وارسه و بنم أمثالم و صنعتجه و
کیفیتجه بربریمزك قارداشى اولان بتون حجیرات
بدنیهیه تصرّف ایده جك نافذ بر قدرت، شامل بر
حکمت، سنده وارسه گوستر، صوگره بن سنی
یاپابیلیرم دییه دعوا ایت. یوقسه هایدى گیت!

کریواتِ حمرا، بگا اَرزاقِ گتیریورلر. کریواتِ

بیضا ده، بگا هجوم ایدن خسته لقلره مقابله

ایدیورلر. ایشم وار، بنی مشغول ایتمه. هم سنک

گی عاجز، جامد، صاغیر، کور بر شی، بزه هیچ

بر جهتله قاریشه ماز. چونکه بزده او درجه اینجه

و نازک و مکمل بر إنتظام ﴿حاشیه﴾: صانع حکیم،

بدنِ انسانی غایت منتظم بر شهر حکمنده خلق ایتمشدر.

طمارلرک بر قسمی، تلغراف و تلفون وظیفه سنی گورور. بر

قسمی ده چشمه لرک بورولری حکمنده، آب حیات اولان

قانک جولاننه مداردرلر. قان ایسه ایچنده ایکی قسم کریوات

خلق ایدیلیمش. بر قسمی کریواتِ حمرا تعبیر ایدیلیر که،

بدنك حجيره لرینه أرزاق طاغیتیور و بر قانونِ إلهی ایله
 حجیره لره أرزاق یتیشدیوریور (تجار و أرزاق مأمورلری گبی).
 دیگر قسمی کریوات بیضادرلر که؛ اوته کیلره نسبةً
 اقلیتده درلر. وظیفه لری، خسته لق گبی دشمنلره قارشى عسکر
 گبی مدافعه در که، نه وقت مدافعه یه گیرسه لر مولوی گبی
 ایکی حرکتِ دوریه ایله سرعتلی بر وضعیتِ عجیبه آلیرلر.
 قانك هیئتِ مجموعه سی ایسه؛ ایکی وظیفهً عمومیه سی وار:
 بری: بدنده کی حجیراتك تخریباتنی تعمیر ایتمك. دیگرى:
 حجیراتك أنقاضلرینی طوپلایوب، بدنی تمیزله مکدر. آورده و
 شرابین نامنده ایکی قسم طمارلر وار که؛ بری صافی قانی
 گتیرر، طاغیتیر، صافی قانك مجرالیدر. دیگر قسمی؛ أنقاضی
 طوپلایان بولانیق قانك مجراسیدر که، شو ایکنجی ایسه قانی

"رئه" دینلن نَفَسْكَ گلدیگی یره گتیررلر. صانع حکیم،
هواده ایکی عنصر خلق ایتمشدر. بری آزوت، بری مولد
الحموضه. مولد الحموضه ایسه نَفَسْ ایچنده قانه تماس
ایتدیگی وقت، قانی تلویث ایدن قاربون عنصر کشفنی کهربار
گبی کندینه چکر. ایکیسی امتاز ایدر. بخاری حامض
قاربون دینلن (سملی هوائی) بر مادهیه انقلاب ایتدیرر. هم
حرارت غریزیه پی تأمین ایدر، هم قانی تصفییه ایدر. چونکه
صانع حکیم، فنّ کیمیاده عشق کیمیوی تعبیر ایدیلن بر
مناسبت شدیده پی مولد الحموضه ایله قاربونه ویرمش که؛ او
ایکی عنصر بربرینه یاقین اولدیغی وقت، او قانونِ اِلْهٰی ایله
او ایکی عنصر امتاز ایدرلر. فنا ثابتدر که؛ امتازدن
حرارت حاصل اولور. چونکه امتاز، بر نوع احتراقدر. شو

سرك حڪمى شودر كه: او ايكي عنصرك هر بريسنك
ذره لرينك آيرى آيرى حركتلى وار. امتزاج وقتنده هر ايكي
ذره، يعنى اونك ذره سى بونك ذره سيله امتزاج ايدر، بر تك
حركتله حركت ايدر. بر حركت معلق قالير. چونكه
امتزاجدن اول ايكي حركت ايدى؛ شيمدى ايكي ذره بر
اولدى، هر ايكي ذره بر ذره حڪمنده بر حركت آلدى.
ديگر حركت، صانع حڪيمك بر قانونى ايله حرارته انقلاب
ايدر. ذاتاً "حركت، حرارتى توليد ايدر" بر قانون مقررهدر.
ايشته بو سره بناء بدن انسانيده كى حرارت غريزيه، بو
امتزاج كيميويه ايله تأمين ايديلديكى گبى، قانده كى قاربون
آلينديغى ايچون قان دى صافى اولور. ايشته نفس داخله
گيرديكى وقت، وجودك هم آب حياتنى تميزله يور، هم نار

حياتي إشعال ایدیور. چیتدیغی وقت آغزده معجزات قدرت

إلهیه اولان کلمه میوه لرینی ویریور. **فَسَبِّحَانَ مِنْ تَحِيرِ فِي**

صَنَعَهُ الْعُقُولُ ❁ وار که؛ اگر بزه حکم ایدن بر

حکیم مطلق و قدیر مطلق و علیم مطلق اولمازسه،

انتظامز بوزولور، نظامز قاریشیر."

صوگره او مدعی، اونده ده مایوس اولدی. بر

إنسانك بدننه راست گلیر. ینه کور طبیعت و

سرسری فلسفه لسانیه (طبیعیونك دیدکلی گی)

دیر که: "سن بنمسك. سنی یاپان بنم. ویا سنده

حصه وار." جواباً او بدنِ إنسانی، حقیقت و

حکمت دلیله و إنتظامنک لسانِ حالیه دیر
که: "اگر بتون أمثالم و یوزیمزده کی سگه قدرت و
طره فطرت بر اولان بتون إنسانلرک بدنلرینه حقیقی
متصرف اولاجق اولان بر قدرت و علم سنده
وارسه، هم صودن و هوادن طوت، تا نباتات و
حیواناته قدر بنم آرزاقمک مخزنلرینه مالک اولاجق
بر ثروتک و بر حاکمیتک وارسه، هم بن قلیف
اولدیغم غایت گنیش و یوکسک اولان روح،
قلب، عقل گی لطائف معنویه پی بنم گی طار،

سفلی بر ظرفده یرلشدیرهرك، کمالِ حکمت ایله
 استخدام ایدوب عبادت ایتدیرهجک سنده بویله
 نهایتسز بر قدرت، حدسز بر حکمت وارسه
 گوستر، سوگره "بن سنی یاپدم" دی. یوقسه
 صوص! هم بنده کی إنتظامِ اکملک شهادتیه و
 یوزمده کی سکه و حدتک دلالتیه، بنم صانعم هر
 شیئه قدیر، هر شیئه علیم، هر شیئی گورور و هر
 شیئی ایشیتیر بر ذاتدر. سنک گبی سرسم، عاجزک
 پارمغی، اونک صنعتنه قاریشه ماز. ذره مقدار
 مداخله ایده مز. "

او شريكلك و كىلى، بىنڭى دىخى پارمق
قارىشىدىرەجىق ىر بولاماز، گىدر، ىسانك نواعنە
راست گلير. قلىبىنڭى دىر كە: "بلكە بو طاعنىق،
قارمەقارىشىق اولان جماعت اىچىنڭى؛ شىطان،
اونلك افعال اىختىارىيە و اىجتىماعىيەلرىنە قارىشىدىغى
گى، بلكە بن دە احوال وجودىيە و فطرىيەلرىنە
قارىشەبىلەجگم و پارمق قارىشىدىرەجىق بر ىر
بولاجغم. و اونڭى بر ىول بولوب بنى طرد اىڭى
بىنڭى و بىن حجىرەسنىە حكمى اىجرا اىڭىم."

اونك ايچون بشرک نوغنه، ينه صاغير طبيعت و
سرسم فلسفه لسانيله دير كه: "سز چوق قاريشيق
بر شي گورونويورسگنز. بن سزه رب و مالکم
وياخود حصه دارم." دير. او وقت نوع انسان، حق
و حقيقت لسانيله، حکمت و انتظامک دليله دير
كه: "اگر بتون کره ارضه گيديريلن و نوعمز گي
بتون حيوانات و نباتاتک يوز بيک انواعندن،
رنگارنک اتقى و ايلردن کمال حکمتله طوقونان
و ديکيلن گوملگى و ير يوزينه سرييلن و يوز
بيگلر ذى حيات انواعندن نسج اولنان و غايت

نقشلی بر صورتده ایجاد ایدیلن

خالیچه پی یاپاجق و هر وقت کمالِ حکمتله

تجدید ایدوب تازه‌لندیره‌جک بر قدرت و حکمت

سنده وارسه، هم اگر بز میوه اولدیغمز کره ارضه

و چکردک اولدیغمز عالمده تصرف ایده‌جک و

حیاتمزه لازم ماده‌لری میزانِ حکمتله اقطارِ عالمدن

بزه گوندره‌جک محیط بر قدرت و شامل بر

حکمت سنده وارسه، و یوزیمزده کی سکه قدرت

بر اولان بتون گیتمش و گله‌جک أمثالیزی ایجاد

ايدەجك بر إقتدار سنده وارسه؛ بلکہ بگا ربويت

دعوا ايدەبيليرسك. يوقسه هايدى صوص! بنم

نوعمده كى قارمه قاريشيقلغه باقوب پارمق

قاريشديره بيليرم ديمه. چونكه إنتظام مكممدر. او

قارمه قاريشيق ظن ايتديگك وضعيتلر، قدرتك قدر

كتابنه گوره كمال إنتظام ايله بر إستنساخدر.

چونكه بزدن چوق آشاغى اولان و بزم تحت

نظارتمزده بولونان حيوانات و نباتاتك كمال

إنتظاملرى گوسترييور كه، بزده كى قاريشيقلقلر بر

نوع كتابتدر.

هيچ ممکن میدر که: بر خالیچه نك هر طرفه

یاییلان بر آتقی ایپنی صنعتکارانه یرلشدیرن،

خالیچه نك اوسته سندن باشقه سی اولسون. هم بر

میوه نك موجدی، آغاجنك موجدندن باشقه سی

اولسون. هم چکردگی ایجاد ایدن، چکردکلی

جسمك صانعندن باشقه سی اولسون. هم گوزك

کوردرد. یوزمده کی معجزاتِ قدرتی، ماهیتمزده کی

خوارقِ فطرتی گورمیورسك. اگر گورسهك،

آگلارسك که: بنم صانعم اوپله بر ذاتدر که؛ هیچ

بر شی اوندن گیزلنه مز، هیچ بر شی اوڭا
نازلانوب آغیر گله مز. بیلدیزلر، ذره لر قدر اوڭا
قولای گلیر. بر بهاری بر چیچک قدر سهولتله
ایجاد ایدر. قوجه کائناک فهرسته سنی، کمال
انتظامله بنم ماهیتمده درج ایدن بر ذاتدر. بویله بر
ذاتک صنعتنه سنک گی جامد، عاجز و کور،
صاغیر پارمق قاریش دیره بیلیر می؟ اویله ایسه،
صوص! دفع اول گیت!" دیر اونی طرد ایدر.
صوگره او مدعی گیدر زمینک یوزینه سریلن

گنیش خالیچه‌یه و زمینه گیدیریلن غایت مزین و
 منقش گوملگه أسباب نامنه و طبیعت لسانیه و
 فلسفه دیلیله دیر که: "سنده تصرف ایده‌بیلیرم و
 سگا مالکم ویا سنده حصّه وار" دییه دعوا ایدر.
 او وقت او گوملک، ﴿حاشیه﴾: فقط شو خالیچه هم
 حیاتداردر، هم إنتظاملی بر ایتزازده‌در. هر وقت نقشلی
 کمال حکمت و إنتظام ایله تبدل ایدر. تا که نساجنک
 مختلف جلوّه آسماسنی آیری آیری گوسترسین. ﴿او
 خالیچه، حق و حقیقت نامنه، لسان حکمتله او
 مدعی‌یه دیر که: "اگر سنه‌لر، قرنلر عددنجه یره

گیدیریلوب صوگره إنتظام ایله چیقاریلوب گچمش

زمانك ایپنه آصیلان و یگیدن گله جك زمانلرده

گیدیریلن و کمال إنتظامله قدر دائره سنده

پروغراملری و بیچیملری چیزیلن و تعیین اولونان و

گله جك زمانك شریدینه طاقیلان و إنتظاملی و

حکمتلی، آیری آیری نقشلری بولونان بتون

گوملکلی، خالیچه لری طوقویه جق، ایجاد ایده جك

قدرت و صنعت سنده وارسه؛ هم خلقت ارضدن

تا خراب ارضه قدر، بلکه ازلدن ابدہ قدر

اولاشاجق، حکمتلی، قدرتلی ایکی معنوی اَلک

وارسه و بتون آتقىلمده كى بتون فردلرى ايجاد
ايدەجك كمال إنتظام و حكمتله تعمیر و تجدد
ايدەجك سنده بر إقتدار و حكمت وارسه، هم بزم
مودەلزم و بزی گیهن و بزی كندینه پچه و
چارشاف یاپان كُره ارضی الكده طوتوب موجد
اولابیلیرسهك، بگا ربوبیت دعوا ایت. یوقسه
هایدی طیشارییه! بو یرده یر بولامازسك. هم
بزده اوپله بر سگه وحدت و اوپله بر طره احدیت
واردر كه، بتون كائنات قبضه تصرفنده اولمیان و
بتون اشیایی، بتون شئوناتیله بردن گورمهین و

نهایتسز ایشلری برابر یاپامیان و هر یرده حاضر و
ناظر بولونمیان و مکاندن متره اولمیان و نهایتسز
حکمت و علم و قدرته مالک اولمیان، بزه صاحب
اولاماز و مداخله ایده‌مز.

صوگره او مدعی گیدر. "بلکه کره ارضی
قاندیروب اوراده بر یر بولورم" دیر. گیدر، کره
أرضه ﴿حاشیه﴾: الحاصل: ذره، او مدعی بی کریوات

حمراه حواله ایدر. کریوات حمرا اونی حجیره‌یه، حجیره
دخی بدن انسانه، بدن انسان ایسه نوع انسانه، نوع انسان
اونی ذی‌حیات انواعندن طوقونان أرضک گوملگنه، أرضک

گوملگی دخی کُرہ ارضہ، کُرہ ارض اوئی گونشہ، گونش

ایسہ بتون ییلدیزلرہ حوالہ ایدر. هر بری دیر: "گیت، بندن

یوقاریده کنی ضبط ایدہ بیلیرسہک صوکرہ گل بنم ضبطمه

چالیش. اگر اوئی مغلوب ایتمزسہک، بنی آلہ گچیرہ مزسک."

دیمک، بتون ییلدیزلرہ سوزینی گچیرہ مهین، بر تک ذرہیه

ربویتی دیگلته مز. ﴿﴾ ینه أسباب نامنه و طبیعت لسانیلہ

دیر کہ: "بویله سرسری گزدیگگدن، صاحبسز

اولدیغکی گوسترییورسک. اویله ایسه، سن بنم

اولابیلیرسک." او وقت کُرہ ارض، حق نامنه و

حقیقت دیلیلہ، گوک گورولتیسى گبی بر صدا ایله

اوگا دیر کہ: "خلط ایتمه... بن، ناصل سرسری،

صاحبسز اولابيليرم؟ بنم ألبسه مي و ألبسه مك

ايچنده كي أک کوچك بر نقطه بي، بر ايبي إنتظامسز

بولمش ميسك و حکمتسز و صنعتسز گورمش

ميسك كه، بگا صاحبسز، سرسري ديرسك. اگر

حرکت سنويه م ايله تقريباً يگرمي بش بيك سنه لك

❖ (حاشيه): بر دائره نك تقريباً نصف قطري، يوز سكسان

ميليون كيلومتره اولسه؛ او دائره (کنديسي) تقريباً يگرمي

بش بيك سنه لك مسافه اولور. ❖ بر مسافه ده، بر سنه ده

گزدیگم و کمال میزان و حکمتله وظيفه خدمتمی

گوردیگم او دائره عظیمه یه حقیقی مالک

اولا بیلیرسهك و قارداشلم و بنم گبی وظیفه‌دار
اولان اون سیاره‌یه و گزدکلری بتون دائره‌لره و
بزم امامز و بز اونگله باغلی و جاذبه رحمتله اوگا
طاقیلی اولدیغمز گونشی ایجاد ایدوب،
یرلشدیرهك و صاپان طاشی گبی بنی و سیارات
بیلدیزلری اوگا باغلایه‌جق و کمال إنتظام و
حکمتله دوندیروب استخدام ایده‌جک بر نهایتسز
حکمت و نهایتسز قدرت سنده وارسه، بگا
ربوبیت دعوا ایت؛ یوقسه هایدی جهنم اول،
گیت! بنم ایشم وار.

وظیفه‌مه گیدیورم. هم بزورده کی حشمتلی
انتظامات و دهشتلی حرکات و حکمتلی
تسخیرات گوستریور که، بزم اوسته‌مز اویله بر
ذاتدر که؛ بتون موجودات، ذره‌لردن ییلدیزلره و
گونشله قدر أمربر نفر حکمنده اوکا مطیع و
مسخردرلر. بر آغاجی، میوه‌لریله تنظیم و تزیین
ایتدیگی گبی، قولایجه گونشی، سیاراتله تنظیم ایدر
بر حکیم ذو الجلال و حاکم مطلقدر. "
صوگره او مدعی، یرده یر بولامادیغی ایچون

گیدر گونشه. قلبندن دیر که: "بو چوق بیوک بر

شیدر، بلکه ایچنده بر دلیک بولوب، بر یول

آچارم. یری ده مسخر ایدرم." گونشه شرک نامنه

و شیطانلاشمش فلسفه لسانیه، محوسیلرک دیدکلری

گی دیر که: "سن بر سلطانسک، کندی کندیگه

مالکسک، ایستدیگک گی تصرف ایدرسک."

گونش ایسه، حق نامنه و حقیقت لسانیه و

حکمتِ إلهیه دلیله اوگا دیر: "حاشا یوز بیک

دفعه حاشا و کلا!.. بن مسخر بر مأمورم.

سیدیمک مسافرخانه سنده بر مومدارم. بر سینگه،

بلکه بر سینگك قنادينه دخى حقیقى مالك
اولامام. چونکه سینگك وجودنده اوپله معنوی
جوهرلر و گوز، قولاق گبی آنتیقه صنعتلر وار
که؛ بنم دگانمده یوق. دائره اِقتداریمك
خارجنده در. " دیر، مدعی پی تکدیر ایدر.

صوگره او مدعی دونر، فرعونلاشمش فلسفه
لسانیله دیر که: "مادام کندیگه مالك و صاحب
دگلسك، بر خدمتکارسك؛ أسباب نامنه بنمسك."
دیر. او وقت گونش، حق و حقیقت نامنه و

عبودیت لسانیلہ دیر کہ: "بن اویله برینک اولابیلیرم

کہ؛ بتون أمثالم اولان علوی ییلدیزلری ایجاد ایدن

و سماواتنده کمالِ حکمتله یرلشدیرن و کمالِ

حشمتله دوندیرن و کمالِ زینتله سوسلندیرن بر

ذات اولابیلیر."

صوگره او مدعی، قلبندن دیر کہ: "ییلدیزلر

چوق قالابالقدرلر. هم طاغنیق، قارمه قاریشیق

گورونویورلر. بلکه اونلرک ایچنده، مؤگللرم نامنه

بر شی قزانیرم." دیر. اونلرک ایچنه گیرر. اونلره

أسباب نامنه، شریکری حسابنه و طغیان ایتمش
فلسفه لسانیله، نجومپرست اولان صابئیونلرک
دیدکری گبی دیر که: "سزله، پک چوق طاغنیق
اولدیغکزدن، آیری آیری حاکملرک تحت حکمنده
بولونویورسکز. " او وقت ییلدیزلر نامنه بر ییلدیز
دیر که: "نه قدر سرسم، عقلسز و أحق و
گوزسزسک که؛ بزم یوزیمزده کی سگه وحدتی و
طره احدیتی گورمیورسک، آکلامیورسک. و بزم
نظامات عالیهمزی و قوانین عبودیتیزی
بیلمیورسک. بزی إنتظامسز ظن ایدرسک. بزلر

اویله بر ذاتک صنعتییز و خدمتکارلرییز که، بزم
دگزیمز اولان سماواتی و شجره‌مز اولان کائناتی و
مسیره‌گاہمز اولان نهایتسز فضایِ عالمی قبضه
تصرفنده طوتان بر واحدِ اُحددر. بزلر دونانما
الکتریق لامبالری گبی، اونک کمالِ ربوبیتنی
گوسترن نورانی شاهدلرز و سلطنتِ ربوبیتنی اعلان
ایدن ایشیقلی برهانلرز. هر بر طائفه‌مز اونک دائره
سلطنتنده علوی، سفلی، دنیوی، برزخی، اُخروی
متزلرده حشمتِ سلطنتنی گوسترن و ضیا ویرن
نورانی خدمتکارلرز.

أوت هر بریمز قدرتِ واحدِ أحدكُ برر
معجزهسی و شجرهٔ خلقتكُ برر منتظم میوهسی و
وحدانیتكُ برر منور برهانی و ملائکه لركُ برر
متزلی، برر طیارهسی، برر مسجدی و عوالم
علویه نكُ برر لامباسی، برر گونشی و سلطنتِ
ربوبیتكُ برر شاهدی و فضایِ عالمكُ برر زینتی،
برر قصری، برر چیچگی و سما دكزینكُ برر
نورانی بالیغی و گوک یوزینكُ برر گوزل گوزی
﴿حاشیه﴾: جنابِ حقكُ عجائبِ مصنوعاتنه باقوب، تماشاشا
ایدوب و ایتدیرن إشارت لرز. یعنی: سماوات، حدسز گوزلرله

زمینده کی عجائبِ صنعتِ إلهیه پی تماشا ایدر گبی

گورونویور. سمانك ملائکہ لری گبی، بیلدیزلر دخی محشر

عجائب و غرائب اولان أرضه باقیبورلر و ذی شعورلری دقتله

باقدیریورلر، دیمکدر. ﴿﴾ اولدیغمز گبی، هیئت

مجموعه مزده سکونت ایچنده بر سکوت و حکمت

ایچنده بر حرکت و حشمت ایچنده بر زینت و

انتظام ایچنده بر حسن خلقت و موزونیت ایچنده

بر کمال

صنعت بولوندیغندن صانع ذو الجلالزی،

نهایتسز دیلر ایله وحدتنی، احدیتنی، صمدیتنی و

أوصافِ جمال و جلال و كمالنى بتون كائناته
إعلان ايتديگمز حالده، بزم گى نهايت درجه ده
صافى، تمیز، مطیع، مسخر خدمتکارلرى،
قارمه قاریشیقلق و إنتظامسزلق و وظیفه سزلك حتى
صاحبسزلك ايله إتهام ايتدیگندن طوقاده
مستحقسك. " دیر. او مدعینك یوزینه رجم شیطان
گى، بر ییلدیز اویله بر طوقات وورور كه،
ییلدیزلردن تا جهنمك دینه اونی آتار. و برابرنده
اولان طبیعتی ﴿حاشیه﴾: فقط سقوطدن صوگره طبیعت
توبه ایتدی. حقیقی وظیفه سی، تأثیر و فعل اولمادیغنی، بلکه

قبول و إنفعال اولدیغنی آڭلادی. و کندیسی قدرِ إلهینک بر
نوع دفتری (فقط تبدل و تغیره قابل بر دفتری) و قدرتِ
ربانیه نك بر نوع پروگرامی و قدیرِ ذو الجلالک بر نوع
فطری شریعتی و بر نوع مجموعه قوانینی اولدیغنی بیلدی.
کمالِ عجز و إنقیاد ایله وظيفه عبودیتنی طاقیندی. و فطرتِ
إلهیه و صنعتِ ربانیه اسمنی آلدی. ﴿أوهام دره لرینه و

تصادفی عدم قویوسنه و شریکری، إمتناع و

محالیت ظلماتنه و دین علیهنده کی فلسفه یی، أسفلِ

سافلینک دینه آتار. بتون بیلدیزلرله برابر او بیلدیز

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا فرمانِ قدسیسنی

اوقویورلر. و "سینک قنادندن طوت، تا سماوات

قندیلرینه قدر، بر سینک قنادی قدر شریکه یر

یوقدر که، پارمق قاریشدیرسین " دییه إعلان

ایدرلر.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ سِرَاجِ

وَحَدِيثِكَ فِي كَثْرَةِ مَخْلُوقَاتِكَ وَدَلَالِ وَحْدَانِيَّتِكَ فِي

مَشْهَرِ كَائِنَاتِكَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

* * *

برنجی موقفك كوچك بر ذیلی

فَاسْتَمِعْ آيَةَ :

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَ

زَيْنَاهَا... الخ.

ثُمَّ انظُرْ إِلَى وَجْهِ السَّمَاءِ كَيْفَ تَرَى سُكُوتًا فِي

سُكُونَةٍ حَرَكَةٌ فِي حِكْمَةٍ تَلْئَالٌ فِي حِشْمَةٍ تَبَسُّمًا

فِي زِينَةٍ مَعَ انْتِظَامِ الْخَلْقَةِ مَعَ اتِّزَانِ الصَّنْعَةِ تَشَعُّعٌ

سِرَاجِهَا تَهْلُهُلُ مِصْبَاحِهَا تَلْتَلُو نُجُومِهَا تُعَلِنُ لِأَهْلِ

النَّهْيُ سَلْطَنَةً بِلَا انْتِهَاءٍ.

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَاهَا وَ

زَيْنَاهَا... الخ.

بو آیتک بر نوع ترجمه سی اولان ثم انظر الى

وَجْهِ السَّمَاءِ كَيْفَ تَرَى سُكُوتًا فِي سُكُونَةٍ

ترجمه سیدر. یعنی آیت کریمه نظر دقتی سمانک

زینتلی و گوزل یوزینه چویریور. تا دقت نظر

ایله، سمانک یوزنده فوق العاده سکونت ایچنده بر

سکوتی گوروب، بر قدیر مطلقک امر و تسخیر یله

او وضعیت آلدیغنی آکلاسین. یوقسه اُگر باشی
بوش اولسه ایدیلر، بربری ایچنده او دهشتلی
حدسز أجرام، او غایت بیوک کره لر و غایت
سرعتلی حرکتلریله او یله بر ولوله یی چیقارمق لازم
ایدی که، کائناتک قولاغنی صاغیر ایده جکدی. هم
او یله بر زلزله هرج و مرج ایچنده قاریشیق
اولاجقدی که، کائناتی طاغیده جقدی. یگر می
جاموس، بربری ایچنده حرکت ایتسه نه قدر
ولوله لی بر هرج و مرجه سببیت و یردیگی

معلوم. حالبوکه کُرهُ اَرَضْدن بِيكْ دفعه بِيوكْ

و طوپ گّله سندن يتمش دفعه سرعتلی حرکت

ایدنلر، بیلدیزلر ایچرسنده وار اولدیغنی قوزموغرافیا

سویله یور. ایشته سکونت ایچنده کی سکوتِ

أجرامدن، صانعِ ذو الجلالک و قدیرِ ذو الکمالک

درجهِ قدرت و تسخیرینی و نجومک اوکا درجهِ

إنقیاد و إطاعتنی آکلا.

حَرَکَةٌ فِی حِکْمَةٍ هُم سَمَانکْ یوزنده، حکمت

ایچنده بر حرکتی گورمگی آیت أمر ایدیور. أوت

غایت عجیب و عظیم حرکات، غایت دقیق و
گنیش حکمت ایچنده در. ناصلکه بر فابریقه نك
چرخلرینی و طولابلرینی بر حکمت ایچنده چویرن
بر صنعتکار، فابریقه نك عظمت و إنتظامی
درجه سنده درجهٔ صنعت و مهارتنی گوسترر. او یله
ده: قوجه گونشه، سیارات ایله برابر فابریقه
وضعیتی ویرن و او مدهش عظیم کره لری صاپان
طاشلری مثللو و فابریقه چرخلری گبی اطرافنده
دوندیرن بر قدیر ذوالجلالک درجهٔ قدرت و
حکمتی، او نسبتده نظره تظاهر ایدر.

تَلَاءًا فِي حِشْمَةٍ تَبَسُّمًا فِي زِينَةٍ يَعْنِي: هَم

سماوات یوزنده، اوپله بر حشمت ایچنده بر

پارلامق و بر زینت ایچنده بر تبسم وار که؛ صانع

ذو الجلالک نه قدر معظم بر سلطنتی، نه قدر

گوزل بر صنعتی اولدیغنی گوسترر. دونانما

گونلرنده کثرتلی الکتریق لامباری، سلطانک درجه

حشمتنی و ترقیات مدنیهده درجه کمالنی

گوستردیگی گبی؛ قوجه سماوات او حشمتلی،

زینتلی بیلدیزلریله صانع ذو الجلالک کمال سلطنتنی

و جمالِ صنعتی، اویله جه نظرِ دقته گوستریور لر.

مَعَ انْتِظَامِ الخَلْقَةِ مَعَ اتِّزَانِ الصَّنْعَةِ هُم دبیور

که: سمانک یوزنده کی مخلوقاتک إنتظامنی، دقیق

میزانلر ایچنده مصنوعاتک موزونیتی گور و آکلا

که: اونلرک صانعی نه قدر قدیر و نه قدر حکیم

اولدیغنی بیل. اوت مختلف و کوچک جرملی

ویا خود حیوانلری دوندیرن و بر وظیفه ایچون

چویرن و بر میزانِ مخصوص ایله، هر برینی معین بر

یولده سوق ایدن بر ذاتک درجهٔ إقتدار و حکمتنی

و حرکت ایدن جرملرک او کثا درجهٔ اطاعت و
مسخریتلرینی گوستردکلری گبی، قوجه سماوات او
دهشتلی عظمتیله حدسز ییلدیزلریله و او ییلدیزلر
ده دهشتلی بیوکلکلریله و غایت شدتلی حرکتلریله
برابر، ذره مقدار و بر ثانیه جک قدر حدودلرندن
تجاوز ایتمه مه لری، بر عاشرهٔ دقیقه قدر وظیفه لرندن
گری قالماملری، صانع ذو الجلاللرینک نه قدر دقیق
بر میزان مخصوص ایله ربوبیتنی اجرا ایتدیگنی نظر
دقته گوستررلر. هم ده شو آیت گبی سورهٔ عمّ ده
و سائر آیتلرده بیان اولونان تسخیر شمس و قمر و

نجومله إشارت ایتدیگی گبی:

تَشَعُّعُ سِرَاجِهَا تَهْلُهُلُ مِصْبَاحِهَا تَلْتَلُوْ نُجُومِهَا

تَعْلُنُ لِأَهْلِ النَّهْيِ سُلْطَنَةً بِلَا أَنْتِهَاءِ

یعنی: سمانک مزین طواننه، گونش گبی ایشیق

ویریجی، ایصیندیریجی بر لامبای طاقمق؛ گیجه

گوندوز خطلریله، قیش یاز صحیفه لرنده مکتوبات

صمدانیه پی یازماسنه بر نور حقه سی حکمنه

گتیرمک و یوکسک مناره و قله لرده کی بیوک

ساعتلرک پارلایان عقربلری مثللو، قبه سمداه قمری،

زمانكُ ساعتِ كبراسنه بر عقرب ياپمق؛ متفاوت
چوق هلالر صورتنده هر گيجهيه گويا آيري بر
هلال بيراقوب، صوگره دونوب كندينه طوپلامق،
مترلرنده كمال ميزانله، دقيق حسابله حركت
ايتديرمك و قبه سماءه پارلايان، تبسم ايدن
ييلديزلرله، گوگك گوزل يوزيني يالديزلامق، البته
نهایتسز بر سلطنتِ ربوبيتك شعائريدر. ذى شعوره،
اوينى إشعار ايدن محتشم بر الوهيتك إشاراتيدر. أهل
فكرى، ايمانه و توحيدده دعوت ايدر.

باق کتابِ کائناتِ صفحهٔ رنگینه

خامهٔ ذرّینِ قدرت، گور نه تصویر ایله‌مش.

قالماش بر نقطهٔ مظلّم، چشمِ دل اربابنه

صانکه آیاتن خدا، نور ایله تحریر ایله‌مش.

باق، نه معجزِ حکمت، اذعانِ ربایِ کائنات؛

باق، نه عالی بر تماشادر فضایِ کائنات؛

دیگله ده بیلدیزلری، شو خطبهٔ شیریننه،

نامه نورین حکمت، باق نه تقریر ایله مش.

هپ برابر نطقه گلمش، حق لسانيله دیرلر:

بر قدير ذو الجلالك حشمت سلطاننه

برر برهان نورافشانز وجوب صانع، هم وحدته،

هم قدرته شاهدلرز بز.

شو زمينك يوزيني يالديزلايان نازنين معجزاتي چون

ملك سيراننه

بو سمانك ارضه باقان، جنته دقت ايدن، بيگلر

مدقق گوزلرز بز.

طوبایِ خلقتدن سماوات شقنه، هپ کهکشان

أغصانه

بر جمیلِ ذو الجلالک دستِ حکمتیله طاقیلمش،

بیگلر گوزل میوهلرز بز.

شو سماوات أهلنه برر مسجدِ سیار، برر خانه

دوار، برر علوی آشیانه،

برر مصباحِ نوّار، برر گمیِ جبار، برر طیاره‌یز بز.

بر قديرِ ذو الكمالك، بر حكيمِ ذو الجلالك، برر

معجزهٔ قدرت، برر خارقهٔ صنعتِ خالقانه،

برر نادرهٔ حكمت، برر داهيهٔ خلقت، برر نور

عالمی یز بز.

بویله یوز بیك دیل ایله، یوز بیك برهان

گوستریرز، ایشیتدیریرز انسان اولان إنسانه،

کور اولاسی دینسز گوزی، گورمز اولدی

یوزیمزی. هم ایشیتمز سوزیمزی. حق سویله یناآیتلرز

بز.

سگه مز بر، طره مز بر، ربمزه مسخرز، مسبحز

عبیدانه

ذکر ایدرز، کهکشانش حلقه کبراسنه منسوب بر

مجدوبلرز بز...

اوچنجی حجت ایمانیه

یگر می اوچنجی لمعه

(طبیعتدن گلن فکر کفری پی دیر یلمیه جک بر

صورتده ئولدی ریور؛ کفرک تمل طاشنی زیر و زبر

ایدیور.)

إِخْطَار

شو نوطه ده، طبیعیونک منکر قسمنک

گیتد کبری یولک ایچ یوزی نه قدر عقلدن اوزاق

و نه قدر چرکین و نه درجه خرافه اولدیغی، لا

أقل طقسان محالی تضمّن ایدن طوقوز محال ایله بیان

ایدیلمش. سائر رساله لرده او محال لر قسماً ایضاح

ایدیلدیگندن؛ بوراده غایت مختصر اولمق حیثیتله،

بعض باصامق لر طی ایدیلمشدر. اونک ایچون،

بردن بره، بو قدر ظاهر و آشکاره بر خرافه‌ی
ناصل بو مشهور عاقل فیلسوفلر قبول ایتمشلر، او
یولده گیدیورلر، خاطره گلیور. اوت اونلر،
مسلکلرینک ایچ یوزینی گوره‌مه‌مشلر. هم حقیقت
مسلکلری و مسلکلرینک لازمی و مقتضاسی اودر
که؛ یازیلیمش هر بر محالک اوجنده بیان ایدیلن او
چرکین و مستکره و غیر معقول ❀ (حاشیه): بو
رساله‌نک سبب تألیفی؛ غایت متجاوزانه و غایت چرکین بر
طرز ایله حقائق ایمانیه‌ی تزییف ایدوب، بوزولمش عقلی
یتیشمدیگی شیئه خرافه دیوب، دینسزلگی طبیعته باغلایه‌رق،

قرآنه هجوم ایدیلمسیدر. او هجوم ایسه، شدتلی بر حدتی

(قلبه) قلمه ویردی که، شدتلی و غلیظ طوقاتلری او

ملحدلره و حقدن یوز چویرن باطل مذهبیلره بیدیردی.

یوقسه رساله نورک مسلگی، نزیهانه و نازکانه و قول

لیندر. ✨ خلاصه مذهبیلری،

مسلکلرینک لازمی و ضروری مقتضاسی

اولدیغنی غایت بدیهی و قطعی برهانلره شبههسی

اولانلره تفصیلاً بیان و اثبات ایتمگه حاضرم.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قَالَ رَسُولُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

الْأَرْضِ

شو آیتِ کریمه، إستفهامِ إنکاری ایله "جنابِ
حق حقّنده شكّ اولماز و اولماملی" دیمکله؛ وجود
و وحدانیتِ إلهیه، بداهت درجه‌سنده اولدیغنی
گوسترییور.

شو سرّی ایضاحدن اول بر إخطار:

۱۳۳۸ ده آنقره‌یه گیتدم. إسلام اوردوسنك

یونانه غلبه‌سندن نشئه آلان اهلِ ایمانك قوتلی

أفكاري ايچنده، غايت مدهش بر زندقه فكري،
ايچنه گيرمك و بوزمق و زهرلنديرمك ايچون
دساسانه چاليشديغني گوردوم. ايواه ديدم، بو
اژدرها ايمانك اركاننه ايليشه جك! او وقت، شو
آيتِ كريمه بداهت درجه سنده وجود و وحدانيتي
إفهام ايتديگي جهته اوندن إستمداد ايدوب، او
زندقه نك باشني طاغيده جق درجه ده قرآنِ حكيمدن
آلينا قوتلي بر برهاني، عربي رساله سنده يازدم.
آنقره ده، يكي گون مطبعه سنده طبع ايتديرمشدم.
فقط مع التأسف عربي بيلن آز و اهميتله باقانلر ده

نادر اولمقله برابر، غایت مختصر و مجمل بر صورتده
او قوتلی برهان تأثیرینی گوسترمدی. مع التأسف،
او دینسزلك فکری هم إنکشاف ایتدی، هم قوت
بولدی. بالمجبوریه، او برهانی تورکجه اولارق بر
درجه بیان ایده جگم. او برهانك بعض پارچه لری،
بعض رساله لرده تام ایضاح ایدیلدیگندن؛ بوراده
إجمالاً یازیلا جقدر. سائر رساله لرده إنقسام ایتمش
اولان متعدد برهانلر، بو برهانده قسماً إتحاد
ایدیور؛ هر بری بونك بر جزئی حکمنه گچیور.

مقدمه

أى إنسان! بیل كه، إنسانلرڭ آغزندن چیقان
و دینسزلگی إشمام ایدن دهشتلی كلمه لر وار. أهل
ایمان، بيلمیهرك إستعمال ایدیورلر. مهملرندن اوچ
دانه سنی بیان ایده جگز:

برنجیسی: "أَوْجَدْتَهُ الْأَسْبَابُ" یعنی، "أسباب بو

شیئی ایجاد ایدیور.

ایکنجیسی: "تَشَكَّلَ بِنَفْسِهِ" یعنی، "کندی

کندینه تشکل ایدیور، اولویور، بیتیور.

اوچنجیسی: "اقتضته الطبیعة" یعنی، "طبیعیدر،

طبیعت إقتضا ایدوب ایجاد ایدیور." "

أوت مادام موجودات وار و إنکار ایدیلمز.

هم هر موجود صنعتلی و حکمتلی وجوده گلیور.

هم مادام قدیم دگل، یگیدن اولویور. هر حالده

أی ملحد! بو موجودی، مثلا بو حیوانی یا

دییه جکسک که، أسباب عالم اونی ایجاد ایدیور؛

یعنی أسبابك إجتماعنده او موجود وجود بولیور..

ویا خود او کندی کندینه تشکل ایدیور.. ویا خود

طبیعت مقتضاسی اولارق، طبیعتک تأثیریله وجوده
گلیبور.. ویاخود بر قدیرِ ذو الجلالک قدرتیله ایجاد
ایدیلیر. مادام عقلاً بو درت یولدن باشقه یول
یوقدر، اولکی اوچ یول محال، بطل، ممتنع، غیر
قابل اولدقلری قطعی اثبات ایدیلسه؛ بالضروره و
بالبداهه دردنجی یول اولان طریق وحدانیت،
شکسز شبههسز ثابت اولور.

اما برنجی یول که: أسبابِ عالمک إجتماعیله

تشکیلِ اشیا و وجودِ مخلوقاتدر. پک چوق

محالاتندن يالگنز اوچ دانه سنی ذکر ایدیورز.

برنجیسی: بر اجزاخانه ده، غایت مختلف

ماده لرله طولو، یوزر قاونوز شیشه لر بولونویور. او

أدویه لر دن، ذی حیات بر معجون ایسته نیلدی. هم

حیاتدار خارقه بر تریاق اونلردن یاپیلمق ایجاب

ایتدی. گلدک، او اجزاخانه ده، ذی حیات معجون

و حیاتدار تریاقی چوققله افرادی گوردک. او

معجونلردن هر بریسی تدقیق ایتدک. گورویورز

که: او قاونوز شیشه لر دن هر بریسندن، بر میزان

مخصوصه، بر یکی درهم بوندن، اوچ درت درهم
اوته کندن، آلتی یدی درهم باشقه سندن و هکذا..
مختلف مقدارلرده أجزالر آلنمش. أگر برندن، بر
درهم یا نقصان ویا فضله آلنسه او معجون
ذی حیات اولاماز، خاصیتی گوستره مز. هم او
حیاتدار تریاقی ده تدقیق ایتدک. هر بر قاونوزدن
بر میزانِ مخصوصه بر ماده آلنمش که، ذره
مقداری نقصان ویا زیاده اولسه، تریاق خاصه سنی
غائب ایدر. او قاونوزلر أللیدن زیاده ایکن، هر
بریسندن آیری بر میزان ایله آلنمش گبی، آیری

آیری مقدارده أجزالری آینمش. عجا هیچ بر
جهتهه إمكن و إحتمال وار می كه، او
شیشهلردن آینان مختلف مقدارلر، شیشهلرك غریب
بر تصادف ویا فورطنهلی بر هوانك چارپماسیله
دوریلمهسندن، هر بریسندن آینان مقدار قدر یالكر
او مقدار آقسین، برابر گیتسینلر و طوپلانوب او
معجونى تشكيل ایتسینلر؟ عجا بوندن داها خرافه،
محال، باطل بر شی وار می؟ أشك مضاعف بر
أشکلگه گیرسه، صوگره إنسان اولسه، "بو فکری
قبول ایتهم" دییه قاچاقدر.

ایشته بو مثال گبی؛ هر بر ذی حیات، البته
ذی حیات بر معجوندر و هر بر نبات، حیاتدار بر
تریاق گبیدر که؛ چوق متعددّ أجزالردن، چوق
مختلف مادّه لردن، غایت حسّاس بر ئولچو ایله
آلینان مادّه لردن ترکیب ایدیلمشدر. اگر أسبابه،
عناصره إسناد ایدیلسه و "أسباب ایجاد ایتدی"
دینیلسه؛ عیناً أجزاخانه ده کی معجونک، شیشه لرك
دوریلمه سندن وجود بولماسی گبی، یوز درجه
عقلدن اوزاق، محال و باطلدر.

الحاصل: شو أجزاء خانة كبرای عالمده، حكيم
أزليتك ميزان قضا و قدريله آينان مواد حياتيه،
حدسز بر حكمت و نهايتسز بر علم و هر شيئه
شامل بر إرادة ايله وجود بولاييلير. "كور، صاغير،
حدودسز، سيل گي آقان كلي عناصر و طبائع و
أسبابك ايشيدر" دين بدبخت، "او ترياق عجب،
كندی كندينه شيشه لرك دوريلمه سندن چيقوب
اولمشدر" دين ديوانه بر هذيانجي، سرخوش بولونان
بر أحمقن داها زياده أحمقدر. أوت او كفر؛
أحمقانه، سرخوشانه، ديوانه جه بر هذياندر.

ایکنجی محال: اگر هر شی، واحدِ اُحد اولان

قدیرِ ذو الجلاله ویریلمزسه، بلکه اُسبابه اِسناد

ایدیلسه لازم گلیر که؛ عالمک پک چوق عناصر و

اُسبابی، هر بر ذی حیاتک وجودنده مداخله سی

بولونسون. حالبوکه سینک گی بر کوچک مخلوقک

وجودنده، کمالِ انتظام ایله غایت حسّاس بر میزان

و تام بر اِتّفاق ایله، مختلف و بربرینه ضد، مبین

اُسبابک اِجتماعی، او قدر ظاهر بر محالدر که،

سینک قنادی قدر شعوری بولونان، "بو محالدر،

اولاماڙ! " ديه جكدر. اوت بر سينگك كوچوچك

جسمى، كائناتك اكثر عناصر و اسبابي ايله

علاقه داردر؛ بلكه بر خلاصه سيدر. اگر قدرت

ازليه و يريلمزسه، او اسباب ماديه اونك وجودى

ياننده بالذات حاضر بولونمق لازم؛ بلكه اونك

كوچوچك جسمنه گيرمك گر كدر. بلكه

جسمنك كوچك بر نمونه سى اولان گوزنده كى بر

حجيره سنه گيرملرى ايجاب ايدييور. چونكه سبب

مادى ايسه، مسببك ياننده و ايچنده بولونماسى

لازم گلييور. شو حالده، ايكى سينگك ايگنه

اوجى گى پارمقلىرى يرلشمهين او حجيره جكده
أركانِ عالم و عناصر و طبائعك، مادّةً ايچنده
بولونوب، اوسته گى ايچنده چاليشدقلىرىنى قبول
ايتمك لازم گلييور.

ايشته، سوفسطائينك أك ابلهلى دحى، بويله
بر مسلكدن اوتانييور.

اوپنجى محال: **الْوَّاحِدُ لَا يَصْدُرُ إِلَّا عَنِ الْوَّاحِدِ**

قاعده مقرر ه سيله: "بر موجودك وحدتى وارسه،

ألبته بر واحددن، بر ألدن صدور ايده بيلير."

خصوصاً او موجود، غایت مکمل بر انتظام و
حساس بر میزان ایچنده و جامع بر حیاته مظهر
ایسه، بالبداهه سبب اختلاف و کشماکش اولان
متعدد آلردن چیقمدیغنی؛ بلکه غایت قدیر، حکیم
اولان بر تک آلدن چیقدیغنی گوستردیگی حالده؛
حدسز و جامد و جاهل، متجاوز، شعورسز،
قارمه قاریشیلق ایچنده، کور، صاغیر أسباب
طبیعیه نك قارمه قاریشیق آلرینه، حدسز امکانات
یوللری ایچنده و اجتماع و اختلاط ایله، او
أسبابك کورلگی، صاغیرلغی زیاده لشدیگی حالده؛

او منتظم و موزون و واحد بر موجودی اونلره

إسناد ایتمك، یوز محالی بردن قبول ایتمك گبی

عقلدن اوزا قدر. هایدی بو محالدىن قطع نظر،

أسبابِ مادّیه‌نك ألبته تأثیرلری، مباشرتله و تماسله

اولور. حالبوکه او أسبابِ طبیعیه‌نك تماسلری،

ذی‌حیات موجودلرک ظاهرلریله در. حالبوکه

گورویورز که؛ او أسبابِ مادّیه‌نك أللری

یتیشمدیگی و تماس ایده‌مدکلری او ذی‌حیاتک

باطنی، اون دفعه ظاهرندن داها منتظم، داها

لطیف، صنعتجه داها مکملدر. أسبابِ مادّیه‌نك

أللری و آلتلریله هیچ بر جهته یرلشه مد کلری،
بلکه تام ظاهرینه ده تماس ایده مد کلری کوچوچک
ذی حیات، کوچوچک حیوانچقلا، اُک بیوک
مخلوقلردن داها زیاده صنعتجه عجیب، خلقتجه
بدیع بر صورتده اولدقلاری حالده، او جامد،
جاهل، قابا، اوزاق، بیوک و بربرینه ضد اولان
صاغیر، کور أسبابه إسناد ایتمک، یوز درجه کور،
بیك درجه صاغیر اولقله اولور!..

اما ایکنجی مسئله: "تَشَكَّلَ بِنَفْسِهِ" در. یعنی:

كندی كندینه تشكّل ایدیور. ایشته بو جمله نك

دخی چوق محالاتی وار. چوق جهته باطلدر،

محالدر. نمونه ایچون محالاتندن اوچ دانه سنی بیان

ایدرز.

برنجیسی: ای معنّد منکر! سنك أنانیتك سنی

او قدر أحقلاشدیرمش که، یوز محالی بردن قبول

ایتمك درجه سنده حکم ایدیورسك. چونکه سن

موجودسك و بسیط بر ماده و جامد و تغیرسز

دگلسك. بلکه دائما تجدده اولارق، غایت منتظم

بر ماكينه و خارقه و دائما تحوّلده بر سراى
گيسك. سنك وجودگده هر وقت ذره لر
چاليشيورلر. سنك وجودك كائنا تله، خصوصاً
رزق مناسبتيله، خصوصاً بقاءِ نوعى اعتباريله
علاقه دار و آليش و يريشى واردر. سنك وجودگده
چالیشان ذره لر، او مناسباتى بوزمامق و او
علاقه دارلغى قيرمامق ايچون دقت ايديورلر.
اويله جه احتياطله آياقلىرىن آتيورلر. گويا بتون
كائنا تله باقييورلر، سنك مناسباتكى كائنا تله
گوروب اويله جه وضعيت آلييورلر. سن ظاهرى و

باطنی طویغولر کله، او ذرّه لرك، او خارقه وضعیتنه

گوره استفاده ایدرسك. اگر سن وجود گده کی

ذرّه لری، قدیر ازلینك قانونیله حرکت ایدن

کوچو جك مأمور لری ویا بر اوردوسی ویا قلم

قدرك اوج لری، هر بر ذرّه بر قلم اوجی ویا قلم

قدرتك نقطه لری، هر بر ذرّه بر نقطه اولدیغنی

قبول ایتمزسهك؛ او وقت سنك گوز گده چالیشان

هر بر ذرّه یه اویله بر گوز لازم که، سنك مجموع

جسدیكك هر طرفنی گورمکله برابر، مناسبتدار

اولدیغك بتون کائناتی دخی گوره جك بر گوز و

بتون سنك ماضى و مستقبل و نسل و أصلك و
عناصرىگك منبعلىرىنى و رزقك معدنلىرىنى
بيله جك، طانيه جق يوز داهى قدر بر عقل و یرمك
لازم گلییور. سنك گبی بو مسئله لرده ذره قدر
عقلی اولمیانك بر ذره سنه بیك افلاطون قدر بر علم
و شعور و یرمك، بیك درجه دیوانه جه بر
خرافه جیلکدر!..

ایکنجی محال: سنك وجودك بیك قبه لی خارقه

بر سرايه بگزر كه؛ هر قبه سنده طاشلر، دیر كسز

بربرينه باش باشه ويروب، معلقده طورديرلمش.
 بلکه سنک و جودک، بيک دفعه بو سرايدن داها
 عجيبدر. چونکه او سراي و جودک، دائما کمال
 إنتظامله تازه لنمکدهدر. غايت خارقه اولان روح،
 قلب و معنوی لطائفدن قطع نظر، يالکز
 جسدگده کی هر بر اعضا، بر قبه لی مترل
 حکمندهدر. ذره لر، او قبه ده کی طاشلر گبی
 بربرلریله کمال موازنه و إنتظام ایله باش باشه
 ويروب، خارقه بر بنا، فوق العاده بر صنعت، گوز
 و ديل گبی عجيب برر معجزه قدرت

گوستریورلر. اَگر بو ذرّه لر، شو عالمک اوسته سنک
امرینه تابع برر مأمور اولماسه لر؛ او وقت هر بر
ذرّه، عموم او جسده کی ذرّه لره هم حاکمِ مطلق
هم هر بریسنه محکومِ مطلق، هم هر بریسنه مثل
هم حاکمیت نقطه سنده ضد، هم یالکز واجب
الوجوده مخصوص اولان اکثر صفاتک مصدری،
منبعی، هم غایت مقید هم غایت مطلق بر صورتده
اولقله برابر، سرّ وحدتله یالکز بر واحدِ احدک
اثری اولایلن غایت منتظم بر مصنوع واحدی او
حدسز ذراته اِسناد ایتمک؛ ذرّه قدر شعوری

اولان، بونك پك ظاهر بر محال بلكه يوز محال
اولديغنى درك ايدر.

اوچنجى محال: اگر سنك وجودك، واحد احد

اولان قدير ازينك قلميله مكتوب اولمازسه و

طبيعته، اسبابه منسوب مطبوع ايسه؛ او وقت

سنك وجودكده كى بر حجيره بدنن طوت،

بربرى ايچنده دائره لر مثللو، بيكلر مرگبلر عددنجه

طبيعت قالبرينك بولونماسى لازم گلير. چونكه

مثلا بو المزده كى كتاب اگر مكتوب اولسه، بر

تك قلم، كاتبنك علمنه إستناد ایدوب، بتون
اونلری یازار. آگر او، مکتوب اولمازسه و اونك
قلمنه ویریلمزسه، كندی كندینه اولمش دینیلسه ویا
طبیعته ویریلسه؛ او وقت مطبوع كتاب گبی، هر
بر حرفی ایچون بر دمیر قلم لازمدر كه طبع
ایدیلسین. ناصلكه مطبعهده حروفات عددنجه دمیر
حرفلر بولونور، صوگره او حرفلر وجود بولور؛ او
وقت بر تك قلمه بدل، او حروفات عددنجه قلملر
بولونماسی

لازم گلیور. بلکه او حروفات ایچنده بعضاً

اولدیغی گبی، کوچك قلم ایله بر بیوک حرفده بر
صحیفه (اینجه خطله) یازیلماش ایسه، بیگر قلم بر

تك حرف ایچون لازم گلیور. بلکه بربرینك

ایچنه گیروب منتظم بر وضعیتله، سنك جسدك

گی بر شکل آلیورسه، او وقت هر بر دائرهده،

هر بر جزء ایچون، او مرکبات عددنجه قابلر لازم

گلیور. هایدی، یوز محال ایچنده بولونان بو

طرزی، ممکن دیسهك دخی، بو منتظم صنعتلی دمیر

حرفلری و مکمل قالبلری و قلملری یایمق ایچون،

ينه بر تك قلمه ويريلمزسه، او قلملر، او قالبلر، او
دمير حرفلك ياپيلماسى ايچون، اونلك عددلرنجه
ينه قلملر، قالبلر و حرفلر لازم. چونكه اونلر ده
ياپيلمشلر و اونلر ده منتظم صنعتليدرلر. و هكذا
متسلسلاً گيتدكجه گيدهجك...

ايشته سن ده آكلا! بو اويله بر فكدردر كه؛
سنك ذراتك عددنجه محالات و خرافه لر، ايچنده
بولونويور. اى معند معطل! سن ده اوتان، بو

ضاللتدن واز گچ!

اوچنجی کلمه: "اقتضته الطبیعة" یعنی؛ طبیعت

اقتضا ایدیور، طبیعت یاپیور. ایشته بو حکمک

چوق محالاتی وار. نمونه ایچون اوچنی ذکر

ایدیورز.

برنجیسی: اگر موجوداتده، خصوصاً ذی حیاتده

گورونن بصیرانه، حکیمانه اولان صنعت و ایجاد،

شمس ازلینک قلم قدر و قدرته ویریلمزسه، بلکه

کور، صاغیر، دوشونجه سز اولان طبیعته و قوتّه

اِسناد ایدیلسه لازم گلیر که؛ طبیعت، ایجاد ایچون

هر شیده حدسز معنوی ماکینه و مطبعه‌لری
بولون‌دیرسین؛ ویاخود هر شیده، کائناتی خلق و
إداره ایده‌جک بر قدرت و حکمت درج ایتسین.
چونکه ناصل شمسک جلوه‌لری و عکس‌لری، زمین
یوزنده کی ذره‌جک جام پارچه‌لرنده و قطره‌لرده
گورونویور. اگر او مثالی و عکسی گونش‌جکلر،
سماده کی تک گونشه إسناد ایدیلمه‌سه، لازم گلیر
که؛ بر کبریت باشی یرلشمه‌ین بر ذره‌جک جام

پارچه‌سنده طبیعی، فطری و گونشک

خاصیتلرینه مالک، ظاهراً کوچک، معناً چوق درین
بر گونشک خارجی وجودینی قبول ایدهرک، ذراتِ
زجاجیه عددنجه طبیعی گونشلی قبول ایتمک لازم
گلدیگی گی.. (عیناً بو مثال گی) موجودات و
ذی حیات طوغریدن طوغرییه شمسِ ازلینک جلوه
آسماسنه ویریلمزسه، هر بر موجودده، خصوصاً هر
بر ذی حیاتده حدسز بر قدرت و اراده و نهایتسز
بر علم و حکمت طاشییه جق بر طبیعتی، بر قوتی،
عادتا بر إلهی ایچنده قبول ایتمک لازم گلیر. بو
طرزِ فکر ایسه، کائناتده کی محالاتک اُک باطلی، اُک

خرافه سیدر. خالقِ کائناتکِ صنعتی، موهوم،
أهمیتسز، شعورسز بر طبیعتہ ویرن انسان، ألبته یوز
دفعه حیواندن داها حیوان، داها شعورسز اولدیغنی
گوسترر.

ایکنجی محال: اگر غایت إنتظاملی، میزانلی،

صنعتلی، حکمتلی شو موجودات؛ نهایتسز قدیر،

حکیم بر ذاته ویریلمزسه، بلکه طبیعتہ إسناد

ایدیلسه، لازم گلیر که؛ طبیعت، هر بر پارچه

طوپراقده، آوروپانکِ عموم مطبعه لری و فابریقه لری

عددبجه ماكينه لرى، مطبعه لرى بولونديرسين.. تا، او

پارچه طوپراق، منشا و تزگاہ اولديغى حدسز

چيچكلر و ميوه لرك يتيشمه لرينه و تشكىل لرينه مدار

اولا بيلسين. چونكه چيچكلر ايچون صاقسيلمق

وظيفه سنى گورن بر كاسه طوپراق ايچنه تخملىرى

نوبتله آتيلان عموم چيچكلرك بربرندن چوق آيرى

اولان شكل و هيئت لريني تشكىل و تصوير ايده بيلير

بر قابليتى، بالفعل گورولويور. اگر قدير ذو الجلاله

ويريلمزسه؛ او وقت، او كاسه ده كى طوپراقده، هر

بر چيچك ايچون معنوى، آيرى، طبيعى بر ماكينه

بولونمازسه، بو حال وجوده گله مز. چونکه تخملىر
ايسه نطفه لىر و يمورطه لىر گبى، ماده لىرى بردر. يعنى
مولد الماء، مولد الحموضه، قاربون، آزوتك
انتظامسىز، شكلسىز، خمور گبى خليه سندن عبارت
اولمقله برابر، هوا، صو، حرارت، ضيا دخى، هر
برى بسىط و شعورسىز و هر شئه قارشى سيل
گبى بر طرزده گيتديگندن، او حدسىز چيچكلرك
تشكىلاتلىرى آيرى آيرى و غايت منتظم و صنعتلى
اولارق او طوپراقدن چيقماسى، بالبداهه و
بالضروره اقتصا ايدييور كه؛ او كاسه ده بولونان

طوپراقده، معنأ آوروپا قدر، معنوی و کوچك
مقیاسده مطبعه‌لری و فابریقه‌لری بولوندیرسون. تا
که، بو قدر حیاتدار قوماشلری و بیگلر آیری
آیری نقشلی منسوجاتلری طوقویه بیلسین.

ایشته طبیعیونك فکر کفریلری، نه درجه دائره
عقلدن خارج صاپدیغنی قیاس ایت. و طبیعتی
موجد ظن ایدن انسان صورتنده کی أحق
سرخوشلر "متفنن و عقللی یز" دییه دعوا ایتدکلری
عقل و فندن نه قدر اوزاق دوشدکلرینی و ممتنع و

هيچ بر جهته ممکن اوليان بر خرافه يي کنديلرينه

مسلك ايتخاذايتدکلريني گور، گول و توکور!

اگر ديسهك: موجودات، طبيعته اسناد ايديلسه

بويله عجب محالر اولور، امتناع درجه سنده

مشكلات اولور؛ عجا ذات احد و صمده

ويريلديگي وقت، او مشكلات ناصل قالقيور؟ و

او صعوبتلي امتناع، او سهولتلي وجوبه ناصل

انقلاب ايدر؟

الجواب: برنجي محالده ناصلکه گونشك جلوه

إنعكاسی، کمالِ سهولتله، کلفتسز اَكْ کوچک
ذره جک جامدن طوت، تا اَكْ بیوک بر دکزک
یوزینه قدر فیضنی و تأثیرینی مثالی گونشجکلرله
غایت قولایقله گوستردکلری حالده، اگر
گونشدن نسبتی کسپلسه؛ او وقت هر بر
ذره جکده، طبیعی و بالذات بر گونشک خارچی
وجودی امتناع درجه سنده بر صعوبتله
اولا بیلمه سی، قبول ایدیلمک لازم گلیر. او یله ده؛
هر بر موجود، طوغریدن طوغری یه ذاتِ احد و
صمده ویریلسه؛ وجوب درجه سنده بر سهولت، بر

قولايلىق ايله و بر إنتساب و جلوه ايله، هر بر
موجوده لازم اولان هر بر شیئی، اوگا
یتیشدیر یله بیلیر. اگر او إنتساب کسپلسه و او
مأموریت باشی بوزوقلغه دونسه و هر بر موجود
کندی باشنه و طبیعته بیراقیلسه، او وقت إمتناع
درجه سنده یوز بیک مشکلات و صعوبتله سینک
گی بر ذی حیاتک، کائناتک کوچک بر فهرسته سی
اولان و غایت خارقه ماکینه وجودینی ایجاد ایدن،
ایچنده کی کور طبیعتک، بو کائناتی خلق و إدارة
ایده جک بر قدرت و حکمت صاحبی اولدیغنی

فرض ایتمک لازم گلیر. بو ایسه بر محال دگل،
بلکه بیگلر محالدر.

الحاصل: ناصلکه ذاتِ واجب الوجودک شریک

و نظیری ممتنع و محالدر. او یله ده: ربوبیتنده و

ایجادِ اشیاده باشقه لرینک مداخله سی، شریکِ ذاتی

گی ممتنع و محالدر.

اما ایکنجی محالده کی مشکلات ایسه متعدد

رساله لرده اثبات ایدیلدیگی گی، اگر بتون اشیا

واحدِ أحده ویریلسه؛ بتون اشیا، بر تک شی گی

سهولتلی و قولای اولور. اگر أسبابه و طبیعته
ویریلسه، بر تک شی، عموم اشیا قدر مشکلاتلی
اولدیغی، متعدد و قطعی برهانلرله اثبات ایدیلیمش.
بر برهانك خلاصه سی شودر که: ناصلکه بر آدم،
بر پادشاهه عسکرلک ویا مأموریت جهتیه انتساب
ایتسه؛ او مأمور و او عسکر او انتساب قوتیه،
یوز بیک دفعه قوت شخصیه سندن فضله ایشلره
مدار اولایلیر. و پادشاهی نامنه بعضاً بر شاهی
أسیر ایدر. چونکه گوردیگی ایشلرک و یاپدیغی
اثرلرک جهازاتی و قوتنی کندی طاشیمیور و

طاشیمغه مجبور اولمیور. او إنتساب مناسبتیله،
پادشاهك خزینه لری و آرقه سنده کی نقطهٔ استنادی
اولان اوردو؛ او قوتی، او جهازاتی طاشیور.
دیك گوردیگی ایشلر، شاهانه اولارق بر
پادشاهك ایشی گی؛ و گوستردیگی اثرلر، بر
اوردو اثری مثللو خارقه اولابیلیر. ناصلکه
قارینجه، او مأموریت جهتیه فرعونك سراینی
خراب ایدیور و سینك او إنتساب ایله، نمرودی
گبرتیور. و او إنتساب ایله، بغدادی دانه سی گی بر
چام چکردگی، قوجه چام آغاجنك بتون جهازاتی

یتیشدیر ییور.

﴿(حاشیہ): اوت، اگر او اِنتساب اولسه؛ او چکردک،

قدر اِلْهیدن بر اَمْر آلیر، او خارقه ایشلره مظهر اولور. اگر

او اِنتساب کسیلسه؛ او چکردگک خلقتی، قوجه چام

آغاجنک خلقتندن داها زیاده جهازات و اِقتدار و صنعتی

اِقتضا ایدر. چونکه طاغده کی (قدرت اثری اولان) مجسم

چام آغاجنک بتون اَعْضالری و جهازاتیله، او چکردکده کی

قدر اثری اولان معنوی آغاجده موجود بولونماسی لازم گلیر.

چونکه او قوجه آغاجک فابریقه سی، او چکردکدر.

ایچنده کی قدری آغاج، قدرتله خارجه تظاهر ایدر،

جسمانی چام آغاجی اولور. ﴿

اگر او إنتساب کسپلسه، او مأموریتدن
ترخیص ایدپلسه، یاپاجغی ایشلرک جھازاتنی و
قوتنی، بلنده و بیلگنده طاشیمغه مجبوردر. او وقت،
او کوچوچک بیلگنده کی قوت مقدارنجه و
بلنده کی جبخانه عددنجه ایش گوره بیلیر. اولکی
وضعیتده غایت قولایقله گوردیگی ایشلری بو
وضعیتده اوندن ایسته نیلسه، البته بیلگنده بر اوردو
قوتی و بلنده بر پادشاهک جھازاتِ حربیه
فابریقه سنی یو کله مک لازم گلیر که؛ گولدیرمک
ایچون عجیب خرافه لری و ماصاللری حکایه ایدن

مسخره لر دخی بو خیالدن اوتانیورلر!..

الحاصل: واجب الوجوده هر موجودی

ویرمک، وجوب درجه سنده بر سهولتی وار. و

طبیعته ایجاد جهنده ویرمک، إمتناع درجه سنده

مشکل و خارج دائرهُ عقلیه در.

اوچنجی محال: بو محالی ایضاح ایده جک بعض

رساله لرده بیان ایدیلن ایکی مثال:

برنجی مثال: بتون آثارِ مدنیتله تکمیل و تزیین

ایدیلمش، خالی بر صحراده قورولمش، یاپیلمش بر
سرایه؛ غایت وحشی بر آدم گیرمش، ایچنه
باقمش. بیگلر منتظم صنعتلی اشیای گورمش.
وحشتندن، أحمقلغندن، خارجدن کیمسه مداخله
ایتمه یوب، او سرای ایچنده او اشیادن بریسی، او
سرای مشتملاتیله برابر یاپمشدر دییه تحرییه
باشلایور. هانگی شیئه باقییور؛ او وحشتلی عقلی
دخی قابل گورمیور که، او شی بونلری یاپسین.
صوگره او سرایک تشکیلات پروگرامنی و
موجودات فهرسته سنی و اداره قانونلری ایچنده

يازىلى اولان بر دفترى گورور. چندان ألسز و
گوزسز و چكىجسز اولان او دفتر دخى، سائر
ايچنده كى شيلر گى، هيچ بر قابليتى يوقدر كه او
سرائى تشكيل و تزىن ايتسين. فقط مضطر
قالارق، بالمجبوريه، أشيائِ آخره نسبةً، قوانينِ
علميهنك بر عنوانى اولق جهتيله، او سرايك
مجموعنه بو دفترى مناسبتدار گوردىگندن، "ايشته
بو دفتردر كه، او سرائى تشكيل، تنظيم و تزىن
ايدوب بو أشيائى ياپمش، طاقمش، يرلشديرمش."
ديهرك وحشتنى؛ أحمقرك، سرخوشلرك هذياننه

چویر مش.

ایشته عیناً بو مثال گبی؛ حدسز درجه ده

مثالده کی سرایدن داها منتظم، داها مکمل و بتون

أطرافى معجزانه حکمتله طولو شو سراى عالمك

ایچنه، إنكار الوهیته گیدن طبیعیون فکرینی

طاشییان وحشی بر انسان گیرر. دائرهٔ ممکنات

خارجنده اولان ذات واجب الوجودك اثر صنعتی

اولدیغنی دوشونمیهرك و اوندن إعراض ایدهرک،

دائرهٔ ممکنات ایچنده قدر إلهینك یازار بوزار بر

لوحه سی حکمنده و قدرتِ إلهیهنکِ قوانینِ
إجراآته تبدل و تغیر ایدن بر دفتری اولابیلن و پک
یاکلیش و خطا اولارق "طبیعت" نامی ویریلن بر
مجموعه قوانینِ عاداتِ إلهیه و بر فهرسته صنعتِ
ربّانیه پی گورور. و دیر که: "مادام بو اشیا بر
سبب ایستر، هیچ بر شیئک بو دفتر گی مناسبتی
گورونمیور. چندان هیچ بر جهتله عقل قبول ایتمز
که؛ گوزسز، شعورسز، قدرتسز بو دفتر، ربوبیتِ
مطلقه نك ایشی اولان و حدسز بر قدرتی إقتضا
ایدن ایجادی یاپاماز. فقط مادام صانع قدیمی قبول

ایتمیورم؛ اوپله ایسه اَكْ مناسبی، بو دفتر بونی

یاپمش و یاپار دییه جگم" دیر. بز ده دیرز:

أی أحمق الحُمَقَادَن تَحْمَقُ ایتمش سرخوش

أحمق! باشگی طبیعت باتاقلغندن چیقار، آرقه گه

باق؛ ذرّاتدن، سیّاراته قدر بتون موجودات، آیری

آیری لسانلرله (اونكْ) وجودینه شهادت ایتدکلی

و پارمقلریله اِشارت ایتدکلی بر صانع ذو الجلالی

گور.. و او سرایی یاپان و او دفترده سرايکْ

پروغرامنی یازان نقاشِ اَزَلینکْ جلوه سنی مشاهده

ايت، فرمانه باق، قرآنى ديگله.. او هذيانلردن
قورتول!..

ايکنجى مثال: غايت وحشى بر آدم محتشم بر
قيشله دائره سنه گيرر. غايت منتظم بر اوردونك
عمومى برابر تعليملىرىنى، منتظم حرکاتلىرىنى گورور.
بر نفرک حرکاتيله؛ بر طابور، بر آلاى، بر فرقه
قالقار، اوطورور، گيدر؛ بر آتش امريله آتش
ايتدکلىرىنى مشاهده ايدر. اونك قابا، وحشى عقلى،
بر قوماندانك، دولتک نظاماتيله و قانون پادشاهى

ايله قومانداسنى آڭلامايوب، إنكار ايتديگندن، او
عسکرلرک ايلرله بربرينه باغلى اولدقلرينى تخیل
ايدر. او خیالی ایپ، نه قدر خارقهلی بر ایپ
اولدیغنی دوشونوب حیرتده قالیر. صوگره گیدر..
آیاصوفیه گبی غایت معظم بر جامعه، جمعه گوننده
داخل اولور. او جماعتِ مسلمینک، بر آدمک
سسیله قالقار، اگیلیر، سجده ايدر اوطوردقلرینی
مشاهده ايدر. معنوی و سماوی قانونلرک مجموعندن
عبارت اولان شریعتی و شریعت صاحبنک أمرلرندن
گلن معنوی دستورلرینی آڭلامادیغندن، او جماعتک

مادى ايلرله باغلانديغنى و او عجيب ايلر اونلرى
أسير ايدوب اويناتديغنى تخيل ايدەرك اَك وحشى
إنسان صورتندە كى جاناوار حيوانلرى دخى
گولديرە جك درجەدە مسخرەلى بر فكرله چيقار،
گيدر.

ايشته عين بو مثال گى: سلطانِ ازل و ابدك
حدسز جنودينك محتشم بر قيشلهسى اولان شو
عالمه و او معبودِ ازلينك منتظم بر مسجدى اولان
شو كائناते؛ محضِ وحشت اولان انكارلى فكر

طبیعی طاشییان بر منکرِ گرییور. او سلطانِ
أزلینك حكمتندن گلن نظاماتِ كائناتك معنوی
قانونلرینی، برر مادّی مادّه تصوّر ایدهرک و سلطنتِ
ربوبیتك قوانینِ إعتباریه سی و او معبودِ أزلینك
شریعتِ فطریهٔ کبراسنك، معنوی و یالکز وجودِ
علمیسی بولونان أحکاملرینی و دستورلرینی برر
موجودِ خارجی و مادّی برر مادّه تخیل ایدهرک،
قدرتِ إلهیهنك یرینه، او علم و کلامدن گلن و
یالکز وجودِ علمیسی بولونان او قانونلری إقامه
ایتمک و أَلرینه ایجاد و یرمک، صوگره ده اونلره

"طبیعت" نامنی طاقمق و یالکز بر جلوهُ قدرتِ
ربّانیه اولان قوتی، قدرت و مستقل بر قدیر تلقی
ایتمک؛ مثالده کی وحشیدن بیک دفعه آشاغی بر
وحشدر!..

الحاصل: طبیعیونلرک، موهوم و حقیقتسز
طبیعت دیدکلری شی، اولسه اولسه و حقیقتِ
خارجیه صاحبی ایسه؛ آنجق بر صنعت اولابیلیر،
صانع اولاماز. بر نقشدر، نقاش اولاماز.
أحکامدر، حاکم اولاماز. بر شریعتِ فطریه در،

شارع اولاماز. مخلوق بر پردهٔ عزتدر، خالق
اولاماز. منفعل بر فطرتدر، فاطر بر فاعل اولاماز.
قانوندر، قدرت دگلدرد؛ قادر اولاماز. مسطردر،
مصدر اولاماز.

الحاصل: مادام موجودات وار. مادام اون
آلتنجی نوطه نك باشنده دینیلدیگی گبی؛ موجودك
وجودینه، تقسیم عقلی ایله درت یولدن باشقه یول
تخیل ایدیلمز. او درت جهتدن اوچینك هر برینك
اوچ ظاهر محالدر ایله بطلانی، قطعی بر صورتده

إثبات ایدیلدی. ألبته بالضروره و بالبداهه دردنجی

یول اولان وحدت یولی، قطعی بر صورتده إثبات

اولونور. او دردنجی یول ایسه؛ باشده کی **أَفِي اللَّهِ**

شَكُّ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ آیتی، شکسز و

شبهه سز بداهت درجه سنده ذات واجب الوجودك

الوهیتنی و هر شی طوغریدن طوغری یه دست

قدرتندن چیقدیغنی و سماوات و أرض قبضه

تصرفنده بولوندیغنی گوسترییور.

أی أسباب پرست و طبیعته طایان بیچاره آدم!

مادام هر شئك طبيعتی، هر شی گبی مخلوقدر؛
چونکه صنعتلیدر و یگی اولویور. هم هر مسب
گی، ظاهری سیی دخی مصنوعدر. و مادام هر
شئك وجودی، پك چوق جهازات و آلتله
محتاجدر. او حالده، او طبیعتی ایجاد ایدن و او
سیی خلق ایدن بر قدیرِ مطلق وار. و او قدیرِ
مطلقك نه احتیاجی وار که عاجز و سائطی،
ربوبیتنه و ایجادینه تشریک ایتسین. حاشا! بلکه
طوغریدن طوغرییه مسیی، سبب ایله برابر خلق
ایدهرک، جلوهُ آسماسنی و حکمتنی گوسترمک

ایچون، بر ترتیب و تنظیم ایله ظاهری بر سببیت،
بر مقارنت ویرمکله، اشیاده کی ظاهری قصورلره،
مرحمتسزلکله و نقصانیتلره مرجع اولمق ایچون،
أسباب و طبیعتی دستِ قدرتنه پرده ایتمش؛ عزتی
او صورتله محافظه ایتمش.

عجا بر ساعتجی، ساعتک چرخلرینی یاپسین؛
صوگره ساعتی چرخلرله ترتیب ایدوب تنظیم
ایتسین، داها می قولایدر؟ یوقسه خارقه بر
ماکینهیی، او چرخلر ایچنده یاپسین؛ صوگره

ساعتك ياپيلماسنى او ماكينه نك جامد آللرینه
ویرسین، تا ساعتی یاپسین، داها می قولایدیر؟ عجباً
إمكان خارجنده دگل میدر؟ هایدی او انصافسز
عقلگله سن سویله، سن حاکم اول! ویاخود بر
کاتب؛ مرکب، قلم، کاغدی گتیردی. اونگله
کندی بالذات او کتابی یازسه، داها می قولایدیر؟
یوقسه او کاغد، مرکب، قلم ایچنده او کتابدن
داها صنعتلی، داها زحمتلی، یالگز او تک کتابه
مخصوص اولارق بر یازی ماکینه سی ایجاد ایتسین؛
صوگره او شعورسز ماکینه یه "هایدی سن یاز"

دیسین ده کندی قاریشماسین، داها می قولایدر؟

عجبا یوز دفعه یازیدن داها مشکل دگل میدر؟

اگر دیسهك: اوت بر کتابی یازان ماکینهك

ایجادى، او کتابدن یوز دفعه داها مشكلدر. فقط

او ماکینه، عین کتابك بر چوق نسخه لرینی

یازماسنه واسطه اولق جهتیله، بلکه بر قولایلق

وار؟

الجواب: نقاشِ ازی، حدسز قدرتیله نهایتسز

جلوهٔ آسماسنی هر وقت تازه لندیرمکله، آیری آیری

شکلده گوسترمک ایچون، اشیاده کی تشخیصلری
و خصوصی سیمالری اوپله بر صورتده خلق
ایتمشدر که؛ هیچ بر مکتوب صمدانی و هیچ بر
کتاب ربّانی، دیگر کتابلرک عین عیننه اولامیور.
علی کلّ حال، آیری معنالری إفاده ایتمک ایچون،
آیری بر سیماسی بولونه جق. اگر گوزک وارسه،
إنسانک سیماسنه باق، گور که؛ زمان آدمدن
شیمدی یه قدر، بلکه أبده قدر، بو کوچک
سیماده، اعضای اساسیده إتفاق ایله برابر، هر بر
سیما، عموم سیمالره نسبةً، هر بر یسنه قارشى بر

علامتِ فارقه‌سی وار اولدیغی قطعياً ثابتدر. بونک

ایچون هر بر سیما، آیری بر کتابدر. یالکز

صنعتک تنظیمی ایچون آیری بر یازی طاقمی و

آیری بر ترتیب و تألیف ایستر. و ماده‌لرینی هم

گتیرمک، هم یرلشدیرمک و هم ده وجوده لازم

اولان هر شیئی درج ایتمک ایچون، بتون بتون

باشقه بر تزگاه ایستر. هایدی، فرضِ محال اولارق

طبیعته بر مطبعه نظریله باقدق. فقط بر مطبعه‌یه

عائد اولان تنظیم و باصمق، یعنی معینِ انتظامنی

قالبه صوقمقدن باشقه، او تنظیمک ایچاندن،

ایجادلری یوز درجه داها مشکل بر ذی حیاتک

جسمنده کی مادّه لری، اقطارِ عالمدن میزانِ

مخصوصله و خاص بر إنتظامله ایجاد ایتمک و

کتیرمک و مطبعه ألنه ویرمک ایچون، ینه او

مطبعه پی ایجاد ایدن قدیرِ مطلقک قدرت و إراده سنه

محتاجدر. دیمک بو مطبعه لق إحتمالی و فرضی،

بتون بتون معناسز بر خرافه در.

ایشته بو ساعت و کتاب مثاللری گبی؛ صانع

ذو الجلال، قادرِ کلّ شیء، أسبابی خلق ایتمش؛

مسبباتی ده خلق ایدیور. حکمتیله، مسبباتی أسبابه
 باغلايور. کائناتک حرکاتک تنظیمنه دائر قوانین
 عادت اللهدن عبارت اولان شریعت فطریه کبرای
 إلهیهنک بر جلوه سنی و اشیاده کی او جلوه سنه،
 یالکز بر آینه و بر معکس اولان طبیعت اشیایی،
 إراده سیله تعیین ایتمشدر. و او طبیعتک وجود
 خارجی یه مظهر اولان وجهنی، قدرتیله ایجاد ایتمش
 و اشیایی او طبیعت اوزرنده خلق ایتمش، بربرینه
 مزج ایتمش. عجا غایت درجده معقول و حدسز
 برهانلرک نتیجه سی اولان بو حقیقتک قبولی می

داها قولایدر.. (عجبا وجوب درجه‌سنده لازم

دگل میدر؟) یوقسه جامد، شعورسز، مخلوق،

مصنوع، بسیط اولان او سبب و طبیعت دیدیگگز

ماده‌لره، هر بر شیئک وجودینه لازم اولان حدسز

جهازات و آلاتی ویروب حکیمانه، بصیرانه اولان

ایشلری کندی کندیلهینه یاپدیرمق می داها

قولایدر؟ عجبا امتناع درجه‌سنده، امکان خارجنده

دگل میدر؟ سنک او انصافسز عقلکک انصافنه

حواله اییدیورز.

منکر و طبیعت پرست دیور که: مادام بنی

إنصافه دعوت اییدیورسک. بن ده دیورم که:

شیمدی یه قدر یاگلیش گیتدیگمز یول، هم یوز

درجه محال، هم غایت ضرری و نهایت درجه ده

چرکین بر مسلك اولدیغنی إعتراف اییدیورم. سابق

تحقیقاتگزدن ذره مقدار شعوری بولونان آکلایه جق

که؛ أسبابه، طبیعته ایجاد ویرمک ممتنعدر، محالدر. و

هر شیئی طوغریدن طوغری یه واجب الوجوده

ویرمک واجبدر، ضروریدر. **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِيمَانِ**

دیوب ایمان اییدیورم.

يالگز بر شبهه م وار. جنابِ حقّ خالق

اولديغنى قبول ايدييورم؛ فقط بعض جزئى اسبابك

أهميتسز شيلرده ايجاده مداخله لرى و بر پارچه مدح

و ثنا قزانمه لرى، سلطنتِ ربوبيتنه نه ضرر ويرر؟

سلطنتنه نقصانيت گلير مى؟

الجواب: بعض رساله لرده غايت قطعى إثبات

ايتديگمز گبى؛ حاكميتك شأنى، مداخله ي ردّ

ايتمكدر. حتى أك أدنا بر حاكم، بر مأمور؛ دائره

حاکمیتنده اوغلنك مداخله سنى قبول ایتمیور. حتى

حاکمیتنه مداخله توهمیله، بعض دیندار پادشاهلر
 (خلیفه اولدقلری حالده) معصوم اولدلرینی قتل
 ایتمه‌لری، بو "ردّ مداخله قانونی" نك حاکمیتده نه
 قدر اساسلی حکم ایتدیگی گوسترییور. بر
 ناحیه‌ده ایکی مدیردن طوت، تا بر مملکتده ایکی
 پادشاهه قدر، حاکمیتده کی استقلالیتک اقتضا
 ایتدیگی "منع اشتراك قانونی" تاریخ بشرده چوق
 عجیب هرج و مرج ایله قوتنی گوسترمش. عجا
 عاجز و معاونته محتاج انسانلرده کی آمریت و
 حاکمیتک بر گولگه‌سی، بو درجه مداخله‌پی ردّ

ایتمگی و باشقه سنك مداخله سنی منع ایتمگی و
حاکمیتندۀ اشتراك قبول ایتمه مگی و مقامندۀ
استقلالیتنی نهایت تعصبه محافظه یه چالیشمای گور؛
صوگره حاکمیت مطلقه ربوبیت درجه سنده و
آمریت مطلقه الوهیت درجه سنده و استقلالیت
مطلقه احدیت درجه سنده و استغناي مطلق
قادریت مطلقه درجه سنده بر ذات ذو الجلالده، بو
رد مداخله و منع اشتراك و طرد شريك، نه درجه
او حاکمیتك ضروری بر لازمی و واجب بر
مقتضاسی اولدیغنی قیاس ایده بیلیرسهك ایت.

اما ايکنجی شق شهبهك كه: بعض أسباب،

بعض جزئیاتك بعض عبودیتلرینه مرجع اولسه، او

معبودِ مطلق اولان ذاتِ واجب الوجوده متوجه

ذراتدن سیاراته قدر مخلوقاتك عبودیتلرندن نه

نقصان گلیر؟

الجواب: شو کائناتك خالقِ حکیمی کائناتی

بر آغاج حکمنده خلق ایدوب، اَك مکمل میوه سنی

ذی شعور و ذی شعورك ایچنده اَك جامع میوه سنی

إنسان یاپمشدر. و إنسانك اَك اَهْمیتلی، بلکه

إنسانك نتیجه خلقی و غایه فطرتی و ثمره حیاتی
اولان شکر و عبادتی؛ او حاکم مطلق و آمر
مستقل، کندینی سؤدیرمک و طانیتدیرمق ایچون
کائناتی خلق ایدن او واحد احد، بتون کائناتک
میوهسی اولان إنسانی و إنسانک ائک یوکسک
میوهسی اولان شکر و عبادتی باشقه آلله ویرر
می؟ بتون بتون حکمتنه ضد اولارق، نتیجه خلقی
و ثمره کائناتی عبث ایدر می؟ حاشا و کلا... هم
حکمتی و ربوبیتی إنکار ایتدیره جک بر طرزده
مخلوقاتک عبادتلینی باشقه لره ویرمگه رضا گوسترر

می، هیچ مساعده ایدر می؟ هم حدسز بر درجه ده

کندینی سو دیرمگی و طانیتدیرمغی أفعالیه

گوستردیگی حالده، أک مکمل مخلوقاتنک شکر و

منتدارلقلرینی، تحب و عبودیتلرینی باشقه أسبابه

ویرمکله کندینی اونوتدیروب، کائناتده کی مقاصد

عالیه سنی انکار ایتدیرر می؟ ای طبیعت پرستلکدن

واز گچن آرقداش! هایدی سن سویله!

او دییور: الحمد لله، بو ایکی شبههم حل

اولمقله برابر، وحدانیت إلهیه دائر و معبود بالحق

او اولدیغنه و اوندن باشقه‌لری عبادته لایق
اولمادیغنه او قدر پارلاق و قوتلی ایکی دلیل
گوستردک که، اونلری إنکار ایتمک، گونشی و
گوندوزی إنکار ایتمک گبی بر مکابره‌در.

* * *

خاتمه

طبیعت فکرِ کفریسنی ترک ایدن و ایمانه گلن
ذات دییور که: الحمد لله، بنم شبهه‌لرم قالمادی؛
یالکز مراقمی موجب اولان بر قاچ سؤالم وار.

برنجی سؤال: چوق تنبلردن و تارك

الصلا تـلـردن ايشيدييورز؛ دييورلر كه: جنابِ حَقِّكَ

بزم عبادتمزه نه احتياجی وار كه، قرآنده چوق

شدت و إصرار ايله عبادتی ترك ایدنی زجر ایدوب

جهنم گبی دهشتلی بر جزا ايله تهدید ایدیور.

إعتدالی و إستقامتلی و عدالتلی اولان إفاده

قرآنییه ناصل یاقیشیيور كه، أهْمیتسز بر جزئی

خطایه قارشی، نهایت شدتی گوستریيور؟

الجواب: أوت جنابِ حق سنك عبادتگه،

بلکه هیچ بر شیءه محتاج دگل. فقط سن عبادته
محتاجسك، معنا خستهسك. عبادت ايسه، معنوی
ياره لریگه تریاقلر حکمنده اولدیغنی چوق رساله لرده
إثبات ایتمشز. عجا بر خسته، او خستهلق حقنده،
شفقتلی بر حکیمك اوگا نافع علاجلری ایچیرمك
خصوصنده ایتدیگی إصراره مقابل، حکیمه دیسه:
"سنك نه إحتیاجك وار، بگا بویله إصرار
ایدیورسك؟" نه قدر معناسز اولدیغنی آگلارسك.

اما قرآنك، تركِ عبادتِ حقنده شدتلی

تهدیداتی و دهشتلی جزالری ایسه؛ ناصلکه بر
پادشاه، رعیتنک حقوقنی محافظه ایتمک ایچون؛
عادی بر آدمک، رعیتنک حقوقنه ضرر ویرن بر
خطاسنه گوره، شدتلی جزایه چارپار. اوپله ده؛
عبادتی و نمازی ترک ایدن آدم، سلطانِ ازل و
أبدک رعیتی حکمنده اولان موجوداتک حقوقنه
أهمیتلی بر تجاوز و معنوی بر ظلم ایدر. چونکه
موجوداتک کمالری، صانعہ متوجه یوزلرنده
تسبیح و عبادت ایله تظاهر ایدر. عبادتی ترک
ایدن، موجوداتک عبادتی گورمز و گوره‌مز، بلکه

ده إنکار ایدر. او وقت عبادت و تسبیح نقطه‌سندہ

یوکسک مقامده بولونان و هر بری برر مکتوبِ

صمدانی و برر آیینہٗ أسماءِ ربّانیہ اولان موجوداتی؛

عالی مقاملرندن تزیل ایتدیگندن و اہمیتسز،

وظیفہ‌سز، جامد، پریشان بر وضعیتده تلقی

ایتدیگندن، موجوداتی تحقیر ایدر؛ کمالاتنی إنکار

و تجاوز ایدر.

أوت هرکس، کائناتی کندی آیینہ‌سیله

گورور. جنابِ حقِ إنسانی کائنات ایچون بر

مقیاس، بر میزان صورتنده یار اتمشدر. هر انسان
ایچون، بو عالمدن خصوصی بر عالم ویرمش. او
عالمک رنگنی، او انسانک إعتقاد قلبیسنه گوره
گوسترییور. مثلاً؛ غایت مایوس و ماتملی اولارق
آغلیان بر انسان، موجوداتی آغلار و مایوس
صورتنده گورور؛ غایت سرورلی و نشئه‌لی، مژده‌لی
و کمالِ نشئه‌سندن گولن بر آدم، کائناتی نشئه‌لی،
گولر گوردیگی گی؛ متفکرانه و جدی بر
صورتده عبادت و تسبیح ایدن آدم، موجوداتک
حقیقهٔ موجود و محقق اولان عبادت و

تسبیحاتلرینی بر درجه کشف ایدر و گورور.

غفلتله ویا انکارله عبادتی ترک ایدن آدم؛

موجوداتی، حقیقتِ کمالاتنه تمامیله ضد و مخالف

و خطا بر صورتده توهم ایدر و معنا اونلرک

حقوقنه تجاوز ایدر.

هم او تارک الصلات، کندی کندینه مالک

اولمادیغی ایچون، کندی مالکنک بر عبدی اولان

کندی نفسنه ظلم ایدر. اونک مالکی، او عبدینک

حقنی، اونک نفس اماره سندن آلق ایچون، دهشتلی

تهدید ایدر. هم نتیجه خلتی و غایه فطرتی اولان
عبادتت ترک ایتدیگندن، حکمتِ إلهیه و مشیئتِ
ربّانیهیه قارشیی بر تجاوز حکمنه گچر. اونک
ایچون جزایه چارپیلیر.

الحاصل: عبادتت ترک ایدن، هم کندی نفسنه
ظلم ایدر؛ (نفسی ایسه، جنابِ حقّ عبّدی و
مملوکیدر) هم کائناتک حقوقِ کمالاتنه قارشیی بر
تجاوز، بر ظلمدر. اوت ناصلکه کفر، موجوداته
قارشیی بر تحقیردر؛ ترکِ عبادتِ دخی، کائناتک

کمالاتنی انکاردر. هم حکمتِ إلهیه قارشی بر
تجاوز اولدیغندن، دهشتلی تهدیده، شدتلی جزایه
مستحق اولور.

ایشته بو إستحقای و مذکور حقیقتی إفاده
ایتمک ایچون، قرآن معجز البیان معجزانه بر
صورتده او شدتلی طرزِ إفادهپی اختیار ایدهرک، تام
تامنه حقیقتِ بلاغت اولان مطابق مقتضایِ حاله
مطابقت ایدیور.

ایکنجی سؤال: طبیعتدن واز گچن و ایمانه

گلن ذات دیور که:

هر موجود، هر جهته، هر ایشنده و هر

شیئنده و هر شآننده مشیئتِ إلهیه و قدرتِ

ربّانیه تابع اولمسی، چوق عظیم بر حقیقتدر.

عظمتی جهتنده طار ذهنریمزه صیقیشمیور.

حالبو که گوزیمزله گوردیگمز بو نهایت درجهده

مبذولیت، هم خلقت و ایجادِ اشیاده کی حدسز

سهولت، هم سابق برهانلریگزله تحقّق ایدن وحدت

یولنده کی ایجادِ اشیاده نهایت درجهده قولایلق و

سهولت، هم نصّ قرآن ايله بيان ايديلن **مَا خَلَقَكُمْ**

وَلَا بَعَثَكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَاحِدَةً * وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا

كَلِمَةٍ الْبَصِيرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ گبی آیتلرک صراحة

گوستردکلری نهایت درجهده قولایلق، او حقیقت

عظیمهنگ، ائق مقبول و ائق معقول بر مسئله

اولدیغنی گوستریورلر. بو قولایلغئ سری و

حکمتی نهدر؟

الجواب: یگرمنجی مکتوبک اوننجی کلمهسی

اولان **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** بیاننده، او سر

غایت واضح و قطعی و مقنع بر طرزده بیان
ایدیلمش. خصوصاً او مکتوبك ذیلنده داها زیاده
وضوح ایله اثبات ایدیلمش که؛ بتون موجودات،
صانع واحده اسناد ایدیلدیگی وقت، بر تك
موجود حکمنده قولایلاشیر. اگر واحدِ أحده
ویریلمزسه؛ بر تك مخلوقك ایجادی، بتون
موجودات قدر مشکله شیر و بر چکردك، بر آغاج
قدر صعوبتلی اولور. اگر صانع حقیقیسنه ویریلسه،
کائنات بر آغاج گبی و آغاج بر چکردك گبی و
جنت بر بهار گبی و بهار بر چیچك گبی

قولايلاشير، سهولت پيدا ايدر. و بالمشاهده
گورونن حدسز مبدوليت و اوجوزلغك و هر
نوعك سهولتله كثر افرادى بولونماسنك و كثر
سهولت و سرعتله منتظم، صنعتلى، قيمتلى
موجوداتك قولايجه وجوده گلمه سنك سرلرينه مدار
اولان و حكمتلرينى گوسترن يوزر دليللرندن و
باشقه رساله لرده تفصيلاً بيان ايديلن بر ايكي سنه
مختصر بر اِشارت ايدرز. مثلاً: ناصلكه يوز نفر، بر
ضابطك اِداره سنه ويريلسه؛ بر نفر، يوز ضابطك
اِداره لرينه ويريلمه سندن يوز درجه داها قولاي

اولديغى گبى، بر اوردونك تجهيزات عسكريهسى؛
بر مركز، بر قانون، بر فابريقه و بر پادشاهك
امرینه ويريلديگى وقت، عاداتا كميه بر نفرك
تجهيزاتى قدر قولايلاشديغى گبى.. بر نفرك
تجهيزات عسكريهسى؛ متعدد مركزلره، متعدد
فابريقلره، متعدد قوماندانلره حوالهسى ده، عاداتا
بر اوردونك تجهيزاتى قدر كميه مشكلاتلى
اولويور. چونكه بر تك نفرك تجهيزاتى ايچون،
بتون اوردويه لازم اولان فابريقلرك بولونماسى
گر كدر.

هم بر آغاجك سرّ وحدت جهتيله، بر
كوكده، بر مركزده، بر قانون ايله موادّ حياتيه سى
ويريلديگندن؛ بيگنر ميوه ويرن او آغاج، بر ميوه
قدر سهولتلى اولديغى بامشاهده گورونور. اُگر
وحدتن كثرته گيديلسه، هر بر ميويه لازم موادّ
حياتيه باشقه يردن ويريلسه؛ هر بر ميوه، بر آغاج
قدر مشكلات پيدا ايدر. بلكه آغاجك بر اُنمودجى
و فهرسته سى اولان بر تك چكردك دى، او
آغاج قدر صعوبتلى اولور. چونكه بر آغاجك

حياتنه لازم اولان بتون موادِ حياتيه، بر تك

چكردك ايچون ده لازم اولويور.

ايشته بو مثالر گي، يوزلر مثالر وار

گوسترييورلر كه؛ وحدتده، نهايت درجهده سهولتله

وجوده گلن بيگلر موجود، شرکده و کثرتده، بر

تك موجوددن داها زياده قولاي اولور. سائر

رسالهلرده بو حقيقت ايكي کره ايكي درت ايدر

درجهده اثبات ايديلديگندن، اونلره حواله ايدوب،

بوراده يالگز بو سهولت و قولاييلغك علم و قدر

إلهی و قدرتِ ربّانیه نقطهٔ نظرندۀ غایت مهمّ بر

سرّینی بیان ایده‌جگزر. شویله که:

سن بر موجودسك. اگر قدیرِ ازلی‌یه کندیگی

ویرسهك؛ بر کبریت چاقار گبی، هیچدن، یوقدن،

بر امرله، حدسز قدرتیله، سنی بر آندۀ خلق ایدر.

اگر سن کندیگی اوڭا ویرمزهك، بلکه أسبابِ

مادیه‌یه و طبیعتۀ اسناد ایتسهك؛ او وقت سن،

کائاتك منتظم بر خلاصه‌سی، میوه‌سی و کوچك

بر فهرسته‌سی و لیسته‌سی اولدیغكدن؛ سنی یایمق

ايچون، كائناتى و عناصرى اينجه ألك ايله ألهيوب

حساس ئولچولرله أقطارِ عالمدن سنك

وجودكده كى مادّهلىر طوپلامق لازم گلير. چونكه

أسبابِ مادّيه يالگز تركيب ايدر، طوپلار.

كنديلرنده بولونمىانى؛ هيچدن، يوقدن ياپامدقلىرى،

بتون أهلِ عقل ياننده مصدّقدر. اويله ايسه،

كوچك بر ذى حياتك جسمنى أقطارِ عالمدن

طوپلامغه مجبور اولورلر.

ايشته وحدتده و توحيدده نه قدر قولايلىق و

شرکده و ضالته نه قدر مشکلات وار اولدیغنی

آکلا!

ایکنجیسی: علم نقطه‌سنده حدسز بر سهولت

واردر. شویله که:

قدر، علمک بر نوعیدر که، هر شیئک معنوی

و مخصوص قالبی حکمنده بر مقدار تعیین ایدر. و

او مقدار قدری، او شیئک وجودینه بر پلان، بر

مودهل حکمنه گچر. قدرت ایجاد ایتدیگی وقت؛

غایت سهولتله او قدری مقدار اوستنده ایجاد ایدر.

اگر اوشى محیط و حدسز و ازی بر علمك
صاحبى اولان قديرِ ذو الجلاله ويريلمزسه؛ (سابقاً
گچدیگی گبی) بیگلر مشکلات دگل، بلکه یوز
محالات اورتهیه دوشر. چونکه او مقدارِ قدری و
مقدارِ علمى اولمازسه؛ بیگلر خارجى و مادى
قالبلر، کوچوچك بر حیوانك جسدنده استعمال
ایدیلمك لازم گلیر.

ایشته وحدتده نهایتسز قولایلق و ضاللتده و

شرکده حدسز مشکلاتك بر سرینی آکلا؛ **وَمَا**

أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلِمَاحِ الْبَصْرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ آيَتِي، نَه

قدر حقیقتلی و طوغری و یوکسک بر حقیقتی

إفاده ایتدیگنی بیل!.

اوچنجی سؤال: أسکیدن دشمن، شیمدی

دوست اولان مهتدی دیور که: شو زمانده چوق

ایلری گیدن فیلسوفر دیورلر که: "هیچدن هیچ

بر شی ایجاد ایدیلمیور و هیچ بر شی إعدام

ایدیلمیور؛ یالکز بر ترکیب بر تحلیلدر که،

کائنات فابریقه سنی ایشلتدیریور."

الجواب: نورِ قرآن ايله موجوداته باقميان

فيلسوفلر ك ا ك ايلرى گيدنلرى باقمشلىر كه، طبيعت

و اسباب واسطه سيله بو موجوداتك تشكّلات و

وجودلرىنى (سابقاً إثبات ايتديگمز طرزده) إمتناع

درجه سنده مشكّلاتلى گورد كلرندن، ايكى قسمه

آيرلديلىر:

بر قسمى سوفسطائى اولوب، إنسانك

خاصه سى اولان عقلدن إستعفا ايدهرىك، أحمق

حيوانلردن داها آشاغى دوشهرىك، كائناتك

وجودینی انکار ایتمگی؛ حتی کندیلرینک
وجودلرینی دخی انکار ایتمسنی؛ ضلالت مسلگنده
أسباب و طبیعتک ایجاد صاحبی اولمالرندن داها
زیاده قولای گوردکلرندن هم کندیلرینی، هم
کائناتی انکار ایدوب، جهل مطلقه دوشمشیر.

ایکنجی گروه باقمشیر که؛ ضلالتده، أسباب
و طبیعت موجد اولمق نقطه سنده، بر سینک و بر
چکردگک ایجادی، حدسز مشکلاتی وار و طور
عقلک خارجنده بر إقتدار إقتضا ایدیور. اونک

ايچون بالمجبوريه ايجادى انكار ايدىورلر، "يوقدن
وار اولماز" دىيورلر و اعدامى ده محال گورويورلر،
"وار يوق اولماز" حكم ايدىيورلر. يالكز حرڪات
ذرات ايله، تصادف روزگار ليله بر تركيب و
تحليل و طاغيلمق و طويلانمق صورتنده بر وضعيت
اعتباريه تخيل ايدىيورلر. ايشته سن گل، احمقلىق و
جهالتك اڭ آشاغى درجه سنده، اڭ يوكسك عقللى
كندينى ظن ايدن آدملىرى، گور؛ و ضلالت، انسانى
نه قدر مسخره و سفلى و اجهل ياپديغنى بيل؛
عبرت آل!

عجبا هر سنه‌دهه، درت یوز بیك انواعی بردن
زمین یوزنده ایجاد ایدن و سماوات و ارضی آلتی
گونه خلق ایدن و آلتی هفته‌دهه، هر بهاردهه،
کائناتدن داها صنعتلی، حکمتلی ذی‌حیات بر
کائناتی انشا ایدن بر قدرت ازلیه، بر علم ازلینک
دائره‌سنده، پلانلری و مقدارلری تعین ایدن
موجودات علمیه‌پی، گوزه گوسترمه‌ین بر اجزا ایله
یازیلان و گورونمه‌ین بر یازی‌پی گوسترمک ایچون
سورولن بر اجزا مثللو، غایت قولای او معدومات

خارجیه اولان موجوداتِ علمیه و وجودِ خارجی
ویرمگی او قدرتِ ازلیه دن اوزاق گورمک و
ایجادِ انکار ایتمک؛ اولکی گروه اولان
سوفسطائیلردن داها زیاده احمقانه و جاهلانهدر. بو
بدبختلر، عاجزِ مطلق و یالکز بر جزءِ اختیاریدن
باشقه آلرنده اولمیان فرعونلاشمش کندی نفسلری،
هیچ بر شیئی اعدام و یوق ایده مدکلرندن و هیچ
بر ذره پی، بر ماده پی، هیچدن، یوقدن ایجاد
ایده مدکلرندن و گووندکلری اسباب و طبیعتک
آلرندن هیچدن ایجاد گلمدیگی جهته،

أحتملقلرنندن دييورلر: "يوقدن وار اولماز، وار ده
يوق اولماز" دييوب، بو باطل و خطا دستوري،
قديرِ مطلقه تشميل ايتمك ايستهيورلر.

أوت قديرِ ذو الجلالكث ايكي طرزده ايجادي
وار. بري؛ إختراع و إبداع ايله در. يعني هيچدن،
يوقدن وجود ويرييور و اوكتا لازم هر شيئي ده
هيچدن ايجاد ايدوب ألنه ويرييور. ديگري؛ إنشا
ايله، صنعت ايله در. يعني كمالِ حكمتني و چوق
أسماسنكث جلوه لريني گوسترمك گبي چوق دقيق

حکمتلر ایچون، کائناتک عناصرندن بر قسم
موجوداتی انشا ایدیور. هر امرینه تابع اولان
ذراتلری و مادهلری، رزاقیت قانونیله اونلره
گوندرر و اونلرده چالیشدیور.

أوت قادرِ مطلقک ایکی طرزده، هم ابداع هم
انشا صورتنده ایجادى وار. واری یوق ایتمک و
یوغى وار ایتمک؛ ائق قولای ائق سهولتلی، بلکه
دائمی، عمومی بر قانونیدر. بر بهارده، اوچ یوز
بیئق انواع ذی حیات مخلوقاتک شکلرینی،

صفتلرینی، بلکه ذراتلرندن باشقه بتون کیفیات و

أحواللرینی هیچدن وار ایدن بر قدرته قارشی،

"یوغی وار ایده مز!" دین آدم، یوق اولمالی!..

طبیعتی بیراقان و حقیقته گچن ذات دیور که:

جنابِ حَقِّهِ ذرّاتِ عددنجه شکر و حمد و ثنا

ایدیورم که، کمالِ ایمانی قزاندم، أوهام و

ضلالتلردن قورتولدوم و هیچ بر شبههم ده قالمادی.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ وَ كَمَالِ الْإِيمَانِ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

دردنجی حجتِ ایمانیہ

اوتوزنجی لمعنك ايكنجى نكتهسى

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِلُهُ إِلَّا بِقَدْرِ

مَعْلُومٍ

آیتنك بر نكتهسى و بر إسمِ أعظم وياخود

إسمِ أعظمك آلتى نورندن بر نوری اولان "عدل"

إسمنك بر جلوهسى، برنجى نكته گى أسكيشهر

حپسخانهسنده اوزاقدن اوزاغه گوروندى. اونی

یاقینلاشدیرمق ایچون ینه تمثیل یولیه دیرز:

شو کائنات او یله بر سرایدر که، او سرایده

متمادیا تخریب و تعمیر ایچنده چالقالانان بر شهر

وار.. و او شهرده هر وقت حرب و هجرت

ایچنده قاینایان بر مملکت وار.. و او مملکته هر

زمان موت و حیات ایچنده یووارلانان بر عالم

وار. حالبوکه او سرایده، او شهرده، او مملکته،

او عالمده او درجه حیرت‌انگیز بر موازنه، بر

میزان، بر توزین حکم اییدیور، بالبداهه اثبات ایدر

که: بو حدسز موجوداتده اولان تحولات و

واردات و مصارف؛ هر بر آنده عموم کائناتی

گورور، نظر تفتیشندن گچیرر بر تک ذاتک

میزانیله ئولچولور، طارتیلیر. یوقسه بالیقلردن بر

بالیق بیک یمورطه جق ایله و نباتاتدن خشخاش گبی

بر چیچک یگرمی بیک تخم ایله و سیل گبی آقان

عنصرلرک، إنقلابلرک هجومیله شدتله موازنه یی

بوزمغه چالیشان و إستیلا ایتمک ایستهین أسباب

باشی بوش اولسه لردی ویا خود مقصدسز سرسری

تصادف و میزانسز کور قوتہ و شعورسز ظلمتلی

طبیعتہ حوالہ ایدیلسه ایدی، او موازنہ اُشیا و

موازنہ کائنات اوپله بوزولاجقدی کہ؛ بر سنهده،

بلکہ بر گونه هرج و مرج اولوردی. یعنی: دگز

قارمه قاریشیق شیرله طولاجقدی، تعفن

ایده جکدی؛ هوا، غازات مضره ایله زهرلنه جکدی؛

زمین ایسه بر مزبله، بر مذبحه، بر باتاقلغه

دونه جکدی. دنیا بوغولاجقدی.

ایشته جسد حیوانینک حجیراتندن و قانده کی

كرويوتِ حمرا و بيضادن و ذراتك تحولاتندن و
جهازاتِ بدنيهنك تناسبندن طوت، تا دكزلرك
واردات و مصارفنه.. تا زمين آلتنده كي چشمه لرك
گلير و صرفياتلرينه.. تا حيوانات و نباتاتك
تولّدات و وفياتلرينه.. تا گوز و بهارك تخريبات و
تعميراتلرينه.. تا عنصرلرك و ييلديزلرك خدمات و
حركاتلرينه.. تا موت و حياتك، ضيا و ظلمتك و
حرارت و برودتك دگيشمه لرينه و دو گوشمه لرينه و
چارپيشمالرينه قدر او درجه حساس بر ميزان ايله
و او قدر اينجه بر ئولچو ايله تنظيم ايديلير و

طارتیلیر که، عقلِ بشر هیچ بر یرده حقیقی
اولارق هیچ بر اِسراف، هیچ بر عبث گورمدیگی
گی؛ حکمتِ اِنسانیه دخی، هر شیده اَك مکمل
بر اِنظام، اَك گوزل بر موزونیت گوروپور و
گوستریپور. بلکه، حکمتِ اِنسانیه او اِنظام و
موزونیتك بر تظاهریدر، بر ترجمانیدر.

ایشته گل، گونش ایله مختلف اون ایکی
سیاره نك موازنه لرینه باق. عجا بو موازنه، گونش
گی، عدل و قدیر اولان ذاتِ ذو الجلالی

گوسترمیور می؟ و بِالْخَاصَّةِ سیاراتدن اولان
گمیز یعنی كُرُهُ اَرْض، بر سنهده یگرمی درت
بیک سنهك بر دائرهده گزر، سیاحت ایدر. و او
خارقه سرعتیله برابر زمینك یوزنده دیزیلمش،
استیف ایدیلمش اشیایی طاغیتمیور، صارصمیور،
فضایه فیولاتمیور. اگر سرعتی بر پارچه تزید ویا
تنقیص ایدیلسه ایدی، سکنهسنی هوایه فیولاتوب
فضاده طاغیدهجقدی. و بر دقیقه، بلکه بر
ثانیه موازنهسنی بوزسه، دنیامزی بوزاجق؛ بلکه

باشقه سیله چارپیشه جق، بر قیامت قوپاره جق. و
بالخاصه زمینک یوزنده نباتی و حیوانی درت یوز
بیك طائفه نك تولدات و وفیاتجه و إعاشه و
باشایشجه رحیمانه موازنه لری؛ ضیا گونشی
گوستردیگی گبی، بر تك ذاتِ عدل و رحیمی
گوسترییور. و بالخاصه او حدسز ملترک حدسز
أفرادندن بر تك فردك أعضاسی، جهازاتی،
طویغولری او درجه حسّاس بر میزانله بربریله
مناسبتدار و موازنتده در که؛ او تناسب، او موازنه،
بدهت درجه سنده بر صانع عدل و حکیمی

گوسترييور. و بِالْخَاصَّةِ هَرِ فَرْدِ حَيَوَانِيكَ بَدَنَدَه كِي
 حَجِيرَاتِكْ و قَانِ مَجْرَالَرِيكَ و قَانَدَه كِي كَرِيوَاتِكْ و
 اَو كَرِيوَاتَدَه كِي ذَرَّه لَرِكْ اَو دَرَجَه اِيْنَجَه و حَسَّاس
 و خَارَقَه مَوَازِنَه لَرِي وَاَر، بِالْبَدَاهَةِ اِثْبَاتِ اِيْدَرِ كَه:
 هَر شَيْئِكْ دِيْزِگِيْنِي اَلْنَدَه و هَر شَيْئِكْ اَنَاخْتَارِي
 يَانَدَه و بَر شِيْ بَر شَيْئَه مَانَعِ اَوْلَمِيْيُور.. عَمُوم
 اَشْيَايِي بَر تَكْ شِيْ گِيْ قَوْلَايِجَه اِدَارَه اِيْدَن بَر تَكْ
 خَالِقِ عَدْلِ و حَكِيْمِكْ مِيْزَانِيْلَه، قَانُونِيْلَه، نِظَامِيْلَه
 تَرْبِيَه و اِدَارَه اَوْلُويُور. حَشْرِكْ مَحْكَمَه كِبْرَاسَنَدَه
 مِيْزَانِ اَعْظَمِ عَدَالْتَنَدَه جَنَّ و اِنْسَكْ مَوَازِنَه

أعماللرینی إستبعاد ایدوب اینانمیان، بو دنیاده
گوزیله گوردیگی بو موازنهٔ اکبره دقت ایتسه،
ألته إستبعادی قالماز.

أی إسرافلی، إقتصادسز.. أی ظلملی،
عدالتسز.. أی کیرلی، نظافتسز بدبخت إنسان! بتون
كائناتك و بتون موجوداتك دستورِ حرکتی اولان
إقتصاد و نظافت و عدالتی یاپمدیغکن، عموم
موجوداته مخالفتکله، معنأ اونلرک نفرترلرینه و
حدتترلرینه مظهر اولویورسک. نهیه طایانییورسک

که؛ عموم موجوداتی ظلمگله، میزانسز لغلگله،

إسرافگله، نظامتسزلگگله قیزدیریورسک؟

أوت إسم حکیمک جلوهٔ أعظمندن اولان

حکمتِ عامهٔ کائنات، إقتصاد و إسرافسزلق

اوزرینه حرکت ایدیور؛ إقتصادی أمر ایدیور. و

إسم عدلک جلوهٔ أعظمندن گلن کائناتده کی

عدالتِ تامه، عموم أشیانک موازنه لرینی إداره

ایدیور و بشره ده عدالتی أمر ایدیور. سورهُ

رَحْمَنُ دِه وَ السَّمَاءُ رَفَعَهَا وَ وَضَعَ الْمِيزَانَ * أَلَّا

تَطْعُوا فِي الْمِيزَانِ * وَ أَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا

تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ آیتندہ کی درت مرتبہ دہ، درت

نوع میزانہ إشارت ایدن درت دفعہ "میزان" ذکر

ایدیلمسی، کائناتدہ میزانک درجہ عظمتی و فوق

العادہ پک بیوک اہمیتی گوستریور. اوت ہیچ بر

شیدہ إسراف اولمادیغی گی، ہیچ بر شیدہ دہ

حقیقی ظلم و میزانسزلق یوقدر. و إسم قدوسک

جلوہ أعظمندن گلن تنظیف و نظافت، بتون

کائناتک موجوداتی تمیزلہ یور، گوزللشدیریور.

بشرك بولاشیق الی قاریشمہ مق شرطیلہ، ہیچ بر

شیده حقیقی نظافتسزلك و چركينلك گورونمییور.

ایشته حقائقِ قرآنیهدن و دساتیرِ اسلامیهدن

اولان "عدالت، إقتصاد، نظافت" حیاتِ بشریهده نه

درجه اساسلی برر دستور اولدیغنی آگلا. و أحكامِ

قرآنیه نه درجه کائناتله علاقه‌دار و کائنات ایچنه

كوك صالمش و صارمش بولوندیغنی و او حقائقی

بوزمق، کائناتی بوزمق و صورتنی دگیشدیرمك

گی ممکن اولمادیغنی بیل!. و بو اوچ ضیایِ أعظم

گی؛ رحمت، عنایت، حفیظیتِ مثللو یوزر

إحاطه لی حقیقتلر حشری، آخرتی إقتضا و إستلزام
ایتدکلری حالده، هیچ ممکن میدر که: کائناتده و
عموم موجوداتده حکمفرما اولان رحمت، عنایت،
عدالت، حکمت، إقتصاد و نظافت گبی پک قوتلی
إحاطه لی حقیقتلر؛ حشرک عدمیله و آخرتک
گلمه مسیله مرحمتسزلگه، ظلمه، حکمتسزلگه،
إسرافه، نظافتسزلگه، عبثته إنقلاب ایتسینلر؟
حاشا، یوز بیک دفعه حاشا!

بر سینگک حق حیاتنی رحیمانہ محافظه ایدن بر

رحمت، بر حکمت؛ عجا حشری گتیرمه مکله
عموم ذی شعور لرك حدسز حقوق حیاتلرینی و
نهایتسز موجوداتك نهایتسز حقوقلرینی ضایع ایدر
می؟ و تعبیری جائز ایسه، رحمت و شفقتده و
عدالت و حکمتده حدسز حساسیت و دقت
گوسترن بر حشمت ربویت؛ و کمالاتنی
گوسترمک و کندینی طانیتدیرمق و سودیرمک
ایچون بو کائناتی حدسز خارقه صنعتلریله،
نعمتلریله سوسلندیرن بر سلطنت الوهیت، بویله هم
عموم کمالاتنی، هم بتون مخلوقاتنی هیچه ایندیرن و

إنكار ایتدیرن حشر سزلگه مساعده ایدر می؟

حاشا! بویله بر جمالِ مطلق، بویله بر قبحِ مطلقه

بالبداهه مساعده ایتمز.

أوت آخرتی إنکار ایتمک ایستهین آدم، أوجلّه

بتون دنیایی بتون حقائقه إنکار ایتملی. یوقسه،

دنیا بتون حقائقه، یوز بیك لسانله اونی تکذیب

ایدهرك بو یالاننده یوز بیك درجه یالانجیلغنی إثبات

ایدهرك. اوننجی سوز قطعی دلیلله إثبات

ایتمشدر که؛ آخرتک وجودی، دنیانک وجودی

قدر قطعی و شبهه سزدر.

بشنجی حجتِ ایمانیه

إِسْمِ أَعْظَمِكَ الَّتِي نُورِنَدُنْ أَوْچِنجی نُورینَه إِشَارَت

ایدن

اوچنجی نکته

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ آیتنك بر

نکته سی و بر إِسْمِ أَعْظَمِ ویا إِسْمِ أَعْظَمِكَ الَّتِي

نورندن بر نوری اولان "إِسْمِ حَكْم"ك بر جلوه سی

رمضان شریفده گورولدی. اوڭا یالڭز بر إشارت
اولارق "بش نقطه" دن عبارت اوچنجی نکته عجله
اولارق یازیلدی؛ مسوده حالنده قالدی.

اوچنجی نکته نك برنجی نقطه سی: اوننجی

سوزده إشارت ایدیلدیگی گی: إسم حکمك تجلی

أعظمی شو کائناتی اوپله بر کتاب حکمنه

گتیرمش که، هر صحیفه سنده یوزر کتاب

یازیلمش.. و هر سطرنده یوزر صحیفه درج

ایدیلمش.. و هر کلمه سنده یوزر سطر موجوددر..

و هر حرفنده یوزر کلمه وار.. و هر نقطه‌سنده
کتابک مختصر بر فهرسته‌جگی بولونور بر طرزہ
گتیرمشدر. او کتابک صحیفه‌لری، سطرلری، تا
نقطه‌لرینه قدر یوزر جهتده نقاشنی، کاتبنی اویله
وضوحله گوسترییور که؛ او کتاب کائنااتک
مشاهده‌سی، کندی وجودندن یوز درجه داها
زیاده کاتبنک وجودینی و وحدتنی اثبات ایدر.
چونکه بر حرف، کندی وجودینی بر حرف قدر
إفاده ایتدیگی حالده؛ کاتبنی بر سطر قدر إفاده
ایدیور.

أوت بو كتاب كبرى بر صحيفهسى، زمين
يوزيدر. او صحيفهده نباتات، حيوانات طائفهلىرى
عددنجە كتابلىرى، بربرى ايچنده، برابر، بر وقتده،
ياگلىشسىز، غايت مكمّل بر صورتده بهار موسمىنده
يازىلدىغى گوزله گورونويور. بو صحيفه نىڭ بر
سطفى، بر باغچهدر. او باغچهدە بولونان
چىچىكلر، آغاجلر، نباتلر عددنجە منظوم قسىدهلر؛
برابر، بربرى ايچنده، ياگلىشسىز يازىلدىغى
گوزىمزلە گورويورز. او سطرىڭ بر كلمهسى؛

چیچک آچمش، میوه ویرمک اوزره یاپراغنی ویرمش

بر آغاجدر. ایشته بو کلمه؛ منتظم، موزون،

سوسلی یاپراق، چیچک و میوه‌لری عددنجه حکم

ذو الجلالک مدح و ثناسنه دائر معنیدار فقره‌لردر.

گویا چیچک آچمش هر آغاج گبی، او آغاج دخی

نقاشنک مدیحه‌لرینی تغنی ایدن منظوم بر قصیده‌در.

هم گویا حکم ذو الجلال، زمینک مشهرنده

تشهیر ایتدیگی آنتیقه و عجیب اثرلرینه بیگلر

گوزله باقمق ایسته‌یور.

هم گویا او سلطانِ ازلینک او آغاجه ویردیگی
مرصع هدیه و نشانلری و فورمالری، خصوصی
بایرامی و رسمِ کشادی اولان بهارده پادشاهک
نظرینه عرض ایتمک ایچون او یله مزین، موزون،
منتظم، معنیدار بر شکل آلمش و او یله حکمتلی بر
شکل ویریلمشدر که؛ هر بر چیچکنده، هر بر
میوه سنده بربری ایچنده چوق و جهلر و دیلرله
نقاشنک و جودینه و آسماسنه شهادت ایدرلر. مثلا:
هر بر چیچکنده، هر بر میوه ده بر میزان وار. و او
میزان، بر إنتظام ایچنده.. و او إنتظام، تازه لهنن بر

تنظیم و توزین ایچنده.. و او توزین و تنظیم، بر
زینت و صنعت ایچنده.. و او زینت و صنعت،
معنیدار قوقولر و حکمتلی طاتلر ایچنده
بولوندیغندن؛ هر بر چیچک، او آغاجک
چیچکلی عددنجه حکم ذو الجلاله ایشارتلر
ایدیور. و بو بر کلمه اولان بو آغاجده، بر حرف
حکمنده اولان بر میوهده بولونان بر چکردک
نقطهسی، بتون آغاجک فهرستهسنی، پروغرامنی
طاشییان کوچک بر صندوقچهدر. و هکذا.. بوکا
قیاساً کائنات کتابنک بتون سطرلری، صحیفه لری

بویله اِسْمِ حَكْمٍ و حَكِيمًا جَلْوَه سِیْلَه یَا لِكْز هر بر

صَحِیْفَه سِی دَگَل، بَلَكه هر بر سَطْرِی و هر بر

كَلْمَه سِی و هر بر حَرْفِی و هر بر نَقْطَه سِی، بَرر

مَعْجَزَه حَكْمَنَه گْتِیرِیْلَمَشْدَر كه؛ بَتُون اَسْبَاب

طَوِیْلَانَسَه، بَر نَقْطَه سِنَا نَظِیرِیْنِی گْتِیره مَزَلِر،

مَعَارِضَه ایدَه مَزَلِر.

أَوْت بُو قُرْآنِ عَظِیْمِ كَائِنَاتِكْ هر بر آیتِ

تَكْوِیْنِیَه سِی، اَو آیتِكْ نَقْطَه لِرِی و حَرْوْفِی عَدَدِ نَجْه

مَعْجَزَه لِرِ گُوسْتَرْدِ كَلِرْنَدِن، اَلْبَتَه سِرْسِرِی تَصَادِف،

کور قوٓت، غایه سز، میزانسز، شعورسز طبیعت
هیچ بر جهته او حکیمانه، بصیرانه اولان خاص
میزانه و غایت اینجه إنتظامه قاریشه مازلر. اگر
قاریشسه ایدیلر، البته قاریشیق اثری
گورونه جکدی. حالبوکه هیچ بر جهته
إنتظامسزلق مشاهده اولونمیور.

اوچنجی نکته نك ایکنجی نقطه سی: "ایکی

مسئله" در.

برنجی مسئله: اوننجی سوزده بیان ایدیلدیگی

گبی.. نهایت کمالده بر جمال و نهایت جمالده بر
کمال، ألبته کندینی گورمک و گوسترمک و
تشهیر ایتمک ایسته‌مسی؛ اُکْ اساسلی بر قاعده‌در.
ایشته بو اساسلی دستورِ عمومی‌یه بناءً در که؛ بو
کتابِ کبیرِ کائناتکْ نقاشِ ازیسی، بو کائناتله و
بو کائناتکْ هر بر صحیفه‌سیله و هر بر سطريله،
حتّی حرفلری و نقطه‌لریله کندینی طانیتدیرمق و
کمالاتنی بیلدیرمک و جمالنی گوسترمک و
کندیسنی سؤدیرمک ایچون اُکْ جزئیدن اُکْ کلّی‌یه
قدر هر بر موجودکْ متعددّ لسانلریله جمالِ کمالنی

و كمالِ جمالِ طانیتدیریور و سۆدیریور.

ایشته ای غافل إنسان! بو حاکمِ حکمِ حکیمِ

ذو الجلال والجمال، سکا قارشى کنديسنی هر بر

مخلوقيله بويله حدسز و پارلاق طرزلرده طانیتدیرمق

و سۆدیرمک ایستدیگی حالده، سن اونک

طانیتدیرمسنه قارشى ایمانله طانیمازسهک و اونک

سۆدیرمسنه مقابل عبودیتگله کندیگی اوکا

سۆدیرمزسهک نه درجه حدسز مضاعف بر

جهالت، بر خسارت اولدیغنی بیل، آییل!..

ايکنجی نقطه نك ايکنجی مسئله سی: بو

كائناتك صانع قدير و حكيم نك ملكنده اشتراك
یری یوقدر. چونكه هر شیده نهایت درجه ده إنتظام
بولونديغندن، شرکی قبول ایده مز. چونكه متعدد
ألر بر ایشه قاریشیرسه، او ایش قاریشیر. بر
مملكتده ایکی پادشاه، بر شهرده ایکی والی، بر
کویده ایکی مدیر بولونسه؛ او مملکت، او شهر،
او کویك هر ایشنده بر قاریشیقلاق باشلايه جعی
گی.. اَك اَدنا بر وظیفه دار آدم، او وظیفه سنه
باشقه سنك مداخله سنی قبول ایتمه مسی گوستریور

که؛ حاکمیتك اَكْ أساسلی خاصه سی، البته
استقلال و انفراددر. دیمك إنتظام وحدتی و
حاکمیت انفرادی إقتضا ایدر. مادام حاکمیتك بر
موقت گولگه سی، معاونته محتاج و عاجز انسانلرده
بویله مداخله پی ردّ ایدر سه؛ البته درجه ربوبیتده
حقیقی بر حاکمیت مطلقه، بر قدیر مطلقده بتون
شدتیه مداخله پی ردّ ایتك گرکدر. اگر ذره قدر
مداخله اولسه ایدی، إنتظام بوزولاجقدی.

حالبوکه بو کائنات اوپله بر طرزده یارادیلیمش

که؛ بر چکردگی خلق ایتمک ایچون، بر آغاجی
خلق ایده‌بیلیر بر قدرت لازمدر. و بر آغاجی خلق
ایتمک ایچون ده کائناتی خلق ایده‌بیلیر بر قدرت
گرکدر. و کائنات ایچنده پارمق قاریشدیران بر
شریک بولونسه، اُک کوچک بر چکردکده ده
حصه‌دار اولمق لازم گلیر. چونکه او، اونک
نمونه‌سیدر. او حالده، قوجه کائناتده یرلشمه‌ین
ایکی ربوبیت، بر چکردکده، بلکه بر ذرّه‌ده
یرلشمک لازم گلیر. بو ایسه، محالاتک و باطل
خیالاتک اُک معناسز و اُک اوزاق بر محالیدر. قوجه

كائناتك عموم أحوال و كفياتنی میزان عدلنده و
نظام حكمتنده طوتان بر قدیر مطلقك عجزینی،
حتی بر چكردكده دخی إقتضا ایدن شرك و كفر
نه قدر حدسز درجده مضاعف بر خلاف، بر
خطا، بر یالان اولدیغنی.. و توحید نه درجه
حدسز مضاعف بر درجده حق و حقیقت و
طوغری اولدیغنی بیل، **الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى الْإِيمَانِ**
دی!..

اوچنجی نقطه: صانع قدیر، إسم حکم و

حکیمیله بو عالم ایچنده بیگلر منتظم عالمیری درج
ایتمشدر. او عالمیر ایچنده اَكْ زیاده کائناتده کی
حکمتلره مدار و مظهر اولان إنسانی، بر مرکز، بر
مدار حکمنده یاراتمش. و او کائنات دائره سنكْ اَكْ
مهمّ حکمتلری و فائده لری، إنسانه باقییور. و
إنسان دائره سی ایچنده دخی، رزقی بر مرکز
حکمنه گتیرمش. عالمِ إنسانیده اکثر حکمتلر،
مصلحتلر؛ او رزقه باقار و اونگله تظاهر ایدر. و
إنسانده شعور و رزقده ذوق واسطه سیله اِسْم
حکیمكْ جلوه سی پارلاق بر صورتده گورونویور.

و شعورِ انسانی واسطه‌سیله کشف اولنان یوزر

فنلردن هر بر فن، حکمِ اِسْمَنک، بر نوعده بر

جلوه‌سنی تعریف ایدیور.

مثلا طب فنندن سؤال اولسه: "بو کائنات

نهدر؟" البته دییه‌جک که: "غایت منتظم و مکمل

بر أجزاءخانه کبرادر. ایچنده هر علاج گوزلجه

إحضار و إستیف ایدیلمشدر. "فن کیمیادن

صورولسه: "بو کره ارض نه‌در؟" دییه‌جک: "غایت

منتظم و مکمل بر کیمیاخانه‌در. "فن ماکینه

دیهه جک: "هیچ بر قصوری اولیان غایت مکمل بر

فابریقه در. " فن زراعت دیهه جک: "نهایت درجه ده

محصولدار، هر نوع خوبی وقتنده یتیشدیرن منتظم

بر تارلادر و مکمل بر باغچه در. " فن تجارت

دیهه جک: "غایت منتظم بر سرگی و چوق

انتظاملی بر بازار و مالری چوق صنعتلی بر

دگاندر. " فن إعاشه دیهه جک: "غایت منتظم، بتون

أرزاقك أنواعنی جامع بر آنباردر. " فن رزق

دیهه جک: "یوز بیگلر لذید طعامر برابر کمال

انتظام ایله ایچنده پیشیریلن بر مطبخ ربانی و بر

قزغان رحمانيدر.

فن عسكريه ديه جك كه: "أرض بر

اوردو گاهدر. هر بهار موسمنده يكي تحت سلاحه

آلنمش و زمين يوزنده چاديرلري قورولمش درت

يوز بيك مختلف ملتر او اوردوده بولونديغي

حالده؛ آيري آيري أرقلري، آيري آيري

لباسلري، سلاحلري، آيري آيري تعليماتلري،

ترخيصاتلري كمال إنتظامله هيچ بريني اونوتميهرق

و شاشيرميهرق، بر تك قوماندان أعظمك أمريله،

قوتيله، مرحمتيله، خزينه سيله غايت منتظم ياپيلوب،

إدارة ايدیلیيور." "

و فنّ ألكتريقدن صورولسه، ألبته ديهه جك: "بو

محتشم سراي كائناتك طامي، غايت إنتظاملي،

ميزانلي حدسز ألكتريق لامبالريه تزيين ايديلمشدر.

فقط او قدر خارقه بر إنتظام و ميزان ايله در كه؛

باشده گونش اولارق كُره أرضدن بيك دفعه بيوك

او سماوي لامبالر، متماديا ياندقلى حالده

موازنه لريني بوزمییورلر، پاتلاق ويرمییورلر، يانغين

چيقارمییورلر. صرفیاتلری حدسز اولدیغی حالده،

وارداتلری و غازیاغلی و مادهٔ اِشتعاللری نره دن

گلییور؟ نه دن توکنمییور؟ نه دن یانمق موازنه سی

بوزولمییور؟.. کوچك بر لامبا دخی منتظم

باقیلمازسه، سونر. قوزموغرافیاچه کُرهُ اَرْضدن بر

میلیوندن زیاده بیوک و بر میلیون سنه دن زیاده

یاشایان گونشی ﴿حاشیه﴾: عجباً دنیا سراینی ایصیندیران

گونش صوباسنه ویاخود لامباسنه نه قدر اودون و کومور و

غازیاغی لازم اولدیغی حساب ایدیلسین. هر گون یانماسی

ایچون (قوزموغرافیانك سوزینه باقیلسه) بر میلیون کُرهُ اَرْض

قدر اودون بيغينلرى و بيگلر دگزلر قدر غازياغى گرکدر.

شيمدى دوشون؛ اوني اودونسز، غازسز دائمى ايشيقلانديران

قدر ذوالجلالک حشمتنه، حکمتنه، قدرتنه گونشک ذره لرى

عددنجہ "سبحان الله، ما شاء الله، بارک الله" دى. ﴿﴾

کومورسز، ياغسز يانديران؛ سوندورمهين حکيم

ذوالجلالک حکمتنه، قدرتنه باق. "سبحان الله"

دى. گونشک مدتِ عمرنده گچن دقيقه لرينک

عاشراتى عددنجہ "ما شاء الله، بارک الله، لا اله الا

هو" سويله.

ديمک بو سماوى لامبالرده غايت خارقه بر

إنتظام وار و اونلره چوق دقتله باقيلييور. گويا او

پك بيوك و پك چوق كتله ناريه لرك و غايت

چوق قناديل نوريه لرك بخار قزغانى ايسه، حرارتى

توكنمز بر جهنمدر كه، اونلره نورسز حرارت

ويرييور. و او الكتريق لامبالرينك ماكينهسى و

مركى فابريقهسى، دائمى بر جنتدر كه، اونلره

نور و ايشيق ويرييور. اسم حكيم و حكيمك جلوه

اعظميله، إنتظامله يانمقلى دوام ايدييور.

و هكذا... بونلره قياساً يوزر فنك هر بريسنك

قطعی شهادتیه، نقصانسر بر إنتظامِ أكمل ایچنده
حدسز حکمترلر، مصلحتلرله بو کائنات تزیین
ایدیلمشدر. و او خارقه و إحاطه لی حکمتله،
مجموع کائناته ویردیگی إنتظام و حکمترلر، اَكْ
کوچک بر ذی حیات و بر چکردکده کوچک بر
مقیاسده درج ایتمشدر.

و معلوم و بدیهیدر که؛ إنتظام ایله غایه لری و
حکمترلر و فائده لری تعقیب ایتمک؛ اختیار ایله،
إرادة ایله، قصد ایله، مشیئت ایله اولابیلیر؛ باشقه

اولاماز. إختيارسز، إرادةسز، قصدسز، شعورسز
أسباب و طبيعتك ايشى اولمادىغى گى، مداخله لرى
دخى اولاماز. ديمك بو كائناتك بتون
موجوداتنده كى حدسز إنتظامات و حكمتلريله
إقتضا ايتدكلرى و گوستردكلرى بر فاعل مختارى،
بر صانع حكيمى بيلمه مك ويا إنكار ايتمك، نه
قدر عجيب بر جهالت و ديوانه لك اولديغى تعريف
ايديلمز.

أوت دنياده أكّ زياده حيرت ايديله جك بر شى

وارسه، او ده بو إنكاردرد. چونكه كائناتك
موجوداتنده كى حدسز إنتظامات و حكمترييله،
وجود و وحدتنه شاهدلر بولونديغى حالده؛ اوني
گورمه مك، بيلمه مك، نه درجه كورلك و جهالت
اولديغى، اَك كور جاهل ده آكلار. حتى ديهه بيليرم
كه؛ اهلِ كفرِك ايچنده، كائناتك وجوديني إنكار
ايتدكلرندن احمق ظن ايديلن سوفسطائيلر، اَك
عقليليريدر. چونكه كائناتك وجوديني قبول ايتمكله
الله و خالقنه اينانماق قابل و ممكن اولماديغندن،
كائناتى إنكاره باشلاديلر. كنديلرينى ده إنكار

ایتدیلر. "هیچ بر شی یوق" دییه رک عقلدن إستعفا
ایدیه رک، عقل پرده سی آلتنده سائر منکرلرک حدسز
عقلسزلقلرندن قورتولوب، بر درجه عقله
یاناشدیلر.

دردنجی نقطه: اوننجی سوزده إشارت

ایدیلدیگی گبی: بر صانع حکیم و غایت حکمتلی
بر اوسته، بر سرايک هر بر طاشنده یوزر حکمتی
حساسیتله تعقیب ایتسه، صوگره او سرايه طام
یاپمایوب بوشی بوشنه خراب اولماسیله، تعقیب

ایتدیگی حدسز حکمتلری ضایع ایتمسنی هیچ بر
ذی شعور قبول ایتمدیگی.. و بر حکیم مطلق،
کمال حکمتندن بر درهم قدر بر چکردکن یوزر
بطمان فائدهلری، غایهلری، حکمتلری دقتله تعقیب
ایتدیگی حالده؛ طاغ گبی قوجه آغاجه بر درهم
قدر بر تک فائده، بر تک کوچک غایه، بر تک
میوه ویرمک ایچون او قوجه آغاجک پک چوق
مصارفنی یایمقله، کندی حکمتنه بتون بتون ضد و
مخالف اولارق مسرفانه بر سفاهت اِرتکاب
ایتمهسی هیچ بر جهتله اِمکانی اولمادیغی گبی؛ عیناً

اوپله ده؛ بو کائنات سراینک هر بر موجوداتنه
 یوزر حکمت طاقان و یوزر وظیفه ایله تجهیز
 ایدن، حتی هر بر آغاجه میوه‌لری عددنجه حکمتلر
 و چیچک‌لری عددنجه وظیفه‌لر ویرن بر صانع
 حکیم، قیامت گتیرمه‌مکله و حشری یاپمامقله،
 بتون حد و حسابه گلمه‌ین حکمتلری و نهایتسن
 وظیفه‌لری معناسز، عبث، بوش، فائده‌سز ضایع
 ایتمه‌سی، او قدیر مطلق کمال قدرتنه عجز
 مطلق ویردیگی گبی؛ او حکیم مطلق کمال
 حکمتنه حدسز عبثیت و فائده‌سزلگی و او رحیم

مطلقك جمالِ رحمتنه نهایتسز چر کینلگی و او عادلِ

مطلقك کمالِ عدالتنه نهایتسز ظلمی ویرمک

دیمکدر. عادتا کائناتده هر کسه گورونن حکمت،

رحمت، عدالتی انکار ایتمکدر. بو ایسه، اُکْ

عجیب بر محالدر که؛ حدسز باطل شیلر، ایچنده

بولونور. اهلِ ضلالت گلسین، باقسین؛ گیره جگی

و دوشوندیگی کندی قبری گبی، کندی ضلالتنده

نه درجه دهشتلی بر ظلمت، بر قراکلق و

بیلانلرک، عقربلرک یوواسی بر قویو اولدیغنی

گورسون. و آخرته ایمان ایسه، جنت گبی گوزل

و نورانی بر یول اولدیغنی بیلسین، ایمانه گیرسین.

بشنجی نقطه: "ایکی مسئله" در.

برنجی مسئله: صانع ذو الجلال، اسمِ حکیمک

مقتضاسیله، هر شیده اَكْ خفیف صورتی، اَكْ قیصه

یولی، اَكْ قولای طرزی، اَكْ فائدهلی شکلی اُهمیتله

تعقیب ایتدیگی گوسترییور که؛ اِسراف، عبثیت،

فائدهسزلك، فطرتده یوقدر. اِسراف ایسه، اسمِ

حکیمک ضدی اولدیغی گبی؛ اِقتصاد، اونک

لازمیدر و دستورِ اساسیدر.

أى إقتصادسز إسرائفلى إنسان! بتون كائناتك

أك أساسلى دستورى اولان إقتصادى ياپمديغكذن،

نه قدر خلاف حقيقت حركت ايتديگكى بيل!

كَلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا آيتى؛ نه قدر أساسلى،

گنیش بر دستورى درس ويرديگنى آكلا!..

ايکنجى مسئله: إسم حکم و حکيم، بدهت

درجه سنده رسول اکرم عليه الصلاة والسلامك

رسالته دلالت و إستلزام ايدييور دينيله بيلير. أوت

مادام غايت معنيدار بر كتاب، اونی درس ويره جك

بر معلّم ایستر. و غایت گوزل بر جمال، کندینی
گوره جک و گوستره جک بر آیینه إقتضا ایدر. و
غایت کمالده بر صنعت، تشهیرجی بر دلّال
ایستر. ألبته هر بر حرفنده یوزر معنالر، حکمتلر
بولونان بو کتاب کبیر کائناتک مخاطبی اولان نوع
إنسان ایچنده ألبته بر رهبر اکمل، بر معلّم اکبر
بولونه جق. تا که، او کتابده بولونان قدسی و
حقیقی حکمتلری درس ویره جک..

بلکه کائناتده کی حکمتلرک و جودینی

بیلدیره جك.. بلکه کائناتك خلقتنده کی مقاصد
ربانیه نك ظهورینه، بلکه حصوله وسیله اولاجق..
و عموم کائناتده خالق طرفندن غایت اهمیتله
إظهارینی إرادة ایتدیگی کمال صنعتی، جمال
أسماسنی بیلدیره جك، آینه دارلق ایده جك.. و او
خالق، بتون موجوداتله کندینی سؤدیرمك و
ذی شعور مخلوقلرندن مقابله ایستدیگندن، او
ذی شعورلك نامنه بریسی او گنیش تظاهرات
ربوبیته قارشى گنیش بر عبودیت ایله مقابله
ایدوب، بر و بحری جذبیه گتیره جك، سماوات و

أرضى چینلاته جق بر ولوله تشهير و تقدیس ايله،
او ذى شعورلك نظرينى، او صنعتلك صانعنه
چويره جك.. و قدسى درسلىر و تعليماتله بتون اهل
عقلك قولاقلىرىنى كندينه چويره جك بر قرآن عظيم
الشانله، او صانع حكيمك مقاصد إلهيه سنى
أك گوزل بر صورتده گوستره جك.. و بتون
حكمتلىرىنىك تظاهرىنه و تظاهرات جماليه و
جلاليه سنه قارشى أك أكمل بر مقابله ايدى جك بر
ذات، گونشك وجودى گبى بو كائناته لازمدر،
ضرورىدر. و اويله ايدن و أك أكمل بر صورتده او

وظیفه‌لری یاپان، بِالْمَشَاهِدَةِ رَسُولِ أَكْرَمِ عَلَيْهِ
الصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ. اویله ایسه؛ گونش ضیایی، ضیا
گوندوزی اِستلزام ایتدیگی درجه‌ده؛ کائناتده کی
حکمتلر، رسالتِ اَحمَدیّه‌ی (عصم) اِستلزام ایدر.
أَوْتِ نَاصِلِكِهِ إِسْمِ حَكِيمِكَ جَلْوَهُ أَعْظَمِي أَيْلِهِ،
أَعْظَمِي دَرَجَةً رِسَالَتِ اَحمَدِيّه‌ی اِقتضَا ایدیور؛
اویله ده اَسْمَاءِ حَسَنِي دِنِ اللّٰهِ، رَحْمَنِ، رَحِيمِ، وَدُودِ،
مَنْعَمِ، كَرِيمِ، جَمِيلِ، رَبِّ گَبِي چوق اِسْمَلِكْ هَر
بَرِي، كَائِنَاتِدِه گورونن بر جَلْوَهُ أَعْظَمِلِه، أَعْظَمِي

درجہ دہ و مرتبہ قطعیتہ رسالتِ احمدیہ پی (عصم)
استلزام ایدر لر۔

مثلاً: اِسْمِ رَحْمَانِكَ جِلْوَه سِی اَوْلَانِ رَحْمَتِ
وَاسِعَه، اَوْ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِیْنَ ایلہ تظاہر ایدر۔ و اِسْمِ
وَدُوْدِكَ جِلْوَه سِی اَوْلَانِ تَحَبُّبِ اِلٰهٰی و تَعَرَّفِ رَبَّانِی،
اَوْ حَبِیْبِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ ایلہ نتیجہ ویرر، مقابله
گورور۔ و اِسْمِ جَمِیْلِکْ بَر جِلْوَه سِی اَوْلَانِ بَتُوْن
جَمَالِکْ؛ یَعْنِی جَمَالِ ذَاتِ، جَمَالِ اَسْمَاءِ، جَمَالِ صِنْعَتِ،
جَمَالِ مَصْنُوْعَاتِ دَخِی، اَوْ اَیْنَهٗ اَحْمَدِیَّه دَہ گورولور،

گوستریلیر. و حشمتِ ربوبیت و سلطنتِ الوهیتک
جلوه‌لری دخی، او دلالِ سلطنتِ ربوبیت اولان
ذاتِ احمديه‌نک رسالتیله بیلینیر، گورونور،
آکلاشیلیر، تصدیق ایدیلیر. و هکذا... بو مثاللر
گی اکثر اسماءِ حسنی‌نک هر بری، رسالتِ
احمدیه‌یه برر پارلاق برهاندر.

الحاصل: مادام کائنات موجوددر و إنکار

ایدیلمییور؛ ألبته کائناتک رنکری، زینتلی،

ایشیقلی، ضیالری، صفتلی، حیاتلی، رابطه‌لری

حکمنده اولان حکمت، عنایت، رحمت، جمال،
نظام، میزان، زینت گبی مشهود حقیقتلر، هیچ بر
جهتله إنکار ایدیلمز. مادام او صفتلرک، فعللرک
إنکاری ممکن دگلدر؛ ألبته او صفتلرک موصوفی و
او فعللرک فاعلی و او ضیالرک گونشی اولان ذات
واجب الوجود، حکیم، کریم، رحیم، جمیل،
حکم، عدل دخی هیچ بر جهتله إنکار ایدیلمز و
إنکاری قابل اولماز. و ألبته او صفتلرک و او
فعللرک مدارِ ظهورلری، بلکه مدارِ کماللری، بلکه
مدارِ تحققلری اولان رهبرِ اکبر، معلّمِ اکمل و

دَلَالِ أَعْظَمٍ وَ طَلْسَمِ كَائِنَاتِكَ كَشَّافِي وَ آيِينَهُ
صَمْدَانِي وَ حَبِيبِ رَحْمَانِي أَوْلَانِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ
وَ السَّلَامُكَ رِسَالَتِي هَيْجِ بَرِ جَهْتَلِهِ إِنْكَارِ أَيْدِيلْمَزِ.
عَالِمِ حَقِيقَتِكَ وَ حَقِيقَتِ كَائِنَاتِكَ ضِيَالِرِي جَبِي،
بُونُكَ رِسَالَتِي دَخِي كَائِنَاتِكَ أَكْ پارلاقِ بَرِ
ضِيَا سِيدِرِ.

عَلَيْهِ وَعَلَىٰ آلِهِ وَصَحْبِهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ بَعْدُ

عَاشِرَاتِ الْأَيَّامِ وَذَرَاتِ الْأَنَامِ

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

آلتنجى حجتِ ايمانیه

(اوننجى سوزك طوقوزنجى حقيقتى)

بابِ اِحيا و اِماتهِ در. اِسْمِ حَيِّ قَيُّومِك، مَحْيى و

مَمِيَّتِكْ جَلُوهِ سَيِّدِر.

هيچ ممكن ميدر كه: ئولمش، قورومش قوجه

أَرْضى اِحيا ايدن و او اِحيا ايچنده هر برى بشر

حشری گبی عجیب، اوچ یوز بیگدن زیاده أنواع
مخلوقاتی حشر و نشر ایدوب قدرتنی گوسترن و او
حشر و نشر ایچنده نهایت درجهده قاریشیق و
إختلاط ایچنده، نهایت درجهده إمتیاز و تفریق ایله
إحاطه علمیه سنی گوسترن و بتون سماوی فرمانلریله
بشرك حشرینی وعد ایتمکله بتون عبادینك أنظارینی
سعادت ابدیهیه چویرن و بتون موجوداتی باش
باشه، اوموز اوموزه، آل اله ویردیروب أمر و
إراده سی دائره سنده دوندیروب بربرینه یاردیمجی و
مسخر قیلمقله عظمت ربویتی گوسترن و بشری،

شجرهٔ کائناتک اَکْ جامع و اَکْ نازک و اَکْ نازنین،

اَکْ نازدار، اَکْ نیازدار بر میوه‌سی یاراتوب، کندینه

مخاطب اِتِّخاذا ایدهرک هر شیئی اوکا مسخر

قیلمقله، اِنسانه بو قدر اَهْمِیت ویردیگنی گوسترن

بر قدیر رحیم، بر علیم حکیم، قیامت گتیرمه‌سین؟

حشری یاپماسین و یاپامسین؟ بشری اِحیا

ایتمه‌سین ویا ایده‌مسین؟ محکمہ کبرای آچاماسین؟

جَنَّت و جهنمی یاراتاماسین؟ حاشا و کلا!..

اوت شو عالمک متصرفِ ذی‌شانِ هر عصرده،

هر سنه ده، هر گونده بو طار، موقت روي زمينده

حشر اڪبرك و ميدان قيامتك پك چوق امثالني و

نمونه لريني و اشاراتني ايجاد ايدييور. از جمله:

حشر بهاريدو گورويورز كه: بش آلتی گون

ظرفنده كوچك و بيوك حيوانات و نباتاتدن اوچ

يوز بيگدن زياده انواعی حشر ايدوب نشر

ايدييور. بتون آغاجلرك، اوتلرك كوكلريني و بر

قسم حيوانلري عينا احياء ايدوب اعاده ايدييور.

باشقه لريني ده عينيت درجه سنده بر مثليت صورتنده

ایجاد ایدیور. حالبوکه مادّه فرقلری پک آز اولان
تخمجقلر او قدر قاریشمشکن، کمالِ اِمتیاز و
تشخیص ایله او قدر سرعت و وسعت و سهولت
ایچنده کمالِ اِنْتَظام و میزان ایله آلتی گون ویا
آلتی هفته ظرفنده اِحیا ایدیلیور. هیچ قابل میدر
که: بو ایشلری یاپان ذاته بر شی آغیر گله بیلسین،
سماوات و اَرْضی آلتی گونه خلق ایده مه سین،
اِنسانی بر صیحه ایله حشر ایده مه سین؟ حاشا!
عجبا معجزنما بر کاتب بولونسه؛ حرفلری یا

بوزولمش ويا محو اولمش اوچ يوز بيك كتابى تك بر

صحيفه ده قاريشدير مقسزين، غلطسز، سهوسز،

نقصانسز، هپسنى برابر، غايت گوزل بر صورتده

بر ساعتده يازارسه؛ بريسى سگا ديسه: "شو

كاتب كندى تاليف ايتديكى سنك صويه دو شمش

اولان كتابكى، يگيدن بر دقيقه ظرفنده

حافظه سندن يازاجق. " سن ديه بيلير ميسك كه،

"ياپاماز و اينانمام."

ويا خود بر سلطانِ معجزه كار، كندى اِقتدارينى

گوسترمك ايچون ويا عبرت و تتره ايچون بر
إشارتله طاغلى قالدير، مملكتلى تبدىل ايدر،
دگى قرهيه چويرديگى گوردىگك حالدە صوگره
گورسەك كه؛ بيوك بر طاش درهيه يووارلانمش، او
ذاتك كندى ضيافتنه دعوت ايتديگى مسافرلك
يولنى كسمش، گچەميورلر. برى سكا ديسە: "او
ذات، بر إشارتله او طاشى، نه قدر بيوك اولورسە
اولسون قالديرەجق ويا طاغيدەجق. مسافرلىنى
يولده بيراقمىەجق." سن ديسەك كه: "قالديرماز ويا
قالديرەمز."

وياخود بر ذات بر گونده، يگيدن بيوك بر
اوردوي تشكيل ايتديگي حالدە برى ديسه: "او
ذات بر بورو سسيله، افرادى استراحت ايچون
طاغلمش اولان طابورلرى طويلار. طابورلر، نظامى
آلتنه گيررلر. "سن ديسهك كه: "اينامام!" نه قدر
ديوانه جه حركت ايتديگى آكلارسك...

ايشته شو اوچ تمثيلى فهم ايتدك ايسه، باق:

نقاشِ ازلى، گوزيمزك اوكنده قيشك بياض

صحيفه سنى چويروب، بهار و ياز يشيل ياپراغنى

آچوب، روي ارضك صحيفه سنده اوچ يوز بيگدن
زياده انواعي، قدرت و قدر قلميله احسن صورت
اوزره يازار. بربري ايچنده بربرينه قاريشماز؛ برابر
يازار، بربرينه مانع اولماز. تشكيلجه، صورتجه
بربرندن آيري، هيچ شاشيرتماز، ياگليس يازماز.
اوت اڭ بيوك بر آغاجك روح پروغرامني بر نقطه
گي اڭ كوچك بر چكردكده درج ايدوب،
محافظه ايدن ذات حكيم حفيظ؛ وفات ايدنلرك
روحلريني ناصل محافظه ايدر دينيلير مي؟ و كره
ارضى بر صاپان طاشي گي چويرن ذات قدير؛

آخرته گیدن مسافرلرينك يولنده ناصل بو ارضى

قالديره جق ويا طاغیده جق، دینیلیر می؟ هم

هیچدن، یگیدن بتون ذی حیاتک اوردولرینی بتون

جسدلرینک طابورلرنده کمال إنتظامله ذراتی امر

کُنْ فِیکُونُ ایله قید ایدوب یرلشدیرن، اوردولر

ایجاد ایدن ذاتِ ذو الجلال؛ طابورمثال جسدک

نظامی آتنه گیرمکله، بربريله طانیشان ذرات

أساسیه و اجزایِ اصلیه سنی بر صیحه ایله ناصل

طوپلایه بیلیر دینیلیر می؟

ھم بو ھار حشرىنە بگژەين، دنيانك ھر
دورندە، ھر عصرندە، حتى گيجە گوندوزك
تبدیلندە حتى جو ھوادە بلوطلك ايجاد و اِناسندە
حشرە نمونە و مثال و امارە اولاجق نە قدر نقشلر
ياپديغى گوزكلە گوريورسك. حتى اكر خيالاً
بيك سنە اول كندىكى فرض ايتسەك، صوگرە
زمانك ايكي جناحى اولان ماضى ايلە مستقبلى
بربرينە قارشىلاشديرسەك؛ عصرلر، گونلر عددنجە
مثال حشر و قيامتك نمونەلرينى گورەجكسك.
صوگرە بو قدر نمونە و مثاللرى مشاهدە ايتديگك

حالده، حشرِ جسمانی بی عقلدن اوزاق گوروب

إستبعاد ایتمکله إنکار ایتسهك؛ نه قدر دیوانهك

اولدیغنی سن ده آكلارسك. باق فرمانِ أعظم،

بحث ایتدیگمز حقیقته دائر نه دییور:

فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ

مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ

الحاصل: حشره مانع هیچ بر شی یوقدر.

مقتضی ایسه هر شیدر. أوت محشرِ عجائب اولان

شو قوجه أرضی، عادی بر حیوان گبی إماته و
إحیا ایدن و بشر و حیوانه خوش بر بشیک،
گوزل بر گمی یاپان و گونشی اونلره شو
مسافرخانهده ایشیق ویریجی و ایصیندیریجی بر لامبا
ایدن، سیاراتی ملکلرینه طیّاره یاپان بر ذاتک، بو
درجه محتشم و سرمدی ربوبیتی و بو درجه معظم
و محیط حاکمیتی؛ البته یالکز بویله گچیجی،
دوامسز، بیقرار، اَهْمیتسز، متغیر، بقاسز، ناقص،
تکملسز امور دنیا اوزرنده قورولماز و طورماز.
دیمک اوکا شایسته، دائمی، برقرار، زوالسز، محتشم

بر دیارِ آخرِ وار. باشقه باقی بر مملکتی واردر.
بزی اونک ایچون چالیشدیرر. اورایه دعوت ایدر
و اورایه نقل ایده جگنه؛ ظاهر دن حقیقته گچن و
قربِ حضورینه مشرف اولان بتون ارواح نیره
أصحابی، بتون قلوبِ منوره أقطابی، بتون عقولِ
نورانیه أربابی شهادت ایدیورلر و بر مکافات و
مجازات إحضار ایتدیگنی متفقاً خبر ویریورلر و
مکرراً پک قوتلی وعد و پک شدتلی تهدید ایدر،
نقل ایدرلر.

خلف الوعد ایسه هم ذلت، هم تذللدر. هیچ
 بر جهته جلال و قدسیتنه یاناشه ماز. خلف الوعد
 ایسه یا عفودن، یا عجزدن گلیر. حالبوکه کفر؛
 جنایتِ مطلقه در ﴿حاشیه﴾: أوت کفر، موجوداتک
 قیمتنی إسقاط و معناسزلقله إتهام ایتدیگندن، بتون کائناته
 قارشی بر تحقیر و موجودات آینه لرنده جلوئه آسمایی انکار
 اولدیغندن بتون أسماءِ إلهیه قارشی بر تزییف و موجوداتک
 وحدانیتته اولان شهادت لرینی رد ایتدیگندن بتون مخلوقاته قارشی
 بر تکذیب اولدیغندن؛ إستعدادِ انسانی پی اویله إفساد ایدر که،
 صلاح و خیری قبوله لیاقتی قالماز. هم بر ظلمِ عظیمدر که،
 عموم مخلوقاتک و بتون أسماءِ إلهیه نك حقوقنه بر تجاوزدر.

ایشته شو حقوقك محافظه سی و نفسِ كافرک خیره

قابلیتسزلگی، كفرک عدمِ عفوینی إقتضا ایدر. **إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ**

عَظِيمٌ شو معنای إفاده ایدر. ❁ ، عفوه قابل دگل. قدیر

مطلق ایسه، عجزدن متره و مقدّسدر. شاهدلر،

مخبرلر ایسه؛ مسلکرنده، مشربلرنده، مذهبلرنده

مختلف اولدقلى حالدۀ كمالِ إتفاق ایله شو

مسئلهنك أساسنده متّحددرلر. كثرّتجه تواتر

درجه سنده درلر، کیفیتجه إجماع قوتنده درلر.

موقعجه هر برى نوع بشرک بر ییلدیزی، بر

طائفه نك گوزی، بر ملتك عزیزیدرلر. أهمیّتجه شو

مسئله ده هم اهلِ إختصاص، هم اهلِ إبتادِرلر.

حالبوکه بر فنده ویا بر صنعتده ایکی اهلِ

إختصاص، بیگلر باشقه لردن مرجحدرلر و إخبارده

ایکی مثبت، بیگلر نافیلره ترجیح ایدیلیر. مثلاً

رمضان هلالنک ثبوتنی إخبار ایدن ایکی آدم، بیگلر

منکرلرک إنکارلرینی هیچه آتارلر.

الحاصل: دنیاده بوندن داها طوغری بر خبر،

داها صاغلام بر دعوا، داها ظاهر بر حقیقت

اولاماز. دیمک، شبهه سز دنیا بر مزرعه در. محشر

ايسه بر بيدردر، خارماندر. جنت، جهنم ايسه برر

مخزندر.

يدنجي حجت ايمانيه

(اوتوز اوچنجي مکتوبک اون يدنجي پنجرهسي)

ان في السموات و الارض لآيات للمؤمنين

زمينک يوزيني ياز زمانده تماشا ايدوب

گورويورز که: ايجاد اشياده مشوشيتي اقتضا ايدن

و إنتظامسزلغه سبب اولان نھایتسز سخاوت و بر

جودِ مطلق، غایت درجہدہ بر انسجام و إنتظام

ایچندہ گورونویور. ایشته زمین یوزینی تزیین ایدن

بتون نباتاتی گور.

هم میزانسزلغی و قابالغی إقتضا ایدن ایجاد

أشیادہ کی سرعتِ مطلقہ دخی کمالِ موزونیت

ایچندہ گورونویور. ایشته زمین یوزینی سوسلندیرن

بتون میوہلرہ باق.

هم اھمیتسزلگی، بلکه چرکینلگی إقتضا ایدن

کثرتِ مطلقہ دخی، کمالِ حسنِ صنعتِ ایچندہ

گورونویور۔ ایشته یر یوزینی یالذیلایان بتون

چیچکلرہ باق!

هم صنعتسزلغی، بسیطلگی إقتضا ایدن ایجاد

أشیاده کی سهولتِ مطلقہ دخی، نہایتسز درجہدہ

صنعتکارلق و مهارت و إهتمامکارلق ایچندہ

گورونویور۔ ایشته یر یوزندہ کی آغاج و نباتات

جهازاتنک صندوقچہلری و پروغراملری و تاریخچہ

حیاتلرینک قوطوجقلری حکمندہ اولان بتون

تخمیره، چکرد کلره دقتله باق.

هم اختلاف و آیریلغی اقتضا ایدن اوزاقلق و

بُعدِ مطلق دخی بر اِتِّفاقِ مطلق ایچنده

گورونویور. ایشته بتون اقطارِ زمینده زرع ایدیلن

هر نوع حبوباته باق.

هم قاریشمه‌یی و بولاشمه‌یی اقتضا ایدن کمالِ

اِختلاط، بالعکس کمالِ اِمتیاز و تفریق ایچنده

گورونویور. ایشته بتون یر آلتنه قاریشیق آتیلان و

ماده اِعتباریله بربرینه بگزه‌ین تخم‌لرک سنبل وقتنده

کمالِ امتیازلری و آغاجلره گیرن مختلف مادّه لرك

یاپراق، چیچك و میوه لره کمالِ امتیاز ایله

تفریقلری و معدیه گیرن قاریشیق غدالرك مختلف

أعضا و حجیراته گوره کمالِ امتیازله آیریلمه لرینه

باق، کمالِ حکمت ایچنده کمالِ قدرتی گور.

هم أهْمیتسزلگی، قیمتسزلگی إقتضا ایدن غایت

درجه ده مبذولیت و نهایت درجه ده اوجوزلق

دخی، یر یوزنده مصنوعاتجه، صنعتجه نهایت

درجه ده قیمتدار و بهالی بر کیفیتده گورونویور.

ایشته او حدسز عجائبِ صنعت ایچنده یر یوزینک
رحمانی سفره سنده یالکز قدرتک شکرله لری اولان
طوتلرک نوعلرینه باق! کمالِ رحمتی، کمالِ صنعت
ایچنده گور.

ایشته بتون روی زمینده غایت قیمتدارلق ایله
برابر حدسز اوجوزلق؛ و حدسز اوجوزلق ایچنده
حدسز إختلاط و قاریشیقلىق ایله برابر حدسز إمتیاز
و تفریق؛ و حدسز إمتیاز و تفریق ایچنده غایت
اوزاقلق ایله برابر صوڭ درجه ده موافقت و

بگزهيش؛ و صوڭ درجه بگزه مك ايچنده غايت

درجهده سهولت و قولايلىق ايله برابر غايت

درجهده اهتمامكارانه ياپيلىش؛ و غايت درجهده

گوزل ياپيلىش ايچرىسندە سرعتِ مطلقه و

چابوقلقله برابر غايت درجهده موزون و ميزانلى و

إسرافسزلىق؛ و غايت درجهده إسرافسزلىق ايچنده

صوڭ درجه چوقلىق و كثرت ايله برابر صوڭ

درجهده حسنِ صنعت؛ و صوڭ درجه حسنِ

صنعت ايچنده نهايت درجهده سخاوت ايله برابر

إنتظامِ مطلق.. ألبته گوندوز ايشيغى، ايشيق

گونشی گوستردیگی گبی؛ بر قدیرِ ذو الجلالک، بر

حکیمِ ذو الکمالک، بر رحیمِ ذو الجمالک و جوبِ

وجودینه و کمالِ قدرتنه و جمالِ ربوبیتنه و

وحدانیتنه و احدیتنه شهادت ایدرلر، **لَهُ الْأَسْمَاءُ**

الْحُسْنَى سرینی گوسترلر.

شیمدی ای بیچاره جاهل غافل معند معطل!

بو حقیقتِ عظمای نه ایله تفسیر ایده بیلیرسک؟ بو

نهایت درجه ده معجزه و خارقه کیفیت نه ایله

ایضاح ایده بیلیرسک؟ بو حدسز درجه ده عجیب

شو صنعتلى نەيە اسناد ايدە بيليرسك؟ بو ير يوزى

درجه سنده گنیش بو پنجره يه هانگى پرده غفلتى

آتوب قپاته بيليرسك؟ سنك تصادفك نرهده، طبيعت

ديديگك و گونديگك شعورسز يولداشك و

ضالته اسناد گاهك و آرقداشك نرهده؟ بو

ايشلره تصادفك قاراشماسى يوز درجه محال دگل

مى؟ و شو خارقە ايشلرك بيشكن برينك طبيعته

حوالهسى، بيك درجه محال اولميور مى؟ يوقسه

جامد، عاجز طبيعتك؛ هر بر شيئك ايچنده او

شيدن ياپيلان اشيا عددنجه معنوى ماكينه و

مطبعه لری می وار؟..

سکزیجی حجّت ایمانیه

مناجات

بو سکزیجی حجّت ایمانیه؛ وجوب وجوده و
وحدانیتته دلالت ایتدیگی گبی، هم دلائل قطعیه ایله
ربوبیتک إحاطه سنه و قدرتک عظمتنه دلالت ایدر.
هم حاکمیتک إحاطه سنه و رحمتک شمولنه دخی
دلالت و إثبات ایدر. هم کائناتک بتون أجزاسنه
حکمتک إحاطه سنی و علمک شمولنی إثبات ایدر.

الحاصل: بو سکزنجی حجّت ایمانیہ نك ھر بر
مقدمہ سنك سکز نتیجہ سی وار. سکز مقدمہ لرك
ھر برندہ، سکز نتیجہ بی دلیل لریلہ اثبات ایدر كه؛
بو جهتده بو سکزنجی حجّت ایمانیہ ده یو كسك
مزیتلر واردر.

سعيد النورسی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّ فِیْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَ اِخْتِلَافِ الْاَیْلِ وَ

النَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ
النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ
الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَ
تَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَ
الْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ *

يا إلهي و يا ربّي! بن ایمانك گوزيله و قرآنك

تعلیمیه و نوریه و رسولِ اکرم علیه الصلاة

والسلامك درسيله و اسمِ حکیمك گوسترمه سیله

گورویورم که: سماواتده هیچ بر دوران و حرکت

يوقدر كه؛ بويله إنتظاميله سنك موجوديتكّه
إشارت و دلالت ائتمه سين. و هيچ بر أجرام
سماويه يوقدر كه؛ سكوتيله گورولتيسز وظيفه
گوره رك دير كسز طور مالريله، سنك ربويتكّه و
وحدتكّه شهادتي و إشارتي اولماسين. و هيچ بر
ييلديز يوقدر كه؛ موزون خلقتيله، منتظم وضعيتيله
و نوراني تبسميله و بتون ييلديزلره مماثلت و
مشابّهت سگه سيله سنك حشمت الوهيتكّه و
وحدانيتكّه إشارت و شهادتده بولونماسين. و اون
ايكي سياره دن هيچ بر سياره ييلديز يوقدر كه؛

حکمتلی حرکتیله و إطاعتلی مسخریتیه و
انتظاملی وظیفه سیله و اهمیتلی پیکر یله سنک
وجوب و جودیکه شهادت و سلطنت الوهیتکه
إشارت ایتمه سین!..

أوت گو کله؛ سکنه لریله، هر بری تک باشیله
شهادت ایتد کله گی، هیئت مجموعه سیله درجه
بدهتده، (أی زمین و گو کله یارادان یارادیچی!)
سنک وجوب و جودیکه او یله ظاهر شهادت.. (و
أی ذراتی، منتظم مرکباتیله تدبیرینی گورن و إدارة

ايدن و بو سيّاره ييلديزلى منظوم پيكلريه
دونديرن، آمرينه اطاعت ايتديرن!) سنك وحدتگه
و برلگگه اويله قوتلى شهادت ايدرلر كه، گوگك
يوزنده بولونان ييلديزلى صاييسنجه نوراني برهانلر و
پارلاق دليللر او شهادتى تصديق ايدرلر. هم بو
صافى، تميز، گوزل گوكلر؛ فوق العاده بيوك و
فوق العاده سرعتلى اجراميله منتظم بر اوردو و
الكترىق لامبالريه سوسلنمش بر سلطنت دونانماسى
وضعتنى گوسترمك جهتيله، سنك ربوبيتكك
حشمتنه و هر شئى ايجاد ايدن قدرتكك عظمتنه

ظاهر دلالت.. و حدسز سماواتى إحاطه ایدن
حاکمیتکڭ و هر بر ذى حیاتى قوجاغنه آلان
رحمتکڭ حدسز گنیشلکلرینه قوتلى إشارت.. و
بتون مخلوقاتِ سماویه نك بتون ایشلرینه و کیفیتلرینه
تعلق ایدن و

آووجنه آلان، تنظیم ایدن علمکڭ هر شیئه
إحاطه سنه و حکمتکڭ هر ایشه شمولنه شبهه سز
شهادت ایدرلر. و او شهادت و دلالت او قدر
ظاهر در که؛ گویا بیلدیزلر، شاهد اولان گوکلرکڭ

شهادت كلمه لرى و تجسم ايتمش نورانى
دليللريدرلر. هم سماوات ميدانده، دگزنده،
فضاسنده كى ييلديزلر ايسه؛ مطيع نفرلر، منتظم
سفينه لر، خارقه طياره لر، عجائب لامبالر گى
وضعيتيله، سنك سلطنت الوهيتكك شعشعه سنى
گوسترييورلر. و او اوردونك افرادندن بر ييلديز
اولان گونشمزك سياره لرنده و زمينمزده كى
وظيفه لرينك دلالت و اخطاريله، گونشك سائر
آرقداشلى اولان ييلديزلر كى بر قسمى آخرت
عالمرينه باقارلر و وظيفه سز دگلر؛ بلكه باقى

اولان عالمرك گونشليدرلر.

أى واجب الوجود! أى واحدٍ أحد! بو خارقه
بيلديزلر، بو عجيب گونشلىر، آيلر؛ سنك ملككده،
سنك سماواتكده، سنك أمرڪ ايله و قوتك و
قدرتك ايله و سنك إداره و تدبيرك ايله تسخير و
تنظيم و توظيف ايديلمشلىر. بتون او أجرامِ علويه،
كنديلريني يارادان و دونديرن و إداره ايدن بر تك
خالقه تسبيح ايدرلر، تكبير ايدرلر، لسانِ حال ايله
"سبحان الله، الله أكبر" ديرلر. بن دخى اونلرك

بتون تسبیحاتیله سنی تقدیس ایدرم. آی شدتِ

ظهورندن گیزلنمش و آی عظمتِ کبریا سندن

إختفا ایتمش اولان قدیرِ ذو الجلال!

آی قادرِ مطلق! قرآنِ حکیمکْ درسیله و

رسولِ اکرم علیه الصلاة والسلامکْ تعلیمیله

آکلادم: ناصلکه گوکلر، ییلدیزلر، سنکْ

موجودیتکْ و وحدتکْ شهادت ایدرلر.. او یله ده؛

جو سما بلوطلریله و شمشکلی و رعدلری و

روزگارلریله و یاغمورلریله، سنکْ وجوبِ

وجوديگه و وحدتگه شهادت ايدرلر.

أوت جامد، شعورسز بلوط، آب حیات اولان

ياغمورى، محتاج اولان ذى حیاتلرک إمدادینه

گوندرمسی، آنجق سنک رحمتک و حکمتک ایله در.

قاریشیق تصادف قاریشه ماز. هم الکتریکک ائک

بیوگی بولونان و فوائد تنویرییه سنه إشارت ایدهرک

اوندن إستفاده یه تشویق ایدن شمشک ایسه، سنک

فضاده کی قدرتگی گوزلجه تنویر ایدر. هم

ياغمورک گلمه سنی مژده لهین و قوجه فضایی

قونوشديران و تسبيحاتنك گورولتيسيله گوكلرى
چينلاتان رعدات دخى، لسانِ قال ايله قونوشارق
سنى تقدیس ايدوب، ربوبیتگه شهادت ايدر. هم
ذی حیاتلرک یاشاماسنه اَك لزوملى رزقى و
إستفاده جه اَك قولايى و نفسلرى ويرمك، نفوسلرى
راحتلانديرمق گبى چوق وظيفه لر ايله توظيف
ايدیلن روزگارلر دخى؛ جوّى عاداتا بر حکمته بناءً
"لوح محو و إثبات" و "يازار، إفاده ايدر، صوگره
بوزار تخته سى" صورتنه چویرمكله، سنك فعالیت
قدرتگه إشارت و سنك وجودیگه شهادت

ایتدیگی گبی، سنک مرحمتگله بلوطلردن صاغوب
ذی حیاتلره گوندریلن رحمت دخی؛ موزون، منتظم
قطره لری کلمه لریله، سنک وسعتِ رحمتگه و
گنیش شفقتگه شهادت ایدر.

ای متصرفِ فعال و ای فیاضِ متعال! سنک
وجوبِ وجودیگه شهادت ایدن بلوط، برق، رعد،
روزگار، یاغمور؛ برر برر شهادت ایتدکلی گبی؛
هیئتِ مجموعه سیله کیفیتجه بربرندن اوزاق،
ماهیتجه بربرینه مخالف اولمقله برابر، برلك،

برابرلك، بربری ایچنه گیرمك و بربرینك
 وظیفه سنه یاردیم ایتمك حیثیتله، سنك وحدتگه و
 برلگگه غایت قوتلی إشارت ایدرلر. هم قوجه
 فضایی محشرِ عجائب یاپان و بعض گونلرده بر قاچ
 دفعه طولدیروب بوشالتان ربوبیتكك حشمتنه و او
 گنیش جوئی، یازار دگیشدیرر بر لوحه گبی و
 صیقار و اونگله زمین باغچه سنی صولاتدیرر بر
 سونگر گبی تصرف ایدن قدرتكك عظمتنه و هر
 بر شیئه شمولنه شهادت ایتدکلی گبی؛ عموم زمینه
 و بتون مخلوقاتنه جو پرده سی آلتنده باقان و إداره

ایدن رحمتکُ و حاکمیتکُ حدسز گنیشلکرینه
و هر شیئه یتیشمه لرینه دلالت ایدر. هم فضا ده کی
هوا، او قدر حکیمانہ وظیفه لرده اِستخدام و بلوط
و یاغمور، او قدر علیمانہ فائده لرده اِستعمال
اولونور که؛ هر شیئه اِحاطه ایدن بر علم و هر
شیئه شامل بر حکمت اولمازسه، او اِستعمال، او
اِستخدام اولماز.

أی فَعَّالٌ لَمَّا يُرِيدُ! جَوِّ فِضَادِهِ كِي فَعَالِيَتَكُلَّهُ هِر
وقت بر نمونه حشر و قیامت گوسترمک، بر

ساعتده يازى قيشه و قيشى يازه دونديرمك، بر
عالم گتيرمك، بر عالم غيبه گوندرمك مثللو
شئوناته بولونان قدرتك؛ دنيابي آخرته چويره جك
و آخرته شئوناتِ سرمديه يي گوستره جك اِشارتنى
ويرييور.

أى قديرِ ذو الجلال! جوّ فضاذه كى هوا، بلوط
و ياغمور، برق و رعد؛ سنك ملككده، سنك
أمرك و حولك ايله، سنك قوت و قدرتكله مسخر
و وظيفه داردرلر. ماهيتجه بربرندن اوزاق اولان بو

فضا مخلوقاتى، غايت سرعتلى و آنى امرلره و
چابوق و عجله قوماندالره إطاعت ايتديرن آمر و
حاكملىرىنى تقدیس ایدهرک، رحمتنى مدح و ثنا
ایدرلر.

أى أرض و سماواتك خالقِ ذو الجلالى! سنك
قرآنِ حكيمك تعليميله و رسولِ أكرم عليه
الصلاة والسلامك درسيله ايمان ايتدم و بيلدم كه:
ناصل سماوات بيلديزلريله و جوّ فضا مشتملاتيله
سنك وجوبِ وجوديكه و سنك برلگكه و

وحدتگه شهادت ایدیورلر. اویله ده: أرض بتون
مخلوقاتيله و احواليله سنك موجودیتگه و وحدتگه،
موجوداتی عددنجه شهادتله و ایشارتله ایدرلر.

أوت زمینده هیچ بر تحوّل و آغاج و

حیوانلرنده هر سنهده اوربه سنی دگیشدیرمك گبی
هیچ بر تبدل (جزئی اولسون، کلی اولسون) یوقدر
که؛ انتظامیله، سنك وجودیگه و وحدتگه ایشارت
ایتمه سین.

هم هیچ بر حیوان یوقدر که، ضعفیت و

إحتياجك درجه سنه گوره ويريلن رحيمانه رزقيه
و ياشاماسنه لزومي بولونان جهازاتك حكيمانه
ويريلمه سيله، سنك وارلغكه و برلگكه شهادتي
اولماسين.

هم هر بهارده گوزيمز اوكنده ايجاد ايديلن
نباتات و حيواناتدن هيچ بر دانه سي يوقدر كه،
صنعتِ عجبه سيله و لطيف زينتيه و تام تمزيه و
انتظاميله و موزونيتيله سني بيلديرمسين. و زمين
يوزيني طولديران و نباتات و حيوانات دينيلن

قدرتگك خارقهرى و معجزهرى؛ محدود و
مادهلى بر و متشابه اولان یمورطه و
یمورطه جقلردن و قطره لردن و حبه و حبه جكلردن
و چكردكلردن؛ یاكلیشسز، مكمل، سوسلى،
علامتِ فارقهلى اولارق یارادیلیشلى، صانع
حكیملرینك وجودینه و وحدتنه و حكمتنه و
حدسز قدرتنه اویله بر شهادتدر كه، ضیانك
گونشه شهادتندن داها قوتلى و پارلاقدر.

هم هوا، صو، نور، آتش، طوپراق گى هیچ

بر عنصر یوقدر که؛ شعورسزلقرلیله برابر،
شعورکارانه، مکمل وظیفه‌لری گورمسيله، بسیط
و استیلا ایدیجی، إنتظامسز، هریره طاغیلمقله
برابر، غایت منتظم و متنوع میوه‌لری و محصوللری
خزینه غیب‌دن گتیرمسيله، سنک برلگکه و وارلغکه
شهادتی بولونماسین.

أی فاطرِ قدیر! أی فتّاحِ علام! أی فعّالِ
خلاق! ناصل أرض، بتون سکنه‌سیله خالقنک
واجب الوجود اولدیغنه شهادت ایدر.. اویله ده:

سنك (أى واحدٍ أحد، أى حنانٍ منان، أى وهابٍ
رزاق!) وحدتگه و أحدیتگه، یوزنده کی سگه سیله
و سکنه سنك یوزلرنده کی سگه لریله و برلك و
برابرلك و بربری ایچنه گیرمك و بربرینه یاردیم
ایتمك و اونلره باقان ربوبیت إسملرینك و فعللرینك
بر اولمق جهتنده، بداهت درجه سنده سنك وحدتگه
و أحدیتگه شهادت، بلکه موجودات عددنجه
شهادتلا ایدر. هم ناصل زمین بر اوردوگاه، بر
مشهر، بر تعلیمگاه وضعیتیه.. و نباتات و
حیوانات فرقه لرنده بولونان درت یوز بیك مختلف

مَلِّتْرُكْ آيْرِي آيْرِي جِهَازَاتْلَرِي مُنْتِظْمًا وَيْرِيْلْمَه سِيْلَه،

سِنَك رِبُوْبِيْتِكْ حِشْمَتْنَه وَ قَدْرَتِكْ هَر شَيْئَه

يْتِيْشْمَه سِنَه دِلَالَت اِيْدِر؛ اَوِيْلَه دَه: حِدْسَز بَتُون

ذِي حِيَاَتِكْ آيْرِي آيْرِي رِزْقَلَرِي، وَ قَتِي وَ قَتْنَه قُوْرُو

وَ بَسِيْط بَر طُوْپِرَاقْدَن، رَحِيْمَانَه، كَرِيْمَانَه

وَيْرِيْلْمَسِي وَ حِدْسَز اَو اَفْرَادِكْ كِمَالِ مَسْحَرِيْتْلَه

اَوَاْمِرِ رِبَانِيَهِيَه اِطَاعَتْلَرِي، رَحْمَتِكْ هَر شَيْئَه شَمُوْلِنِي

وَ حَاكِمِيْتِكْ هَر شَيْئَه اِحَاطَه سِنِي گُوْسْتَرِيْيُوْر. هَم

زَمِيْنَدَه دَكِيْشْمَكْدَه بُوْلُوْنَان مَخْلُوْقَات قَاْفَلَه لَرِيْنِكْ

سوق و إداره لری، موت و حیات مناوبه لری و
حیوان و نباتاتک إداره و تدبیر لری دخی، هر شیئه
تعلق ایدن بر علم ایله و هر شیده حکم ایدن
نهایتسز بر حکمتله اولایلمه سی، سنک إحاطه
علمگه و حکمتگه دلالت ایدر. هم زمینده قیصه
بر زمانده حدسز وظیفه لر گورن و حدسز بر زمان
یاشایه حق گبی إستعداد و معنوی جهازات ایله
تجهیز ایدیلن و زمین موجوداتنه تصرف ایدن انسان
ایچون، بو تعلیمگاه دنیاده و بو موقت اوردوگاه
زمینده و بو موقت مشهرده؛ بو قدر اهمیت، بو

حدسز مصرف، بو نهایتسز تجلیات ربویت، بو
حدسز خطابات سبحانیه و بو غایتسز إحسانات
إلهیه، ألبته و هر حالده بو قیصه جق و حزنلی
عمره و بو قاریشیق کدرلی حیاته، بو بلالی و فانی
دنیايه صیغیشماز. بلکه آنجق باشقه و أبدی بر عمر
و باقی بر دارِ سعادت ایچون اولایلدیگی
جهتندن، عالم بقاده بولونان إحساناتِ أُخروییه
إشارت، بلکه شهادت ایدر.

أی خالقِ کلّ شی! زمینک بتون مخلوقاتی،

سنك ملكڭده، سنك ارضڭده، سنك حول و
قوتڭله و سنك قدرتڭ و اراتڭ ايله و علمڭ و
حكمتڭ ايله اداره اولونويورلر و مسخردرلر. و
زمين يوزنده فعاليتي مشاهده ايديلن بر ربويت،
اويله احاطه و شمول گوسترييور و اونڭ ادارهسي
و تدبيري و تربيهسي اويله مكمّل و اويله
حساسدر و هر طرفده كي اجراآتي اويله برلك و
برابرلك و بگزه مكلك ايچنده در كه، تجزي قبول
ايمهين بر كلّ و انقسامي امكنسز بولونان بر
كلّي حكمنده بر تصرف، بر ربويت اولديغني

بیلدیریور. هم زمین بتون سکنه سیله برابر، لسانِ
قالدن داها ظاهر حدسز لسانرله خالقنی تقدیس و
تسبیح و نهایتسز نعمتترینک لسانِ حالریله رزاقِ
ذو الجلالنک حمد و مدح و ثناسنی ایدیورلر.

ای شدتِ ظهورندن گیزلنمش و ای عظمتِ
کبریاسندن استتار ایتمش اولان ذاتِ اقدس! زمینک
بتون تقدیسات و تسبیحاتیله؛ سنی قصوردن،
عجزدن، شریکدن تقدیس و بتون تحمیدات و
ثنالریله سکا حمد و شکر ایدرم.

أى ربّ البرّ و البحر! قرآنك درسيه و رسول
أكرم عليه الصلاة والسلامك تعليميه آكلادم كه:
ناصل گوكلر و فضا و زمين سنك برلگگه و
وارلگگه شهادت ايدرلر.. اويله ده: بحرلر، نهرلر و
چشمه لر و ايرماقلر، سنك وجوبِ وجوديگه و
وحدتگه بداهت درجه سنده شهادت ايدرلر. أوت
بو دنيا مذك منبع عجائب بخار قزغانلرى حكمنده
اولان دكزلرده هيچ بر موجود، حتّى هيچ بر قطره
صو يوقدر كه؛ وجوديله، إنتظاميله، منفعتيه و
وضعيتيله خالقنى بيلدير مسين. و بسيط بر قومده و

بسیط بر صوده رزقلری مکمل بر صورتده ویریلن
غریب مخلوقلردن و خلقتلری غایت منتظم حیوانات
بحریه‌دن، خصوصاً بر دانه‌سی، بر میلیون
یمورطه‌جقلری ایله دگزلری شنلندیرن بالیقلردن هیچ
بریسی یوقدر که؛ خلقتیله و وظیفه‌سیله و اداره و
إعاشه‌سیله و تدبیر و تربیه‌سیله یارادانه إشارت و
رزاقنه شهادت ایتمه‌سین.

هم دگزده قیمتدار، خاصیتلی، زینتلی
جوهرلردن هیچ بریسی یوقدر که، گوزل خلقتیله

و جاذبه‌دار فطرتیله و منفعتلی خاصیتیه سنی
طانیماسین، بیلدیرمسین. اوت اونلر برر برر
شهادت ایتدکلی گی؛ هیئتِ مجموعهِ سیله،
برابرلك و بربری ایچنده قاریشمق و سگهٔ خلقتده
برلك و ایجادجه غایت قولای و افرادجه غایت
چوقلق نقطه‌لرندن، سنك و حدتگه شهادت
ایتدکلی گی؛ ارضی، طوپراغیله برابر بو کرهٔ
ارضی قوشاتان محیط دگزلرینی معلقده طوردیرمق و
دوکه‌دن و طاغیتمادن گونشك اطرافنده
گذدیرمک و طوپراغی ایتدیرمه‌مک و بسیط

قومندن و صویندن، متنوع و منتظم حیواناتنی و

جوهرلرینی خلق ایتمک و

أرزاق و سائر أمورلرینی کلی و تام بر

صورتده إدارة ایتمک و تدبیرلرینی گورمک و

یوزنده بولونمق لازم گلن حدسز جنازه لرندن هیچ

بررسی بولونماق نقطه لرندن، سنک وارلغکه و

واجب الوجود اولدیغکه موجوداتی عددنجه إشارتله

ایدهرک شهادت ایدر. و سنک سلطنت ربوبیتکک

حشمتنه و هر شیئه محیط اولان قدرتکک عظمتنه

پك ظاهر دلالت ايتدكلى گى، گوكلرك
فوقنده كى غايت بيوك و منتظم ييلديزلردن، تا
دگزلرك ديينده بولونان غايت كوچوك و
انتظامله اعاشه ايدىن باليقلره قدر هر شئيه يتيشن
و حكم ايدن رحمتكك و حاكميتكك حدسز
گنیشلكرينه دلالت.. و انتظاماتيله و فائدهلريله و
حكمتلريله و ميزان و موزونيتلريله، سنك هر شئيه
محيط علمگه و هر شئيه شامل حكمتگه اشارت
ايدرلر. و سنك بو مسافرخانه دنياده يولجىلر
ايچون بويله رحمت حوضلك بولونماسى و انسانك

سیر و سیاحتنه و گمیسنه و إستفاده سنه مسخر
اولماسی إشارت ایدر که؛ یولده یاپیلمش بر خاندە،
بر گیجه مسافرلرینه بو قدر دگزر هدیه لر یله إکرام
ایدن ذات، ألبته مقرّ سلطنتِ أبدیه سنده اویله أبدی
رحمت دگزرلی بولوندیرمش که، بونلر اونلرک فانی
و کوچک نمونه لریدرلر.

ایشته دگزرک بویله غایت خارقە بر طرزده
أرضک اطرافنده وضعیتِ عجیبه سیله بولونماسی و
دگزرک مخلوقاتی دخی، غایت منتظم إداره و تربیه

ايديلمسى بالبداهه گوسترر كه؛ يالگز سنك قوتك

و قدرتك ايله و سنك اراده و تدبيرك ايله، سنك

ملكثده، سنك أمريكه مسخردرلر. و لسان

حاللریله خالقنى تقدیس ایدوب "الله أكبر" دیرلر.

أى طاغلىرى زمين سفینه سنه خزینه لى دیر كلر

یاپان قدیر ذو الجلال! رسول اکرم علیه الصلاة

والسلامك تعلیمیه و قرآن حکیمك درسیه

آکلادم كه، ناصل دگزلر عجائبلیله سنى طانیورلر

و طانیتدیوریورلر.. اویله ده: طاغلىر دخى، زلزله

تأثيراتندىن زمينىڭ سىكونتتە و ايچىندە كى داخلى
انقلابات فورطنەلرندىن سىكونتتە و دىگىزلىك
استىلاسىندىن قورتولمىسەنە و ھوانىڭ غازات مۇزەدىن
تەصفىيەسىنە و سۈيىڭ مۇھافىزە و ادىخارلىرىنە و
دىھياتلارە لازىم اولان مەدىنلىك خىزىنەدارلىغىنە
ايتىدىكى خىدمەتلىرىلە و ھىكمەتلىرىلە سىنى طانىيورلر و
طانىتدىرىيورلر.

اوت طاغلردە كى طاشلىك اناواعندىن و مۇختلف
خىستەلقلەرە علاج اولان ماددەلىك اقسامندىن و

ذی حیاته، خصوصاً انسانلره چوق لازم و چوق
متنوع اولان معدنیاتک اُجناسندن و طاغلی،
صحرا لری چیچکلریله سوسلندیرن و میوه لریله
شنلندیرن نباتاتک اُصنافندن هیچ بریسی یوقدر که؛
تصادفه حواله سی ممکن اولمیان حکمتلریله،
انتظامیله، حسنِ خلقتیله، فائده لریله.. خصوصاً
معدنیاتک طوز، لیمون طوزی، صولفاتو و شاپ
گی صورّه بربرینه بگزه مکله برابر طادلرینک شدت
مخالفتیله.. و بالخاصّه نباتاتک بسیط بر طوپراقدن
چشید چشید انواعلریله، آیری آیری چیچک و

میوه‌لریله، نهایتسز قدیر نهایتسز حکیم، نهایتسز
رحیم و کریم بر صانعک و جوب و جودینه بدهتله
شهادت ایتدکلی گی؛ هیئت مجموعه‌سنده کی
وحدتِ اداره و وحدتِ تدبیر و منشأ و مسکن و
خلقت و صنعتجه برابرک و برک و اوجوزلق و
قولایلق و چوقلق و یاپیلمقده چابوقلق نقطه‌لرندن،
او صانعک وحدتنه و احدیتنه شهادت ایدرلر.

هم ناصلکه طاغیرک یوزنده و قارنده کی
مصنوعلر، زمینک هر طرفنده، هر بر نوع عین

زمانده، عین طرزده، یاگلیشسز، غایت مکمل و
چابوق یاپیلمالری و بر ایش بر ایشه مانع اولمادن،
سائر نوعلر ایله برابر قاریشیق ایکن،
قاریشیدیر مقسزین ایجادلری؛ سنک ربوییتگک
حشمتنه و هیچ بر شی اوکا آغیر گلمهین
قدرتگک عظمتنه دلالت ایدر؛ او یله ده: زمینک
یوزنده کی بتون ذی حیات مخلوقلرک حدسز
حاجتلینی، حتی متنوع خسته لقلرینی، حتی مختلف
ذوقلرینی و آیری آیری اشتهالرینی تطمین ایده جک
بر صورتده، طاغلرک یوزلرینی و ایچلرینی منتظم

أشجار و نباتات و معدنياتله طولديرمق و محتاجلره

تسخير ايتمك جهتيله، سنك رحمتكك حدسز

گنیشلگنه و حاکمیتكك نهایتسز وسعتنه دلالت..

و طوپراق طبقاتی ایچنده، گیزلی و قراکلق و

قاریشیق بولوندیغی حالده؛ بیلهرک، گوره رک،

شاشیرمیه رق، إنتظامله، حاجتله گوره إحضار

ایدیلمه لریله، سنك هر شیئه تعلق ایدن علمكك

إحاطه سنه و هر بر شیئی تنظیم ایدن حکمتكك

بتون أشیایه شمولنه و علاجلكك إحضاراتی و معدنی

ماده لكك إدخاراتیله ربوییتكك رحیماننه و کریماننه

اولان تدابیرینک محاسنه و عنایتکڭ احتیاطلی
لطائفنه پک ظاهر بر صورتده إشارت و دلالت
ایدرلر.

هم بو دنیا خاننده مسافر یولجیلر ایچون،
قوجه طاغلی لواز ماتلرینه و إستقبالده کی
إحتیاجلرینه منتظم إحتیاط ده پوسی و جهازات
آنباری و حیاته لزومی اولان چوق دینه لرك مکمل
مخزنی اولق جهتنده إشارت، بلکه دلالت، بلکه
شهادت ایدر که؛ بو قدر کریم و مسافرپرور و بو

قدر حکیم و شفقت پرور و بو قدر قدیر و
ربوبیت پرور بر صانعک، البته و هر حالده، چوق
سودیکی او مسافرلری ایچون، أبدی بر عالمده،
أبدی إحساناتنک أبدی خزینهلری واردر. بوراده کی
طاغله بدل، اوراده ییلدیزلر او وظیفه یی گورورلر.
أی قادرِ کلّ شی! طاغله و ایچنده کی مخلوقلر
سنک ملکگده و سنک قوّت و قدرتگله و علم و
حکمتگله مسخر و مدخردرلر. اونلری بو طرزده
توظیف و تسخیر ایدن خالقنی تقدیس و تسبیح

ایدرلر.

أى خالقِ رحمن و أى ربِّ رحيم! رسولِ أكرم

عليه الصلاة والسلامك تعليميله و قرآنِ حكيمكك

درسيه آكلادم: ناصلكه سما و فضا و أرض و

دكز و طاغ، مشتملات و مخلوقلريه برابر سنى

طانيورلر و طانيتديريورلر.. اويله ده: زمينده كى

بتون آعاج و نباتات، ياپراقلرى و چيچكلرى و

ميوهلريه، سنى بدهت درجه سنده طانيتديريورلر و

طانيورلر. و عموم أشجارك و نباتاتك جذبه دارانه

حرکتِ ذکرِ یہدہ بولونان یاقراقرندن و زینتلیله
صانعکِ اسملرینی توصیف و تعریف ایدن
چیچکلرندن و لطافت و جلوہٴ مرحمتندن تبسم
ایدن میوهلرندن هر بریسی، تصادفه حوالهسی هیچ
بر جهتِ امکانی اولیان خارقه صنعت ایچنده کی
نظام و نظام ایچنده کی میزان و میزان ایچنده کی
زینت و زینت ایچنده کی نقشلر و نقشلر
ایچنده کی گوزل و آیری آیری قوقولر و قوقولر
ایچنده کی میوهلرکِ مختلف طاتلریله، نهایتسز رحیم
و کریم بر صانعکِ وجوبِ وجودینه بداهت

درجه‌سنده شهادت ایتدکلی گی، هیئت
مجموعه‌سیله، بتون زمین یوزنده برلك و برابرلك،
بربرینه بگزه‌مكلك و سگه خلقتده مشاهت و تدبیر
و اداره‌ده مناسبت و اونلره تعلق ایدن ایجاد فعللری
و ربّانی‌سملرده موافقت و او یوز بیك انواعك
حدسز افرادلرینی بربری ایچنده شاشیرمیه‌رق بردن
إداره‌لری گی نقطه‌لریله، او واجب الوجود صانعك
بالبداهه و وحدتنه و احدیتنه شهادت ایدرلر.
هم ناصلکه اونلر سنك و جوب و جودیگه و

وحدتگه شهادت ایدیورلر.. اویله ده؛ روی زمینده

درت یوز بیک ملتردن تشکل ایدن ذی حیات

اوردوسنده کی حدسز افرادک یوز بیگلر طرزده

إعاشه و إداره لری؛ شاشیرمیهرق، قاریشدیرمیهرق

مکمل یاپیلماسیله، سنک ربوبیتکک و حدانیتده کی

حشمتنه و بر بهاری بر چیچک قدر قولای ایجاد

ایدن قدرتکک عظمتنه و هر شیئه تعلقنه دلالت

ایتدکلی گی؛ قوجه زمینک هر طرفنده، حدسز

حیواناتگه و انسانلره، حدسز طعاملرک چشید

چشید أقسامنی إحضار ایدن رحمتکک حدسز

گنیشلگنه.. و او حدسز ایشلر و إنعاملر و إداره‌لر
و إعاشه‌لر و إجراآتلر کمالِ إنتظامله جریانلری و
هر شی حتی ذره‌لر او أمرلره و إجراآته إطاعت و
مسخریتلریله، حاکمیتکڭ حدسز وسعتنه قطعی
دلالت ایتمکله برابر؛ او آغاجلرک و نباتلرک و هر
بر یاپراق و چیچک و میوه و کوک و دال و
بوداق گی هر بریسنک هر بر شیئی، هر بر ایشنی
بیله‌رک، گوره‌رک، فائده‌لره، مصلحتلره، حکمتلره
گوره یاپیلمقله، سنک علمکڭ هر شیئه إحاطه‌سنه
و حکمتکڭ هر شیئه شمولنه پک ظاهر بر صورتده

دلالت و حدسز پارمقریلہ اِشارت ایدرلر. و سنك
غایت کمالده کی جمالِ صنعتگه و نهایت جمالده کی
کمالِ نعمتگه حدسز دیلرلیله ثنا و مدح ایدرلر.

هم بو موقت خانده و فانی مسافرخانهده و
قیصه بر زمانده و آز بر عمرده، أشجار و نباتاتك
ألرلیله، بو قدر قیمتدار إحسانلر و نعمتلر و بو قدر
فوق العاده مصرفلر و إكراملر اِشارت بلکه
شهادت ایدر که: مسافرلرینه بوراده بویله مرحمتلر
یاپان قدرتلی، کرمکار ذاتِ رحیم، بتون ایتدیگی

مصرفی و إحسانی، کندینی سَوْدیرمک و طانیتدیرمق

نتیجه سنک عکسیله، یعنی بتون مخلوقات طرفندن

"بزه طاتدیردی، فقط ییدیرمه دن بزی اِعدام ایتدی"

دیمه مک و دیدیرمه مک و سلطنت الوهیتی إسقاط

ایتمه مک و نهایتسز رحمتی إنکار ایتمه مک و

ایتدیرمه مک و بتون مشتاق دوستلرینی محرومیت

جهتنده دشمنلره چویرمه مک نقطه لرندن، آلبته و هر

حالده ابدی بر عالمده، ابدی بر مملکتده، ابدی

بیراقه جغی عبدلرینه، ابدی رحمت خزینه لرندن،

ابدی جنتلرنده، ابدی و جنته لایق بر صورتده

میوه‌دار أشجار و چیچکلی نباتلر إحضار ایتمشدر.

بوراده کیلر ایسه، مشتریله گوسترمک ایچون

نمونه‌لردر.

هم آغاجلر و نباتلر، عموماً یاپراق و چیچک

و میوه‌لرینک کلمه‌لریله سنی تقدیس و تسبیح و

تحمید ایتدکلی گی، او کلمه‌لردن هر بریسی

دخی آیریجه سنی تقدیس ایدر. خصوصاً میوه‌لرک

بدیع بر صورتده، اتری چوق مختلف، صنعتلری

چوق عجیب، چکردکلی چوق خارقه اولارق

ياپىلار ق او يمك طبله لرينى آغاچلر ك آلرینه ويروب
و نبالر ك باشلرينه قويارق ذى حيات مسافرلرينه
گوندرمك جهتنده، لسانِ حال اولان تسبيحاتلرى،
ظهورجه لسانِ قال درجه سنه چيقار. بتون اونلر
سنك ملككده، سنك قوت و قدرتكله، سنك اراده
و احساناتكله، سنك رحمت و حكمتكله
مسخردرلر و سنك هر بر امرىكه مطيعدرلر.

أى شدتِ ظهورندن گيزلنمش و أى كبرى
عظمتندن تستر ايتمش اولان صانع حكيم و خالق

رحيم! بتون أشجار و نباتاتك، بتون ياپراق و

چيچك و ميوه لرك ديللريله و عدديله؛ سنى

قصوردن، عجزدن، شريكدن تقديس ايدهرك حمد

و ثنا ايدرمد.

أى فاطرِ قدير! أى مدبرِ حكيم! أى مربى

رحيم! رسولِ أكرم عليه الصلاة والسلامك تعليميله

و قرآنِ حكيمك درسيله آكلادم و ايمان ايتدم كه؛

ناصل نباتات و أشجار سنى طانيورلر، سنك

صفاتِ قدسيه كى و أسماءِ حسنى كى بيلديريورلر..

اوله ده: ذی‌حیاتلردن روحلی قسمی اولان انسان
و حیواناتدن هیچ بریسی یوقدر که؛ جسمنده
غایت منتظم ساعتلرگی ایشله‌ین و ایشلتدیریلن
داخلی و خارجی أعضالریله و بدننده غایت اینجه
بر نظام و غایت حسّاس بر میزان و غایت مهمّ
فائده‌لر ایله یرلشدیریلن آلات و طویغولریله و
جسدنده غایت صنعتلی بر یاپیلیش و غایت
حکمتلی بر تفریش و غایت دقتلی بر موازنه
ایچنده قونیلان جهازاتِ بدنیه‌سیله، سنک و جوب
وجودیگه و صفتلریگکْ تحقّنه شهادت ایتمه‌سین.

چونکہ بو قدر بصیرانه نازک صنعت و شعور کارانه
اینجه حکمت و مدبرانه تام موازنه‌یه، البته کور
قوت و شعورسز طبیعت و سرسری تصادف
قاریشه‌مازلر و اونلرک ایشی اولاماز و ممکن
دگلدیر. و کندی کندینه تشکل ایدوب اویله
اولماسی ایسه، یوز درجه محال ایچنده محالدر.
چونکه او حالدده هر بر ذره‌سی؛ هر بر شیئی و
جسدینک تشکلنی، بلکه دنیاده علاقه‌دار اولدیغی
هر شیئی بیله‌جک، گوره‌جک، یاپاییله‌جک عادتا
إله گبی إحاطه‌لی بر علمی و قدرتی بولونه‌جق.

صوگره تشکيلِ جسد اوکٲا حواله ايديلير و کندي
کندينه اولويور دينيله بيلير.

و هيئتِ مجموعۀ سنده کي وحدتِ تدبير و
وحدتِ اِداره و وحدتِ نوعيه و وحدتِ جنسيه و
عمومکٲ يوزلرنده گوز، قولاق، آغز گي نقطه لرده
اِتفاق جهتنده مشاهده ايديلن سکهٲ فطرتده برلك و
هر بر نوعکٲ افرادي سيمالرنده گورولن سکهٲ
حکمتده اِتحداد و اعاشه ده و ايجادده برابرلك و
بربرينکٲ ايچنده بولونمق گي کيفيتلرندن هيچ

بريسى يوقدر كه، سنك وحدتگه قطعى شهادتده

بولونماسين! و هر بر فردنده، كائناته باقان بتون

إسملرك جلوهلرى بولونمقله، واحديت ايچنده سنك

أحديتگه إشارتى اولماسين.

هم ناصلكه إنسان ايله برابر حيواناتك، زمينك

بتون يوزنده ياييلان يوز بيك أنواعى، منتظم بر

اوردو گى تجهيز و تعليمات و إطاعت و

مسخرىته و أك كوچكدن تا أك بيوگه قدر،

ربوبيتك أمرلى إنتظامله جريانلريه او ربوبيتكك

درجهٔ حشمتنه و غایت چوققله برابر غایت قیمتلی

و غایت مکمل اولقله برابر غایت چابوق

یایلمالری و غایت صنعتلی اولقله برابر غایت

قولای یاپیلیشریله قدرتگک درجهٔ عظمتنه دلالت

ایتدکلی گی؛ شرقدن غربه، شمالدن جنوبه قدر

یاییلان میقروبدن تا گرگدانه قدر، اگ کوچوجک

سینکدن تا اگ بیوک قوشه قدر بتون اونلرک

رزققرینی یتیشدیرن رحمتگک حدسز وسعتنه و هر

بری امربر نفر گی وظیفهٔ فطریه سنی یایمق و زمین

یوزی هر بهارده، گوز موسمنده ترخیص ایدیلنلر

یرنده یگیدن تحتِ سلاحه آئینمش بر اوردویه
اوردوگاه اولق جهتیه، حاکمیتکڭ نهایتسز
گنیشلگنه قطعی دلالت ایدرلر. هم ناصلکه
حیواناتدن هر بریسی، کائناتکڭ بر کوچک
نسخهسی و بر مثالِ مصغری حکمنده غایت درین
بر علم و غایت دقیق بر حکمتله، قاریشیق
أجزالری قاریشدیرمیهرق و بتون حیوانلرکڭ آیری
آیری صورتلرینی شاشیرمیهرق، خطاسز، سهوسز،
نقصانسز یاپیلمالریله، علمکڭ هر شیئه إحاطهسنه
و حکمتکڭ هر شیئه شمولنه، عددلرنجه إشارتلر

ايدرلر؛ اويله ده: هر برى برر معجزهٔ صنعت و
برر خارقهٔ حكمت اولاجق قدر صنعتلى و گوزل
ياپيلماسيله، چوق سؤديگك و تشهيريني ايستديگك
صنعتِ ربّانيه كك كمالِ حُسنه و غايت درجه ده
گوزللكنه اِشارت و هر بريسى، خصوصاً ياورولر
غايت نازدار، نازنين بر صورتده بسلمه لريله و
هوسلرينك و آرزولرينك تپمينى جهتيله، سنك
عنایتكك غايت شیرين جمالنه حدسز اِشارتلىر
ايدرلر.

أى رحمن الرحيم! أى صادق الوعد الأمين! أى

مالك يوم الدين! سنك رسول أكرم عليه الصلاة

والسلامك تعليميله و قرآن حكيمك إرشاديله

آكلام كه: مادام كائناتك أك منتخب نتیجهسى

حياتدر.. و حياتك أك منتخب خلاصهسى

روحدر.. و ذىروحك أك منتخب قسمى

ذى شعوردر.. و ذى شعورك أك جامعى إنساندر..

و بتون كائنات ايسه، حياته مسخردر و اونك

ايچون چاليشيور.. و ذى حياتلر، ذى روحلره

مسخردر، اونلر ايچون دنيايه گوندريلييورلر.. و

ذی روحلر، انسانلره مسخردر، اونلره یاردیم
ایدیورلر.. و انسانلر فطرةً خالقنی پک جدی
سورلر و خالقلری اونلری هم سور، هم کندینی
اونلره هر وسیله ایله سؤدیورر.. و انسانک
استعدادی و جهازاتِ معنویهسی، باشقه بر باقی
عالمه و ابدی بر حیاته باقیورر.. و انسانک قلبی و
شعوری، بتون قوتیله بقا ایسته یورر.. و لسانی،
حدسز دعالریله بقا ایچون خالقنه یالواریور؛ البته
و هر حالده، او چوق سون و سویلن و محبوب و
محب اولان انسانلری دیریلمه مک اوزره

ئولديرمكله، أبدى بر محبت ايچون ياراتيلمش
ايكن، أبدى بر عداوتله گوجنديرمك اولاماز و
قابل دگلدرد. بلكه باشقه بر أبدى عالمده مسعودانه
ياشامسى حكمتيله، بو دنياده چاليشمق و اونى
قزائمق ايچون گوندريلمشدر. و انسانه تجلى ايدن
ئسملرك، بو فانى و قيصه حياتده كى جلوه لريله عالم
بقاده اونلرك آيينه سى اولان انسانلرك، أبدى
جلوه لرينه مظهر اولاجق لرينه اشارة ايدرلر.
أوت، أبدينك صادق دوستى، أبدى اولاجق. و

باقينك آيينه ذى شعورى، باقى اولق لازم گلير.

حيوانلرڭ روحلرى باقى قالاجغنى و هدهد

سليمانى (عس) و نملى و ناقة صالح (عس) و

كلب اصحاب كهف گى بعض افراد مخصوصه؛

هم روحى، هم جسديله باقى عالمه گيده جگى و

هر بر نوعك آرا صيره استعمال ايچون بر تك

جسدى بولونه جغى روايت صحيحه دن

اگلا شيلمقله برابر؛ حكمت و حقيقت، هم رحمت

و ربوبيت اويله اقتضا ايدرلر.

أى قدير قيوم! بتون ذى حيات، ذى روح،
ذى شعور سنك ملككده، يالگز سنك قوت و
قدرتكله و آنجق سنك إرادة و تدبيركله و رحمت
و حكمتكله، ربوبيتكك امرلرينه تسخير و فطرى
وظيفه لرله توظيف ايديلمشلىر. و بر قسمى، إنسانك
قوتى و غلبه سى ايچون دگل، بلكه فطرةً إنسانك
ضعفى و عجزى ايچون، رحمت طرفندن اوگا
مسخر اولمشلىر. و لسان حال و لسان قال ايله
صانعلىرىنى و معبودلىرىنى قصوردن، شريكدن تقدیس
و نعمتلىرىنه شكر و حمد ايدهرك، هر برى عبادت

مخصوصه سنی یا پیورلر.

أى شدتِ ظهورندن گیزلنمش و أى عظمتِ

كبرياسندن پردهلنمش اولان ذاتِ أقدس! بتون

ذى روحلكِ تسبيحاتيله سنى تقديس ايتمك نيت

ايدوب سُبْحَانَكَ يَا مَنْ جَعَلَ مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ

حَيٍّ دِيورم.

يا ربَّ العالمين! يا إلهَ الأولين و الآخريين! يا

ربَّ السماواتِ و الأرضين! رسولِ أكرم عليه

الصلاة والسلامكِ تعليميله و قرآنِ حكيمكِ درسيه

آڭلادم و ایمان ایتدم که: ناصل سماء، فضاء،
أرض، برّ و بحر، شجر، نبات، حیوان؛ أفرادیله،
أجزاسیله، ذراتیله سنی بیلیورلر، طانیورلر و
وارلغکه و برلگکه شهادت و دلالت و إشارت
ایدیورلر؛ اویله ده: کائناتک خلاصهسی اولان
ذی حیات و ذی حیاتک خلاصهسی اولان إنسان و
إنسانک خلاصهسی اولان أنبیاء، أولیاء، أصفیانک
خلاصهسی اولان قلبرینک و عقلرینک مشاهدات
و کشفیات و إلهامات و إستخراجاتیله، یوزر
إجماع و یوزر تواتر قوتنده بر قطعیتله سنک

وَجُوبِ وَجُودِيكْهَ وَ سَنَكْ وَ حِدَانِيَتِ وَ أَحَدِيَتِكْهَ

شهادت ایدوب، إخبار ایدیورلر. معجزات و

کرامات و یقینی برهانلریله، خبرلرینی إثبات

ایدیورلر.

أوت قِلبِردِده، پِردِهُ غِیبِده إِخْطَارِ ایدیجی بر ذاته

باقان هیچ بر خاطراتِ غِیبِیه؛ و إلهامِ ایدیجی بر

ذاته باقدیران هیچ بر إلهاماتِ صادقِیه؛ و حَقُّ الیقین

صورتنده صفاتِ قدسیه و أسماءِ حسنیگی کشف

ایدن هیچ بر إعتقادِ یقینه؛ و أنبیاء و أولیاده بر

واجب الوجودك أنواريني عين اليقين ايله مشاهده
ايدن هيچ بر نوراني قلب؛ و أصفياء و صدّيقينده،
بر خالقِ كلِّ شئِك آياتِ وجوبني و براهينِ
وحدتنى علم اليقين ايله تصديق ايدن، إثبات ايدن
هيچ بر منور عقل يوقدر كه، سنك وجوبِ
وجوديگه و صفاتِ قدسيه گه و سنك وحدتگه و
أحديتگه و أسماءِ حسني گه شهادت ايتمه سين،
دلالتى بولونماسين و إشارتى اولماسين. و بالخاصّه
بتون أنبياء و أولياء و أصفياء و صدّيقينك إمامى و
رئيسى و خلاصه سى اولان رسولِ أكرم عليه

الصلاة والسلامك إخباريني تصديق ايدن هيچ بر
معجزاتِ باهرهسى و حقانيتى گوسترن هيچ بر
حقيقتِ عاليهسى و بتون مقدس و حقيقتلى
كتابلك خلاصة الخلاصهسى اولان قرآنِ معجز
البيانك هيچ بر آيتِ توحيديه قاطعهسى و مسائلِ
ايمانيه دن هيچ بر مسئله قدسيهسى يوقدر كه، سنك
وجوبِ وجوديگه و قدسى صفتليگه و سنك
وحدتگه و اُحديتگه و أسماء و صفاتگه شهادت
ايتمه سين و دلالتى اولماسين و إشارتى بولونماسين!..

هم ناصلکه بتون او يوز بيگتر مخبر صادق،

معجزاترينه و کراماترينه و حجتلرينه استناد

ايدهرک، سنک وارلغکه و برلگکه شهادت ايدرلر؛

اويله ده: هر شئه محيط اولان عرش اعظمک

کليات اموريني ادارهدن، تا قلبک غايت گيزلي و

جزئي خاطراتني و آرزولريني و دعالريني بيلمک و

ايشيتمک و اداره ايتمگه قدر جريان ايدن

ربوبيتگک درجه حشمتني.. و گوزيمز اوکنده

حدسز مختلف اشيايي بردن ايجاد ايدن، هيچ بر فعل

بر فعله، بر ايش بر ايشه مانع اولمادن، اک بيوک بر

شيئي اَكْ كوچك بر سينك گي قولايجه ياپان

قدرتگك درجه عظمتي اجماع ايله، اِتِّفاق ايله

اِعلان و اخبار و اِثبات ايديورلر.

هم ناصلكه بو كائناتي ذيروحه، خصوصاً

انسانه مكمّل بر سراي حكمنه گتيرن و جنّتي و

سعادت اَبديه پي جنّ و اِنسه اِحضار ايدن و اَكْ

كوچك بر ذي حياتي اونوتميان و اَكْ عاجز بر قلبك

تطمينه و تلطيفنه چالیشان رحمتگك حدسز

گنيشلگني.. و ذرّاتدن تا سيّاراته قدر بتون اَنواع

مخلوقاتى أمرلرينه إطاعت ايتدين و تسخير و
توظيف ايدن حاكميتكڭ نھایتسز وسعتنى خبر
ويرهرك، معجزات و حجّتلىله إثبات ايدرلر؛ اويله
ده: كائناتى، أجزالرى عددنجه رساله لرايچنده
بولونان بر كتاب كبر حكمنه گتيرن و لوح
محفوظكڭ دفترلرى اولان إمام مبین و كتاب مبینده
بتون موجوداتكڭ بتون سرگذشتلرينى قيد ايدوب
يازان و عموم چكردكلرده عموم آغاجلرينكڭ
فهرستهلرينى و پروگراملرينى و ذى شعوركڭ باشلرنده
بتون قوه حافظه لرده، صاحبلىرينكڭ تاريخچه

حياتلرينى ياڭلىشىسىز، منتظماً يازديران علمڭڭ ھر
شيئە إحاطەسنە؛ و ھر بر موجودە چوق حكمتلرى
طاقان، حتّى ھر بر آغاجدە ميوهلرى صاييسنجە
نتيجەلرى و يرديرن؛ و ھر بر ذى حياتدە أعضالرى،
بلکہ أجزالرى و حجيراتلرى عددنجە مصلحتلرى
تعقيب ايدن؛ حتّى إنسانڭ لساننى چوق وظيفەلردە
توظيف ايتمكلە برابر، طعاملرڭ طاتلرى عددنجە
ذوقى اولان ميزانچقلر ايلە تجهيز ايتديرن حكمت
قدسيه ڭڭ ھر بر شيئە شمولنە؛ ھم بو دنيا دہ
نمونەلرى گورولن جلالى و جمالى إسملريڭڭ

تجلیلی دها پارلاق بر صورتده ابد الآبادده دوام
ایده جگنه و بو فانی عالمده نمونه لری مشاهده ایدیلن
إحساناتک دها شعشعه لی بر صورتده دارِ
سعادتده استمرارینه و بقاسنه و بو دنیاده اونلری
گورن مشتاقلرک ابدده دخی رفاقتلرینه و برابر
بولونمه لرینه بِالْإِجْمَاعِ، بِالْإِتِّفَاقِ شَهَادَاتٍ وَ دَلَالَتٍ وَ
إِشَارَاتٍ ایدرلر.

هم یوزر معجزاتِ باهره سنه و آیاتِ قاطعه سنه
إِسْتِنَادًا، باشده رسولِ أَكْرَمِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَ

قرآنِ حَكِيمِكَ اُولَارِق، بتون اُرَوَاحِ نِيرَه اَصْحَابِي
اولان اُنْبِيَالر و قلوبِ نورانيه اَقْطَابِي اولان اُولِيَالر و
عقولِ مَنْوَرَه اُرَبَابِي اولان اَصْفِيَالر؛ بتون صحف و
كُتُبِ مَقْدَسَه ده، سنك چوق تَكَرَار ايله ايتديگك
وعدلريگه و تهديدلريگه اِسْتِنَادًا و سنك قدرت و
رحمت و عنایت و حَکْمَت و جلال و جَمَالِكْ گي
قدسی صفتلريگه و شَأْنلريگه و عَزَّتِ جلالگه و
سلطنتِ رِبُوبِيْتِكْه اِعْتِمَادًا و كَشْفِيَات و مَشَاهِدَات
و علم اليقين اِعْتِقَادلريله، سَعَادَتِ اَبْدِيَه يي جن و
اِنْسَه مَرْتَدَه لَه يورلر. و اَهْلِ ضَلَالَتِ اِيچون جَهَنَّم

بولونديغنى خبر ويروب إعلان ايدييورلر و ايمان

ايدوب شهادت ايدييورلر.

أى قديرِ حكيم! أى رحمنِ رحيم! أى صادق

الوعد الكريم! أى عزّت و عظمت و جلال صاحبى

قهارِ ذو الجلال! بو قدر صادق دوستلريگى و بو

قدر وعدلريگى و بو قدر صفات و شئوناتيگى

تكذيب ايدوب، سلطنتِ ربوبيتگك قطعى

مقتضياتنى و سؤديگك و اونلر دخى سنى تصديق

و إطاعتله كنديليرينى سگا سؤديرن حدسز مقبول

عباديگڻ حدسز دعالرینی و دعوالرینی رد ایدهرک،

کفر و عصیان ایله و سنی وعدگده تکذیب

ایتمکله، سنک عظمت کبریاگه طوقونان و عزت

جلالگه طوقوندیران و الوهیتگڻ حیثیتنه ایلیشن و

شفقت ربوبیتگی متأثر ایدن اهل ضلالت و اهل

کفری، حشرک انکارنده تصدیق ایتمکدن یوز بیگ

درجه مقدسسک و حدسز درجه متره و عالیسک!

بویله نهایتسز بر ظلمدن، بر چرکینلکدن سنک

نهایتسز عدالتگی و جمالگی و رحمتگی تقدیس

ایدیورم! سَبْحَانَهُ وَ تَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عَلَوًا كَبِيرًا

آيتنى، وجودىمىڭ بتون ذراتى عددىنچە سويلەمىڭ
ايستەيورم! بلكە سىڭ او صادق آلچىلىك و
طوغرى دلال سلطنتىڭ حق اليقين، عين اليقين،
علم اليقين صورتىدە سىڭ اُخروى رحمت
خزىنەلىرىڭە و عالم بقادە إحساناتىڭ دفينەلىرىنە و
دار سعادتىدە تامىلە ظهور ايدىن گوزل إسملىرىڭىڭ
خارقە گوزل جلوەلىرىنە شهادت، إشارت، بشارت
ايدىرلىر. و بتون حقيقتلىرىڭ مرجعى و گونشى و
حامىسى اولان "حق" إسمىڭىڭ اڭ بيوك بر شعاعى،
بو حقيقت اُكبر حشرىه اولدىغى ايمان ايدەرىڭ،

سنڭ عباديڱه درس ويريورلر.

أى ربّ الأنبياء وَالصّديقين! بتون اونلر سنڭ
ملكڱده، سنڭ أمرڭ و قدرتڭ ايله، سنڭ إرادة و
تدبيرڭ ايله، سنڭ علمڭ و حكمتڭ ايله مسخر و
موظفدرلر. تقديس، تكبير، تحميد، تهليل ايله كُرهُ
أرضى بر ذكرخانهٔ أعظم، بو كائناتى بر مسجدِ
أكبر حكمنده گوسترمشلر.

يا ربّي و يا ربّ السموات و الأرضين! يا
خالقى و يا خالقِ كلّ شى! گوكلرى ييلديزلريله،

زمینی مشتملاتیلہ و بتون مخلوقاتی بتون کیفیاتیلہ
تسخیر ایدن قدرتگٹ و إرادتگٹ و حکمتگٹ و
حاکمیتگٹ و رحمتگٹ حقّی ایچون، نفسمی بگا
مسخرّ ایلہ! و مطلوبمی بگا مسخرّ قیل! قرآنہ و
ایمانہ خدمت ایچون، إنسانلرک قبلرینی رسالہ نوره
مسخرّ یاپ! و بگا و إخوانمه، ایمان کامل و حسن
خاتمہ ویر. حضرت موسیٰ علیه السلامه دکزی و
حضرت إبراهیم علیه السلامه آتشی و حضرت
داود علیه السلامه طاغی، دمیری و حضرت
سلیمان علیه السلامه جنّی و إنسی و حضرت

محمد عليه الصلاة والسلامه شمس و قمرى تسخير

ايتديگك گبى، رساله نوره قبلرى و عقلرى

مسخر قيل!.. و بنى و رساله نور طلبه لرىنى، نفس

و شيطانك شرندن و قبر عذابندن و جهنم آتشدن

محافظه ايله و جنت الفردوسده مسعود قيل! آمين،

آمين، آمين!..

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ

الْحَكِيمُ

وَ آخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

قرآندن و مناجاتِ نبویه اولان جوشن الکبیردن

آدیغم بو درسمی، بر عبادتِ تفکرّیه اولارق، ربِّ

رحیممک درگاهنه عرض ایتمکده قصور ایتمش

ایسه م، قصوریمک عفوی ایچون قرآنی و جوشن

الکبیری شفاعتجی ایدهرک رحمتندن عفویمی نیاز

ایدیورم.

سعید النورسی

طوقوزنجی حجتِ ایمانیه

(طوقوزنجى شعاعك مقدمه حشريهسى)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فَسُبْحَانَ اللّٰهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ تُصْبِحُونَ * وَ لَهُ

الْحَمْدُ فِى السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ عَشِیًّا وَ حِیْنَ

تُظْهِرُونَ * یُخْرِجُ الْحَیَّ مِنَ الْمِیْتِ وَ یُخْرِجُ

الْمِیْتِ مِنَ الْحَیِّ وَ یُحِیِّ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَ

كَذٰلِكَ تُخْرَجُونَ * وَ مِنْ اٰیٰتِهٖ اَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ

تُرَابٍ ثُمَّ اِذَا اَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ * وَ مِنْ اٰیٰتِهٖ اَنْ

خَلَقَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوْا اِلَیْهَا وَ جَعَلَ

بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ

يَتَفَكَّرُونَ * وَ مِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ

اِخْتِلَافُ السِّنِّتِكُمْ وَ الْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ

لِلْعَالَمِينَ * وَ مِنْ آيَاتِهِ مَنَامُكُمْ بِاللَّيْلِ وَ النَّهَارِ وَ

ابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ

يَسْمَعُونَ * وَ مِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَ طَمَعًا

وَ يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ * وَ مِنْ آيَاتِهِ أَنْ

تَقُومَ السَّمَاءُ وَ الْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً

مِنَ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ * وَ لَهُ مَنْ فِي

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَهُ قَانِتُونَ * وَهُوَ الَّذِي

يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِ وَ لَهُ الْمَثَلُ

الْأَعْلَى فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ *

ایمانك بر قطبني گوسترن بو سماوی آیات

کبرانك و حشری إثبات ایدن شو قدسی براهین

عظمانك بر نکتہ اکبری و بر حجّت اعظمی؛ بو

"طوقوزنجی شعاع" ده بیان ایدیله جک.

لطیف بر عنایت ربّانیه در که: بوندن اوتوز

سنه أول أسكى سعيد، يازديغى تفسير مقدمهسى

"محاكمات" نامنده كى أثرك آخرنده؛ "ايكنجى

مقصد: قرآنده حشره إشارت ايدن ايكى آيت

تفسير و بيان ايديله جك. "نَحُو بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ

الرَّحِيمِ" ديبوب طورمش. داها يازهمامش. خالق

رحيمه دلائل و أمارات حشریه عددنجه شكر و

حمد اولسون كه، اوتوز سنه صوگره توفيق إحسان

أيلدى. أوت بوندن طوقوز اون سنه أول، او ايكى

آيتدن برنجى آيت اولان: **فَانظُرْ إِلَىٰ آثَارِ رَحْمَتِ**

اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُّحِي

الموتى وهو على كل شيء قدير فرمان إلهينك

ايكى پارلاق و چوق قوتلى حجتلىرى و تفسيرلىرى
بولونان اوننجى سوز ايله يگرى طوقوزنجى سوزى

إنعام ايتدى. منكرلىرى صوصدردى. هم ايمان

حشرينك هجوم ايديلمز او ايكى متين قلعه سندن

طوقوز و اون سنه صوگره ايكنجى آيت اولان

باشده مذکور آيات اكبرك تفسيرينى بو رساله ايله

إكرام ايتدى. ايشته بو طوقوزنجى شعاع؛ مذکور

آياتيله إشارت ايديلن طوقوز على مقام و بر

أهميتلى مقدمه دن عبارتدر.

مقدمه

(حشر عقیده سنك، پك چوق روحى

فائده لرندن و حياتى نتيجه لرندن بر تك نتيجه

جامعه يي اختصار ايله بيان و حيات انسانيه

خصوصاً حيات اجتماعيه سنه نه درجه لزوملى و

ضرورى اولديغنى اظهار و بو ايمان حشرى

عقیده سنك پك چوق حجت لرندن بر تك حجت

كليهي اجمال ايله گوسترمك و او عقیده حشریه نه

درجه بديهي و شبهه سز بولونديغنى إفاده ايتمكدن

عبارت اولارق "ايكى نقطه" در.)

برنجى نقطه: آخرت عقیده سى؛ حیات

إجتماعیه و شخصیه إنسانیه نك أسّ الأساسی و

سعادتنك و كمالتنك أساساتى اولديغنه، يوزر

دليللرندن بر مقياس اولارق يالگز درت دانه سنه

إشارت ایده جگز:

برنجیسی: نوع بشرک همان یاریسنی تشکیل

ایدن چوجقلر، يالگز جنت فکریله، اونلره دهشتلی

و آغلایجی گورونن ئولوملره و وفاتلره قارشى
طایانه بیلیرلر و غایت ضعیف و نازك وجودلرنده بر
قوهٔ معنویه بولابیلیرلر و هر شیدن چابوق آغلایان
غایت مقاومتسز مزاج روحلرنده، او جنت ایله بر
أمید بولوب مسرورانه یاشایه بیلیرلر. مثلا جنت
فکريله دیر: "بنم كوچك قارداشم ویا آرقداشم
ئولدی، جنتك بر قوشی اولدی. جنتده گزر، بزدن
داها گوزل یاشار." یوقسه هر وقت اطرافنده
کندی گبی چوجقلرك و بیوکلرك ئولوملری، او
ضعیف بیچاره لرك اندیشه لی نظرلرینه چارپمسی؛

مقاومتلرینی و قوّه معنویه لرینی زیر و زبر ایدهرک
گوزلریله برابر روح، قلب، عقل گبی بتون لطائفنی
دخی اویله آغلاتدیره جق، یا محو اولوب ویا دیوانه
بر بدبخت حیوان اولاجقدی.

ایکنجی دلیل: نوع إنسانك (بر جهته)

نصفی اولان إختیارلر، یالکز حیاتِ أُخرویه ایله
یاقینلرنده بولونان قیره قارشى تحمّل ایدهبیلیرلر. و

چوق علاقهدار اولدقلری حیاتلرینك یاقینده

سونمسنه و گوزل دنیا لرینك قیامسنه مقابل بر

تسلی بولاییلرلر و چوجق حکمنه گچن سریع
التأثر روحلرنده و مزاجلرنده، موت و زوالدن
چیقان ألیم و دهشتلی مایوسیتیه قارشلی، آنجق
حیاتِ باقیه امیدیه مقابله ایده بیلیرلر. یوقسه او
شفقته لایق محترم و سکونته و إستراحتِ قلبیه
چوق محتاج او اندیشهلی بابالر و آنالر، اویره بر
واویلائی روحی و بر دغدغه قلبی حسّ ایده جکلردی
که؛ بو دنیا اونلره ظلمتلی بر زندان و حیات دخی
قساوتلی بر عذاب اولوردی.

اوپنچى دليل: انسانلرڭ حياتِ اجتماعيه سنده

اڭ قوتلى مدار اولان گنجلر، دليقانليلىر، شدتِ

غليانده اولان حسياتلرينى و إفراطكار بولونان نفس

و هوالرينى تجاوزاتدن و ظلملردن و تخريياتدن

طورديران و حياتِ اجتماعيه نڭ حسنِ جريانى

تأمين ايدن؛ يالگز جهنم فكريدر. يوقسه جهنم

اندیشه سى اولمازسه **الْحُكْمُ لِلْغَالِبِ** قاعده سيله او

سرخوش دليقانليلىر، هوساتلرى پشنده بيچاره

ضعيفلره، عاجزلره، دنيابي جهنمه چويره جكلردى و

يوكسك انسانيتى غايت سفلى بر حيوانيته

دوندیره جکلردی.

دردنجی دلیل: نوع بشرک حیات دنیویہ سنده

أک جمعیتلی مرکز و اک اساسلی زبیرک و دنیوی

سعادت ایچون بر جنت، بر ملجأ، بر تحصنگاه

ایسه؛ عائله حیاتیدر. و هرکسک خانه سی،

کوچک بر دنیا سیدر. و او خانه و عائله حیاتنک

حیاتی و سعادتلی ایسه؛ صمیمی و جدی و

وفادارانہ حرمت و حقیقی و شفقتلی و فداکارانہ

مرحمت ایله اولابیلیر و بو حقیقی حرمت و

صمیمی مرحمت ایسه؛ ابدی بر آرقداشلق و دائمی

بر رفاقت و سرمدی بر برابرلك و حدسز بر

زمانده و حدودسز بر حیاتده بربریله پدرانده،

فرزندانه، قارداشانه، آرقداشانه مناسبتلك بولونمق

فکریله و عقیده سیله اولاییلیر.

مثلا دیر: "بو حریم، ابدی بر عالمده، ابدی بر

حیاتده، دائمی بر رفیقهُ حیاتمدر. شیمدیلک اختیار

و چرکین اولمش ایسه ده ضرری یوق. چونکه

ابدی بر گوزللگی وار، گله جک. و بویله دائمی

آرقداشلغك خاطرې ايچون هر بر فداكارلغې و
مرحمتي ياپارم. " ديهرك او إختياره قاريسنه، گوزل
بر حوري گبي محبتله، شفقتله، مرحمتله مقابله
ايدهبيلير. يوقسه قيصه جق بر ايكي ساعت صوري
بر رفاقتدن صوگره ابدى بر فراق و مفارقته
اوغرايان او آرقداشلق؛ البته غايت صوري و موقت
و اساسسز، حيوان گبي بر رقت جنسيه معناسنده
و بر مجازى مرحمت و صنعى بر حرمت ويره بيلير.
و حيواناتده اولديغى گبي؛ باشقه منفعتلر و سائر
غالب حسلر، او حرمت و مرحمتي مغلوب ايدوب

او دنيَا جَنَّتِي، جَهَنَّمه چويرر.

ايشته ايمانِ حشرينك يوزر نتيجه سندن بريسي؛

حياتِ اِجْتِمَاعِيهٗ اِنْسَانِيهيه تعلق ايدر. و بو تك

نتيجه نك ده يوزر جهتندن و فائده لرنندن مذكور

درت دليله سائرلري قياس ايديلسه آكلاشيلير كه:

حقيقتِ حشريه نك تحققي و وقوعي؛ اِنْسَانِيَتِكْ

علوي حقيقتي و كلّي حاجتي درجه سنده قطعيدر.

بلكه اِنْسَانِكْ معدّه سنده كي اِحْتِيَاجِكْ وجودي،

طعاملرِكْ وجودينه دلالت و شهادتندن داها ظاهر در

و داها زياده تحقّقى بيلديرر. و اَگر بو حقيقتِ
حشريه نك نتیجه لرى انسانيتدن چيقسه؛ او چوق
أهميتلى و يوكسك و حياتدار اولان انسانيت
ماهيتى، مردار و ميقروب يوواسى بر لاشه حكمنه
سقوط ايده جگنى إثبات ايدر. بشرك اداره و
أخلاق و إجتماعياتى ايله چوق علاقه دار اولان
إجتماعيون و سياسيون و أخلاقيونك قولاقلىرى
چينلاسين! گلسينلر، بو بوشلغى نه ايله
طولديره بيليرلر و بو درين ياره لرى نه ايله تداوى
ايده بيليرلر؟

ایکنجی نقطه: حقیقتِ حشریه‌نکِ حدسز

برهانلرندن سائر اَرکانِ ایمانیهدن گلن شهادتلك

خلاصه‌سندن چیقان بر برهانی، غایت مختصر بر

صورتده بیان ایدر. شویله که:

حضرتِ محمدٌ علیه الصلاة والسلامك رسالتنه

دلالت ایدن بتون معجزه‌لری و بتون دلائلِ نبوتی

و حقانیتك بتون برهانلری، بردن حقیقتِ

حشریه‌نك تحقّقنه شهادت ایدهرك اثبات ایدرلر.

چونکه بو ذاتك بتون حیاتنده بتون دعوالری،

وحدانیتدن سوگره حشرده تمرکز ایدیور. هم

عموم پیغمبرلری تصدیق ایدن و ایتدیرن بتون

معجزه لری و حجّتلری، عین حقیقته شهادت ایدر.

هم **وَ بَرَسِلَه** کلمه سندن گلن شهادتی بداهت

درجه سنه چیقاران، **وَ کْتَبَه** شهادتی ده عین حقیقته

شهادت ایدر. شویله که: باشده قرآن معجز

البیانک حقانیتنی اثبات ایدن بتون معجزه لری،

حجّتلری و حقیقتلری، بردن حقیقتِ حشریه نك

تحققنه و وقوعنه شهادت ایدوب اثبات ایدرلر.

چونکہ قرآنکٔ همان اوچدن بریسی حشردر و اکثر

قیصه سورهلرینکٔ باشلرنده غایت قوتلی آیاتِ

حشریهدر. صریحاً و إشارةً بیکلر آیاتیله عین

حقیقتی خبر ویرر، إثبات ایدر، گوسترر. مثلاً:

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ * يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ

زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ * إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ

زُلْزَالَهَا * إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ * إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ

* عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ * هَلْ أتیكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ *

گی، اوتوز قرق سورهلرکٔ باشلرنده بتون

قطعیته حقیقتِ حشریه ی کائناتک اَکْ اَهمیتلی و

واجب بر حقیقتی اولدیغنی گوسترمکله برابر، سائر

آیتلرده دخی او حقیقتک چشید چشید دلیللرینی

بیان ایدوب إقناع ایدر.

عجا بر تک آیتک بر تک إشارتی، گوزیمز

اوکنده علومِ اسلامیّه متعده علمی، کونی

حقیقتلری میوه ویرن بر کتابک بیگلر بویله

شهادتلیله و دعوالری ایله، گونش گی ظهور

ایدن ایمانِ حشری؛ حقیقتسز اولماسی گونشک

إنكارى بلکہ کائناتک عدمی گبی هیچ بر جهت
إمكانى وار می و یوز درجه محال و باطل اولماز
می؟ عجا بر سلطانک بر تک إشارتی یالان اولماق
ایچون بعضاً بر اوردو حرکت ایدوب چارپیشدیغی
حالده، او پک جدی و عزتلی سلطانک بیگلر
سوزلری و وعدلری و تهدیدلرینی یالان چیقارمق
هیچ بر جهته قابل میدر و حقیقتسز اولمق ممکن
میدر؟

عجا اون اوچ عصرده فاصله سز اولارق

حدسز روحلره، عقللره، قبلره، نفسلره حق و
حقیقت دائره‌سنده حکم ایدن، تربیه ایدن، اداره
ایدن بو معنوی سلطانِ ذی‌شانکْ بر تکِ اِشارتی
بویله بر حقیقتی اِثبات ایتمگه کافی ایکن، بیگلر
تصریحات ایله بو حقیقتِ حشریه‌پی گوستروب
اِثبات ایتدکن صوگره، او حقیقتی طانیمیان بر
أجهل أحمق ایچون جهنم عذابی لازم گلمز می و
عینِ عدالت اولماز می؟

هم برر زمانه و برر دوره حکم ایدن بتون

سماوی صحف‌لر و مقدس کتابلر دخی، بتون
استقباله و عموم زمانلره حکمران اولان قرآنک
تفصیلاتله، ایضاحاتله، تکرار ایله بیان و اثبات
ایتدیگی حقیقتِ حشریه‌ی، عصرلرینه و زمانلرینه
گوره او حقیقتی قطعی قبول ایله برابر، تفصیلاتسز
و پرده‌لی و مختصر بر صورتده بیان، فقط قوتلی بر
طرزده ادعا و اثباتلری؛ قرآنک دعواسنی بیگلر
امضا ایله تصدیق ایدرلر.

بو بحثک مناسبتیله رساله مناجاتک آخرنده،

ایمان بالیوم الآخر رکنه، سائر رکنلرک خصوصاً

"رُسُل" و "کُتُب" ک شهادتی، مناجات صورتندە

ذکر ایدیلن پک قوتلی و خلاصه‌لی و بتون

أوهاملری إزالة ایدن بر حجتِ حشریه عیناً بورایه

گیرییور. شویله که: مناجاتده دیمش:

أی ربِّ رحیم! رسولِ أکرمکْ تعلیمیله و

قرآنِ حکیمکْ درسيله آکلادم که: باشده قرآن و

رسولِ أکرمکْ اولارق بتون مقدس کتابلر و

پیغمبرلر، بو دنیاده و هر طرفده نمونه‌لری گورولن

جلاللى و جماللى إسملىكك تجللىرى داها پارلاق
بر صورتده أبد الآبادده دوام ایده جگنه و بو فانی
عالمده رحیمانہ جلوہ لری، نمونہ لری مشاهدہ ایدین
إحساناتكك داها شعشعه لى بر طرزده دار سعادتده
إستمرارینه و بقاسنه و بو قیصه حیاتِ دنیویده
اونلری ذوق ایله گورن و محبت ایله رفاقت ایدن
مشتاقلرک، أبدده دخی رفاقتلرینه و برابر بولونمه لرینه
إجماع و إتفاق ایله شهادت و دلالت و إشارت
ایدرلر.

هم يوزر معجزاتِ باهره‌لرينه و آياتِ

قاطع‌ه‌لرينه إستناداً، باشده رسولِ أكرم و قرآنِ

حكيمك اولارق بتون نوراني روحلك صاحبلى

اولان پيغمبرلر و بتون منور قلبلك قطبلى اولان

وليلر و بتون كسكين و نورلى عقللك معدنلى

اولان صدقنلر و بتون صحفِ سماويه‌ده و كتبِ

مقدسه‌ده سنك چوق تكرر ايله ايتديگك بيگنلر

وعدلريگه و تهديدلريگه إستناداً، هم سنك قدرت

و رحمت و عنایت و حكمت و جلال و جمال

گى آخرتى إقتضا ايدن قدسى صفتلريگه، شأنلريگه

و سنك عزت جلالگه و سلطنت ربوبیتگه إعتما؁اً؁
هم آخرتك ایزلرینی و ترشحاتنی بیلدیرن حدسز
كشفیاتلرینه و مشاهدهلرینه و علم الیقین و عین
الیقین درجه سنده بولونان إعتقادلرینه و ایمانلرینه بناءً
سعادت ابدیه پی إنسانلره مژده له یورلر. اهل ضلالت
ایچون جهنم و اهل هدايت ایچون جنت
بولوندیغنی خبر ویروب إعلان ایدیورلر. قوتلی
ایمان ایدوب شهادت ایدیورلر.

أی قدير حكيم! أی رحمن رحيم! أی صادق

الوعد الکریم! أی عزت و عظمت و جلال صاحبی

قهارِ ذو الجلال!.. بو قدر صادق دوستلریگی، بو

قدر وعدلریگی و بو قدر صفات و شئوناتیگی

یالانجی چیقارمق، تکذیب ایتمک و سلطنت

ربوبیتکڭ قطعی مقتضیاتی تکذیب ایدوب یاپمه مق

و سنک سَوَدیگڭ

و اونلر دخی سنی تصدیق و إطاعت ایتمکله

کندیلرینی سگا سَوَدیرن حدسز مقبول عبادتکڭ

آخرته باقان حدسز دعالرینی و دعوالرینی رد

ایتمک، دیگله مه مک و کفر و عصیان ایله و سنی
وعدگده تکذیب ایتمکله، سنک عظمت کبریاگه
طوقونان و عزت جلالگه طوقوندیران و الوهیتکک
حیثینه ایلیشن و شفقت ربوبیتگی متأثر ایدن اهل
ضالتی و اهل کفری حشرک انکارنده، اونلری
تصدیق ایتمکدن یوز بیگلر درجه مقدسک و
حدسز درجه متره و عالیسک. بویله نهایتسز بر
ظلمدن و نهایتسز بر چرکینلکدن، سنک او نهایتسز
عدالتگی و نهایتسز جمالگی و حدسز رحمتگی،
حدسز درجه تقدیس اییدیورز. و بتون قوتمزله ایمان

ايدرز كه: او يوز بيگلر صادق آلچيلرڭ و او
حدسز طوغرى دلال سلطنتك اولان انبياء،
أصفياء، أوليالرك، حق اليقين، عين اليقين، علم
اليقين صورتنده سنك اُخروي رحمت خزينه لريگه،
عالم بقاده كى إحساناتكك دفينه لرينه و دار سعادته
تماميله ظهور ايدن گوزل إسملريگك خارقه گوزل
جلوه لرينه شهادتلى حق و حقيقتدر و إشارتلى
طوغرى و مطابقدر و بشارتلى صادق و واقعدر.
و اونلر بتون حقيقتلرك مرجعى و گونشى و
حاميسى اولان "حق" إسمنك أك بيوك بر شعاعى؛

بو حقيقتِ أكبرِ حشريه اولديغنى ايمان ايدهرك،
سنك أمرڪ ايله سنك عباديگه حق دائره سنده درس
ويريورلر و عينِ حقيقت اولارق تعليم ايديورلر.
يا رب! بونلرڪ درس و تعليملرينك حقى و حرمتى
ايچون، بزه و رساله نور طلبه لرينه ايمان اكمل و
حسنِ خاتمه وير. و بزلرى اونلرڪ شفاعت لرينه مظهر
ايله، آمين...

هم ناصلكه قرآنك، بلكه بتون سماوى كتابلرڪ
حقانيتنى اثبات ايدن عموم دليللر و حجّتلر و

حبيب اللّٰهك بلکہ بتون أنبيانك نبوتلرينى إثبات
ايدن عموم معجزه لر و برهان لر، طولاييسيله أك
بيوك مدّعالي رى اولان آخرتك تحقّقنه دلالت ايدرلر.
عيناً اويله ده، واجب الوجودك وجودينه و وحدتنه
شهادت ايدن أكثر دليلر و حجّت لر، طولاييسيله
ربوبيتك و الوهيتك أك بيوك مدارى و مظهرى

اولان

دارِ سعادتك و عالمِ بقانك وجودينه،

آچيلمه سنه شهادت ايدرلر. چونكه گله جك

مقاماتده بیان و إثبات ایدیله جگی گبی؛ ذاتِ

واجب الوجودك هم موجودیتی، هم عموم

صفتلری، هم أكثر اسملری، هم ربوبیت، الوهیت،

رحمت، عنایت، حکمت، عدالت گبی وصفلری،

شأنلری لزوم درجه سنده آخرتی إقتضا و وجوب

درجه سنده باقی بر عالمی إستلزام و ضرورت

درجه سنده مکافات و مجازات ایچون حشری و

نشری ایسترلر. أوت مادام أزلی و أبدی بر الله

وار؛ ألبته سلطنت الوهیتنك سرمدی بر مداری

اولان آخرت واردر. و مادام بو کائناتده و

ذی‌حیاتده غایت حشمتلی و حکمتلی و شفقتلی

بر ربوبیتِ مطلقه وار و گورونویور. ألبته او

ربوبیتک حشمتنی سقوطفدن و حکمتنی عبثیتدن و

شفقتنی غدردن قورتاران ابدی بر دارِ سعادت

بولونه‌حق و گیريله‌جک.

هم مادام گوز ایله گورونن بو حدسز إنعاملر،

إحسانلر، لطفلر، کرملر، عنایتلر، رحمتلر؛ پرده

غیب آرقه‌سنده بر ذاتِ رحمنِ رحیمک بولوندیغنی

سونمه‌مش عقللره، ئولمه‌مش قلبلره گوسترر. ألبته

إنعامی إستهزادن و إحسانی آلداتمقدن و عنایتی

عداوتدن و رحمتی عذابدن و لطف و کرمی

إهانندن خلاص ایدن و إحسانی إحسان ایدن و

نعمتی نعمت ایدن بر عالم باقیده بر حیاتِ باقیه

وار و اولاجقدر.

هم مادام بهار فصلنده زمینك طار صحیفه‌سنده

خطاسز یوز بیك کتابی بربری ایچنده یازان بر قلم

قدرت گوزیمز اوکنده یورولمه‌دن ایشله‌یور. و او

قلم صاحبی یوز بیك دفعه عهد و وعد ایتمش که:

"بو طار یرده و قاریشیق و بربری ایچنده یازیلان

بهار کتابندن داها قولای اولارق گنیش بر یرده

گوزل و لایموت بر کتابی یازاجغم و سزه

اوقوتدیره جغم" دییه، بتون فرمانلرده او کتابدن

بحث ایدیور. البته و هر حالده او کتابک اصلی

یازیلمش و حشر و نشر ایله حاشیه لری ده

یازیلاجق. و عمومک دفتر اعماللری اونده قید

ایدیله جک.

هم مادام بو أرض، کثرت مخلوقات جهتیه و

متمادياً دگیشن یوز بیگلر چشید چشید أنواع
ذوی الحیات و ذوی الأرواحک مسکنی، منشئی،
فابریقهسی، مشهري، محشری اولماسی حیثیتله بو
کائناتک قلبی، مرکزی، خلاصهسی، نتیجهسی،
سببِ خلقتی اولارق غایت بیوک اویله بر اهمیتتی وار
که؛ کوچکلگیله برابر قوجه سماواته قارشى دنک
طوتولمش. سماوی فرمانلرده دائماً رَبُّ السَّمَوَاتِ وَ
الأَرْضِ دینیلیور. و مادام بو ماهیتده کی أرضک هر
طرفنه حکم ایدن و اکثر مخلوقاتنه تصرف ایدن و
اکثر ذی حیات موجوداتنی تسخیر ایدوب کندی

أطرافه طوپلاتدیران و أكثر مصنوعاتنی کندی
هوساتنك هندسه سیله و إحتیاجاتنك دستورلریله
اویله گوزلجه تنظیم و تشهیر و تزین و چوق
آنتیقه نوعلرینی لیسته گی برر یرلرده اویله
طوپلایوب سوسلندییر که؛ دگل یالکز انس و جن
نظرلرینی، بلکه سماوات أهلنك و كائناتك نظر
دقتلرینی و تقدیرلرینی و كائنات صاحبنك نظر
إستحساننی جلب ایتمكله غایت بیوك بر أهْمیت و
قیمت آلان و بو حیثیتله بو كائناتك حكمت
خلقتی و بیوك نتیجهسی و قیمتلی میوهسی و

أرضك خليفه سى اولديغنى؛ فنلريله، صنعتلريله
گوسترن.. و دنيا جهتنده صانع عالمك معجزه لى
صنعتلرلى غايت گوزلجه تشهير و تنظيم ايتديكى
ايچون، عصيان و كفريله برابر دنياده بيراقيلان و
عذابى تاخير ايدىلن و بو خدمتى ايچون إمهال
ايدىلوب موفقيت گورن نوع بنى آدم وار.

و مادام بو ماهيته كى نوع بنى آدم، مزاج و
خلقت إعتباريله غايت ضعيف و عاجز و غايت
عجز و فقريله برابر حدسز إحتياجاتى و تألماتى

اولديغى حالده، بتون بتون قوتنك و إختيارينك
فوقنده اولارق قوجه كُره ارضى، او نوع إنسانه
لزومى بولونان هر نوع معدنلره مخزن و هر نوع
طعاملره آنبار و نوع إنسانك خوشنه گيدهك هر
چشيد ماللره بر دگان صورتنه گتيرن، غايت قوتلى
و حكمتلى و شفقتلى بر متصرف وار كه، بويله
نوع إنسانه باقييور، بسلهيور، ايستديگنى ويرييور.

و مادام بو حقيقتده كى بر رب؛ هم إنسانى
سور، هم كندينى إنسانه سوديرر، هم باقيدر، هم

باقی عالمگیری وار، ہم عدالتہ ہر ایشی گورور و
حکمتلہ ہر شیئی یاپیور. ہم بو قیصہ حیاتِ
دنیویہدہ و بو قیصہ جق عمرِ بشرده و بو موقت و
فانی زمینده او حاکمِ ازلینک حشمتِ سلطنتی و
سرمدیتِ حاکمیتی یرلشہمیور. و نوعِ انسانده
وقوع بولان و کائناتکِ انتظامنه و عدالت و
موازنہلرینہ و حسنِ جمالنه منافی و مخالف چوق
بیوک ظلملری و عصیانلری و ولی نعمتنہ و اونی
شفقتلہ بسلہینہ قارشئی إہانتلری، انکارلری،
کفرلری بو دنیادہ جزاسز قالوب، غدار ظالم،

راحت ایله حیاتی و بیچاره مظلوم مشقتلر ایچنده

عمرلرینی گچیررلر. و عموم کائناتده اثرلری

گورونن شو عدالتِ مطلقه نك ماهیتی ایسه؛

دیریلمه مک صورتیله او غدار ظالم لرك و مایوس

مظلوم لرك وفات ایچنده کی مساواتلرینه بتون بتون

ضددر، قالدیرماز، مساعده ایتمز!

و مادام ناصلکه کائناتك صاحبی، کائناتدن

زمینی و زمیندن نوعِ انسانی إنتخاب ایدوب غایت

بیوک بر مقام، بر اهمیت ویرمش. او یله ده، نوع

إنساندن دخى مقاصدِ ربوبیتنه توافق ایدن و
کندیله یمنی ایمان و تسلیم ایله اوکئا سؤدیرن حقیقى
إنسانلر اولان أنبیاء و أولیاء و أصفیایى إنتخاب
ایدوب کندینه دوست و مخاطب ایدهرک، اونلرى
معجزه لر و توفیقلر ایله إکرام و دشمنلرىنى سماوى
طوقاتلر ایله تعذیب ایدیور.

و بو قیمتلى، سؤیملی دوستلرندن دخى، اونلرک
إمامى و مفخرى اولان محمد علیه الصلاة
والسلامى إنتخاب ایدهرک، أهْمِیْتِی کُرُهُ أَرْضِکُ

ياريسنى و اهميتلى نوع انسانك بشدن بريسنى
اوزون عصرلرده اونك نوريله تنوير ايدييور. عاداتا
بو كائنات اونك ايچون ياراديلمش گى؛ بتون
غايه لرى اونك ايله و اونك دينى ايله و قرآنى ايله
تظاهر ايدييور. و او پك چوق قيمتدار و ميليونلر
سنه ياشايه جق قدر حدسز خدمتلىرىنى اجرتلىرىنى
حدسز بر زمانده آلمغه مستحق و لايق ايكن،
غايه مشقتلر و مجاهده لرى ايچنده آتمش اوچ سنه
گى قيصه جق بر عمر ويريلمش. عجايبا هيچ بر
جهتله هيچ بر إمكاني، هيچ بر احتمالي، هيچ بر

قابلیتی وار می کہ؛ او ذات، بتون أمثالی و
دوستلریله برابر دیریلمسین و شیمدی ده روحاً
دیری و حیّ اولماسین؟ إعدامِ ابدی ایله محو
اولسونلر؟ حاشا، یوز بیک دفعه حاشا و کلاً!..
أوت بتون کائنات و حقیقتِ عالم، دیریلمسینی
دعوا ایدر و حیاتی صاحبِ کائناتدن طلب
ایدیور.

و مادام یدنجی شعاع اولان "آیت الکبری" ده
هر بری بر طاغ قوتنده اوتوز اوچ عدد إجماع

عظیم اثبات ایتمشلر که: بو کائنات بر آلدن
چیقمش و بر تک ذاتک ملکیدر. و کمالات
إلهیهنک مدارى اولان وحدتنى و احدیتنى بدهتله
گوسترمشلر و وحدت و احدیت ایله بتون
کائنات، او ذات واحدک أمربر نفرلری و مسخر
مأمورلری حکمنه گچیور و آخرتک گلمسیله،
کمالاتى سقوطدن و عدالت مطلقهسى مستهزیانه
غدر مطلقدن و حکمت عامهسى سفاهتکارانه
عیشیدن و رحمت واسعهسى لاهیانه تعذیدن و
عزت قدرتی ذلیلانه عجزدن قورتولورلر، تقدس

ایدرلر.

ألبته و ألبته و هر حالده ایمانِ بِاللَّهِكَ یوزر

نکته سندن بو آلتی ماداملرده کی حقیقتلرک

مقتضاسیله؛ قیامت قویاجق، حشر و نشر اولاجق،

دارِ مجازات و مکافات آچیلاجق. تا که أرضک

مذکور اُهمیتی و مرکزیتی و إنسانک اُهمیتی و قیمتی

تحقق ایدهبیلسین و أرض و إنسانک خالقی و ربی

اولان متصرفِ حکیمک مذکور عدالتی، حکمتی،

رحمتی، سلطنتی تقرر ایدهبیلسین و او باقی ربک

مذکور حقیقی دوستری و مشتاقلری إعدام
أبیدن قورتولسون و او دوستلرک أک بیوگی و أک
قیمتداری، بتون کائناتی ممنون و منتدار ایدن
قدسی خدمتترینک مکافاتنی گورسون و سلطان
سرمدینک کمالاتی نقص و قصوردن و قدرتی
عجزدن و حکمتی سفاهتدن و عدالتی ظلمدن تتره
و تقدس و تبری ایتسین.

الحاصل: مادام الله وار، ألبته آخرت واردر...

هم ناصلکه مذکور اوچ أركان ایمانیه اونلری

إثبات ایدن بتون دليللريه حشره شهادت و دلالت

ايدرلر. اويله ده **وَ بِمَلَأَكْتَهُ وَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ**

مِنَ اللَّهِ تَعَالَى اولان ايكي ركن ايماني دخي حشري

إستلزام ايدوب قوتلى بر صورتده عالم بقايه

شهادت و دلالت ايدرلر. شويله كه:

ملائكتهنك و جوديني و وظيفه عبوديتلريني إثبات

ايدن بتون دليلر و حدسز مشاهدهلر، مكالمهلر،

طولاييسيله عالم ارواحك و عالم غيبك و عالم

بقانك و عالم آخرتك و ايلريده جن و انس ايله

شنلنديريله جك اولان دارِ سعادتك، جنت و
جهنمك وجودلرينه دلالت ايدرلر. چونكه ملكلر
بو عالملى اذنِ اِلهى ايله گوره بيليرلر و گيررلر و
حضرتِ جبرائيل گبى، انسانلر ايله گوروشن عموم
ملائكهُ مقربين مذكور عالمك وجودلرينى و اونلر،
اونلرده گزدكلرينى متفقا خبر ويريورلر.
گورمديگمز آمريكا قطعه سنك وجودينى، اوندن
گلنلك اخباريله بديهى بيلديگمز گبى؛ يوز تواتر
قوتنده بولونان ملائكه اخباراتيله عالم بقانك و دارِ
آخرتك و جنت و جهنمك وجودلرينه او قطعيتده

ایمان ایتمک گر کدر و اوپله ده ایمان ایدرز.

هم یگر می آلتنجی سوز اولان "رساله قدر" ده

"ایمان بالقدر" رکنی اثبات ایدن بتون دلیلر؛

طولایسیله حشره و نشر صحفه و میزان

اکبرده کی موازنه اعماله دلالت ایدر لر. چونکه هر

شیئک مقدراتنی گوزیمز اوکنده نظام و میزان

لوحه لرنده قید ایتمک و هر ذی حیاتک سرگذشت

حیاتیه لرینی قوه حافظه لرنده و چکرد کلرنده و سائر

ألواح مثالیه ده یازمق و هر ذی روحک، خصوصاً

إنسانلرك دفترِ أعماللرینی ألواحِ محفوظه ده تثبیت
ایتمك و گچیرمك؛ ألته اویله محیط بر قدر و
حکیمانه بر تقدیر و مدققانه بر قید و حفیظانه بر
کتابت؛ آنجق محکمهُ کبراده عمومی بر محاکمه
نتیجه سنده دائمی بر مکافات و مجازات ایچون
اولابیلیر. یوقسه او إحاطه لی و اینجه دن اینجه اولان
قید و محافظه؛ بتون بتون معناسز، فائده سز قالیر؛
حکمته و حقیقته منافی اولور. هم حشر گلمزسه؛
قدر قلمیله یازیلان بو کتابِ کائناتک بتون محقق
معنالی بوزولور که، هیچ بر جهتِ امکانی

اولاماز و او إحتمال، بو كائناك وجوديني إنكار
گى بر محال، بلكه بر هذيان اولور.

الحاصل: ايمانك بش ركنى بتون دليلريه،

حشر و شرك وقوعنه و وجودينه و دارِ آخرتك

وجودينه و آچيلمه سنه دلالت ايدوب ايسترلر و

شهادت ايدوب طلب ايدرلر. ايشته بو حقيقت

حشريه نك عظمتنه تام موافق بويله عظمتلى و

صارصيلماز ديركلرى و برهانلرى بولونديغى

ايچوندر كه؛ قرآن معجز البيانك همان همان

اوچدن بریسنی حشر و آخرت تشکیل ایدیور و
اونی بتون حقائقنه تمل طاشی و اُسّ الأساس یاپیور
و هر شیئی اونک اوستنه بنا ایدیور.

(مقدمه نهایت بولدی.)

باشده کی آیتک معجزانه اِشارت ایتدکری
طوقوز طبقه براهینِ حشریه یه دائر طوقوز مقامدن
"برنجی مقام":

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ * فَسُبْحٰنَ اللّٰهِ حِیْنَ
تُمْسُوْنَ وَ حِیْنَ تُصْبِحُوْنَ * وَ لَهُ الْحَمْدُ فِی

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ *
يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ *

اولان فقره ده کی فرمانِ حشره دائر بوراده کی
گوستردیگی برهانِ باهری و حجتِ قاطعه سی بیان
و ایضاح ایدیله جک إن شاء الله الرحمن...

* * *

اوننجی حجتِ ایمانیه

یگر منجی مکتوب

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا يَسْبِحُ بِحَمْدِهِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِیْكَ لَهُ لَهُ الْمَلِكُ وَ لَهُ

الْحَمْدُ یَحِیُّ وَ یَمِیْتُ وَ هُوَ حَیُّ لَا یَمُوتُ بِيَدِهِ

الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِیْرٌ وَ اِلَيْهِ الْمَصِیْرُ

(صبح و آقشام نمازندن صوگره تکراری، پک

چوق فضیلتی بولونان و بر روایت صحیحهدده اسم

أعظم مرتبه سنی طاشییان شو جمله توحیدیه نك اون

بر کلمه‌سی وار. هر بر کلمه‌سنده هم برر مژده و
بشارت، هم برر مرتبهٔ توحیدِ ربوبیت، هم بر اسمِ
أعظم نقطه‌سنده بر کبریا و وحدت و بر کمالِ
وحدانیت وارد. بو بیوک و علوی حقیقتلرک
ایضاحنی سائر سوزلره حواله ایدوب، بر وعده
بناء، شیمدیلک مجمل بر خلاصه صورتنده؛ "ایکی
مقام"، بر "مقدمه" ایله اوکا بر فهرسته یاپاجغز.)

مقدمه

قطعياً بیل که: خلقتک اُک یوکسک غایه‌سی و

فطرتك أَكْ يوجه نتیجه سی ایمان بِاللَّهِدِر. و
إنسانیتك أَكْ عالی مرتبه سی و بشریتك أَكْ بیوک
مقامی، ایمان بِاللَّهِ ایچنده کی معرفت اللّهدر. جنّ و
إنسك أَكْ پارلاق سعادتی و أَكْ طاتلی نعمتی، او
معرفت اللّهِ ایچنده کی محبّت اللّهدر. و روح بشر
ایچون أَكْ خالص سرور و قلبِ إنسان ایچون أَكْ
صافی سوینج، او محبّت اللّهِ ایچنده کی لذّت
روحانیه در.

أوت بتون حقیقی سعادت و خالص سرور و

شیرین نعمت و صافی لذت ألبته معرفت الله و
محبت الله در. اونلر، اونسز اولاماز. جنابِ حقّی
طانیان و سون، نهایتسز سعادتته، نعمته، أنواره،
أسراره؛ یا بالقوه ویا بالفعل مظهردر. اونی حقیقی
طانیان، سومهین؛ نهایتسز شقاوته، آلامه و
أوهامه معنا و ماده مبتلا اولور.

أوت شو پریشان دنیاده، آواره نوع بشر
ایچنده، ثمرهسز بر حیاته؛ صاحبسز، حامیسز بر
صورتده؛ عاجز، مسکین بر إنسان، بتون دنیانك

سلطانی ده اولسه قاچ پاره ایدر. ایشته بو آواره
نوع بشر ایچنده، بو پریشان فانی دنیاده؛ انسان،
صاحبنی طانیمازسه، مالکنی بولمازسه، نه قدر
بیچاره سرگردان اولدیغنی هر کس آکلار. اگر
صاحبنی بولسه، مالکنی طانیسه، او وقت رحمتنه
إلتجا ایدر، قدرتنه إستناد ایدر. او وحشتگاه دنیا،
بر تترهگاهه دونر و بر تجارتگاه اولور.

برنجی مقام

شو کلام توحیدینک، اون بر کلمه سنک هر

برنده برر مژده وار.

و او مژدهده برر شفا و او شفاده برر لذت

معنویه بولونور.

برنجی کلمه: **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** ده شویله بر مژده

وار که: حدسز حاجاته مبتلا، نهایتسز أعدانك

هجومنه هدف اولان روح إنسانی شو کلمهده

اویله بر نقطهٔ إستمدا بولور که، بتون حاجاتی

تأمین ایده جك بر خزینهٔ رحمت قیوسنی اوگا آچار

و اویله بر نقطهٔ إستناد بولور که، بتون أعداسنك

شرندن أمين ايدەجك بر قدرتِ مطلقەنك صاحبي
اولان كندى معبوديني و خالقنى بيلديرر و
طانيتديرر، صاحبنى گوسترر، مالكى كيم اولديغنى
إرائه ايدر. و او إرائه ايله، قلبى وحشتِ مطلقەدن
و روحى حزنِ أليمدن قورتاروب، أبدي بر فرحى،
دائىمى بر سرورى تأمين ايدر.

ايكنجى كلمه: **وَحْدَهُ** شو كلمهده شفالى،

سعادتلى بر مژده واردر. شويله كه:

كائناتك اكثر أنواعيله علاقه دار و او

علاقه دارلق يوزندن پریشان و کشماکش ایچنده

بوغولمق درجه سنه گلن روح بشر و قلبِ انسان

وَ حِدَّةٌ کلمه سنده بر ملجأ، بر خلاصکار بولور

که؛ اونی بتون او کشماکشدن، او پریشانیتدن

قورتاریر. یعنی، وَ حِدَّةٌ معنا دیر: "الله بردر. باشقه

شیلره مراجعت ایدوب یورولمه، اونلره تذلل ایدوب

مَنْت چکمه، اونلره تملق ایدوب بوین اگمه،

اونلرک آرقه سنه دوشوب زحمت چکمه، اونلردن

قورقوب تیره مه. چونکه سلطان کائنات بردر، هر

شیئک آناختاری اونک یاننده، هر شیئک دیزگینی

اونك آندەدر؛ ھەر شى اونك آمرىلە حل ايدىلير.

اونى بولسەك، ھەر مطلوبكى بولدك؛ حدسز

مئتلردن، قورقولردن قورتولدك.

اوپنجى كلمە: **لَا شَرِيكَ لَهٗ** يعنى: ناصلكە

الوھىتندە و سلطنتندە شريكى يوقدر؛ "اللھ" بر

اولور، متعدد اولاماز. اويلە دە؛ ربوبيتندە و

إجراآتندە و ايجاداتندە دخى شريكى يوقدر. بعضاً

اولور كە؛ سلطان بر اولور، سلطنتندە شريكى

اولماز.. فقط إجراآتندە، اونك مأمورلرى اونك

شريكى صاييليرلر و اونك حضورينه هر كسك
گيرمه سنه مانع اولورلر. "بزه ده مراجعت ايت"
ديرلر. فقط ازل، ابد سلطان اولان جناب حق،
سلطنتنده شريكي اولماديغي گبي؛ اجراءت ربويتنده
دخي معينلره، شريكلره محتاج دگلدرد. امر و
إراده سي، حول و قوتى اولمازسه هيچ بر شي، هيچ
بر شيئه مداخله ايده مز. طوغريدن طوغرى يه
هر كس اوگا مراجعت ايده بيلير. شريكي و معين
اولماديغندن، او مراجعتجي آدمه "ياسا قدر، اونك
حضورينه گيره مزسك" دينيلمز.

ایشته شو کلمه، روح بشر ایچون شویله بر

مژده ویرر که: ایمانی آلدہ ایدن روح بشر؛

مانعسز، مداخله‌سز، حائلسز، ممانعتسز، هر حالنده،

هر آرزوسنده، هر آنده، هر یرده او ازل و آبد و

خزائنِ رحمت مالکی و دفائنِ سعادت صاحبی

اولان جمیلِ ذو الجلال، قدیرِ ذو الکمالک

حضورینه گیروب، حاجاتنی عرض ایده‌بیلیر. و

رحمتنی بولوب، قدرتنه اِستناد ایده‌رک، کمالِ فرح

و سروری قزانه‌بیلیر.

دردنجى كلمه: **لَهُ الْمُلْكُ** يعنى: ملك عمومًا

اونگدر. سن، هم اونك ملكيسك، هم مملوكيسك،

هم ملكنده چاليشيورسك. شو كلمه، شويله

شفالى بر مژده ويريور و ديور: أى إنسان! سن

كنديكى، كنديگه مالك صايمه. چونكه سن

كنديكى اداره ايدهمزسك، او يوك آغيردر. كندى

باشگه محافظه ايدهمزسك، بلالردن صاقينوب،

لوازماتكى يرينه گتيرهمزسك. اويله ايسه بيهوده

إضطرابه دوشوب عذاب چكمه، ملك

باشقهسنگدر. او مالك، هم قديردر، هم رحيمدر؛

قدرتنه إستناد ایت، رحمتی إتهام ایتمه. کدری

بیراق، کیفنی چک. زحمتی آت، صفایي بول.

هم دیر که: معنا سَوْدِیْگْ و علاقهدار

اولدیغْ و پریشانیتندن متأثر اولدیغْ و إصلاح

ایدهمدیگْ شو کائنات، بر قدیرِ رحیمکْ ملکیدر.

ملکی صاحبنه تسلیم ایت، اوگا بیراق.. جفاسنی

دگل، صفاسنی چک. او هم حکیمدر، هم

رحیمدر. ملکنده ایستدیگی گبی تصرف ایدر،

چویرر. دهشت آلدیغْ زمان، ابراهیم حقّی گبی

"مولا گوره لم نیلر، نیلرسه گوزل ایلر" دی،

پنجره لردن سیر ایت، ایچلرینه گیرمه.

بشنجی کلمه: **لَهُ الْحَمْدُ** یعنی: حمد و ثنا،

مدح و منت اوکئا مخصوصدر، اوکئا لایقدر. دیمک

نعمتلا اونگدر و اونک خزینه سندن چیقار. خزینه

ایسه، دائمیدر. ایشته شو کلمه، شویله مژده

ویروب دییور که: **أى إنسان! نعمتك زوالندن ألم**

چکمه. چونکه رحمت خزینه سی توکنمز. **و لذتک**

زوالنی دوشونوب، او ألمدن فریاد ایتمه. چونکه او

نعمت میوه‌سی، بر رحمتِ بی‌نهایتِ ثمره‌سیدر.
 آغاجی باقی ایسه، میوه گیتسه ده یرینه گلن وار.
 نعمتک لذتی ایچنده، او لذتدن یوز درجه داها
 زیاده لذتلی بر إلتفاتِ رحمتی حمد ایله دوشونوب،
 لذتی بردن یوز درجه یاپایلیرسک. ناصلکه بر
 پادشاهِ ذی‌شانک سکا هدیة ایتدیگی بر ألما لذتی
 ایچنده یوز بلکه بیک ألمانک لذتک فوقنده، بر
 إلتفاتِ شاهانه لذتنی سکا إحساس و إحسان ایدر.
 او یله ده: **لَهُ الْحَمْدُ** کلمه سیله، یعنی حمد و شکر
 ایله، یعنی نعمتدن إنعامی حسّ ایتمکله، یعنی

منعمی طانیمقله و إنعامنی دوشونمکله، یعنی اونك

رحمتك إلتفاتی و شفقتك توجهنی و إنعامك

دوامنی دوشونمکله؛ نعمتن بیک درجه داها لذید،

معنوی بر لذت قیوسنی سکا آچار.

آلتنجی کلمه: **يُحْيِي** یعنی: حیاتی ویرن اودر.

و حیاتی رزق ایله ادامه ایدن ده اودر. و لوازمات

حیاتی ده إحضار ایدن ینه اودر. و حیاتك عالی

غایه‌لری اوکا عائددر و مهم نتیجه‌لری اوکا باقار،

یوزده طقسان طوقوز میوه‌سی اونگدر. ایشته شو

كلمه؛ شويله فاني و عاجز بشره ندا ايدر، مژده

ويرر و دير:

أى إنسان! حياتك آغير تكاليفنى او موزيگه

آلوب زحمت چكمه. حياتك فناسنى دوشونوب،

حزنه دوشمه. يالگز دنيوى أهْميتسز ميوه لرينى

گوروب دنيايه گليشگدن پيشمانلق گوسترمه.

بلکه او سفينه وجودگده کى حيات ماکينه سى،

حى قيومه عائددر. مصارف و لوازماتنى، او تدارك

ايدر. و او حياتك پك کثرتلى غايه لرى و

نتیجہ لری وار و اوٹا عائددر. سن، او گمیدہ بر
دومنجی نفریسک. وظیفہ کی گوزل گور، اجرتگی
آل، کیفگہ باق. او حیات سفینہ سی، نہ قدر
قیمتدار اولدیغنی و نہ قدر گوزل فائدہ لر ویردیگنی
و او سفینہ صاحبی ذاتک، نہ قدر کریم و رحیم
اولدیغنی دوشون، مسرور اول و شکر ایت و آکلا
کہ: وظیفہ کی إستقامتله یاپدیغک وقت، او
سفینہ نك ویردیگی بتون نتائج؛ بر جهتله سنك
دفترِ أعمالگه گچر، سکا بر حیاتِ باقیه یی تأمین
ایدر، سنی ابدی إحیا ایدر.

یدنجی کلمه: **وَ یَمِیتُ** یعنی: موتی ویرن اودر.

یعنی: حیات وظیفه‌سندن ترخیص ایدر، فانی دنیادن

یریکگی تبدیل ایدر، کلفت خدمتدن آزاد ایدر.

یعنی: حیات فانیهدن، سنی حیات باقیه‌یه آلیر. ایشته

شو کلمه، شویله‌جه فانی جنّ و إنسه باغیرر، دیر

که:

سزله مژده! موت إعدام دگل، هیچلک دگل،

فنا دگل، إنقراض دگل، سونمک دگل، فراق ابدی

دگل، عدم دگل، تصادف دگل، فاعلسز بر إنعدام

دگل. بلکه بر فاعلِ حکیمِ رحیم طرفندن بر
ترخیصدر، بر تبدیلِ مکاندر. سعادتِ ابدیه طرفنه،
وطنِ اصلیلرینه بر سَوقیاتدر. یوزده طقسان طوقوز
أحبابكُ جمعی اولان عالمِ برزخه بر وصال
قیوسیدر.

سکرنجی کلمه: **وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ** یعنی:

بتون کائناتکُ موجوداتنده گورونن و وسیلهٔ محبت
اولان کمال و حُسن و إحسانکُ حدسز بر درجه
فوقنده بر جمال و کمال و إحسانکُ صاحبی و

بتون محبوبلره بدل، بر تك جلوهُ جمالی کافی گلن
بر معبودِ لم یزل، بر محبوبِ لا یزالك ازی و ابدی
بر حیاتِ دائمهسی وار که؛ شائبه زوال و فنادن
متره و عوارضِ نقص و قصوردن مبرادر. ایشته شو
کلمه، جنّ و إنسه و بتون ذی شعوره و أهلِ محبت
و عشقه إعلان ایدر که:

سزله مژده! محبوبلریگزدن نهایتسز فراقلرک
یاره لرینی تداوی ایدوب مرهم سورن بر محبوب
باقیگز وار. مادام او وار و باقیدر، باشقه لری نه

اولورسه اولسون مراق چكمه يگنز. بلكه او
محبوبلرده، سبب محبتگزر اولان حسن و احسان،
فضل و كمال، او محبوب باقينك جلوه جمال
باقيسندن چوق پردهلردن گچوب، غايت ضعيف
بر گولگه نك گولگه سيدر. اونلرك زواللري،
سزلى اينجيمه سين. چونكه اونلر بر نوع
آينه لدر. آينه لرك دگيشمى شعضه جمالك
جلوه سنى تازه لشديرر، گوزل لشديرر. مادام او وار،
هر شى وار.

طوقوزنجی کلمه: **بیده الخیر** یعنی: هر خیر،

اونك آندهدر. هر یاپدیغکز خیرات، اونك دفترینه

گچر. هر ایشلدیگکز أعمالِ صالحه، یاننده قید

ایدیلیر. ایشته شو کلمه، جن و إنسه ندا ایدوب

مژده ویریور. دیور که:

أی بیچاره لر! مزارستانه گوچدیگکز زمان،

"أیواه! مالز خراب اولوب، سعیمز هبا اولدی؛ شو

گوزل و گنیش دنیادن گیدوب، طار بر طوپراغه

گیردك." دیمه یگز، فریاد ایدوب مایوس اولمایگز...

چونکہ سزكُ هر شیئگز محافظه ایدیلیور. هر
عملگز یازیلمشدر. هر خدمتگز قید ایدیلمشدر.
خدمتگزكُ مکافاتنی ویرهجک و هر خیر أئنده و هر
خیری یاپابیلہجک بر ذاتِ ذو الجلال، سزی جلب
ایدوب، یر آئنده موقّۀ طور دیرر. صوگره
حضورینه آلدیرر. نه موتلی سزله که؛ خدمتگزی
و وظیفه گزی بیتردیگز. زحمتگز بیتدی، راحتہ و
رحمتہ گیدیورسگز. خدمت، مشقّت بیتدی؛
اجرت ألمغہ گیدیورسگز.

أوت گچن بهارک دفترِ أعمالنک صحیفه‌لری و

خدماتنک صندوقچه‌لری اولان تخم‌لری،

چکردکلری محافظه‌ایدن.. و ایکنجی بر بهارده

غایت شعشعه‌لی، بلکه یوز درجه أصلندن داها

برکتلی بر طرزده محافظه‌ایدن، نشر ایدن قدیرِ ذو

الجلال؛ ألبته سزک ده نتایج حیاتگزی اویله محافظه

ایدیور و خدمتگزه پک کثرتلی بر صورتده

مکافات ویره‌جکدر.

اوننجی کلمه: **وَ هُوَ عَلٰی کُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ**

يعنى: او واحدر، أحدر، هر شيئه قادردر. هيچ
بر شي اوگا آغير گلمز. بر بهارى خلق ايتمك بر
چيچك قدر اوگا قولايدير. جنتي خلق ايتمك، بر
بهار قدر اوگا راحتدر. هر گونده، هر سنهده، هر
عصرده، يگيدن يگييه ايجاد ايتديگي حدسز
مصنوعاتي، نهايتسز قدرتنه نهايتسز لسانرله شهادت
ايدرلر. ايشته شو كلمه دخي شويله مژده ايدر.
دير كه:

أى إنسان! ياپديغك خدمت، ايتديگك

عبودیت بوش بوشنه گیتمز. بر دارِ مکافات، بر
محلّ سعادت سنک ایچون إحضار ایدیلمشدر.
سنک شو فانی دنیاگه بدل، باقی بر جنت سنی
بکله. عبادت ایتدیگک و طانیدیغک خالق ذو
الجلالک و عدینه ایمان و اعتماد ایت. اوکئا وعدنده
خلف ایتمک محالدر. قدرتنده هیچ بر جهته
نقصانیت یوقدر. ایشلرینه، عجز مداخله ایده مز.
سنک کوچک باغچه کی خلق ایتدیگی گبی، جنتی
دخی سنک ایچون خلق ایده بیلیر و خلق ایتمش و
سکا وعد ایتمش. و وعد ایتدیگی ایچون، ألبته

سنی اونك ایچنه آلاجق.

مادام بالمشاهده گورویورز: هر سنهده، یر

یوزنده، حیوانات و نباتاتك اوج یوز بیگدن زیاده

أنواعلرینی و ملتیرینی، کمال إنتظام و میزان ایله،

کمال سرعت و سهولتله حشر ایدوب، نشر ایدر.

ألته بویله بر قدیر ذو الجلال، وعدینی یرینه

گتیرمگه مقتدردر. هم مادام هر سنهده، او یله بر

قدیر مطلق، حشرک و جنتک نمونه لرینی بیگلر

طرزده ایجاد ایدیور. هم مادام بتون سماوی

فرمانلری ایله سعادتِ ابدیه پی وعد ایدوب، جنتی
مژده ویریور. هم مادام بتون اجراآتی و شئوناتی
حق و حقیقتدر و صدق و جدیتله در. هم مادام
آثارینک شهادتیه، بتون کمالات، اونک نهایتسز
کماله دلالت و شهادت ایدر. و هیچ بر جهته
نقص و قصور اونده یوقدر. هم مادام خلف الوعد
و خلاف و کذب و آداتمق، اُک چرکین بر
خصلت و نقص و قصوردر. اُلبته و اُلبته او قدیر
ذو الجلال، او حکیم ذو الکمال، او رحیم ذو
الجمال و عدینی یرینه گتیره جک؛ سعادتِ ابدیه

قپوسنی آچاقق، آدم باباگزك و طنِ أصلیسی اولان
جنته سزلی ای اهلِ ایمانِ إدخال ایده جکدر.

اون برنجی کلمه: **وَ اِلَيْهِ الْمَصِيرُ** یعنی: تجارت

و مأموریت ایچون، مهمّ وظیفه لرله بو دارِ إمتحان

اولان دنیایه گوندریلن إنسانلر؛ تجارتلرینی یاپوب،

وظیفه لرینی بیتیروب و خدمت لرینی إتمام ایتدکدن

صوگره، ینه اونلری گوندرن خالقِ ذو الجلالنه

دونه جکلر و مولایِ کریم لرینه قاووشه جقلمر. یعنی،

بو دارِ فانیدن گیدوب دارِ باقیده حضورِ کبریایه

مشرّف اولاجقلىرى. يعنى، أسباب دغدغه سندن و

وسائطك قراڭلىق پرده لرنندن قورتولوب، ربّ

رحيملىرىنى مقرر سلطنت ابدىسىنىڭ پردهسى

قاوشىدۇ. طوغرىدىن طوغرى يە ھەركەس، كەندى

خالقى و مەبۇدى و رببى و سىدى و مالكى كىم

اولدىغى بىلەنك و بولاجقلىرى. ايشته شو كەلمە

بتون مژدەلرڭ فوقندە شويىلە مژدە ايدىر. و دىر كە:

أى إنسان! بىلىر مىسك نرەيە گىدىيورسك و

نرەيە سوق اولونويورسك؟ اوتوز ايكىنجى سوزك

آخرنده دینیلدیگی گبی: دنیانك بیک سنه مسعودانه

حیاتی، بر ساعت حیاته مقابل گلمهین جنت

حیاتنك و او جنت حیاتنك دخی بیک سنهسی، بر

ساعت رؤیتِ جمالنه مقابل گلمهین بر جمیلِ ذو

الجلالک دائره رحمتنه و مرتبه حضورینه

گیدیورسك. مبتلا و مفتون و مشتاق اولدیغکز

مجازی محبوبلرده و بتون موجوداتِ دنیویهده کی

حُسن و جمال، اونك جلوهُ جمالنك و حسنِ

أسماسنك بر نوع گولگهسی و بتون جنت، بتون

لطائفیه بر جلوهُ رحمتی و بتون إشتیاقلر و محبتلر و

إنجذابلر و جاذبهلر، بر لمعه محبتی اولان بر معبود لم

یزلک، بر محبوب لا یزالک دائره حضورینه

گیدیورسکز و ضیافتگاه ابدیسی اولان جنته

چاغیریلیوریورسکز. اويله ایسه قبر قپوسنه آغلایهرق

دگل، گولهرك گیریکز.

هم شو کلمه شویله مژده ویریور، دیور که:

ای انسان! فنایه، عدمه، هیچلگه، ظلماته، نسیانه،

چورومگه، طاغیلمغه و کثرتده بوغولمغه

گیتدیگزی توهم ایدوب دوشونمه یکز! سز فنایه

دگل، بقایه گیدیورسگز. عدمه دگل، وجود
دائمی یه سوق اولونویورسگز. ظلماته دگل، عالم
نوره گیریورسگز. صاحب و مالک حقیقینک
طرفنه گیدیورسگز و سلطان ازلینک پای تختنه
دونییورسگز. کثرتده بوغولمغه دگل، وحدت
دائره سنده تنفس ایده جکسگز. فراقه دگل، وصاله
متوجهسگز.

* * *

اون برنجی حجت ایمانیه

(یگر می ایکنجی سوزك برنجی مقامی)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

* وَ یَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ یَتَذَكَّرُوْنَ

* وَ تِلْكَ الْاَمْثَالَ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ یَتَفَكَّرُوْنَ

بر زمان ایکی آدم، بر حوضده ییقاندیلر. فوق

العاده بر تأثیر آلتنده کندیلرندن گچدیلر. گوزلرینی

آچدقلى وقت گوردیلر که؛ عجیب بر عالمه

گوتورولمشلر. اوپله بر عالم که، کمال إنتظامندن

بر مملکت حکمنده، بلکه بر شهر حکمنده، بلکه

بر سرای حکمنده در. کمال حیرت لرندن اطرافلرینه
باقدیلر. گوردیلر که: بر جهته باقیسه عظیم بر
عالم گورونویور. بر جهته باقیسه، منتظم بر
مملکت... بر جهته باقیسه، مکمل بر شهر...
دیگر بر جهته باقیسه، غایت محتشم بر عالمی
ایچنه آلمش بر سرایدر. شو عجائب عالمده گزهرک
سیران ایتدیلر. گوردیلر که: بر قسم مخلوقلر وار؛
بر طرز ایله قونوشویورلر، فقط بونلر اونلرک
دیللرینی بیلمیورلر. یالکز ایشارتلرندن آکلاشیللیور
که، مهم ایشلر گورویورلر و اهمیتلی وظیفه لر

ياپييورلر.

او ايكي آدمدن بريسي، آرقداشنه ديدى كه:

"شو عجيب عالمك البته بر مدبرى و شو منتظم

مملكتك بر مالكي، شو مكمل شهرك بر صاحبي،

شو مصنع سرايك بر اوستهسى واردر. بز

چاليشملى يز، اوني طانيمالى يز. چونكه آكلاشيليور

كه، بزى بورايه گتيرن اودر. اوني طانيمازسهق

كيم بزه مدد ويرهجك؟ ديللرينى بيلمديگمز و اونلر

بزى ديگلهمدكلى شو عاجز مخلوقلردن نه

بکله یه بیلیرز؟ هم قوجه بر عالمی بر مملکت

صورتنده، بر شهر طرزنده، بر سرای شکلنده یاپان

و باشدن باشه خارقه شیلرله طولدیران و مزیناتک

أنواعیله تزین ایدن و عبرتنما معجزاتلرله دوناتان بر

ذات، البته بزدن و بورایه گلنردن بر ایستدیگی

واردر. اونی طانیمالی یز. هم نه ایستدیگی

بیلمکلگمز لازمدر."

اوته کی آدم دیدی: "اینانمام، بویله بحث

ایتدیگک گی بر ذات بولونسون و بتون بو عالمی

تك باشيله إدارة ایتسین."

آرقداشی جواباً دیدی که: "بونی طانیمازسهق،

لاقید قالسهق، منفعتی هیچ یوق؛ ضرری اولسه پک

عظیمدر. اگر طانیماسنه چالیشسهق، مشقتی پک

خفیدر، منفعتی اولورسه پک عظیمدر. اونک

ایچون اوکا قارشی لاقید قالمق، هیچ کارِ عقل

دگلدرد."

او سرسری آدم دیدی: "بن بتون راحتمی،

کیفمی؛ اونی دوشونمه مکده گورویورم. هم بویله

عقلمه صیغیشمیان شیلرله اوغراشمیه جغم. بتون بو

ایشلر، تصادفی و قارمه قاریشیق ایشلردر، کندی

کندینه دونویور؛ بنم نه مه لازم."

عقللی آرقداشی اوگا دیدی: "سنک بو تمرّدک

بنی ده، بلکه چوقلری ده بلایه آتاجقدر. بر

أدبسزک یوزندن، بعضاً اولور که، بر مملکت

خراب اولور."

ینه او سرسری دونوب دیدی که: "یا قطعياً

بگا إثبات ایت که؛ بو قوجه مملکتک تک بر

مالکی، تک بر صانعی واردر. یاخود بگا

ایلیشمه."

جواباً آرقداشی دیدی: "مادام عنادک دیوانه‌لک

درجه‌سنه چیقمش؛ او عنادگله بزى و بلکه مملکتی

بر قهره گرفتار ایده‌جکسک. بن ده سگا اون

ایکی برهان ایله گوستره‌جگم که: بر سرای گبی

شو عالمک، بر شهر گبی شو مملکتک، تک بر

اوسته‌سی واردر و او اوسته، هر شیئی اداره ایدن

یالکز اودر. هیچ بر جهتده نقصانیتی یوقدر. بزه

گورونمه‌ین او اوسته، بزی و هر شیئی گورور و
سوزلرینی ایشیتیر. بتون ایشلری معجزه و خارقه‌در.
بتون بو گوردیگمز و دیلرینی بیلمدیگمز شو
مخلوقلر اونک مأمورلریدر."

برنجی برهان

گل هر طرفه باق، هر شیئه دقت ایت! بتون
بو ایشلر ایچنده گیزی بر آل ایشله‌یور. چونکه
باق، بر ﴿حاشیه﴾: آغاجلری باشلرنده طاشییان
چکردکلره إشارتدر. ﴿قدر قوتی اولمیان بر چکردک

کوچک‌کننده بر شی، بیگلر بظمان یوکی

قالدیریور. ذره قدر شعوری اولمیان، ❀ (حاشیه):

کندی کندینه یوکسلمه‌ین و میوه‌لرک ثقلتنه طایانمیان اوزوم

چوبوقلری گبی نازنین نباتاتک، آغاجلره لطیف آلرر آتوب

صارمه‌لرینه و اونلره یوکلمه‌لرینه إشارتدر. ❀ غایت

حکیمانه ایشلر گورویور. دیمک بونلر کندی

کندیلرینه ایشله‌میورلر. اونلری ایشلتدیرن گیزی بر

قدرت صاحبی واردر. اگر کندی باشنه اولسه،

بتون باشدن باشه بو گوردیگمز مملکتده هر ایش

معجزه، هر شی معجزه‌کار بر خارقه اولمق لازم

گلیر. بو ایسه، بر سفسطه در.

ایکنجی برهان

گل بتون بو اووالری، بو میدانلری، بو

مترلری سوسلندیرن شیلر اوستنه دقت ایت. هر

بریسنده او گیزی ذاتدن خبر ویرن ایشلر وار.

عادتا هر بری برر طره، برر سگه گبی، او غیبی

ذاتدن خبر ویریورلر. ایشته گوزیکک اوکنده،

باق؛ بر درهم پاموقدن ❁ (حاشیه): تخمه ایشارتدر. مثلا:

ذره گبی بر آفیون بندری، بر درهم گبی بر زردالی نواتی، بر

قاوون چکردگی، ناصل چونخه دن داها گوزل طوقونمش
یاپراقلر، پاتیسقه دن داها بیاض و صاری چیچکلر، شکرلمه دن
داها طاتلی و کوفته لردن و قونسروه قوطولرندن داها لطیف،
داها لذید، داها شیرین میوه لری خزینهُ رحمتدن گتیریورلر،
بزه تقدیم ایدیورلر. ❀ نه یاپیور. باق، قاچ طوپ
چوخه و پاتیسقه و چیچکلی قوماش چیقدی.
باق، اوندن نه قدر شکرلمه لر، یووارلاق طاتلی
کوفته لر یاپیلیور که؛ بزم گی بیگلر آدم کیسه و
یهسه، کافی گلیر. هم ده باق، بو دمیری،
طوپراغی، صوی، کوموری، باقیری، گوموشی،

آلتونی غیبی آوو جنه آلدی، بر أت پارچه سی

﴿(حاشیه): عنصر لردن جسم حیوانی بی خلق و نطفه دن

ذی حیاتی ایجاد ایتمگه إشارتدر.﴾ یاپدی؛ باق گور...

ایشته آی عقلسز آدم! بو ایشلر او یله بر ذاته

مخصوصدر که؛ بتون بو مملکت، بتون أجزاسیله

اونك معجزه قوتی آلتنده طورییور، هر آرزوسنه

رام اولویور.

اوچنجی برهان

گل، بو متحرک آنتیقه ﴿(حاشیه): حیوانلره و

إنسانلره إشارتدر. زیرا حیوان، شو عالمك كوچك بر
فهرسته سی و ماهیت إنسانیه، شو كائنااتك بر مثال مصغری
اولدیغندن؛ عادتاً عالمده نه وارسه، إنسانده نمونه سی واردر. ❁
صنعتلرینه باق! هر بریسی اوپله بر طرزده یاپیلمش؛
عادتاً بو قوجه سرايك بر كوچك نسخه سیدر.
بتون بو سرایده نه وارسه، او كوچوچك متحرک
ماکینه لرده بولونویور. هیچ ممکن میدر که، بو
سرايك اوسته سندن باشقه بریسی گلوب، بو
عجیب سراي كوچك بر ماکینه ده درج ایتسین؟
هم هیچ ممکن میدر که، بر قوطو قدر بر ماکینه

بتون بر عالمی ایچنه آلدیغی حالدہ، تصادفی ویاخود

عبث بر ایش ایچندہ بولونسون؟ دیمک بتون گوزک

گوردیگی نہ قدر آنتیقه ماکینہلر وار، او گیزیلی

ذاتک برر سگہسی حکمندہدرلر. بلکه برر دلّال،

برر إعلانامہ حکمندہدرلر. لسانِ حالریلہ دیرلر

کہ: "بز اویلہ بر ذاتک صنعتییز کہ؛ بتون بو

عالمزی، بزى یاپدیغی و سهولتله ایجاد ایتدیگی

گی قولایقلہ یاپاییلیر بر ذاتدر."

دردنجی برهان

أى معند آرقداش! گل، سگا داها عجیبی

گوستره جگم. باق، بو مملکتده بتون بو ایشلر، بو

شیلر دگیشدی، دگیشیور، بر حالتده طور مییور.

دقت ایت که، بو گوردیگمز جامد جسملر،

حسسنر قوطولر؛ برر حاکم مطلق صورتنی آلدیلر؛

عادتا هر بر شی، بتون اشیایه حکم ایدیور. ایشته

بو یانمزده کی بو ماکینه یه باق؛ ❀ (حاشیه): ماکینه،

میوه دار آغاجلره إشارتدر. چونکه یوزر تزگاهلری،

فابریقه لری اینجه جک دالرنده طاشیور گی؛ حیرتنما

یاپراقلری، چیچکلری، میوه لری طوقویور، سوسلندیریور،

پیشیریور، بزله اوزاتیور. حالبوکه چام و قطران گبی محتشم

آغاجلر، قورو بر طاشده تزگانهی آتمش، چالیشوب

طورویورلر. ❀ گویا امر ایدیور. ایشته اونک تزیناتنه

و ایشله مسنه لازم لوازمات و مادهلر، اوزاق

یرلردن قوشوب گلیورلر. ایشته اورایه باق: او

شعورسز جسم ❀ (حاشیه): حبوباته، تخملره، سینکلرک

تخمجقلرینه إشارتدر. مثلا بر سینک بر قره آغاجک یاپراغنده

یمورطه سنی بیراقیر. بردن او قوجه قره آغاج، یاپراقلرینی او

یمورطه لره بر رحم مادر، بر بشیک و بال گبی بر غذا ایله

طولو بر مخزنه چویریور. عادتا او میوه سز آغاج، او صورتده

ذی روح میوه لر ویریور. ❀ گویا بر إشارت ایدیور، اُک

بيوك بر جسمى، كندينه خدمتكار ايدىيور، كندى
ايشلرنده چاليشديرييور. داها باشقه شيلرى بونلره
قياس ايت. عاداتا هر بر شى، بتون بو عالمده كى
خلقتلرى مسخر ايدىيور.

اگر او گيزلى ذاتى قبول ايتمزسهك، بتون بو
مملكتده كى طاشنده، طوپراغنده، حيواننده، انسانه
بگزر مخلوقلرده؛ او ذاتك بتون هنرلرينى،
صنعتلرينى، كمالاتلرينى، برر برر (او شيلره)
ويره جكسك. ايشته عقلك اوزاق گوردىگى بر تك

معجزنما ذاتك بدلنه، ميليارلر اونك گي معجزنما،
هم بربرينه ضد، هم بربرينه مثل، هم بربري ايچنده
بولونسون؛ بو انتظام بوزولماسين، اورتهلغي
قاريشديرماسينلر. حالبوکه بو قوجه مملکتده ايکي
پارمق قاريشسه، قاريشديرر. چونکه بر کويده
ايکي مدير، بر شهرده ايکي والي، بر مملکتده ايکي
پادشاه بولونسه، قاريشديرر. نرهده قالدی، حدسز
حاکم مطلق برابر بولونسون!

بشنجي برهان

أى وسوسه لى آرقداش! گل، بو عظيم سرايك
نقشلىرىنه دقت ايت و بتون بو شهرك زينتلىرىنه باق
و بتون بو مملكتك تنظيماتنى گور و بتون بو عالمك
صنعتلىرىنى تفكر ايت! ايشته باق: اگر نهايتسىز
معجزه لى و هنر لى اولان گىزلى بر ذاتك قلمى
ايشله مزسه، بو نقشلىرى سائر شعورسىز سببلره،
كور تصادفه، صاغير طبيعته ويريلسه، او وقت يا
بو مملكتك هر بر طاشى، هر بر اوتى، اويله
معجزىما نقاش، اويله بر خارق العاده كاتب
اولماسى لازم گلير كه، بر حرفده بيك كتابى

يازەبېلسىن، بر نقشده مىليونلر صنعتى درج

ايدەبېلسىن. چونکہ باق بو طاشلرده کى نقشه

﴿(حاشيه): شجرهٔ خلقتكٗ ميوهسى اولان انسانه و كندى

آغاجنكٗ پروگرامنى و فهرستهسى طاشييان ميويه اشارتدر.

زيرا قلمٗ قدرت، عالمكٗ كتابٗ كىرنده نه يازمش ايسه،

إجمالى ماهيتٗ انسانيهده يازمشدر. قلمٗ قدر، طاغ گى بر

آغاجده نه يازمش ايسه، طيرناق گى ميوهسنده دخى درج

ايتمشدر. ﴿هر برىسنده بتون سرايكٗ نقشلى وار،

بتون شهركٗ تنظيمات قانونلى وار، بتون مملكتكٗ

تشكىلات پروگراملى وار. ديمكٗ بو نقشلى

ياپمق، بتون مملكتى ياپمق قدر خارقهدر. اويله ايسه

هر بر نقش، هر بر صنعت، او گيزلی ذاتک بر
إعلاننامه سيدر، بر خاتميدر.

مادام بر حرف، کاتبی گوسترمکسزین اولماز.
صنعتلی بر نقش، نقاشنی بیلدیرمه مک اولماز. ناصل
اولور که؛ بر حرفده قوجه بر کتابی یازان، بر
نقشده بيک نقشی نقش ایدن نقاش، کندی کتابيله
و نقشيله بیلینمسين؟

آلتنجی برهان

گل، بو گنیش اووايه چيقه جغز. ❁ (حاشیه):

بهار و یاز موسمنده زمینک یوزینه ایشارتدر. زیرا یوز بیگلر
مختلف مخلوقاتک طائفه لری، بربری ایچنده برابر ایجاد ایدیلیر،
روی زمینده یازیلیر. غلطسز، قصورسز، کمال ایتظامله
دگیشدیریلیر. بیگلر سفره رحمن آچیلیر، قالدیریلیر، تازه تازه
گلیر. هر بر آجاج برر طابله جی، هر بر بوستان برر قزغان
حکمنه گچر. ایشته او اووا ایچنده یوکسک بر
طاغ وار. اوستنه چیقہ جغز، تا بتون اطرافی
گورولسون. هم هر شیئی یاقینلاشدیره حق گوزل
دوربینلری ده برابر آلاجغز. چونکه بو عجیب
مملکتده، عجیب ایشلر اولویور. هر ساعتده هیچ
عقلمزہ گلمه یین ایشلر اولویور. ایشته باق! بو

طاغلو و اووالر و شهرلر، بردن دگیشیور. هم
ناصل دگیشیور.. اویله بر طرزده که، میلیونرله
بربری ایچنده ایشلر غایت منتظم صورتده
دگیشیور. عادتاً میلیونر متنوع قوماشلر بربری
ایچنده برابر طوقونویور گی، پک عجیب تحولات
اولویور. باق، او قدر انسیت ایتدیگمز و
طانیدیگمز چیچکلی میچکلی شیلر غائب اولدیلر.
منتظماً یرلرینه و ماهیتجه اونلره بگزر، فقط
صورتجه آیری، باشقهلری گلدیلر. عادتاً شو اووا،
طاغلو برر صحیفه؛ یوز بیگلرله آیری آیری کتابلر

ايچنده يازيلييور. هم خطاسز، نقصانسز اولارق
يازيلييور. ايشته، بو ايشلر يوز درجه محالدر كه؛
كندی كندينه اولسون.

أوت نهایت درجده صنعتلی، دقتلی شو
ايشلر، كندی كندينه اولمق بيك درجه محالدر كه؛
كنديلرندن زياده، صنعتكارلرين گوسترييورلر. هم
بونلری ايشله ييجی اويله معجزنما بر ذاتدر كه؛ هيچ
بر ايش، اوگا آغير گلمز. بيك كتاب يازمق، بر
حرف قدر اوگا قولای گلير. بونگله برابر هر

طرفه باق که، هم اويله بر حکمتله هر شیئی یرلی

یرینه قویویور و اويله مکرمانه هرکسه لایق

اولدقلری لطفلی یاییور؛ هم اويله إحسان پرورانه

عمومی پردهلر و قیولر آچیور که، هرکسک

آرزولرینی تطمین ایدیور. هم اويله سخاوت پرورانه

سفره لر قورویور که؛ بتون بو مملکتک خلقلرینه،

حیوانلرینه، هر بر طائفه سنه خاص و لایق، بلکه

هر بر فردینه مخصوص اسمیله و رسمیله بر طبله

نعمت ویریلیور. ایشته دنیاده بوندن محال بر شی

وار می که، بو گوردیگمز ایشلر ایچنده تصادفی

ایشلر بولونسون ویا عبث و فائدهسز اولسون ویا
متعدّد ألر قاریشسین ویا اوستهسی هر شیئه مقتدر
اولماسین ویا هر شی اوکا مسخر اولماسین؟ ایشته
ای آرقداش! حدّك وارسه بوکا قارشى بر بهانه
بول!

یدنجی برهان

ای آرقداش گل! شیمدی بو جزئیاتی
بیراقوب، سرای شکنده کی بو عجیب عالمک
أجزالرینک بربرینه قارشى اولان وضعیتلرینه دقت

ایده جگر. ایشته باق: بو عالمده او درجه إنتظام ایله

کلی ایشلر یاپیلیور و عمومی إنقلابلر اولویور که،

عادتا بتون بو سرایده کی موجود طاشلر، طوپراقلر،

آغاجلر، هر بر شی، برر فاعلِ مختار گبی بتون

عالمک نظاماتِ کلیه سنی گوزه توب، اوکئا گوره

توفیقِ حرکت ایدیور. بربرندن اُک اوزاق شیلر،

بربرینک امدادینه قوشیور. ایشته باق: غائبدن

عجیب بر قافله ﴿حاشیه﴾: عموم حیواناتک اُرزاقنی

طاشییان، نباتات و اُشجار قافله لریدر. ﴿چیقوب گلییور.

مرکبلری آغاجلره، نباتلره، طاغلره بگزرلر.

باشلرنده برر طبلهٔ أرزاق طاشیورلر. ايشته باق: بو

طرفه بکلهين مختلف حیواناتک أرزاقلرينی

کتیریورلر. هم ده باق: بو قبهده او عظیم الکتریق

لامباسی ❀ (حاشیه): او عظیم الکتریق لامباسی، گوشه

إشارتدر. ❀ اونلره ایشیق ویردیگی گی، بتون

طعاملرینی اویله گوزل پیشیریور؛ یالکز،

پیشیريله جک طعاملر بر دست غیی طرفندن برر ایپه

طاقیلوب ❀ (حاشیه): ایپ و ایپه طاقیلان طعام ایسه،

آغاجک اینجه دالری و لذید میوه لریدر. ❀ او کتا قارشی

طوتولویور. بو طرفه ده باق: بو بیچاره ضعیف،

نخيف، قوتسز حيوانجقلىر... ناصل اونلرك باشى

اوكنده، لطيف غذا ايله طولو ايكى طولومبه جق

❁ (حاشيه): ايكى طولومبه جق ايسه، والدهلرك مملرينه

❁ اىشارتدر. طاقيلمىش، ايكى چشمه گى؛ يالكز او

قوتسز مخلوق، اوني آغزينه ياپيشدير مى كافيدر.

الحاصل: بتون بو عالمك بتون اشيائى، بربرينه

باقار گى، بربرينه يارديم ايدر. بربريني گورور

گى، بربرينه ال اله ويرر. بربرينك ايشيني تكميل

ايچون، بربرينه اوموز اوموزه ويريور. بل بله

ويروب برابر چاليشيورلر. هر شئيى بو كا قياس

ایت؛ تعداد ایله بیتمز... ایشته بتون بو حاللر،
ایکی کره ایکی درت ایدر درجه سنده قطعی
گوسترر که؛ شو سراي عجيبك اوسته سنه یعنی
شو غریب عالمك صاحبنه هر شی مسخردر. هر
شی اونك حسابنه چالیشیر. هر شی اوگا بر امربر
نفر حکمندهدر. هر شی اونك قوتیله دونر. هر
شی اونك آمریله حرکت ایدر. هر شی اونك
حکمتیله تنظیم اولور. هر شی اونك کرمیله
معاونت ایدر. هر شی اونك مرحمتیله باشقه سنك
إمدادینه قوشار، یعنی قوشدیریلیر. ای آرقداش!

حدك وارسه بوکا قارشى بر سوز سويله!

سکزنجى برهان

گل، اى نفسم گى کندينى عاقل ظن ايدن

عقلسز آرقداش! شو سراى محتشمک صاحبنى

طانيمق ايسته ميورسك! حالبوکه هر شى اونی

گوسترييور، اوکا إشارت ايدييور، اوکا شهادت

ايدييور. بتون بو شيلرك شهادتنى ناصل تکذيب

ايدييورسك! اويله ايسه، بو سرايى ده إنكار ايت و

"عالم يوق، مملکت يوق" دى، کنديگى ده إنکار

ایت، اورته دن چیق. یاخود عقلگی باشکه آل، بنی

دیگله! ایشته باق: شو سرای ایچنده بولونان و

مملکتی إحاطه ایدن یکنسق عنصرلر، معدنلر وار.

﴿حاشیه﴾: عنصرلر، معدنلر ایسه پک چوق منتظم

وظیفه لری بولونان و اذن ربانی ایله هر محتاجک امدادینه

قوشان و امر الہی ایله هر بر یره گیرن، مدد ویرن و حیاتک

لوازماتی یتیشدیرن و ذی حیاتنی اُمزیرن و مصنوعات الہیہنک

نسجنه، نقشنه منشأ و مولد و بشیک اولان هوا، صو، ضیا،

طوپراق عنصرلرینه ایشارتدر. ﴿﴾

عادتا مملکتدن چیقان هر شی، او ماده لردن

ياپىلىيور. ديمك او مادّەلر كيمك ملكى ايسە، بتون
اوندن ياپىلان شيلر دە اونگذر. تارلا كيمك ايسە،
محصولات دە اونگذر. دگز كيمك ايسە،
ايچندە كيلر دە اونگذر.

هم باق، بو طوقونان شيلر، بو نسج اولنان
منقش قوماشلر، بر تك مادّەدن ياپىلييور. او مادّەي
گتيرن، إحضار ايدن و ايب حالنە گتيرن، ألبتە
بالبداهە بردر. چونكە او ايش، إشتراك قبول ايتمز.
اويلە ايسە بتون نسج اولنان صنعتلى شيلر، اوگا

مخصوصدر. هم ده باق، بو طوقونان، ياپيلان
شيلرك هر بر جنسى، بتون مملكتك هر طرفنده
بولونويور؛ بتون اُبناي جنسليله اويله انتشار
ايتمش؛ برابر اولارق بربرى ايچنده، بر طرزده، بر
آنده ياپيليور، نسج ايديليور. ديمك تك بر ذاتك
ايشيدر، تك بر امرله حركت ايدويور. يوقسه بويله
بر آنده، بر طرزده، بر كيفيته، بر هيئته ائتفاق و
موافقت، محالدر. اويله ايسه بو صنعتلى شيلرك هر
بريسى، او گيزلى ذاتك بر اعلاننامهسى حكمنده،
اونى گوسترييور. گويا هر بر چيچكلى قوماش، هر

بر صنعتلی ماکینه، هر بر طاتلی لقمه، او معجزنما

ذاتک برر سگهسی، برر خاتمی، برر نشانی، برر

طرهسی حکمنده؛ لسان حال ایله هر بریسی دیر:

"بن کیمک صنعتیم، بولوندیغم صندوقلر و

دگانلر ده اونک ملکیدر." و هر بر نقش دیر: "بنی

کیم طوقودی ایسه، بولوندیغم طوپ ده اونک

طوقومه سیدر." هر بر طاتلی لقمه دیر: "بنی کیم

یاپیور، پیشیریورسه، بولوندیغم قزغان دخی

اونگدر." هر بر ماکینه دیر: "بنی کیم یاپمش

ايسه، مملكتده إنتشار ايدن بتون أمثالی ده او
ياپييور و بتون مملكتك هر طرفنده بزی يتيشديرن،
اودر. ديمك مملكتك مالکی ده اودر. اويله ايسه،
بتون بو مملكته، بو سرايه مالك كيم ايسه، او بزه
مالك اولابيلير. "مثلا، ناصل ميری يه مخصوص تك
بر پالاسقه وياخود بر تك دوگمه يه مالك اولمق
ايچون، اونلری ياپان بتون فابريقه لره مالك اولمق
لازمدر كه، اونلره حقیقی مالك اولسون. يوقسه
او بوش بوغاز باشی بوزوقدن، "میری ماليدر" ديه
ألندن آليوب، تجزيه ايديلير.

الحاصل: ناصل بو مملكتك عناصرى، مملكته
محيط برر مادّه در. اونلرك مالكى ده، بتون مملكته
مالك بر تك ذات اولابيلير. اويله ده، بتون مملكتده
انتشار ايدن صنعتلر، بربرينه بگزه ديگى و بر تك
سگه اظهار ايتدكلرى ايچون، بتون مملكت يوزنده
انتشار ايدن مصنوعلر، هر بر شيهه حكم ايدن تك
بر ذاتك صنعتلرى اولديغنى گوسترييورلر.

ايشته اى آرقداش! مادام شو مملكتده، يعنى شو
سراي محتشمده بر برلك علامتى واردر؛ بر وحدت

سگهسى وار. چونکه بر قسم شيلر، بر ايکن؛

إحاطهسى وار. بر قسم، متعدد ايسه (فقط بر برينه

بگزهديگى و هر طرفه بولونديغى ايچون) بر

وحدتِ نوعيه گوسترييور. وحدت ايسه، بر

واحدى گوسترر. ديمك اوستهسى ده، مالكى ده،

صاحبى ده، صانعى ده بر اولق لازم گلير.

بونگله برابر سن بوگا دقت ايت كه، بر پرده

غيبدن قالينجه بر ايپ چيقييور. ﴿حاشيه﴾: قالينجه

بر ايپ، ميوه دار آغاجه؛ بيگلر ايپلر ايسه، دالرينه؛ ايپلر

باشنده كى الماس، نشان، إحسان، هديه لر ايسه، چيچكلرڭ

أقسامه و میوه‌لرک انواعه ایشارتدر. ❁ باق، صوگره

بیگلر ایپلر اوندن اوزانمش. هر بر ایپک باشنه باق:

برر ألماس، برر نشان، برر إحسان، برر هدیه

طاقيلمش. هرکسه گوره برر هدیه ویریور. عجا

بیلیر میسک که، بویله غریب بر غیب پرده‌سندن،

بویله عجیب إحساناتی، هدایای شو مخلوقلره

اوزاتان ذاتی طانیمه‌مق، اوکا تشکر ایتمه‌مک، نه

قدر دیوانه‌جه بر حرکتدر. چونکه اونی

طانیمازسه‌ک بالمجبوریه دییه‌جکسک که: "بو ایپلر؛

اوجلرنده‌کی ألماسلری، سائر هدیه‌لری کندیلری

ياپييورلر، ويرييورلر. " او وقت هر ايه، بر
پادشاهلق معناسنى ويرمك لازم گلير. حالبوكه
گوزيمزك او كنده بر دست غيى، او ايلرى دخى
ياپوب او هدايى اونلره طاقيور. ديمك بتون بو
سرايده هر شى، كندى نفسندن زياده، او معجزنما
ذاتى گوسترييور. اونى طانيمازسهك، بتون بو
شيلرى انكار ايتمكله، حيواندن يوز درجه آشاغى
دوشه جكسك.

طوقوزنجى برهان

گل، اى محاکمه سز آرقداش! سن شو سرايک

صاحبى طانيميورسک و طانيمق ده

اىسته ميورسک. چونکه استبعاد ايدييورسک. اونک

عجيب صنعترينى و حالاتنى، عقله

صيغيشديره مديغندن انکاره صاپيورسک. حالبوکه

أصل استبعاد، أصل مشکلات و حقيقى صعوبتلى و

دهشتلى کلفتلى، اونى طانيمامقده در. چونکه اونى

طانيسهق، بتون بو سراى، بو عالم بر تک شى گبى

قولاي گلير، راحت اولور؛ بو اورته ده کى

اوجوزلق و مبدوليته مدار اولور. اگر طانيمازسهق

و او اولمازسه، او وقت هر بر شی، بتون بو سرای

قدر مشکلاتلی اولور. چونکه هر شی، بو سرای

قدر صنعتلیدر. او وقت نه اوجوزلق و نه ده

مبدولیت قالیر. بلکه بو گوردیگمز شیلرک بریسی،

دگل ألمزه، هیچ کیمسه نك ألنه گچمزدی. سن،

یالکز شو ایپه طاقیلان طاتلی قونسروه قوطوسنه

باق. ❀ (حاشیه): قونسروه قوطوسی؛ قدرت قونسروه لری

اولان قاوون، قارپوز، نار، سوت قوطوسی هندستان جویزی

گبی رحمت هدیه لرینه إشارتدر. ❀ اگر اونك گیزی

مطبحة معجزناسدن چیقماسه ایدی، شیمدی قرق

پاره ایله آلدیغمز حالده، یوز لیرایه آلامازدق.

أوت بتون إستبعاد، مشکلات، صعوبت،

هلاکت بلکه محالیت، اونی طانیمامقدهدر. چونکه

ناصل بر آغاجه بر کوکده، بر قانونله، بر مرکزده

حیات ویریلییور. بیگلر میوهلرک تشکلی، بر میوه

گی سهولت پیدا ایدر. اگر او آغاجک میوهلری،

آیری آیری مرکزه و کوکه، آیری آیری قانونله

ربط ایدیلسه، هر بر میوه بتون آغاج قدر

مشکلاتلی اولور. هم ناصل بتون اوردونک

تجهيزاتى بر مرکزده، بر قانونله، بر فابريقهدن
چيقسه؛ كميته بر نفرک تجهيزاتى قدر قولايلاشير.
اگر هر بر نفرک آيرى آيرى يرلرده تجهيزاتى
ياپيلسه، آينسه؛ هر بر نفرک تجهيزاتى ايچون، بتون
اوردونک تجهيزاتنه لازم فابريقهلر بولونماسى
لازمدر.

عينا بو ايکى مثال گي: شو منتظم سرايده،
شو مکمل شهرده، شو مترقى مملکتده، شو محتشم
عالمده، بتون بو شيلرک ايجادى بر تک ذاته

ویریلدیگی وقت او قدر قولای اولور، او قدر
خفت پیدا ایدر که؛ گوردیگمز نهایتسز او جوزلغه
و مبدولیته و سخاوته سببیت ویرر. یوقسه هر شی
او قدر بهالی، او قدر مشکلاتلی اولاجق که، دنیا
ویریلسه بریسی آلدہ ایدیلہمز.

اوننجی برهان

گل، ای بر پارچه انصافه گلمش آرقداش!
اون بش گوندر ﴿حاشیه﴾: اون بش گون، سن تکلیف
اولان اون بش سنهیه ایشارتدر. ﴿بز بورادهیز. اگر شو

عالمك نظاملرینی بیلمزسهك، پادشاهنی طانیمازسهق؛

جزایه مستحق اولورز. عذریمز قالمادی. زیرا اون

بش گون (گویا بزه مهلت ویریلمش گبی) بزه

ایلشیمیورلر. البته بز باشی بوش دگلز. بو درجه

نازك صنعتلی، میزانلی، لطافتلی، عبرتلی مصنوعلر

ایچنده حیوان گبی گزوب بوزامیز، بزه

بوزدیرمازلر. شو مملکتك حشمتلی مالکنك البته

جزاسی ده دهشتلیدر.

او ذات نه قدر قدرتلی، حشمتلی بر ذات

اولديغنى شونگله آڭلايگىز كه: شو قوجه عالمى، بر

سراى گى تنظيم ايدييور، بر طولاب گى

چويرييور. شو بيوك مملكتى؛ بر خانه گى، هيچ بر

شى نقصان بيراقميهرق اداره ايدييور. ايشته باق،

وقت بوقت بر قابى طولديروب بوشالتمق گى؛ شو

سرايى، شو مملكتى، شو شهرى كمالِ إنتظامله

طولديروب، كمالِ حكمتله بوشالتديرييور. بر

سفره يي قالدوروب اينديرمك گى، قوجه مملكتى

باشدن باشه، چشيد چشيد سفره لر، ❁ (حاشيه):

سفره لر ايسه، يازده زمينك يوزينه اِشارتدر كه؛ يوزر تازه

تازه و آیری آیری اولارق مطبخه رحمتدن چیقان رحمانی
سفره لر سریلیر، دگیشیرلر. هر بر بوستان بر قزغان، هر بر
آغاج بر طبله جیدر. ❀ بر دست غیی طرفندن قالدیرر،
ایندیرر طرزنده متنوع یمکلری صیره ایله گتیروب
یدیرر. اونی قالدیروب باشقه سنی گتیرر. سن ده
گوریورسك و عقلك وارسه آكلارسك كه، او
دهشتلی حشمت ایچنده حدسز سخاوتلی بر کرم
وار.

هم ده باق كه، او غیی ذاتك سلطنتنه، برلگنه
بتون بو شیلر شهادت ایتدیگی گی؛ اویله ده قافله

قافله آرقەسندن گلوب گچن، او حقیقی پرده پرده
آرقەسندن آچیلوب قپانان بو إنقلابلر، بو تحولاتلر؛
او ذاتك دوامنه، بقاسنه شهادت ايدر. چونكه
زوال بولان اشيا ايله برابر اسبابلری دخی غیب
اولویور. حالبوکه اونلرک آرقەسندن، اونلره إسناد
ایتدیگمز شیلر، تکرار اولویور. دیمک او اثرلر،
اونلرک دگلمش؛ بلکه زوالسز برینک اثرلری ایمش.
ناصلکه بر ایرماغك قبارجقلری گیدیور،
آرقەسندن گلن قبارجقلر، گیدنلر گبی پارلادیغندن
آکلاشیلیور که؛ اونلری پارلاتدیران، دائمی و

يوكسك بر ايشيق صاحبيدر. اويله ده: بو ايشلرڭ
سرعتله دگيشمى، آرقه لرن دن گلنرڭ عين رنك
آماسى گوسترييور كه؛ زوالسز دائمى بر تك ذاتك
جلوه لريدر، نقشلريدر، آيينه لريدر، صنعتلريدر.

اون برنجى برهان

گل اى آرقداش! شيمدى سگا گچمش اولان

اون برهان قوتنده قطعى بر برهان داها

گوستره جگم. گل، بر گمى يه بينه جگز؛

✦ (حاشيه): گمى تاريخه و جزيره ايسه عصر سعادته

إشارتدر. شو عصرک ظلماتلی ساحلنده، میمنز مدنیتک
 گیدیردیگی لباسدن صویونوب، زمانک دگزینه گیروب،
 تاریخ و سیر سفینهسنه بینوب، عصر سعادت جزیرهسنه و
 جزیره العرب میداننه چیقوب، فخرِ عالمی (عصم) ایش
 باشنده زیارت ایتمکله بیلیرز که؛ او ذات او قدر پارلاق بر
 برهان توحیددر که، زمینک باشدن باشه یوزینی و زمانک
 گچمش و گلهجک ایکی یوزینی ایشیقلااندیرمش، کفر و
 ضلالت ظلماتنی طاغیتمشدر. ﴿ شو اوزاقدہ بر جزیره
 وار، اورایه گیدهجگز. چونکه بو طلسملی عالمک
 آناختارلری اوراده اولاجق. هم هرکس او جزیرهیه
 باقیبور، اورادن بر شیلر بکلهیور، اورادن أمرلر

آلیورلر. ایشته

باق گیدیورز. شیمدی شو جزیرهیه چیقْدق.

باق پک بیوک بر إجتماع وار. شو مملکتک بتون

بیوکلری بورایه طوپلانمش گبی، مهمّ إحْتفال

گورونویور. اپی دقت ایت. بو جمعیتِ عظیمه نك

بر رئیسِی وار. گل داها یاقین گیده جگز. او

رئیسِی طانیمالی یز. ایشته باق نه قدر پارلاق و

بیگدن ﴿حاشیه﴾: بیك نشان ایسه، أهل تحقیق یاننده بیگه

بالغ اولان معجزاتِ أحمدیه در (عصم). ﴿﴾ زیاده نشانلری

وار. نه قدر قوتلی سویله یور. نه قدر طاتلی بر
صحت ایدیور. شو اون بش گون ظرفنده،
بونلرک دیدکلرینی بن بر پارچه او گرندم. سن ده
بندن او گرن. باق او ذات، شو مملکتک معجزنما
سلطانندن بحث ایدیور. او سلطان ذی شان، بنی
سزله گوندردی سویله یور. باق، او یله خارقه لر
گوستریور که؛ شبهه بیراقمیور که، بو ذات او
پادشاهک بر مأمور مخصوصیدر. سن دقت ایت
که؛ بو ذاتک سویله دیگی سوزی، دگل یالکز شو
جزیره ده کی مخلوقلر دیکله یورلر، بلکه خارق العاده

صورتنده بتون مملکتہ ایشیتدیریور. چونکہ اوزاقدن

اوزاغہ هرکس بوراده کی نطقنی ایشتمگہ

چالیشیور. دگل یالکز انسانر دیگله یور، بلکه

حیوانر ده حتی باق طاغلر ده اونک گتیردیگی

أمرلرینی دیگله یورلر که، یرلرندن قیمیلدانییورلر.

شو آغاجلر، إشارت ایتدیگی یره گیدیورلر. نره ده

ایسته سه صو چیقاریور. حتی پارمغنی ده بر آب

کوثر مهمسی گبی یاپار؛ اوندن آب حیات

ایچیریور. باق، شو سرايک قبه عالیسنده مهم

لامبا، ﴿حاشیه﴾: مهم لامبا قمردر که، اونک إشارتيله

ایکی پارچہ اولمش. یعنی: مولانا جامی نك دیدیگی گبی؛
"هیچ یازی یازمیان او اُمی ذات، پارمق قلمیله صحیفه
سماویده بر ألف یازمش؛ بر قرقی، ایکی اَللی یاپمش." یعنی؛
شَقْدن اَوَّل، قرق اولان میمه بگزُر؛ شَقْدن صوگره ایکی
هلال اولدی، اَللیدن عبارت اولان ایکی نونه بگزهدی. ❁
اونك اِشارتيله، بر ایکن ایکیله شیور. دیمك، بو
مملکت بتون موجوداتيله اونك مأموریتنی طانیور.
اونی "او غیبی ذاتِ معجزنمانك خاص و طوغری بر
ترجمانی، بر دلالِ سلطنتی و طلسمنك کشافی و
اوامرینك تبلیغنه آمین بر اَلچیسى" اولدیغنی بیلیورلر
گبی، اونى دیگله یوب اِطاعت ایدیورلر. ایشته بو

ذاتك ھر سويله ديگى سوزى، اطرافنده كى بتون

عقلى باشنده اولانلر: "أوت، أوت طوغريدِر"

ديرلر، تصديق ايدرلر. بلكه شو مملكتده طاغلر،

آغاجلر، بتون مملكتلرى ايشيقلانديران بيوك نور

لامباسى، ﴿ (حاشيه): بيوك بر نور لامباسى گونشدر كه؛

أرضك شرقدن گرى دونمسيه يگيدن گونشك گورونمسي،

قوجاغنده پيغمبرك (عصرم) ياتماسيله ايكندى نمازىنى قيلميان

إمامِ على (رض) او معجزه يه بناءً ايكندى نمازىنى أداءً

قيلمش. ﴿ اونك اِشارت و امرلرينه باش اگمه سييله،

"أوت، أوت ھر ديدىگك طوغريدِر" ديرلر.

ایشته آی سرسم آرقداش! شو پادشاهك خزینه

خاصه سنه مخصوص بیک نشان طاشیان شو نورانی

محتشم و جدی ذاتك بتون قوتیله بتون مملکتك

ایلری گلنرینك تحت تصدیقنده بحث ایتدیگی بر

ذات معجزنمادن و ذکر ایتدیگی اوصافندن و تبلیغ

ایتدیگی اوامرنده، هیچ بر وجهله خلاف و حیلله

بولونه بیلیر می؟ بونده خلاف حقیقت قابلسه؛ شو

سرای، شو لامباری، شو جماعتی هم وجودلرینی،

هم حقیقتلرینی تکذیب ایتمك لازم گلیر. اگر

حدك وارسه بوکا قارشى اعتراض پارمغكى

اوزات. گور، ناصل پارمغك برهان قوتيله

قيريلوب، سنك گوزيگه صوقوله جق.

اون ايكنجى برهان

گل، اى بر پارچه عقلی باشنه گلن برادر!

بتون اون بر برهان قوتنده بر برهان دها

گوستره جگم. ايشته باق: يوقاريدن اينن و هرکس

اوکا حيرتندن ويا حرمتندن

کمالِ دقتله باقان، شو نورانی فرمانه

﴿حاشيه﴾: نورانی فرمان قرآنه و اوستنده کي طره ايسه

إِعْجَازِيْنَه إِشَارَتَدْر. ﴿﴾ باق. او بيك نشانلى ذات، اونك

ياننه طورمش، او فرمانك مئالنى عمومه بيان

ايدىيور. ايشته شو فرمانك اسلوبلى اويله بر

طرزده پارلايور كه، هر كسك نظرِ استحسانى

جلب ايدىيور و اويله جدى، اهميتلى مسئلهلى

ذكر ايدىيور كه، هر كس قولاق و يرمله مجبور

اولويور. چونكه بتون بو مملكتى اداره ايدن و بو

سرايى ياپان و بو عجائبي اظهار ايدن ذاتك

شئوناتنى، افعالنى، اوامرئنى، اوصافنى برر برر بيان

ايدىيور. او فرمانك هيئتِ عموميه سنده بر طره

أعظم اولدیغی گبی، باق هر بر سطرنده، هر بر

جمله سنده تقلید ایدیلمز بر طره اولدیغی مثللو،

إفاده ایتدیگی معنالر، حقیقتلر، أمرلر، حکمتلر

اوستنده دخی، او ذاته مخصوص برر معنوی خاتم

حکمنده او کتا خاص بر طرز گورونویور.

الحاصل: او فرمانِ أعظم، گونش گبی او ذاتِ

أعظمی گوسترر؛ کور اولمیان گورور.

ایشته ای آرقداش! عقلک باشکه گلمش ایسه،

بو قدر کافی... اگر بر سوزک وارسه، شیمدی

سويله.

او عنادجى آدم جواباً ديدى كه: "بن، سنك

بو برهانلريگه قارشى يالگز ديرم: "الحمد لله

ايناندم. هم گونش گى پارلاق و گوندوز گى

آيدين بر طرزده ايناندم كه: شو مملكتك تك بر

مالك ذو الكمالى، شو عالمك تك بر صاحب ذو

الجلالى، شو سرايك تك بر صانع ذو الجمالى

بولونديغنى قبول ايتدم. الله سندن راضى اولسون

كه، بنى اسكى عنادمند و ديوانه لگمدن قورتاردك.

گتیردیگك برهانلرک هر بریسی تک باشیله بو
حقیقتی گوسترمگه کافی ایدی. فقط هر بر برهان
گلدکجه داها رونقدار، داها شیرین، داها خوش،
داها نورانی، داها گوزل معرفت طبقه‌لری، طانیمق
پرده‌لری، محبت پنجره‌لری آچیلدیغی ایچون
بکله‌دم، دیگله‌دم."

توحیدک حقیقتِ عظاماسنه و "آمنتُ بالله"
ایمانه إشارت ایدن حکایه تمثیلیه تمام اولدی. فضل
رحمن، فیض قرآن، نور ایمان سایه‌سنده توحید

حقیقینک گونشندن، حکایه تمثیلیه ده کی اون ایکی

برهانه مقابل، اون ایکی لمعه ایله بر مقدمه

گوستره جگزه. ﴿*﴾: بو قسم، یگر می ایکنجی

سوزده در. ﴿*﴾

وَمِنَ اللّٰهِ التَّوْفِیْقُ وَ الْهُدَیَّةُ

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ * وَ اِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا یَسْبِیحُ بِحَمْدِهِ

السَّلَامُ عَلَیْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا

شو کائنات سماسنک غروبی اولمیان، معنوی

گونشی قرآن کریم؛ شو موجودات کتاب کبیرینک

آياتِ تكوينيه سنی اوقوتدیرمق، ماهیتی گوسترمك
ایچون شعاعلری حکمنده اولان انوارینی نشر
ایدیور. بشرک عقلنی تنویر ایله صراطِ مستقیم
گوستریور. بشریت عالمنده هر فرد؛ خلقتنده کی
مقصدلر و فطرتنده کی آرزولر و استقامتنده کی
غایه سنی، او هدایت گونشنک نوری ایله گورور و
بیلیر. او هدایت نورینک تجلیسنه مظهر اولانلر؛
قلب قابلیتی نسبتنده او کا آینه دارلق ایدهرک یاقینلق
کسب ایدر. اشیا و حیاتک ماهیتی؛ او نور ایله
تظاهر ایدهرک آنجق او نور ایله گورونور،

آڭلاشيلير و بيلينير. ازلى گونشك معنوى هدايت
نورلرینی تمثيل ايدن قرآنِ کریم، عقل و قلب
گوزيله حق و حقيقتی گورمگی تأمين ايدر. اونك
نورندن اوزاقده قالانلر ظلمتده قاليرلر. زيرا هر شی
نور ايله گورونور، آڭلاشيلير و بيلينير. ايشته شو
حقيقتك معنوى و سرمدى گونشى اولان قرآن
كريمك نور تجلیسنه بو عصریمزده نور إسميله مسما
اولان رساله نورك شخص معنویسی مظهر
اولمشدر.

او نورلر كه؛ ظلمتدن آيريلمق ايسته مه مين
يراصه طبيعتلى، غفلت اويقوسيله گوندوزيني گيجه
ياپان، سفاهت پرست، عقلى گوزينه اينمش،
ظلمتده قالارق گوزى گورمز اولانلره و يولنى
شاشيرانلره قارشى پروژكسيون گى نورلرينى ايمان
حقيقتلرينه توجه ايدهرك صراطِ مستقيمى بوسبتون
كور اولميانلره گوسترييور. نور طوپوزيني اهلِ كفر
و منكرلرک باشنه ووروب: "يا عقلگى باشگدن
چيقار آت، حيوان اول. ياخود ده عقلگى باشگه
آل، انسان اول." ديبور.

علم بر نور اولديغنه گوره، رساله نورك علمه
اولان اك درين وقوفنى گوستره جك بر ايكي دليله
قيصه جه اِشارت ايدرز:

أولاً: شونى خاطر لاملى يز كه؛ رساله نور

باشقه كتابلى دگل، يالگز قرآن كرى استاد

اولارق طانيماسى و اوگا خدمت ائمهسى

اعتباريله مقبوليتى حقنده بزم بو موضوعده سوز

سويله مه مزه حاجت بيراقمىيور. بز آنجق علم اربابى

نظرنده، رساله نورك دگرينى بليرتمك ايچون ديز

كه:

رساله نور شيمدى يه قدر هيچ بر علم آدمناك

تام بر وضوح ايله اثبات ايدهمديكى اك مغلق

مسئله لرى، غايت قولاي بر شكلده اك بسيط عوام

طبقه سندن طوت ده اك يوكسك خواص طبقه سنه

قدر هر كسك استعدادى نسبتنده آكلايه بيله جگى بر

طرزده شبهه سز تام اقناع ايديجى بر شكلده ايضاح

و اثبات ايتمه سيدر. بو خصوصيت، همان همان

هيچ بر علم آدمناك اثرنده يوقدر.

ايکنجیسی: بتون نور اثرلری؛ قرآن کریمک بر

قسم آیتلرینک تفسیری اولوب اونک معنوی

پاریلتیلری اولدیغنی هر خصوصده گوسترمسیدر.

اوچنجیسی: إنسانلرک اُك درین إحتیاجلرینه

قطعی دلیل و برهانلرله علمی ماهیتده جواب

ویرمه سیدر. مثلا: اللّٰهک وارلغی، آخرت و سائر

ایمان رکنلرینی، بر ذره نك لسان حال و قال

صورتنده ترجمانلغنی یاپارق إثبات ایتمه سیدر. اُك

مشهور إسلام فیلسوفلرندن ابن سینا، فارابی، ابن

رشد بو مسئله‌لرده بتون موجوداتی دلیل اولارق
گوستردکلی حالدده، رسالهٔ نور او حقیقتلی بر
ذره و بر چکردک لسانیه اثبات ایدیور. اگر
رسالهٔ نورک علمی قدرتی شیمدی اونلره
گوسترمک ممکن اولسه ایدی، اونلر همان دیز
چوکوب رسالهٔ نوردن درس آلاچقلر ایدی.

دردنجیسی: رسالهٔ نور، انسانک سنه‌لرجه
اوغراشارق ألدده ایده‌میه‌جگی بیلگیلری قومپریمه
خلاصه‌لر نوعندن قیصه بر زمانده تأمین ایتمه‌سیدر.

بشنجیسی: رسالہ نور علمکٲ اساس غایهسی

اولان رضایِ إلهیٰ ی تحصیله سبب اولماسی و دنیا

منفعتنه، علمی هیچ بر جهتله آلت ایتمیهرک تام

معناسیله إنسانیته خدمت گبی اٲ علوی وظیفهیی

تمثیل ایتمه سیدر.

آلتنجیسی: رسالہ نور قوتلی و قدسی و ایمانی

بر تفکر ثمرهسی اولوب، بتون موجوداتکٲ لسان

حال و قال صورتنده ترجمانلغنی یاپار. عین زمانده

ایمان حقیقتلرینی علم الیقین و عین الیقین و حق

اليقين درجه‌لرنده إنكشاف ایتدیرر.

یدنجیسی: رسالهٔ نور، أساس باقیمندن بتون

علمری جامع اولوشیدر. عادتاً علم ایپلکریله

طوقونمش مزین بر قوماش گبیدر. و شیمدییه قدر

هیچ بر علم اربابی طرفندن سویلنمه‌مش و هر علمه

اولان وقوفنی تبارز ایتدیرن وجیزه‌لر مجموعه‌سیدر.

مثال اولارق بر قاچنی ذکر ایدهرک، هیئت

مجموعه‌سی حقنده بر فکر ایدینمک ایسته‌ینلره

رسالهٔ نور بحرینه مراجعت ایتمه‌لرینی توصیه ایدرز.

۱- سیوری سینگك گوزینی خلق ایدن،

گونشی دخی او خلق ایتمشدر.

۲- پیره نك معده سنی تنظیم ایدن منظومه

شمسیه پی ده او تنظیم ایتمشدر.

۳- بر ذره پی ایجاد ایتمك ایچون، بتون

كائناتی ایجاد ایده جك بر قدرت غیر متناهی

لازمدر. زیرا شو کتاب کبیر کائناتك هر بر

حرفنك، باخصوص ذی حیات هر بر حرفنك، هر

بر جمله سنه متوجه برر یوزی و ناظر برر گوزی

واردر.

۴- طبیعت؛ مثالی بر مطبعه‌در، طابع دگل.

نقشدر، نقاش دگل. مسطردر، مصدر دگل.

نظامدر، ناظم دگل. قانوندر، قدرت دگل.

شریعتِ إرادیه‌در، حقیقتِ خارجه دگل.

۵- ثابت، دائم، فطری قانونر گبی؛ روح

دخی عالمِ أمردن، صفتِ إراده‌دن گلمش و قدرت

اوگا وجودِ حسی گیدیرمشدر. و بر سیّالهُ لطیفه‌ی

او جوهره صدف ایتمشدر.

و هكذا بېگلرجه وجيزه لار وار.

الْباقِي هُوَ الْباقِي

اونور سيته نور طلبه لرندن مصطفى حلمى

(آنقره اونور سيته سى نور طلبه لر ينك بر مكتوبى)

عزيز صديق قارداش لر يمز!

مكتوب كز دن، اسلام گونشنك بر ضياسنى سزه ر

گى اولدق. يوزلرجه سنه دن برى انسانيت عليه نه،

إسلامیت ضررینہ متجاوز فکر نشر ایدن اهل
کفرک تخریلرینی تعمیر ایچون اورتیه آتیلان رساله
نورک (سز لک مکتوبگذدن) گنج لک آراسنه
یا بیلدیغنی سزدک. ابدی حیات یولنک حق پرست
یولجیلری، خیالی بوش لافلری ترک ایدوب، رساله
نورله کفر تخم لرینی اریته جکلردر. نورک طلبه لری،
اهل قلب و ایمانک حقیقی قارداش لریدرلر. سز
قارداش لریمیزک مکتوب لری، بزلره خیز ویریور و
ویره جک. قرآنک تفسیری اولان رساله نور، بزه
ضالته قالمانک و کفرله مجادله ایتمه نک بو

زمانده بيوك أحمق اولديغى بيلديرييور.

قومونىستلگك، انارشىستلگك، ماصونلغك قوت

قزانديغى بر دورده أك مهم بر وظيفه، نوره خدمت

ايتمك و رضايِ إلهي تحصيل ايچون اونى

اىستهينه ويرمكدر. بو أك باش و أك اهميتلى، أك

قيمتلى و مبارك وظيفه مزدن بزي دونديرمك

اىستهين أك آغير هجوملر دخى، بزلرك خيزيني

آرتديره جقدر.

رساله نور بزه اوگرتييور و اثبات ايدييور كه:

بو دنیا، بر مسافرخانہ در. ابدی حیاتی ایستہینلر،
مسافرخانہ ده کی وظیفہ لرینہ دقت گوسترد کلری
نسبتده ممنون ایدیلیرلر. دیمک که شیمدی اکت
اساسلی وظیفہ مز؛ باتاقلقدن قورتولمق ایستہین اهل
دینک، قراکلقدن اوصانمش، غداسز قالمش قبلبرک
یاردیمنه قوشمق، کندیمزدن باشلایهرق نورک دلاللغنی
یاپمقدر.

بالخاصه و بالخاصه شوراسی چوق اھمیتلی و
پک مھمدر که؛ اکت باشده و اکت اول رساله نوری

دقت و تفکر له دواملی اولارق اوقومق و او معظّم
اثر کلیاتنده کی قرآن و ایمان حقیقتلریله کندیمری
تجهیز ایتمک و بو اساس و شرطلرله، او خارقه اثر
کلیاتی بر آن اول اّکمال ایتمکدر. ایشته بو
نعمتِ عظمایه نائل اولان هر گنج و هر کس؛ بره
یوز بیک قوتنده، کندینه، وطن و ملتنه فائدهلی
اولور. وطن، ملت، گنجلك و عالمِ اسلام چاپنده
خدمت ایده بیله جک بر وضعیته گله بیلیر.

بونک ایچون، باشده حضرتِ استادیمز بدیع

الزمان و اونك حقيقى و إخلاصلى طلبه لرى اولمغه
لايق سز لردن دعا إسترحام ایدیورز كه؛ رساله
نورك مجموعه لرىنى بر آن اول تأمین ایده لم، آرایه لم،
بولالم، دقت، تفکر و إخلاصله اوقویالم. قرآن و
ایمان خدمتنده بو وضعیتده قوشه لم. رساله نورك بو
عصرده كى مقبولیتنه إشارت ایدن دلیلر فضله سیله
موجود اولدیغنه گوره، إنصاف صاحبی هر مؤمن
قارداشمز، اونك طبیعی بر یاردیمجیسیدر.

هم مادام، رساله نور بو عصره خاص

خصوصیتلر طاشیور. هم مادام بیگلرجه عالملرک
تقدیرلریله قارشیلانیور. هم مادام قرآنک دلاللغنی
یاپان قهرمان استاد، أشنه راستلانمیه جق بر
مکملیتله، درست آدیملرله، حقیقی پرنسیبلرله، بتون
حیاتی ایمان و اسلامیته وقف ایتمش، دنیوی هیچ
بر منفعت آرامه دن صرف الله رضاسی اوغرینه
چالیشمشدر. هم مادام بتون قوتیله نور طلبه لری
ده ایمان و اسلامیته اهل سنت دائره سنده خدمت
ایچون حیاتلرینی دخی چکینمه دن ویریور و سفلی
منفعت پشنده دگدرلر. و مادام یوز بیگلرجه نور

طلبه‌لری بتون تضییق و تهدیدلره رغماً بو حقیقتی
فعلاً اثبات ایتمشلر. هم هر طلبه، بوگون جریان
ایدن باطل فلسفه‌نک عقیده‌لرینه حقیقی، منطقی
جوابلر ویرمک اوزره یتیشمشلر و یتیشیورلر. هم
هر احتیاجمه قرآن جواب ویریور، اونده لازم
اولان هر حقیقت صریح اولارق واردر. و مادام
قرآن اَکْ گوزل شکلده درس ویرن اللّٰهکْ
هدیه‌سی، بر نوری و رحمتیدر...

اوپله ایسه، بو خزینه رحمتی و منبع حقیقتی

درس ویرن و حقیقی صورتده گنجلگك و عوامك

آگلایه بیله جگی بر شكلده بیلدیرن رساله نوری،

دقت و تفکرله و دواملی اولارق مساعد و قتلریمزی

بوشه گیدرمه دن اوقومق و یازمق أك بیوک بر

عبادت و ذوق قایناغیدر. حال و إستقبالك و بز

گنجلك، چوق لذید و إشتیاقله آلاجعی غایت

نافع و وافی بر علاج و بر تریاقدر، بر معنوی

قورتاریجیدر. بو قطعی حقیقتلر میدانده ایکن، اوگا

بتون قوتمزله صاریلمامق، باشدن آشاغی رساله

نوری تدقیق ایتمه مك، علاقه دار اولمامق، آنجق

غفلتك اثرى اولاييلير.

هم كيم حقيقت پشنده قوشويورسه، رساله

نوردن درس آلماسى لازمدر. و نور يولنده گيدن

هر منور، حقيقي سعادتته قاوشه جق و ير يوزينك

ماهيتنى درك ايده جكدر ديه، بز آنقره نور طلبه لرى

دخى إتفاق ايدييورز. أبدى حيات خزينه سنى

گوسترن قرآن حكيمك نورى اولان رساله نور،

ألبته بر زمان دنيايى چينلاتان نورلى سسنى

يوكسلته جكدر.

مادام إسلام عالملى (حديث شريفه گوره)

دنيا اقبال و هوسلرينك پشنده قوشمادقجه،

پيغمبرلك اَك اَمين وارثلريدرلر. بز ده رساله

نورى، اونك تام وارثى بيليورز. رساله نورك

شخص معنويسى، حقيقى وارث اولمانك اساسنى

ياشامش و ياشايور. اونك قارشيسنه چيقان كورلر

و صاغيرلر و حسسز غافلر كوچوله جكلردر. بويله

معظم بر اولغونلغه صاحب اولان رساله نور، البته

بتون فيلسوفلى، دنيا علم و حق اربابنى

چاغيره جق و هر عقل سليم و قلب كريم اولان

مبارك إنسانلری طلبه‌سی یاپاجق. بو ده إن شاء
الله اوزاقده دگل، یاقینده تحقّق ایده‌جکدر. دنیا،
اکثری فیلسوفلرک و عالملرک دیدیگی گبی، یپیگی
بر اولوشک اشیکنده‌در. دنیا، نورینی آرایور.
حقیقت شاعری محمد عاکف:

او نوری گوندر إلهی عصرلر اولدی یتر!
بو کالدی ملّتک آفاقی بر صباح ایستر.

دییه، ایشته بو نوره إشارت ایتدیگی، بوگون

بزجه بر حقیقتدر.

آنقره اونورسیتھسی نور طلبه لری

چوق عزیز، چوق مبارک، چوق مشفق، چوق

سوگیلی استادیمز حضرتلری!

رساله نوری همت و دعاریکزله، دقت و

تفکرله اوقودقجه، بو معظم اثر کلیاتنک طلسم

کائناتک معماسنی کشف و حل ایدن بر کشف

اولدیغنی، حال و استقبالک بر مرشد اکبری و بر

رهبر اعظمی اولدیغنی، یینه دعا و همتکزله إدراک

ایدیورز.

أوت استادیمز حضرتلری! رسالهُ نوری اوقویان
هر إدراك صاحبی آکلايور که؛ رسالهُ نور گرک بو
عصرک، گرکسه اوگمزده کی عصرک بشریتنی فکر
قراکقلرنندن قورتاروب، تنویر و إرشاد ایده جکدر.

رسالهُ نور یالکز بو وطن و ملت ایچون
دگل، عالمِ اسلام و بتون بشریتک إحتیاجنه جواب
ویره جک بر کلیات اولارق تألیف ایدیلمشدر.
بوگون تاریخده هیچ گورولمه مش بر فجاعت و

فلاکت ایچریسنده چیرپینان بشریت ایچون،
خلاصکار اولارق رساله نوره صاریلمقدن و نه
بهاسنه اولورسه اولسون، رساله نورک نورانی و
پارلاق أجزالینی آله ایدوب دقت و تفکرله
اوقومقدن باشقه بر قورتولوش چارهسی یوقدر.
رساله نوری اوقویان هرکس، بو حقیقتی إدراک
ایتمش و ایتمکدهدر. أگر بز مقتدر اولسهق؛ بو
حقیقتی، کائناته ناظر بر محله چیقوب، بتون کائناته
إعلان ایدهجگز. فقط مادام که بوکا موفق
اولامیورز و مادام که رساله نورک جهان شمول

قيمتنى بو درجه استادىمىزك همتيله إدراك ايتىمىز؛ شو
حالده او نور و فيض خزىنهسى، عرفان و كمالات
منبعى اولان رساله نورى، بر دقيقه مزى بيله بوش
گچىرمه دن، متمادى و دواملى بر شكلكده هر گون
و هر ساعت اوقويه جغز و بو اوغورده گىجهلى
گوندوزلى چالیشه جغز إن شاء الله. فقط هر آن
بتون ايشلرىمىزده اولدىغى گى، بونده ده بيوك
استادىمىزك دعا و همتيله موفق اولاييله جگىز.
هم شو حقيقت ظاهر و باهردر كه: بر

کیمسه علامه دخی اولسه، رساله نورک و مؤلفنک
طلبه سیدر. رساله نوری اوقومق ضرورت و
إحتیاجنده در. اگر غفلت ایدرسه، کنديسنی آلداتان
أنانیتنه بوین اگوب، رساله نور کلیاتنی اوقومازسه،
بیوک بر محرومیته دوچار اولور. فقط بز إدراک
ایتدیگمز بو معظم حقیقت قارشیسنده، بشریتک
خلاصکاری و میلیارلرجه إنسانلرک فوقنده اولان
بر مأمور ربانییه ناصل منتدار و مديون اولدیغمزی
تعریف ایده میورز. ینه دعا و همتکزله إدراک
ایتمشز که؛ قرآن کریمک بر معجزه معنویه سی

اولان خارقه رساله نور كلياتنك بر سطرندن
ايتديگمز استفادهنك، بر مقدار مقابلنى دحى
اوده مگه گوجومز يتيشمز. بونك ايچون آنجق
جناب حقه شويله يالوارمغه قرار ويردك:

"يا رب! بى ابدى چيس منفرددن قورتاروب
باقى و سرمدى بر عالمك سعادتته نائل ايدهجك بر
حقائق خزينه سنك آناختارينى رساله نور گى
نظيرسز بر اثريله بخش ايدن سوگيلى و مشفق
استاديمزى، ظالمرك و دشمنرك سوء قصدلرندن

محافظه ايله. قرآن و ايمان خدمتنده دائما موفق ايله.

اوگا صحت و عافيتلر، اوزون عمرلر احسان

ايله! " ديه دعا ایدیورز.

أوت استادیمز حضرتلری! رساله نوری دقت و

تفکرله اوقومق نعمت عظماسنه نائل اولان بز بر

قسم اونورسیتته گنجلگی، بر حسن ظن ویا بر

تخمین ايله دگل، تحقیقی و تدقیقی بر صورتده،

صارصیلماز و صارصیلمیہ جق اولان علم الیقین بر

قوت ایمانیه ايله اینانیورز که؛ زمین یوزینک بو

عصره قدر گورمدیگی بر وحشت و دهشتک

سیی اولان دینسزلك و إلحادی، بدیع الزمان

اورته دن قالدیرمغه عنایتِ حق ایله موفق اولاجقدر.

بزم بو قناعتمز، صافدلانه ویا تخمینله دگلدرب؛

علمی و دلیله مستند بر تحقیق ایله در. بونک

ایچون، معارض اولان دخی بو حقیقتی قلباً تصدیق

ایده جکدر. دعا و شفقت بیورک، قرآن و ایمان

خدمتنده فدائی اولالم. رساله نوری، بر دقیقه مزی

بیله غیب ایتمه دن اوقویالم، یازالم، إخلاص تامه

موفق اولالم.

إستانبول اونور سیتھسی نور طلبه لری نامنه

محسن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَبِهِ نَسْتَعِينُ

مدینه منوره ده بولونان مهم بر عالمك بدیع الزمان

حضرتلرینك

تاریخچہ حیاتى ایچون یازدیغى بر " اوگسوز" در.

بیوک اقباله عائد اولان " اوگسوز" ده دیمشدم

که: بیوکلرک تاریخ حیاتلری اوقونورکن، علوی

منقبه لر سویله نوب، عزیز خاطرهلری آکیلیرکن؛

إنسان، باشقه بر عالمه گیردیگنی حس ایدیور.

گوکلنی، ترمیز سوگی حسلرینک علوی آتشی

یاقیور و إلهی فیضی صارییور. تاریخ اویله بیوک

إنسانلر قید ایدر که؛ بر چوق بیوکلر، اونلره

نسبتله کوچک قالیر.

تاریخه شرفلر ویرن ارلر آگیلیرکن

یوکسلمهده روح اُک گنیش عالمیره یردن

بیك رایحه نك فیضی صارار روحی دریندن

گچمش گبی جنتده کی گل باغچه لرنندن...

بو درین حقیقتی، "اوکسوز"ی یازارکن بتون

عظمت و احتشامیله إدراک ایتمش بولونویورم. زیرا

عزیز و محترم اوقویوجیلریمزه اُک درین بر إخلاص و

صمیمیتله تقدیم ایتدیگمز بو اثر، همان بر عصره

یاقلاشان اوزون و برکتلی عمرینک هر صفحه سی

بیگلرله خارقہ یه صحنہ اولان، گوگلر فاتحی بیوک
استاد بدیع الزمان سعید النورسی یه، اونک یوز
اوتوز پارچه دن عبارت اولان رساله نور کلیاتنه؛ و
أخلاق و فضیلتلری، إخلاص و صمیمیتلری، ایمان
و عرفانلری ایله حیاتک هر صفحه سنده ساده جه بر
ئولکه یه دگل، بتون إنسانلق عالمنه ترمیز ئورنکلر
ویرمکده دوام ایدن نور طلبه لرینه عائددر.

بر کتابک "مقدمه" سنی، او کتابک خلاصه سی
دییه تعریف ایدرلر. حالبوکه هر موضوعی مستقل

بر اثره صیغمیه‌جق قدر درین و گنیش اولان بو
معظم کتابک محتویاتی، بویله بر قاچ صحیفه‌لک
مقدمه‌یه صیغدیرمق قابل میدر؟

بوگونه قدر عاجزانه یازدیغم منظوم و منثور
یازیلیمک هیچ بریسنده بو قدر عجز و حیرت
ایچریسنده قالمامشدم. بناءً علیه بو اثری درین بر
ذوق، إلهی بر نشئه و جوشقون بر هیجانله
اوقویه‌جق اولانلر، حیرانقله گوره‌جکلر که؛ بدیع
الزمان، چوجقلغندن بری مستثنا بر شکلده یتیشن

و بتون عمرى بويىنجه إلهى تجليلره مظهر اولان

بامباشقه بر عالم و ممتاز بر شخصيتدر.

بن بو بيوك ذاتى، اثرلرينى و طلبه لرينى اينجه دن

اينجه يه تدقيق ايدوب ده او نور عالمنده حساً، فكراً

و روحاً ياشادقن صوگره؛ بيوك و أسكى بر

عرب شاعرينك بر بيتيله، چوق درين بر حقيقتى

إفاده ايتديگنى او گرندم: "بتون عالمى بر شخصيتده

طوپلامق، جناب حقه زور گلمز..."

* * *

غايه سنك علويتندن، دعواسنك احتشامندن و

ايمانك عظمتندن فيض و إلهام آلان بو قطبك

جاذبه سنه طاقيلانلرك عددي گوندن گونه

چوغالمقده در.

عقللره حيرت ويرن بو علوي حادثه؛ منكرلري

قهر ايتديگي گبي، مؤمنلري ده شاد و مسرور

ايله مكده دوام ايدوب گيديور.

ايمانلي گوگللرده معنوي بر رابطه حالنده

ياشايان بو إلهي حادثه بي بيوك بر مجاهد، قلبلري

وجد ایچنده بیراقان بر اُسلوبله باقکز ناصل إفاده

ایدیور:

"أخلاقسزلق چر کفنك بر طوفان حالنده هر

إستقامته طاشوب اوزانارق هر فضیلتی بوغمغه

قویولدیغی قره گونلرده، اونك یعنی بدیع الزمانك

فیضنی بر سرّ گی قلبدن قلبه، مقاومتی ایمکانسز بر

حملة حالنده إنتقال ایدر گورمکله تسلی

بولویورز... گیجهلریمز چوق قراردی و چوق

قراران گیجهلرک صباحلری پک یاقین اولور."

أوت بر سرّ گبی قلدن قلبه مقاومتی امکانسز
بر حالده یایلوب طاغیلان بو نورك، مملكتك هر
كوشه سنده فیض و تأثیرینی گورنلر، حیرت و
دهشتر ایچنده صورمغه باشلادیلر: "شهرتی
مملكتمك هر طرفنی قاپلایان بو ذات كیمدر؟
حیاتی، اثرلری، مسلك و مشربى نه در؟ طوتدیغی
یول بر طریقت می، بر جمعیت می، یوقسه سیاسی
بر تشكّل میدر؟"

بونگله ده قالمادی؛ درحال گرك إدارى و

گرك عدلى چوق مهمّ تعقيبىر و پك جدى

تدقيقلىر، اوزون و مسلسل محكمه لىر جريان

ايتدى... نتيجه ده، بو الهى تجلىنىك گوكللىر

ئولكه سنه قورولان بر "ايمان و عرفان

مؤسسەسى" ندىن باشقه بر شى اولمادىغى تحقّق

ايدىنجه، عدالتك الهى بر صورتده تجلىسى شو

شكده ظهور ايتدى: "بديع الزمان سعيد النورسى

و بتون رساله نور اثرلىرىنىك برائىتى" قرارى رسماً

إعلان ايدىلدى. و آرتىق روحك مادهيه، حقك

باطله، نورك ظلمته، ايمانك كفره هر زمان غلبه

چالاجى، ازلدن ابدە دگىشمىه جك اولان إلهى
قانونلر ك باشندە گلن بر حقيقت اولديغى، گونشلىر
گى بلىردى.

هر هانگى بر اقليمده ظهور ايدن بر
اصلاحاتچىنىك ماهيت و حقيقتنى، صداقت و
صميميتنى گوسترن ا ك گرچك معيار؛ دعواسىنى
اعلانە باشلاديغى ايلك گونلرلە، مظفر اولديغى
صوك گونلر آراسندە فردى و اجتماعى، عضوى و
روحى حياتندە وجودە گلن دگىشكلك فرقلىدر،

ديرلر.

مثلا: او آدم ايلك گونلرده متواضع،

عالی جناب، فراغت و محویتکار، خلاصه؛ بتون

أخلاق و فضیلت باقیمندن جداً ئورنك اولان

غایت تمیز و صوڭ درجده ممتاز بر شخصیتدی.

باقالم، جهادنده مظفر اولوب حسلرده، امللرده،

گوڭللرده یر طوتدیقندن صوڭره ینه او أسکی تمیز

و ئورنك حالنده قالا بیلیمش می؟ یوقسه، ظفر

نشئه سیله بر چوق بیوک صانیلان کیمسه لر گی،

یره گوگه صیغماز می اولمش؟

ایشته بیوک کوچک هر هانگی بر دعوا و غایه

صاحبنک ماهیت و حقیقتی، شخصیت و هویتنی

اڭ حقیقی چهره سیله عکس ایتدیره جک اولان اڭ

براق آینه بودر.

تاریخ بوینجه، بو مدهش امتحانی قزانمه نڭ

شاه اثر مثالی، اولاً پیغمبرلر و بالخاصه سلطان

الأنبياء صلی الله علیه وسلم أفندیمز، صوگره اونڭ

خلیفه و صحابه لری و داها صوگره اونلرڭ نورلی

يولنده يوروين بيوك ذاتلر ويرمشلردر.

* * *

پيغمبر أفنديمىز، شو العلماء وراثۃ الانبياء يعنى:

"عالملر، پيغمبرلرک وارثلريدلر" حديث شريفلىله؛

عالم اولمانك پك قولاي بر شى اولماديغنى،

إعجازكار بلاغتلرى ايله بيان بيوريورلر.

زيرا مادام كه بر عالم، پيغمبرلرک وارثيدر؛ او

حالده حق و حقيقتك تبليغ و نشرى خصوصنده،

عيناً اونلرک طومش اولدقلىرى يولى تعقيب ايتمهسى

لازمدر. هر نه قدر بو يول؛ بتون طاغ، طاش،
چامور، چاقيل، اوچوروم، داها بتری تعقيب،
توقيف، محاکمه، چپس، زندان، سورگون، تجريد،
زهرلنمه، إعدام سهپالری و داها عقل و خياله
گلمهين نيجه بيك ظلم و إشکنجه لرله طولو ده
اولسه...

ايشته بديع الزمان؛ ياريم عصر دن فضله او
مقدس جهادی ايله بتون عمری بوينجه بو چتين
يولده يوروين و قارشيسنه چيقان بيگلرله انگلی بر

يىلدىرم سرعتى ايله آشان و پيغمبرلر ك وارثى اولان
بر عالم اولديغنى عملى بر صورتده اثبات ايدن بر
ذاتدر.

كنديسنىڭ علمى، اخلاقى، ادبى، بر چوق
فضيلت و مزيتلىرى آراسنده بنى اك چوق مفتون
ايدن شى؛ اونك او، طاغلردن داها صاغلام،
دگزلردن داها درين، سمالردن داها يوكسك و
گنیش اولان ايمانيدر.

رّبم، او نه معظّم ايمان! او نه بيتمز و توكنمز

صبر! او نه چلیکدن إرادة! خیال و خاطره لره
اورپرمه لر ویرن بونجه تضییق، تهدید، تعذیب و
إشکنجه لره رغماً؛ او نه اگیلمز باش، نه بوغولماز
سس و ناصل قیصیلماز نفسدر!

بیوک إقبالک هیجانلی شعرلرندن آلدیغم
جوشقون بر إهام نشئه سی ایله وقتيله یازدیغم
"مجاهد" عنوانی طاشییان بر منظومه ده، آشاغیده کی
مصراع لری اوقویانلردن، بلکه شاعرانه بر مبالغه ده
بولوندیغمی سویله ینلر اولمشدر. لکن شو مقدمه سنی

يازمقله شرف طويدیغم شاه اثری اوقویانلر، وجدله

طولو بر حیرانقله آکلایه جقلر که، اللّٰهک نه

قوللری وارمش. اگر بر ایمان، کمالنی بولورسه،

نه لر یاپار و نه خارقه لر طوغوررمش.

بر عزم، اگر ایمان طولو بر قلبه گیرسه

إنسان ده، او ایمانده کی صوڪ سرّه اررسه

أك آزعین ئولوملر اوگا زنجیر وورامازلر

وولقان گبی جوشقون آقیور طور دیره مازلر

ربّمدن اینر عزمه قوّت ویرن إلهام

پيغمبري روياده گورور بلڪه هر آقشام
هپ نور اونك ايمان طولو قلبنده كي محراب
قنديل اولاماز افقنه دنياده كي مهتاب
قار، قيش ديمز، اير كيلمز، اوزولمز، آجي طويماز
موسم بتون عمرنجه ايليق گولگه لي بر ياز
جنتده كي عالمري دنياده گورور ده
محو اولسه اگيلمز صيره طاغلي گي درده
اڭ صارپ اوچوروملر گلوب اطرافني صارسه
آي باتسه، گونش سونسه، افقلا ده قرارسه
گوكلر ييقيلوب چوكسه، يولندن ينه دونمز

روحنده کی ایمانله یانان مشعله سوئمز

قلبنده یانارطاغ گبی ایمان نه مقدس

وجداننه هر آن شونی هایقیرمهده بر سس:

ای یولجی! شفقئر سوکه جک طورمه، ایلرله

ظلمتیره قان آغلاته جق مشعله لرله

بیلدیزلره باص، چیق یوجه عالمیره یوکسل

إنسانلغی قورتارمغه جنتدن اینن آل!..

صانکه بو مصراعلر ایمان قهرمانی بیوک مجاهد

بدیع الزمان حضرتلری ایچون یازیلیمش. زیرا بو

يوكسك صفتلر، هپ اونك صفتلريدنر. جنابِ حق

شو آيتِ كريمهده باقكز مجاهدلره نه لر وعد ايدييور:

وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ

الْمُحْسِنِينَ

مئالِ شريفى: "بزم اوغريمزده مجاهده ايدنلره

مطلقا يوللريمزى گوستريرز. و هيچ شبهه يوق كه،

الله محسنلره (اللهى گورور گى عبادت ايدن

مجاهدلره) برابردر."

ديمك كه، ايمان و قرآن اوغرنده، جانندن و

جهاندن گچن مجاهدلره، بيوك الله، حقيقت و

هدايت يوللريني گوستره جگني وعد بيورييور.

حاشا، جنابِ حق وعدنده خلف ايتمز.. يتر كه،

بو عظيم وعدِ إلهي ايجاب ايتديره جك شرطلر

تحقق ايتسين.

بو آيتِ كريمه، "استاد" ك قرَكتر و شخصيتني

تحليل خصوصنده بزه نوردن بر رهبر اولوييور و او

نورك بللور ايشيغي آلتنده آرتيق أك اينجه

چيز گيلري و أك حساس نقطه لري گوروب

سزه بيليورز. زيرا مادام كه بر انسان جنابِ حَقِّكَ
حفظ و حمايه سنده بولونمق نعمتنه مظهر اولمشدر؛
آرتيق اونك ايچون قورقو، انديشه، اوزونتي، بيلمه،
اوصانمه وسائره گبي شيلر بحث موضوعي اولاماز.
اللَّهُكَ نوري ايله نورلانان بر گوڭلك سمانسي
هانگي بلوطلر قاپلايا بيلير؟ هر آن حضورِ إلهيده
بولونمق بختيارلغنه ايرن بر قولك روحني، هانگي
فاني أمل و آرزولر، هانگي زواللي توجه و إلتفاتلر
و هانگي پس پايه غايه و إحتراصلر تظمين، تسكين

و تسلى ايدەبىلىر؟

اللّٰهدير اونك يارى، مربيىسى، وليسى

آكدقجه بتون نور اولويور طويغوسى، حسى

يوكسلمه ددر معرفت اقليمه هر آن

بام باشقه افقر آچيور روحنه قرآن

قرآن اوگنا ياد ايتديريور "بزم ألتى"

اشق، او تجلّينك ازلدن برى مستى...

ايشته بديع الزمان، بويله خارقه لر خارقه سى بر

عنايته مظهر اولان مبارك بر شخصيتدر. و بونك

ايچوندر كه، زندانلر اوڭا بر گلستان اولمش؛
اورادن ابديتلك نورلى اُقلرينى گورور. اعدام
سهپالرى، برر وعظ و اِرشاد كرسيسيدر. اورادن
انسانلغه علوى بر غايه اوغرنده صبر و ثبات،
متانت و جلادت درسلى ويرر. چيسخانهلر برر
مدرسه يوسفيهيه اِنقلاب ايدر. اورايه گيرركن، بر
پروفسورك او نورسيتهيه درس ويرمك ايچون
گيرديكى گي گيرر. زيرا اوراده كيلر، اونك فيض
و اِرشادينه محتاج اولان طلبه لريدر. هر گون بر
قاچ وطنداشك ايماننى قورتارمق و جانيلرى ملك

گبی بر انسان حالنه گتیرمک، اونک ایچون دنیالره
دگیشلمز بر سعادتدر.

بویله بر یوکسک ایمان و إخلاص شعورینه
مالک اولان انسان، هیچ شبهه سز که، زمان و
مکان مفهوملرینک فانیلر اوزرنده بیراقدیغی یالدیزلی
تأثیرلری کثیف ماده عالمنده بیراقرق؛ روحی ایله
معنویات عالمنک پیریل پیریل نورلر صاچان اُقلرینه
یوکسلمش بر حالدهدر.

بیوک متصوفلرک (رض) فنا فی الله، بقا بالله

دیهه تعریف و توصیف بیوردقلری یوکسک مرتبه،
ایشته بو قدسی شرفه نائل اولمقدر.

أوت هر مؤمنك كندینه مخصوص بر حضور،
خشوع، تفیض، تجرد و إستغراق حالی واردر. و
هرکس ایمان و عرفانی، صلاح و تقوایی، فیض و
معنویاتی نسبتنده بو إلهی حظدن فیضیاب اولابیلیر.

لکن بو گوزل حال، بو طاتلی وصال و بو
أمثالسز حظ؛ گچن آیتِ کریمهده کی إحسان أربابی
اولان او بیوک مجاهدلرده هر زمان دوام ایدیور. و

ایشته اونلر بو سببدن طولاییدر که، مولایي اونوتمق

غفلتنه دوشمیورلر. نفسلری ایله، آرسلانلر گی

بتون عمرلری بوینجه چارپیشیورلر. و حیاتلرینک

هر لحظهسی، اُک یوکسک ترقی و تکامل

خاطرهلری قید ایدیور. و بتون وارلقلری؛ او

جمال، کمال و جلال صفتلری ایله متصف اولان

ربّ العالمینک رضاسنده اریمش بولونویورلر.

مولا، بزلی ده او بختیارلر زمرهسنه إلحاق

ایله سین، آمین.

یوقاریده کی صحیفه لرده، بیوک استادك،
دوستلرینی مفتون و حیران ایتدیگی قدر ده
دشمنلرینی دهشتلر ایچریسنده بیراقان عظمتلی
ایمانندن بحث ایتدك. برآز ده ممتاز شخصیتی، نوردن
بر هاله حالنده صارمقده اولان اوستون مزیتلرندن،
أخلاق و کمالاتندن بحث ایده لم.
معلوم یا، هر شخصیتی، مختلف و معین مزیتلر
چرچیوه لر. بناءً علیه استادك شخصیتی تکوین ایدن

باشليجه صفتلر شونلردر:

فراغتی: بر دعوا صاحبك و بالخاصه

إصلاحاتجینك موفقیت شرطرینك أك مهمی

فراغتدر. زیرا گوزلر و گوكللر، بو مهم نقطه یی

أك اینجه بر حساسیتله تدقیق و تعقیبه میالدرلر.

استادك بتون حیاتی ایسه، باشدن باشه فراغتك شاه

أثر مثاللری ایله طولوب طاشمقدهدر.

علامه شیخ الإسلام مصطفى صبری أفندی

مرحومدن، فراغته عائد شویله بر سوز ایشیتمشدم:

"إسلام، بوگون اویله مجاهدلر ایستر که؛ دنیاسنی

دگل، آخرتی دخی فدا ایتمگه حاضر اولاجق."

بیوک آدمدن صادر اولان بو بیوک سوزی تماماً

قاورایه مدیغم ایچون، متصوفلرک استغراق حالرنده

سویله دکلی اصرارلی سوزلره بکزه تهرک، هرکسه

سویله مەمش و اولور اولماز یرلرده ده آچمامشدم.

وقتا که عین سوزی بدیع الزمانک آتشر

صاچان هیجانلی إفاده لرنده ده اوقویونجه آکلادم

که، بیوکلره گوره فراغتک ئولچوسی ده بیویور...

أوت؛ إسلام ایچون بو قدر آجیقلی بر فراغته
قاتلانمغه راضی اولان مجاهدلری، أرحم الراحمین
اولان الله ذو الکریم تعالی و تقدس حضرتلری
بیراقیر می؟ او فدائی قولنی لطف و کرمدن،
عنایت و مرحمتندن محروم ایتمک شاننه (حاشا)
یاقیشیر می؟

ایشته بدیع الزمان، بو مستثنا تجلینک أك
پارلاق مثالیدر. بتون عمری بوینجه مجرد یاشادی.
دنیانک بتون مشروع لذتلرندن تماماً محروم قالدی.

بر یووا قورمق و اوراده مسعود بر عائله حیاتی
گچیرمک سوداسنه دوشمگه وقت و فرصت
بولامادی. فقط جنابِ حق، کندیسنه اوپله شیر
إحسان ایتدی که، فانی قلملرله تعریف اولونامیه‌جق
قدر معظّم و محتشمدر.

بوگون، دنیا ده هانگی بر عائله رئیسی (معنا)
بدیع الزمان حضرتلری قدر مسعوددر؟ هانگی بر
بابا، میلیونرله اولاده صاحب اولمشدر؟ هم ده
ناصل اولادلر!.. و هانگی بر استاد، بو قدر طلبه

یتیشدیره بیلمشدر؟

بو قدسی و روحی رابطه (بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى)

دنیالر طور دقجه طور اجق و نوردن بر سیل حالنده

أبدیتلره قدر آقوب گیده جکدر. چونکه بو إلهی

دعوا، قرآنِ کریمک نور دریا سنده تبلور ایدن بر

وارلق اولدیغی گبی، قرآندن طوغمش و قرآنله

برابر یاشایه جقدر...

شفقت و مرحمتی: بیوک استاد، حق و حقیقتی

تا چوجقلغنده بولمشدی. قلبنک فریادینی و روحنک

مناجاتنی دیگله مک ایچون مغاره لره قپانیدیغی

گونلرده بیله، عبادت و طاعتدن، تفکر و

مراقبه لردن فیض و حضور آمانک ذوقنه ایرمش

اولان بر "عارف بالله" ایدی.

لکن قراکلق گیجه طالغهلرینی آکدیران

قورقونج کفر و إحاد کابوسنک مسلمان دنیا سنی

و طولایسیله مملکتیزی قاپلامق اوزره اولدیغی او

تهلکه لی گونلرده، یاتاغندن فیرلایان بر آرسلان

گی، یانارطاغلی آکدیران بر کوکره ییشله جهاد

میداننه آتیلدی. بتون راحت و حضورینی بو مقدس

دعوايه فدا ایتدی. و ایشته بو حکمته مبنیدر که؛

او گوندن بری هر سوزی بر دیلیم لاو، هر فکری

بر آتش پارچهسی اولمش. دوشدیگی گوگللری

یاقییور؛ حسلری، فکرلری آلوندیرییور...

بیوک استادك تام بر عزلت و إنزوادن صوگره،

تکرار إرشاد و جمعیت حیاتنه آتیلماسی، عیناً إمام

غزالینك حیاتنده گچیرمش اولدیغی او مهم و

تاریخی مرحلهیه بگزه مکدهدر.

دیمک که، جنابِ حق بیوک مرشدلری بویله بر

مدتِ انزواده تربیه، تصفیه و تزکیه ایتدکدن

صوگره تنویر و ارشاد وظیفه سیله مکلف قیلیور.

و بو سببله در که، بر ماءِ مقطردن داها تمیز و براق

اولان یورکلرندن قوپوب گلن نفسلر، قلبلره عکس

ایدر ایتمز بامباشقه تأثیرلر اجرا ایدیور...

عرض ایتدیگم گبی، امامِ غزالینک بوندن

طوقوز یوز سنه اول اخلاق و فضیلت ساحه سنده

یاپمش اولدیغی فتوحاتی؛ بو عصرده بدیع الزمان،

ایمان و إخلاص وادیسنده باشارمشدر.

أوت حضرتِ استادی بو مدهش جهاد

میدانلرینه سَوق ایدن، هپ بو أشسز شفقت و

مرحمتی اولمشدر. و بونی بِالذَّاتِ کندیسندن

دیگله یه لم:

بگا: "سن شوگا بوگا نیچون صاتاشدک؟"

دیورلر. فرقنده دگلم؛ قارشیمده مدهش بر یانغین

وار.. آلؤلری گوکلره یوکسه لیور، ایچنده اولادم

یانییور، ایمانم طوتوشمش یانیور. او یانغینی

سوندورمگه، ایمانی قورتارمغه قوشویورم. یولده

بریسى بنى كوستكله مك ایسته مش ده، آیاغم اوگا

چارپمش؛ نه أهْمیتی وار؟ او مدهش یانغین

قارشیسنده بو كوچك حادثه، بر قیمت إفاده ایدر

می؟ طار دوشونجه لر، طار گوروشلر..."

إستغناسی: استادك حیاتی بوینجه جمعیتمزك

هر طبقه سنه ویرمکده اولدیغی بیگلرله إستغنا

ئورنکلى، دیلله دستان اولمش بر علویتی حائزدر.

ماسوادن تام معناسیله إستغنا ایدهرک، عضوی

و روحی بتون وارلغی ایله ربّ العالمینک بیتمز و
توکنمز خزینه‌سنه طایانمایی، مدّت حیاتنده بر اعتیاد
دگل، عاداتا بر مذهب، مشرب و مسلک اولارق
قبول ایتمشدر. و بونده ده نه بهاسنه اولورسه
اولسون ثبات ایله مکده حالا دوام ایتمکدهدر.
ایشک اوریژینال طرفی: بو مسلک، کندی
شخصنه منحصر قالمامش، طلبه‌لرینه ده قدسی بر
مفکوره حالنده انتقال ایتمشدر. نور دریاسنده
بیقائمق شرفنه مظهر اولان بر نور طلبه‌سنک

استغناسنه حیران اولماق قابل دگلدر...

باقکز، استاد؛ مکتوبات عنوانی طاشییان شاه

أترك ایکنجی مکتوبنده بو مهم نقطه پی آلتی وجه

ایله نه قدر أصیل بر ایمان و عرفان شعوری ایله

ایضاح ایدر:

"برنجیسی: أهل ضلالت، أهل علمی؛ علمی

واسطه جر ایتمکله إتمام ایدیورلر. علمی و دینی

کندیلرینه مدار معیشت یاپیورلر دیوب

إنصافسزجه سنه اونلره هجوم ایدیورلر. بناءً علیه

بونلری فعلاً تکذیب لازمدر.

ایکنجیسی: نشرِ حق ایچون انبیایه إتباع

ایتمکله مکلفز. قرآنِ حکیمده، حقّی نشر ایدنلر

انْ اَجْرِيْ اِلَّا عَلَيَّ اللّٰهُ * انْ اَجْرِيْ اِلَّا عَلَيَّ اللّٰهُ

دیههرك، إنسانلردن إستغنا گوسترمشلردر."

ایشته رسالهٔ نور کلیاتنك مظهر اولدیغی إلهی

فتوحات، هپ بو انبیاء مسلگنده ثبات قهرمانلغنك

شاه اثر مثالی و خارق العاده نتیجه سیدر. و بو

سایه ده استاد، عزتِ علمیه سنی، جهان قیمت بر

الماس گى محافظه ايله مشدر.

آرتيق هر كسك اوغرنده أسير اولديغى معاش،

رتبه، ثروت و داهها نيجه بيك شخصى و مادى

منفعتلرله أصلا علاقه سى اولميان بر إنسان، ناصل

اولور ده گوكلر فاتحى اولماز؟ ايمانلى گوكلر،

ناصل اونك فيض و نورى ايله طولماز؟

اقتصاد جيلغى: اقتصاد، بوندن أول بحث

ايتديگمز إستغنانك تفسير و ايضاحندن باشقه بر

شى دگلدري. ذاتا اقتصاد سراينه گيره بيلمك ايچون،

أولاً إستغنا دينيلن قپودن گيرمك لازمدر. بو سبيله
إقتصادله إستغنا، لازمله ملزوم قپيلندندر.

استاد گبی، إستغنا خصوصنده پیغمبرلری

کندینه ئورنك قبول ایدن بر مجاهدك إقتصادجیلغی
کندیلگندن حصوله گلهجك قدر طبیعی بر خصلت
حالی آلیر و آرتیق اوگا گونده بر طاس چوربا، بر
بارداق صو و بر پارچه اکمک کافی گلهبیلیر. زیرا

بو بیوک إنسان؛ بیوک و مُنصِف فرانسز شاعری

لامارتینك دیدیگی گبی: "یمك ایچون یاشامییور،

بلکہ یاشامق ایچون ییور."

استادك مشرب و مسلگنی تماماً آكئادقذن

صوگره، آرتیق اونك یوكسك إقتصادجیلغنی بویله

یمك ایچمك گبی بسیط شیلرله مقایسه ایتمه یی

چوق گورویورم. زیرا بو بیوك إنسانك یوكسك

إقتصادجیلغنی معنوی ساحه لرده تطبیق ایتمك و

مادی اولیان ئولچولرله ئولچمك لازم گلیر.

مثلا استاد، بو یوكسك إقتصادجیلق قدرتنی

صرف یمك، ایچمك، گیمك گبی بسیط شیلرله

دگل؛ بالعكس فكر، ذهن، استعداد، قابليت،
وقت، زمان، نفس و نفس گي معنوی و مجرد
قيمتلرک اسراف و هدر ايديلمه مسی ايله ئولچن بر
داهيدر. و بتون عمری بوينجه بر قرکتر حالنده
تعقيب ايتديگی بو تیتیز محاسبه و مراقبه اصولنی،
بتون طلبه لرینه ده تلقین ایتمشدر. بناءً علیه بر نور
طلبه سنه اولور اولماز اثری اوقوتدیرمق و هر سوزی
دیگلتدیرمک قولای بر شی دگلدر. زیرا اونک
گوکلینک محراق نقطه سنده یازیلی اولان شو
"دقت!" کلمه سی، اک حساس بر قونترول

وظیفه‌سی گورمکده‌در.

ایشته بدیع الزمان، قدرتلی بر إصلاح حاجی و

خارقه‌لر خارقه‌سی بر "پده‌غوغ" (مرّبی) اولدیغنی،

یتیشدیردیگی ترتمیز نسله فعلاً إثبات ایتمش و

اقتصاد تاریخنه نوردن پیریلتیلرله یازیلان بر آطلاس

صحیفه داها علاوه ایدن بر نادره فطرتدر.

تواضعی و محویتکارلغی: نور رساله‌لرینک بو

قدر خارق العاده بر شکلده جهانہ یاییلماسنده، بو

ایکی خصلتک چوق فائده‌سی اولمش و پک درین

تأثیرلری گورولمشدر.

چونکه استاد صحبت و تألیفلرنده کندینه بر

قطب العارفین و بر غوث الواصلین سوسی

ویرمدیگی ایچون، گوگلر اوکا پک چابوق

ایصینمش، اونی ترمیز بر صمیمیتله سومش و

درحال علوی غایه سنی بنمسه مشدر.

مثلا: أخلاق و فضیلتته، حکمت و عبرته عائد

اولان بر چوق صحبت و تلقینلرینی، طوغریدن

طوغرییه نفسنه توجیه ایدر. کسکین و آتشین

خطابه لرینك ایلک و یگانه مخاطبی ئوز نفسیدر.
اورادن (مرکزدن محیطه یاییلیرجه سنه) بتون نور و
سروره، سعادت و حضوره مشتاق اولان گوگلره
یاییلیر.

استاد خصوصی حیاتنده غایت حلیم سلیم و
صوڭ درجه متواضعدر. بر فردی دگل، هیچ بر
ذرّه پی اینجیتمه مک ایچون أعظمی فداکارلقلر
گوسترر. صاییسز زحمت و مشقتلره، اضطراب و
محرومیتلره قاتلانیر... فقط ایماننه، قرآننه

طوقونولمامق شرطيله...

آرتيق او زمان باقمشسگز كه؛ او ساكن

دگز، طالغهرى سمالره يوكسهلن بر طوفان،

ساحلره هيبت و دهشت صاچان بر عمان

كسيلمشدر. چونكه او، قرآن كريمك صادق

خدمتكارى و ايمان حدودلرينى بكلهين قهرمان و

فدائى بر نفريدر. كنديسى بو حقيقتى وجيز بر

جمله ايله شو شكلكده إفاده ايدر: "بر نفر نوبتده

ايكن، باش قوماندان ده گلسه، سلاحنى

بیراقمیه‌حق. بن ده، قرآنك بر خدمتکاری و بر

نفری‌یم. وظیفه باشنده ایکن قارشیمه کیم

چیقارسه چیقسین، حق بودر دیرم، باشمی

اگمه‌م..."

وظیفه باشنده و جهاد میداننده ایکن شو

مصراعلر، لسانِ حالیدر:

شاهلاناں بر آته بگزر، قیرارم قانلی گمی

سینسی دشمنلره حاشا صاتاامام بنگمی

بنلگمدن اوزاق اولمقدر اُسارت بنجه

بویله بر ذلته دوشمك نه حزين إشکنجه
أبدی وصلتک عشقیله گچر هر آنم
دستِ قدرتله یاپیلمش قلعه در ایمانم
بو مقدس املمدن نه قدر دلشادم
گورمک ایستر بنی جنتده شهید أجدادم
روح اولدقجه مؤبد، أبیدر عمرم
أک بیوک وصلته، الله چیقان یولدر ئولوم.

* * *

کتابه گیرمزدن اول، استادى علمى، فکرى،

تصوِّفی و ادبی جبهه‌لری ایله ده مطالعه ایتمک
ایستردم... فقط چوق درین و پک شموللی اولان
بو موضوعلرک بر قاچ صحیفه ایله خلاصه
ایدیله میه‌جگنی قطعی بر صورتده إدراک ایتدکدن
صوگره، آرتیق آدی گچن موضوعلره بر قاچ جمله
ایله تماس ایتمه‌یی مناسب گوردم.

رَبِّمَ إمکانلر لطف ایدرسه، بو درین
موضوعلری، رسالهٔ نور کلیاتی و نور طلبه‌لری ایله
برلکده، بیوک و مستقل بر اثرله، تحلیلی بر

صورتده تدقيق و مطالعه ايتمه ي بتون روحمله آرزو

ايديوورم. بو خصوصده، بيوك استاديمزك و عزيز

قارداشليمك قيمتلى دعالرينى نياز ايلرم!

استادك علمى جبههسى: مرحوم ضيا پاشا،

شو:

آيينهسى ايشدر كيشينك لافه باقيلماز،

شخصك گورونور رتبه عقى ائرنده.

بىتى ايله، نسلدن نسله بر دستور حالنده إنتقال

ايده جك اولان چوق بيوك بر حقيقتى إفاده

ایتمشدر.

أوت مسلمان عرقمزه رسالهٔ نور کلیاتی گبی

معظم بر ایمان و عرفان کتبخانه سنی هدیه ایدن،

گوگلر اوزرنده، مقدس بر نور مؤسسہ سی قوران

ممتاز و مستثنا ذاتک قدرت علمیه سی حقنده

تفصیلاته گیرشمک، اوگله وقتی گونشی تعریف

ایتمک قدر فضولی بر ایشدر.

یالکز یانیق بر شاعریمزک:

حسن اولور کیم، سیر ایدرکن اختیار آلدن گیدر.

دیدگی گبی، حیاتنک هر لحظه سنده إلهی

تجلیره مظهر بولونان بو مبارک ذاتک؛ علم و

عرفانندن، أخلاق و کمالاتندن بحث ایتمک، إنسانه

بامباشقه بر ذوق و إلهی بر حظ ویریور. بونک

ایچون سوزی اوزاتمقندن کندیمی آلامیورم.

استاد، رساله نور کلیاتنده دینی، اجتماعی،

أخلاقی، أدبی، حقوقی، فلسفی و تصوّفی أك مهمّ

موضوعلره تماس ایتمش و هپسنده ده خارق العاده

بر صورتده موفق اولمشدر.

ایشك أصل حیرت ویرن نقطه‌سی؛ بر چوق

علمانك تھلكه‌لی یوللره صایدقلىرې اَك چتین

موضوعلری، غایت آچیق بر شكده و اَك قطعی

بر صورتده حل ایتدیگی گبی؛ اَك گردابلی

درینلکلردن، اهل سنت و جماعتك طوتدیغی نورلی

یولی تعقیب ایدهرک ساحل سلامتہ چیقمش و

اثرلرینی اوقویانلری ده اویله‌جه چیقارمشدر.

بو سببله، رساله نور کلیاتی عزیز ملتمزك هر

طبقه‌سنه کمال امنیت و صمیمیتله تقدیم ایتمکله

شرف طويويورز. نور رساله‌لری، قرآن کریمک نور
دریاسندن آلینان برّاق قطره‌لر و هدایت گونشندن
سوزولن بللور حزمه‌لردر. بناءً علیه هر مسلمانہ
دوشن اَكْ مقدسّ وظیفه، ایمانی قورتاره‌جق اولان
بو نورلی اثرلرک یا ییلماسنه چالیشمقدر. زیرا
تاریخده پک چوق دفعه‌لر گورولمشدر که، بر اثر
نیجه فردلرک، عائله‌لرک، جمعیتلرک و صاییسز انسان
کتله‌لرینک هدایت و سعادتنه سبب اولمشدر... آه!
نه بختیاردردر او انسان که، بر مؤمن قارداشنک
ایمانک قورتولمسنه سبب اولور!..

استادك فكري جبههسى: معلوم يا؛ هر

متفكر كندينه مخصوص بر تفكر سيستمى، فكري

حياتنده تعقيب ايتديكى بر غايهسى و بتون گوگلى

ايله باغلانديغى بر ايدهآلى واردر. و اونك تفكر

سيستمندن، غايه و ايدهآلندن بحث ايتمك ايچون

اوزون مقدمه لر سرد ايديلير. فقط بديع الزمانك

تفكر سيستمى، غايه و ايدهآلى، اوزون مقدمه لرله

فلان يورولمقسزين بر جمله ايله خلاصه ايديله بيلير:

بتون سماوى كتابلك و بالعموم پيغمبرلك

يگانه دعوالرى اولان "خالقِ كائناتك الوهيت و
وحدانيتنى إعلان" و بو بيوك دعوايى ده، علمى،
منطقى و فلسفى دليللرله إثبات ايله مكدرد.

- او حالده استادك منطق، فلسفه و مثبت

علملرله ده علاقهسى وار؟

- أوت، منطق و فلسفه، قرآنله باريشوب حق

و حقيقتله خدمت ايتدكلرى مدتجه استاد أك بيوك

منطقجى و أك قدرتلى بر فيلسوفدر. مقدس و

جهان شمول دعواسنى إثبات واديسنده قوللانديغى أك

پارلاق دلیلری و اَك قطعی برهانلری، قرآن
کریمک الله کلامی اولدیغنی هر گون بر قات داها
إثبات و إعلان ایدن "مثبت علم" در.

ذاتاً فلسفه، أصلنده حکمت معناسنه گلدکجه،
واجب الوجود تعالی و تقدس حضرتلرینی، ذات
باریسنه لایق صفتلرله إثباته چالیشان هر اثر، اَك
بیوک حکمت و او اثرک صاحبی ده اَك بیوک
حکیمدر.

ایشته استاد بویله علمی بر یولی، یعنی قرآن

كريمك نورلى يولنى تعقيب ايتديكى ايچون، بيگلرله

اونورسيته لينك ايماننى قورتارمق شرفنه مظهر

اولمشدر. حضرتك بو خصوصده حائز اولديغى

علمى، ادبى و فلسفى داها پك چوق مزيتلىرى

واردرد. فقط اونلرى، اثرلرندن مثاللر گتيرهرك ان

شاء الله مستقل بر اثرده عرض ايتمك املندهيم. و

مِنَ اللّٰهِ التَّوْفِيقُ.

تصوف جبههسى: نقشبندى مشايخندن، هر

حركاتنى پيغمبر ذى شان أفنديمىز حضرتلرينك

حرکاتنه تطبیق ایتمگه چالیشان و بیوک بر عالم

اولان بر ذاته صوردم:

- أفندی حضرتلری، علما ایله متصوفه

آراسنده کی گرگینلگک سیی نه در؟

- علما، رسولِ اکرم أفندیمزک علمنه، متصوفلر

ده عملنه وارث اولمشرلر. ایشته بو سببدن طولاییدر

که، فخرِ جهان أفندیمزک هم علمنه و هم عملنه

وارث اولان بر ذاته "ذو الجناحین"، یعنی "ایکی

قنادلی" دینیلییور... بناءً علیه طریقتدن مقصد،

رخسترله دگل، عزيمتله عمل ايدوب أخلاق
پيغمبری ايله أخلاقلانا رق بتون معنوی خسته لقلردن
تميزله نوب جناب حَقَّ رضا سنده فانی اولمقدر.
ايشته بو علوی درجه ي قزانان کيمسه لر، شبهه سز
که أهل حقيقتدر لر. يعنی، طريقتدن مقصود و
مطلوب اولان غايه يه ايرمشر ديمکدر. فقط بو
يوکسک مرتبه ي قزانمق، هر آدمه ميسر اولاميه جغی
ايچون، بيوکلريمز مطلوب اولان هدفه قولايقله
ايره بيلمک ايچون، معین قاعده لر وضع ايله مشلدر.
خلاصه؛ طريقت، شريعت دائره سنک ايچنده بر

دائرہ در. طریقہ دوشن شریعتہ دوشر، فقط (معاد

اللہ) شریعتدن دوشن ابدی خسارنده قالیر.

بو بیوک ذاتک بیانانته گوره، بدیع الزمانک

آچدیغی نور یولی ایله، حقیقی و شائبه سز تصوف

آراسنده جوهری هیچ بر اختلاف یوقدر. هر

ایکیسی ده رضای بارییه و بالنتیجه جنت اعلایه

و دیدار مولایه گوتورن یوللردر.

بناءً علیه بو اصیل غایه یی استهداف ایدن هر

هانگی متصوف بر قارداشتمزک، رساله نور کلیاتی

سَوَه سَوَه اوقوماسنه هيچ بر مانع قالماديغي گبي؛
بالعكس رساله نور تصوفده كي "مراقبه" دائره سني،
قرآن كريم يولي ايله گنیشلتهرك، اوكتا بر ده تفكر
وظيفه سني اَك مهم بر ورد اولارق علاوه ايتمشدر.

أوت إنسانك گوزينه گوكلنه بامباشقه أفقر
آچان بو "تفكر" سبيله ساده جه قلبنك مراقبه سي
ايله مشغول اولان بر سالك، قلى و بتون لطائفى
ايله برلكده ذره لردن كره لره قدر بتون كائناتى
عظمت و إحشامى ايله سير و تماشا، مراقبه و

مشاهده ایدرک، جنابِ حقّ او عالمردہ بیک بر
شکلده تجلی ایتمکده اولان اسماءِ حسنی سنی،
صفاتِ علیاسنی کمالِ وجد ایله گوره رک، آرتیق
صوگسز بر معبدده اولدیغنی عین الیقین، علم الیقین
و حقّ الیقین درجه سنده حسّ ایدر. چونکه ایچنه
گیردیگی "معبد" او یله اولو بر معبدر که؛
میلیارلره صیغمیان جماعتک هپسی عشق و شوق،
خشوع و استغراقلر ایچنده خالقنی ذکر ایدیور.
یانیق، طاتلی و گوزل لسانلری، شیوه، نغمه،
آهنک و بسته لری ایله بر آغزدن **سُبْحَانَ اللَّهِ وَ**

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ دئیورلر.

رساله نورك آچدیغی ایمان و عرفان و قرآن

یولنی تعقیب ایدن، ایشته بویله معظم و محتشم بر

معبده گیرر. و هرکس ده ایمان و عرفانی، فیض و

إخلاصی نسبتنده فیضیاب اولور.

أدبی جبههسی: أسکیدن بری لفظ و معنا،

أسلوب و محتوا باقیمندن، أدیلر و شاعرلر،

متفکرلر و عاملر ایکی یه آیریلمشلردر. بونلردن

بعضلری، سادهجه أسلوب و إفادهیه، وزن و

قافىيە قىمت و يرهرك، معنای إفادهیه فدا
ایتمشلردر. و بو حال ده کندینى اڭ چوق شعرده
گوسترر.

دیگر زمره ایسه؛ اڭ چوق معنا و محتوایه
أهمیت و يرهرك ئوزى سوزه قربان ایتمه مشلردر.

آرتیق بدیع الزمان گبی بیوک بر متفکرڭ أدبی
جبهه سی بو کوچك مقدمه ایله قولایجه آڭلاشیلیر
صانیرم. زیرا استاد او قیمتلی و برکتلی عمرینی،
قولاقلرده قالاجق اولان سوزلرڭ تنظیم و ترتیبی

ايله دگل، بالعكس قىلبرده، روحلرده، وجدان و
فكرلرده قدسى بر ايدەآل حالندە إنسانقلە برابر
ياشايشەق اولان دين حسنك، ايمان شعورينك،
أخلاق و فضيلت مفهومناك عصرلرە، نسللرە تلقيني
ايله مشغول اولان بر داهيدر. آرتيق بو قدر علوى
بر غايشەك تحقى ايچون جانندن و جهانندن گچن
بر مجاهد، پك طبعيدر كه، فاني شكلرلە مشغول
اولاماز.

بونكلە برابر استاد ذوق اينجەلگى، گوگل

حساسیتی، فکر درینلگی و خیال یوکسکلگی
باقیمندن خارق العاده دینه جک درجه ده ادبی بر
قدرت و ملکه پی حائزدر. و بو سببه اسلوب و
إفاده سی، موضوعه گوره دگیشیر. مثلاً: علمی و
فلسفی موضوعلرده منطقی و ریاضی دلیلله عقلی
إقناع ایدرکن، غایت وجیز ترکیب قوللانیر. فقط
گوکلی مست ایدوب، روحی یوکسلته جگی
آنلرده إفاده او قدر برآقلاشیر که تعریف ایدیله مز.
مثلاً: سمالردن، گونشلردن، ییلدیزلردن، مهتابلردن
و بالخاصه بهار عالمندن و جنابِ حَقِّکْ او عالمرده

تجلی ایتمکده اولان قدرت و عظمتی تصویر
ایدرکن، أسلوب او قدر لطیف بر شکل آلیر که؛
آرتیق هر تشبیه، اُک طاتلی رنکدرله چرچیوه لنمش
بر لوحه پی آگذیرر و هر تصویر، خارقه لر
خارقه سی بر عالمی جانلاندریر.

ایشته بو حکمته مبنیدر که، بر نور طلبه سی
رساله نور کلیاتی مطالعه سی ایله (اونورسیتته نك هر
هانگی بر فاکولته سنه منسوب ده اولسه) حساً،
فکراً، روحاً، وجداناً و خیالاً تام معناسیله تطمین

ایدیلیمش اولویور.

ناصل تطمین ایدیلیمز که، رسالهٔ نور کلیاتی،
قرآن کریمک جهان شمول باغچه سندن دریلن بر گُل
دمتیدر. بناءً علیه اونده، او مبارک و إلهی
باغچه نك نوری، هواسی، ضیاسی و قوقوسی
واردر...

روحک بو إحتیاجنی سویلر آقان صولر

قرآنه هر زمان بشرک إحتیاجی وار.

على علوى قوريجى

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

يَا اَللّٰهُ يَا رَحْمٰنُ يَا رَحِیْمُ يَا فَرْدُ يَا حَىُّ يَا قِیُّوْمُ يَا

حَكْمٌ يَا عَدْلٌ يَا قُدُّوْسٌ

إِسْمِ أَعْظَمِكَ حَقُّنَهُ وَ قَرَّانِ مَعْجَزِ الْبِیَانِكِ

حَرَمَتِنَهُ وَ رَسُوْلِ أَكْرَمِ عَلَیْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ

شَرَفِنَهُ، بُو مَجْمُوْعَهْیِ بَا صَدِیْرَانْ لِرِی وَ مَبَارَكِ

یَارْدِیْمِجِیْلِرِیْنِی جَنَّتِ الْفَرْدُوْسِدَه سَعَادَتِ اَبْدِیْهْ

مظهر أيله، آمين.. و خدمتِ ايمانيه و قرآنيه ده
دائما موفق أيله، آمين.. و دفترِ حسنا تيرينه عصايِ
موسى مجموعه سنك هر بر حرفنه مقابل بيك حسنه
يازدير، آمين.. و نورلك نشرنده ثبات و دوام و
إخلاص إحسان أيله، آمين.

يا أرحم الراحمين! عموم رساله نور
شاگردلرينى ايكى جهانده مسعود أيله، آمين. إنسى
و جنى شيطانلك شرلرندن محافظه أيله، آمين. و
بو عاجز و بيچاره سعيدك قصوراتنى عفو أيله،

آمین...

عموم نور شاکردلری نامنه

سعید النورسی

* * *